

Кинджал Пророків

Геннадій Акуленко

Пролог

Легке запаморочення. Дзвін в голові. Падіння. Холодна вода і запах тини.

- А-а-а! Японський бог!!

Перелякано закричав Слава, відчувши як вода потягнула його вниз. Він відчайдушно замахав руками, кожух не встиг намокнути і утримав його, не давши зануритись з головою в темний холод води. Борсаючись на воді, Слава затамував подих і борючись зі страхом, вдивлявся в темряву, шукав хоч щось схоже на берег. Скрізь повисла сіра пелена. Серце ледь не вистрибувало з грудей. "Спокійно! Спокійно...!" – шепотів Слава і вгледівши нарешті темнувату смугу, спробував плисти до неї. Через деякий час кожух набряк, черевики важким ланцюгом повисли на ногах, мокрі шерстяні штани сковували рух. Слава втомився. "Треба зняти кожух, черевики... Доки сили є." Знайшов лівою рукою гудзики і почав відривати їх, задравши голову вгору та підтримуючи себе на поверхні правою рукою і різкими рухами ніг. Доки відірвав всі гудзики, встиг кілька раз зануритись. "Добре, хоч вода не солона, – подумав Слава, випльовуючи воду, – значить не в морі. Тепер залишилось тільки стягнути кожух." Глибоко вдихнувши, пірнув, намагаючись під водою вилізти з кожуха. Виходило не дуже добре, бо кожух був великий і важкий, Слава занурився ще глибше і зачепився ногою за дно. Вставши на ноги, він вилаявся – вода була по плечі. Заспокоївшись і віддихавшись, хлопець потихеньку пішов до темної смужки. На диво вода була не така вже і холодна, як йому здалося в першу мить і вийшовши, хвилин через п'ять, на пологий берег, він не дуже змерз, але від легкого вітерцю його почало трусити. Очі вже призвичаїлись до темряви і Слава розгледів дерева, які темною масою підступали до самої води. Цокаючи від холоду зубами, Слава скинув кожух і почав роздягатися, треба було швидко викрутити одягу. Розстібуючи ремінь він намацав приторочений чохол з кинджалом, взяв за рукоять і витягнув його. Лезо кинджала тьмяно блиснуло в пітьмі. "Чорт забирай! Це ж я із-за нього опинився тут!", – зрозумів Слава.

Дартаз прокинувся. Сонячні промені тільки ледь торкнулися верхівок дерев, хоча пташки вже давно весело щебетали. Він неспішно виліз з під ведмежої шкури, поправив сорочку, зав'язав пояс на полотняних штанях і, підійшовши до столу, з насолодою припав до глечика з медовим квасом. Задоволено крякнувши, витер рот рукою і присів на стілець, потягнувся рукою до пічки та взяв чоботи, котрі за ніч вже висохли і одягнув їх на босі ноги. Хатка була невелика, всього одна кімната,

кроків десять в ширину і довжину. Посередині стояв стіл і три стільця, в закутку невеличка піч і присунутий до неї лежак, з боку від дверей розмістився здоровенний сундук з мідними кутами, а на ньому величезна сокира і залізний шолом. Біля єдиного вікна, затягнутим бичем пузирем, стояв шкаф з різьбленими дверцями. На стінах висіли лук і тула з десятком стріл, пучки трав, сушених грибів, а на полицях стояли глиняні горшки і макітри.

Відкривши двері, Дартаз по кільком дерев'яним сходам зійшов на подвір'я, невеличку поляну з сараєм, і підійшов до чана з водою вмитись. Це був невисокий кремезний чолов'яга, можна навіть сказати дуже малого росту але з такими широкими плечима та міцними руками, що не зважаючи на свої короткі ноги викликав до себе повагу. Голова з кудлатим чорним волоссям, здавалось, була приліплена прямо до плеч, настільки його товста шия була коротка. Обличчя, наполовину закрите бородою, з мохнатими бровами і маленькими очима, за те з великим м'ясистим носом, виглядало дуже розбійницьким. Знявши грубу домоткану сорочку, Дартаз почав вмиватися, плескаючи водою на волосаті груди і спину.

Несподівано, радісно гавкаючи, із-за сараю вискочив здоровенний чорний пес, більше схожий на вовка чим на собаку, і пригнуп на чоловіка, намагаючись лизнути його в обличчя, ледь не зваливши його в чан з водою.

- Барт! Чортяка! Стій! - крикнув той, відіпхнув пса і набравши в долоні води бризнув на нього. Собака відскочив і припавши на передні лапи, замахав хвостом, націлюючись знову пригнупи, чорні бусинки його очей весело іскрились.

- Сидіти! Не балуй! А то зараз прив'яжу тебе до колоди на весь день.

Дартаз підійшов до пса і погладив його по голові, почухав за вухом.

- Молодий дурень, - ласкаво сказав він, - зараз поснідаємо і підемо полювати. Вчора бачив сліди кабанчиків, може добудемо свіжатини.

Закинувши сорочку на плечі лісовий мешканець попрямував до хатини, а пес побіг за ним, пострибуючи і виляючи чорним хвостом.

Вже третій день Слава блукав лісом, він був виснажений і дуже голодний. Добре що тут весна, було доволі тепло і тільки в останній день пройшов невеликий дощ. Вночі, завдяки запальнички, яку хлопець дбайливо висушив, палив багаття і, кутаючись в кожух, дрімав, прокидаючись від кожного шереху та прислухаючись до звуків нічного лісу. За допомоги кинджалу Слава виготовив спис, гострий кінець якого опалив над вогнем, та кілька разів пробував поцілити в птахів але в нього нічого не вийшло. І як би другого дня не знайшов в дуслі трухлявого дерева трохи горіхів лісової ліщини, схованку якогось звіра, було б дуже скрутно.

Світало, небо поголубіло, день обіцяв бути ясним і теплим. Слава загасив багаття і затоптав жевріючі жаринки, сьогодні він вирішив йти, орієнтуючись сонцем, весь час на південь, доки вистачить сил. Користуючись списом, як клюкою, йшов кілька годин, поки не вийшов до маленької галявини, де і вирішив трохи

перепочити, присівши під молодим дубом.

Весь цей час юнак думав, як же так сталося, що взявши в руку зеленуватий камінець, його раптом перенесло в ліс та ще й повесні. Це було щось незбагнене і можливо пов'язано з таємницею його діда. Слава згадував, як дід Сергій, вже дуже хворий, розповів йому про те що він з іншого світу і просив сховати надійно сундук, взявши в ньому тільки записи, з яких він все зрозуміє, а все інше ні в якому разі не чіпати. Онук, пообіцявши діду все так і зробити, отримав від нього невеликий ключ. А потім діда не стало, приїхала мати, пройшли похорони. Мати прохала Славу відразу виїхати з нею до Одеси але він не захотів, відбулась тяжка розмова і вона, розсердившись на нього, поїхала сама. Слава на другий день дістав з під дідового ліжка сундук і відкрив його. Зверху лежали аркуші паперу, згорнуті щільною трубочкою і перев'язані шнурком, а далі кинджал, кольчуга, змащена якимось маслом, і маленька скринька із світлого дерева. Кинджал був в шкіряному чохлі, юнак взяв його чорну пластмасову рукоять з красним камінцем у вигляді зірки на торці і витягнув, голубувате лезо заіскрилось. "О це так краса!", - захоплено подумав Слава і закортіло йому похвастатись перед своїми друзями. Він прикріпив чохол з кинджалом до свого ремня, підійшов до дзеркала. Перед ним повстав високий і стрункий, напрочуд загорілий, як для зими, чорноволосий хлопець з широкими плечима і, як йому здавалось, мужнім обличчям. Ставши в фехтувальну стійку, витяг кинджал і зробив вигляд що атакує ворога. "Здорово!", - вирішив юнак та почав швидко одягатись, щоб піти до свого товариша Миколи, взимку у того частенько збирались хлопці. Вже виходячи із хати Слава згадав про сундук, треба було його закрити і засунути під лішко. Він так і не зрозумів, чому знову поліз в нього і дістав маленьку скриньку та відкрив її. Там лежали два невеликих звичайнісіньких зелених камінця. Взявши один, Слава подумав, що цей камінець можливо з іншого світу, про який розповідав йому дідусь і так йому стало сумно за дідом, що він із силою зжав кулак з каменем. А ж тут раптом все затягнулось зеленим туманом, а потім падіння в холодну воду... І тепер весняний ліс, якому здавалось немає кінця.

Дартаз вже був не радий, взявши пса на полювання, той несамовито бігав навкруги, винюхуючи дичину, а потім з гавканням кидався на неї. Скільки не вчив його, а все рівно пес ріс веселий і неслухняний, здавалось йому подобалось дразнити лісовика. "Не треба було називати - Бартом, на честь дядька", - думав Дартаз, дивлячись як собака припав к землі і націлився напасти на їжака. Дядько Бартаз був веселий, життєрадісний і дуже любляв хмільного медовару, а напившись горланити пісні і частенько вночі лякав перехожих, вертаючись з шинка до дому. В містечку Боброве він був найкращим ковалем, до нього за зброєю приїздили купці навіть із самого Кийграда. І ця чудова бойова сокира, що в нього за плечима, зроблена дядьком Бартазом. Лісовий мешканець зітхнув, дядько так безглуздо загинув - в лісі

під Новоградом натрапив на гулів. А вчора, біля кабанячих слідів, він зненацька побачив сліди гуля, схоже це був одинак, а все одно, гулі володіли первісною магією, якщо людина стрічалась з ним поглядом, то не могла поворухнутись і гуль легко її вбивав. Тому Дартаз і взяв з собою пса, який, незважаючи на свою молодість, міг розправитись з вовком.

Раптом чорний пес насторожився і ринувся вперед, а потім почувся розлючений рев ведмедя.

- Барт! Стій! До мене!

Але собака вже щез за деревами і лісовик, схопивши сокиру та бормочучи прокляття, побіг за ним. Через хвилину він вискочив на невелику галявину і побачив, як його пес вчепився у величезного ведмедя, котрий навалився на якогось чоловіка. Перехопивши зручніше бойову сокиру, Дартаз підскочив до ведмедя і рубанув зі всією силою його по голові. Удар був такий сильний, що череп розколовся і кров з мозком бризнула в різні боки.

Падаючи, ведмідь завалився на свого супротивника, приваливши його своїм тілом. Переконавшись, що звір вже мертвий, Дартаз кинув сокиру і відтягнув ведмедя вбік. На землі перед ним лежав скривавлений молодий хлопець з кинджалом в руках, нахилившись до нього, лісовий мешканець помітив, що той живий, хоча ледь дихає.

1

Герцог Вольмир Венедійський, молодий русоволосий чоловік, зранку був в не дуже гарному настрої, коли він разом з управителем свого замку Маркусем перевіряв готовність до свята – Дня святого рицаря Іларіона. Нагримав на челядь, розпik кухарів, на конюшні визвірився на головного конюха, йому здалося, що коні не такі охайні і стайні погано вичищені. Потім перевірів в палаці кімнати для гостей та залишаючись невдоволеним, піднявся до свого кабінету. Ставши перед дверима з чорного дерева він дістав невеличкий ключ і вставив в проріз. Двері тихенько скрипнули, трішки відчинившись. Герцог обернувся до управителя, що весь час слідував за ним.

- До вечора кімнати для гостей повинні бути готові! Завтра прийдуть перші гості. І не забудь про співаків і музикантів. Хто ще прибуде до замку?

- Будуть аравські танцюристки і можливо учень самого гусяра Баюна – Цимба, – сказав управитель, худющий чоловік з великою лисою головою, котрий в'юном протиснувшись вперед, заподадливо розкрив двері перед герцогом.

- Це той що б'є молотками по струнам? – запитав герцог, зупинившись на порозі.

- Так, ваша величність.

- Ну добре, – кивнув головою Вольмир Венедійський, – запроси графа Федеріка зайти до мене, а потім знайди і пришли Боровика.

Управитель схилив лисину, невдоволено скрививши тонкі губи, цього шута

Боровика, дебелого і шумного він терпіти не міг. Те же мені довірений слуга герцога!

- Слухаюсь.

І не втримавшись додав.

- Треба буде оббігати всі таверни у місті, щоб знайти вашого слугу.

Але герцог вже переступив поріг і зачинив двері.

В кабінеті стояв письмовий стіл, на якому лежали кипи паперів, письмове знаряддя і кришталева куля на срібляній підставці, поруч стояли два крісла. Одну із стін повністю займали шафи з книгами, заповненими наряду із сучасними творами і древніми манускриптами. Було трохи прохолодно та Вольмир не став запалювати камін, де вже лежали наготовлені дрова. Він підійшов до вікна. Відкрився чудовий краєвид на ріку Данай, яка прорізала собі дорогу серед зеленіючих пагорбів, а в далині здіймалися схили Венедійських гір. На стінах навколо палацу не спішно ходили вартові, поглядаючи вниз на величну столицю герцогства – місто Венеда, розкинуте на правому березі Данаї. За двадцять років мирного життя місто виросло майже вдвічі, було збудовано ще кілька храмів Єдиному богу, найбільшим із них був храм П'ятнадцяти Пророків, гостроверхі купола якого здіймалися в небо на двадцять п'ять сажнів, а дзвін святкової служби чути було на багато верст навкруги.

Тихо скрипнули двері.

- Доброго ранку, ваша величність, – пролунав хрипкий голос графа Гансбургського.

Герцог обернувся до відвідувача. Граф, вже зранку був одягнутий в святковий червоно-зелений камзол вишитий срібними нитками, підперезаний коротким мечем, з рукояттю оздобленою коштовним камінням. Графу Федеріку Гансбургському було майже шістьдесят років, але не зважаючи на сиве волосся, виглядав він ще доволі міцним з гарною статуєю, а обличчя з тонкими рисами аристократа, було практично без зморшок. Молодим він прославився галантним кавалером і великим ловеласом, на його зелені очі западало немало шляхетних дам та й прекрасні селянки охоче дарували йому своє кохання. Подейкують, що графа і зараз жінки не обминають своєю увагою. Почав граф Федерік служити ще діду герцога Вольмира, тоді ще королю Венедії, який цінував його за гострий проникний розум та веселу вдачу, потім він був радником батька Вольмира, а зовсім недавно став першим міністром.

- Доброго ранку, граф. Проходь і сідай, треба дещо обговорити.

Герцог підійшов до столу і торкнувся рукою кришталевої кулі. Куля ледь затуманилася і заіскрилася. Ця магічна куля, подарунок мага Мальфара, не дозволяла підслухати їх розмову в цій кімнаті. Граф, розправивши плащ, сів у дубове крісло і поглянув на Вольмира.

- Вночі прибув гонець від Верховного магістра ордена Зірки Константана, – почав герцог, стоячи біля столу, – він написав, що прибуде на третій день свята Іларіона, як раз до рицарських змагань. Пише, що хоче особисто поздоровити переможця і можливо навіть зробити турнір імперським. Не дуже мені в це віриться. Що скажеш?

Федерік посміхнувся у вуси, він вже знав про гінця.

- Я теж не думаю, що в цьому причина, на скільки мені відомо, Великий магістр Константан останні роки рідко залишав столицю імперії. Ходять чутки, що він тяжко хворіє, бережи Єдиний його здоров'я, і його приїзд повинен бути викликаний тільки дуже важливою справою.

- Можливо це пов'язано з моїм шлюбом із донькою Святослава, - замислено промовив Вольмир і присів в крісло.

- Хто знає, - потиснув плечима граф, - та я так не думаю. Про цей шлюб в Цареграді знали давно, ваш батько герцог Мирослав цього не приховував, коли вони років п'ятнадцять тому домовилися з конунгом Святославом породичатись. Хоча тоді був живий ваш старший брат Розмир і він наслідував герцогство, а тепер можливо все змінилось. Правда в нашого імператора є теж доньки, а одна з них на вас поглядала дуже прихильно...

Молодий герцог трішки знітився, згадавши, як два роки тому, після трагічної загибелі батька і брата, він приїздив до Цареграда на зустріч з імператором Цезарії Василем II давати васальну клятву і пробув там більше місяця. Анна - наймолодша донька імператора була з ним дуже привітна і мила. Вона дуже сподобалась Вольмиру - приваблива дівчинка з такими великими карими очима і солодкими вустами. Вони часто вели розмови. Анна була не тільки надзвичайно красива, а і вельми розумна співбесідниця. Їм якось вдалося побути наодинці в імператорському саду і ніжні слова та поцілунок на прощання він ніяк не може забути. І якби не батькове слово...

- Герцог Мирослав, мій батько, дав слово князю Святославу і я не можу порушити його. Тим більше, що це вигідний для Венедії союз. В герцогстві одна третина славенських племен, а германських більше половини і ще огри, даки. На півночі германський вождь Генріх давно вже ласо поглядає на наші землі. А як поведуть себе германські барони невідомо.

Граф Федерік зітхнув.

- Генріх - варвар, а наші германські барони вірять в Єдиного бога, вони перші від нього постраждають і тому будуть битися з ним на смерть. Та й імперія цього не допустить.

- Після битви під Буданом багато чого змінилось, королівство стало герцогством, імператор приєднав до нас частину германських і огрських земель, своєрідна плата моєму батькові за входження в імперію. Зараз в столиці не часто зустрінеш венеда чи якогось іншого славена, все більш германці і даки, та ще еллінські купці. А якщо Генріх прийме віру в Єдиного, тоді імперія не дуже допоможе, надія тільки на славенській Кийград. Святослава бояться, держава в нього велика і сильна, від Карпат до ріки Ра і від Варязького моря до Скіфського, а про хоробрість його війська і його рицарів розказують легенди.

Герцог постукав кулаком по столу і гірко сказав.

- Мій дід - король Вольмир, мріяв про сильну державу, вільну від імперського ярма. Та не судилося, хоча він і прийняв віру в Єдиного. А після страшної поразки, де загинуло майже все венедійське рицарство, батько став герцогом імперії...

Федерік насупився, не подобалось йому ця розмова.

- Ваша величність, ми вже розмовляли про це, імперії народжуються і вмирають, можливо ваші правнуки збудують нову імперію. Ваш батько, слава святому Іларіону, зробив все що міг - зберіг Венедію, свій народ. Так він став герцогом але приніс мир і зараз герцогство набагато сильніше, з'явилися нові міста, фортеці, виросло нове рицарство. А що до германських баронів, моя мати дочка германського барона і багато хто породичався з інших знатних сімей та вони завжди будуть вам вірні васали. З нової знаті виросте нова держава, потрібен тільки час.

І трохи помовчавши, граф додав.

- Шлюб з дочкою Святослава не такий вже і вигідний. Конунг старий, а сини можуть не оправдати ваші сподівання, вони весь час сваряться і лише Святослав тримає їх в кулаку. Анна була б кращою політичною партією, тим більше дівчина красива, розумна та і ви їй подобаєтесь. Стали б родичем самого імператора...

Герцог підвівся з крісла. Анна йому теж подобалась, але батькового слова він не хотів порушити, хоча подумки і мріяв про звабливу струнку дівчину.

- Ні, облишимо про це! Влітку дочці Святослава сповниться шістнадцять років, хочу щоб ти відразу після свята поїхав до Кийграда. Подивишся що там відбувається, якщо Великий князь не передумав, привезеш її до Венеди.

- Добре, - погодився граф і перевів розмову, - А що до Великого магістра, почекаємо коли він прибуде на турнір. Можливо мова йтиме про дакського графа Дракала, священики його вже давно звинувачують в чаклунстві.

- Я знаю, тобі він не подобається, але Дракала не чаклун, а лікар і алхімік, - махнув рукою Вольмир.

- Ходять чутки, що він викопує з кладовищ покійників, вирізає в них серця, печінки, а в своєму замку вирощує немовлят в скляних колбах.

- Це байки. В графа дуже хвора дружина, він просто шукає ліки для неї.

- Краще б він молився в храмі, замолюючи свої гріхи і гріхи своєї відьми дружини.

- З якого часу ти став таким поборником віри?

- Роки не проходять марно, дещо переглядаєш в своїх поглядах.

Герцог сумно зітхнув. Найближчими людьми, після загибелі батька і старшого брата, для нього разом з матір'ю стали граф Федерік і Боровик, його вірний слуга. Боровик в битві при Буданах був тяжко скалічений і до тепер ліва нога в нього погано згиналась. Після народження Вольмира, названого так на честь його славетного діда - короля Вольмира, коли йому сповнилося п'ять років, батько приставив Боровика до нього і той навчав юного герцога всім премудростям військової справи, оберігав від неприємностей. І хоч потім були інші вчителі, але тільки ще до графа Федеріка прив'язався Вольмир. Був в нього колись товариш дитинства - Тобіас, учень мага Мальфара, маленький вертлявий латинянин, з яким вони багато пустували, але сім років тому Мальфар з Тобіасом поїхали до Кийграда і герцог нічого про них більше не чув. Хоча герцог Вольмир зовнішнє був дуже схожий на свого славетного діда, але мав

характер досить спокійний і розважливий, полюбляв розмірковувати і багато читав, не те що його брат Розмир, який з дитинства був великим шибеником та охочим до військової справи і весь час мріяв про воїнську славу.

Федерік подивився на молодого герцога, після смерті батька той дуже змінився, вже не так прислухався до порад графа, останнім часом зблизився з Болеславом, рицарем полонським, який підбурював його проти імперії, весь час прославляючи хоробрість і доблесть діда герцога – короля Вольмира. Діда Болеслава граф добре пам'ятав, років тридцять тому той став на службу до короля Венедії, втікши від неприємностей при дворі короля Полонії Леха III. З ним прибула дружина з двома синами підлітками і з десятком слуг, вони купили невеличкий маєток поблизу містечка Будани. Янек Зухвалий, так звали діда Болеслава, був відчайдушним і хоробрим рицарем, але непоступливим і гордим. Служив він королю Вольмиру вірою і правдою, а одного разу навіть врятував життя королю, заклавши собою від списа бунтівного германського барона.

Його роздуми перервав герцог, який знов присів в крісло і сказав.

– Є ще одне питання...

Граф запитально поглянув на Вольмира. А той дивлячись на магічну кулю продовжував.

– Місяць тому помер Янек Зухвалий, дід Болеслава. Перед смертю він дещо розповів своєму внуку... Графе ви пам'ятаєте маг Мальфар був на битві при Буданах?

– Він запізнився, – промовив Федерік, – прибув під кінець битви, король вже загинув. Але Мальфар встиг начаклувати густий туман, який накрив обидва війська і битва затихла, бо не видно було кінчика меча, такий щільний був туман. Армії розійшлися і ми тоді зберегли третину військ. Хто залишився з командирів в живих, зібралися потім на нараду в наметі короля під керівництвом вашого батька, там був і Мальфар.

– А чому він запізнився?

– Не знаю. Начебто, виконував доручення короля.

– А Янек Зухвалий?

Граф замислився.

– Ні, його там не було. Здається, він ще тоді не одужав від рани. А чого цікавишся?

– Я народився вже після смерті діда і часто думав, де був маг Мальфар, чому не врятував життя своєму другу королю Вольмиру. Запитував в нього, та він не охоче сказав, що так сталося, були важливі справи і він не зміг прибути до військ вчасно. Та зараз я знаю де він був.

Герцог замовкнув і взяв з теки аркуш папера.

– І де ж маг знаходився?

– Тут записана легенда про Кинджал Пророків. За допомогою цього кинджала, розказують, була можливість творити чудеса, подорожувати до інших світів... Янек Зухвалий розповів своєму внукові, що кинджал якимось чином потрапив до мого діда

але той не знав як ним користуватись. Мальфар теж не зміг до кінця розібратись, зате згадав про волхва Олега, який жив в лісах під Кийградом, про нього говорили що йому вже під тисячу років і він пам'ятає прихід П'ятнадцяти Пророків, можливо навіть зустрічався з ними. Перед самою битвою, десь за місяць, Мальфар і Янек Зухвалий з десятком відбірних воїнів поїхали в Кийград розшукати волхва. Там вони дізналися, що волхв Олег живе десь в північних лісах, неподалік від Новограда. Але тут прийшла звістка про початок війни і тоді Мальфар віддав кинджал Янеку, наказавши йому їхати до Новограда та спробувати розшукати волхва, а сам з двома воїнами помчав до мого діда. По дорозі до Новограда на Зухвалого напали розбійники, так звана татарва, і вбили чотирьох його воїнів. Бачачи таке скрутне становище, він передав кинджал воїну, на прізвисько Сірий, найкращому слідопиту і велів тому сховатись в лісі, а потім пробиратись до Новограда, де почекати на нього, а якщо вони через місяць не з'являться, повернутись до Венеди. Дід Болеслава з рештою воїнів відволікли на себе розбійників і блукали в лісах більше тижня, доки зуміли відірватись від них. Добравшись до Новограда Янек не знайшов Сірого, почекав десять днів і повернувся з трьома воїнами до Венедії. Розповів про все Мальфару та той велів мовчати, сказавши, що зараз не до цього. А вже перед смертю Янек Зухвалий розказав цю історію Болеславу, а той мені...

– Цікава історія. Я чув про цей Кинджал Пророків, але наскільки мені відомо, ця реліквія церкви Єдиного знаходиться в ордені Зірки, а то міг бути інший кинджал, – сказав граф Федерік і додав. – Та й що нам до цього, минуло вже багато років.

Герцог задумливо покрутив золоту печатку.

– Все рівно, граф, мені хотілось би більше дізнатись про цю історію, тому з тобою до Кийграда поїдуть Болеслав і Боровик. Вони спробують зустрітись з Мальфаром і розпитати його.

– Якщо це так важливо, я міг би сам поговорити з Мальфаром, – запропонував граф.

– Спасибі. Та в тебе будуть більш не відкладні справи, – відповів Вольмир.

Федерік кивнув головою, подумавши, що герцог не все розповів.

Ще деякий час обговорювали підготовку до свята, вирішували нагальні питання, а потім граф встав і, відкланявшись, вийшов з кімнати. Герцог провів його замисленим поглядом. Болеслав просив не розповідати про Кинджал Пророків графу Федеріку, та все ж Вольмир вирішив дещо розповісти своєму міністру, правда не все.

Дорогою, уподовж лісу, яскравою змією неспішно просувався невеликий військовий підрозділ. Попереду двадцять кінних рицарів в білих з червоною зіркою плащах, за ними сотня списоносців, далі обоз із трьох карет і п'яти фургонів, а замикали колону півтори сотні мечників та лучників. Між каретами і фургонами гарцювали на конях ще три десятка рицарів, які голосно перемовлялись і весело сміялись, кидаючи погляди на

синю, із золотими прикрасами, карету. Інколи завіска на тій кареті відхилялась маленькою ручкою і на мить показувалось гарне личко білявки.

Карету Великого магістра в котрий раз трусонувало на вибоїні, зуби магістра Романа клацнули і він перервав своє оповідання.

- Дороги в імперії все таки кращі ніж в герцогстві, – посміхнувся Великий магістр Константан.

- Тут теж імперія, – промовив Роман, високий горбоносий юнак, вмошуючись зручніше на сидінні.

- Противників імперії тут більше, чим прихильників. Ще небагато минуло часу, від тоді коли вони були незалежним королівством.

- Ну, наскільки мені відомо, молодий герцог Вольмир книжник, а не воїн. Та і граф Федерік розсудливий політик, а германські барони вірні імперії.

- Іноді розумники небезпечніше, чим десяток воїнів, їх поведінку важче передбачити, – похитав головою Великий магістр. – Краще б старший син Мирослава став герцогом... Та що трапилось, то трапилось.

І трохи помовчавши, запитав.

- Хранитель реліквій Феофан впевнений, що Кинджал Пророків знаходиться на берегах ріки Слави?

Роман, самий наймолодший із магістрів Ордена Зірки, племінник Великого магістра, кивнув головою.

- Так, неподалік від Кийграда, десь в північних лісах.

- І як давно?

- Не більше двох місяців. Феофан помітив сяючу зірку на піхвах Кинджала Пророків з місяць тому, а потім довго робив розрахунки, доки визначив місцезнаходження кинджала. Магістр Феофан твердо впевнений, що не помилився.

- В цьому році дочці Святослава, конунга русинів, виповнюється шістнадцять і Вольмир можливо їхатиме до Кийграда за нареченою. Хоча ні, скоріше відправить посольство на чолі з графом Федеріком. Я волів би, щоб ти з кількома людьми пристав до них, може тобі вдасться дізнатися більше про кинджал у Кийграді.

Константан відкинувся на м'яку спинку сидіння і втомлено заплющив очі. Йому майже сімдесят років та ще й хвороба, яка вже п'ять років не дає спокою, відбирає всі сили, а потрібних ліків немає. Лікарі тільки розводять руками, пухлина під серцем продовжує рости, і вони дають йому ще рік чи два роки життя. Навіть славетний лікар Цезарії – Епикрат, на жаль, нічим не зміг йому допомогти. А місяць тому до нього прийшов старий приятель – магістр Феофан і розповів, що Кинджал Пророків знову з'явився в їхньому світі, а це означає, що хтось до них прибув з інших світів. Він сказав Константану, що можна спробувати пошукати ліки від його хвороби в тих світах. Феофан твердо запевняв, що майже знайшов рішення, як подорожувати світами але йому потрібен для цього Кинджал Пророків. Та не все так просто...

Роман тихенько кашлянув, перервавши роздуми Константана.

- Ти хочеш щось сказати?

- Ваша високість, для чого допомагати герцогу з одруженням на дочці Святослава, якщо ви хочете оженити його на Анні? Може краще не відправляти посольство до Кийграда, а завадити цьому?

Великий магістр сумно зітхнув.

- Мені потрібно, щоб герцог Вольмир сам домагався руки Анни і пішов на все, за ради неї. Знаєш скільки сил я приклав, для їх зустрічі наодинці, - похитав головою Константан, - за те побачив, що вони подобаються один одному. Є надія, якщо граф все вірно зробить, не буде весілля з дочкою конунга, а буде весілля з донькою імператора. Зрозумій, імператриця Зорина не допустить вихід заміж принцеси Анни за сильного і високородного герцога, це повинно відбутися швидко і несподівано, досить з мене загибелі батька і брата Вольмира.

- Ви думаєте, що це імператриця!?

Очі молодого магістра здивовано розширились.

- Можливо. З герцогом Мирославом була розмова про шлюб Анни з його старшим сином, про це могла дізнатись імператриця і стати на заваді.

- Хто ж міг донести?

- Не знаю. Міг сказати і сам імператор, він теж піклувався долею своєї доньки.

- Так... Тепер зрозуміло чому він погодився на її подорож з нами, а імператриця спокійна - в герцога Вольмира є наречена.

- Все рівно ми повинні бути насторожі, Зорина скрізь має очі і вуха, не кажучи вже про її дядька канцлера Ахмантина. Не хочеться мені відправляти тебе до Кийграда, бо ти мені потрібен тут, але і Кинджал Пророків річ дуже важлива, а я довіряю тобі як самому собі.

Роман подивися в очі свого рідного дядька, який замінив йому батька і сказав:

- Я вас ніколи не підведу, ваше преосвященство.

За каретою Великого магістра їхала карета принцеси Анни, в якій знаходилась сама принцеса, її служниця Терена і баронеса Феодосія, двадцятитрьохрічна гарненька білявка із зеленими очима. Терена, літня жінка, вбрана як черниця, незважаючи на тряску, вишивала бісером шовкову хустину. Анна читала книгу, новий твір Ролдежа, про піратів Серединного моря. Феодосія, в котрий раз визирнувши з вікна, промовила:

- Молодий віконт Редо дуже привабливий, особливо коли сміється, він не схожий на своїх носатих братів, ті точно в татуся - пихаті і тупі. А в ньому більш славенської крові від матері, русе волосся і сині очі. Красунчик.

- Ходили чутки, що мати Редо в свій час привітно ставилась до свого портретиста, з такими ж синіми очима, - сказала Анна, відклавши книгу.

- Авжеж, а то чого б їй вже більше п'ятнадцяти років сидіти в монастирі, - відказала Феодосія.

- А що в тебе з Андре?

- Та, - надула губки білявка, - це вже у минулому.

Анна всміхнулася, їй не хотілось показувати ліпшій подрузі, як вона хвилюється перед зустріччю з герцогом Вольмиром. В неї було відчуття, що незабаром вирішиться її доля і вона дуже надіялась на Великого магістра. Після того, як мати народила її – четверту дівчинку, імператор Василь II невдовзі відправив свою дружину в монастир, а сам оженився вдруге на аравській принцесі Зорині. Через півтора року вона народила йому сина, названого на честь великого предка – Олександром, імператор був неймовірно щасливий і виконував всі забаганки своєї нової дружини. Тому із трьох сестер Анни – дві потрапили в монастир, а третю видали заміж за аравського рицаря, близького родича імператриці Зорини. Така доля мабуть очікує і принцесу Анну, хоч імператор завжди ставиться до неї прихильно, бо вона була дуже схожа на свою матір, така ж мініатюрна з блискучим чорним волоссям, маленьким носиком і повними губками, правда характером в батька – вперта і насмішкувата. Виховуючись в імператорському палаці, серед підлабузників імператриці, Анна змалечку навчилась приховувати свої думки і схилила голову перед ненависною Зориною, хоча від мачушиних образ їй доводилось іноді гірко плакати по ночам. Близькою людиною була лише Терена, котра приїхала разом з її матір'ю до Цареграда і піклувалась про неї з дитинства, розповідала про її матір – графиню Наполітанську. І якось так трапилось, що Анна несподівано для себе заприятелювала з Константаном – Великим магістром ордена рицарів Зірки, котрий сам недолюбливав імператрицю Зорину, вважаючи, що вона занадто часто пхає носа в імперські справи, а можливо за те, що стала на заваді його дружби з імператором. А потім Константан познайомив Анну з Феодосією, дочкою його старого друга барона Таліка, і в неї з'явилась справжня подруга.

Феодосія з нетерпінням чекала прибуття до Венеди, де вона сподівалась на ближче знайомство з Редо, таким привабливим юнаком. Провівши практично все життя в замку свого батька на краю імперії, вона спочатку розгубилась потрапивши в столицю та потім призвичаїлась до веселого життя шляхетної молоді, а переїхавши до імператорського палацу і поселившись в кімнаті поряд з принцесою відчула себе справжньою світською левицею. Але в неї до цього часу не було такого чоловіка, котрий сподобався б їй по-справжньому, а рицар Редо, чомусь запав в її серце з першого дня подорожі і тепер мандрівка до Венедії стала більш приємною.

Редо теж зазирнув, що баронеса поглядає на нього з прихильністю, він і сам крадькома задивлявся на неї. Третій син віконта Рошана не був обласканий батьківською увагою і до п'ятнадцяти років жив в глухому лісовому селі передгір'я Альбін, виховуючись в сім'ї священика. І тільки щасливий випадок, в обличчі магістра Феофана, привів його до столиці імперії, де він і став рицарем ордена Зірки. Досвіду залицяння до шляхетних дам в нього майже не було, тому Редо боявся насмішок своїх нових товаришів. Хоча, якщо відверто признатись, Феодосія сподобалась йому з першого погляду і він подумки мріяв поговорити з нею наодинці та не міг ніяк наважитись. Тому, щоб менше ніяковіти перед баронесою, частіше проводив час попереду. Ось і зараз Редо пришпорив коня, обігнав карети і списоносців та порівнявся з рицарями авангарду.

- О, Редо, рвешся в бій, - посміхаючись юному рицарю, сказав граф Андре, чорноволосий сорокалітній чоловік, командир їх підрозділу і кивнув на кількох кіннотників, котрі скакали назустріч.

Віконт придивився, схоже це були рицарі, один з них тримав прапор. Коли вони під'їхали ближче, Редо розгледів зображеного на синім полотнищі золотистого тура - дикого бика, символу Венедії.

- Герцог вислав ескорт? - запитав у графа.
- Зараз дізнаємося, - відповів той і дав команду бути насторожі.

3

Імператриця Зорина в блакитній сукні з тонкого шовку, яка підкреслювала привабливість її форм, сиділа в зручному кріслі і тонкими пальчиками перебирала виноград в золотій вазі, час від часу відправляючи до маленького ротика темно-червоні ягоди. Перед нею стояв гладко поголений чоловік років шестидесяти в чорній сутані із масивним золотим ланцюгом на шиї з прикріпленою рубіновою п'ятикутною зіркою. Це був один з магістрів ордена Зірки, Хранитель Реліквій - Феофан. В ордені його прозвали Кабаном за величезний живіт і маленькі поросячі очі.

"Красива все-таки жінка, можливо тільки горбинка на носі трішки їй не до лиця, а так все гаразд - ніжна, ледь смаглява шкіра, східний розріз очей і хтиві губки та й за пахухою є дещо...", - міркував Феофан, стоячи перед імператрицею.

- Досить мене розглядати, - сказала Зорина, - сідай і розповідай, що нового чути та чого тобі потрібно.

- Не часто доводиться милуватись вами, - промовив Феофан, обережно сівши на твердий стілець, - останнім часом рідко бачимося. Ваша величність весь час заклопотана, все справи і справи, канцлер Ахмантин не відходить від вас.

Зорина зморщила носик.

- Я інколи думаю, чого це бог дав мені так багато родичів серед яких і розумних не знайдеш, одна радість - дядько Ахмантин. Та все ж чого ти хотів?

- Мене турбує поїздка Великого магістра до Венедії.

- А що таке? Ми ж про все домовились, доки Константан шукатиме Кинджал Пророків, ти підготуєш зібрання магістрів, а я переговорю з імператором, можливо і ще щось підвернеться. Що хвилює тебе?

- Константан взяв з собою найбільш відданих йому людей, ледь не особисто перевіряв кожного. Здається він щось замислив і, можливо, знає більше про Кинджал Пророків чим розповів мені. Та ще і принцеса Анна... Навіщо вона йому? І дивна згода імператора відпустити з ним свою дочку.

- Це я упросила Василя дозволити поїхати Анні, хай трохи прогуляється перед монастирем.

- Імператор дав згоду відправити її до монастиря? - зацікавився Феофан.

- Ще ні. Він хоче Анну видати заміж, але боюсь нічого з цього не вийде.

Імператриця посміхнулась і поклавши до рота виноградинку розкусила гострими зубками, кривавий сік оросив її ротик. Феофан перевів погляд на узорчатий вітраж вікна.

- Я все ж хотів би підстрахуватись, - промовив Хранитель Реліквій.

- Кажі прямо, що ти хочеш?

- В ескорті Константана є у мене людина, не дуже надійна але я розраховую на неї, та за для спокою хочу послати до Венедії Прокла. І було б непогано, якщо він міг би зв'язатись з вашими людьми в герцогстві, щоб проникнути до замку.

- Прокл, - замислилась Зорина, - це не той крадій на прізвисько Проклятий Крадій, що обікрав храм вогнепоклонників в Персидії? Йому потім дарували за той подвиг титул графа.

- Так. Маю надію, що він пригледить за Великим Магістром...

- І якщо тому вдасться дістати Кинджал Пророків, то спробує викрасти його для тебе, - продовжувала далі імператриця, а потім насмішкувато додала.

- Цікаво, що ти так довіряєш йому і не боїшся, що він залишить кинджал собі...

- На все воля Єдиного, - схилив голову Феофан.

Зорина повільно підвелася з крісла і підійшла до туалетного столика. Відкрила шухляду, дістала медальйон із зображенням зеленого півмісяця. Та, закрутивши на витончені пальчики срібний ланцюжок, сказала:

- Є в мене один чоловік у Венеді... А яка, до речі, у тебе людина в ескорті Великого магістра?

Хранитель реліквій, ледь зітхнувши, сказав:

- Рицар Редо, молодший син віконт Рошана.

- А чому він тобі допомагатиме?

- Ну, це я його витягнув з провінції і допоміг стати рицарем ордена, так що він мені зобов'язаний.

Імператриця нічого не сказала і знову присіла в крісло, вона чекала на продовження. Мовчання дещо затягувалось. Феофан спробував зручніше вмотитись, та стілець тільки жалібно скрипнув. Зорина почала їсти виноград, мовчки спостерігаючи за магістром. Той врешті не витримав.

- Редо - мій онук. Хоч він ще досить молодий і романтичний та думаю допоможе, якщо його переконати, що діятиме для блага ордена.

- І хто ж його батько?

- Це не віконт Рошан, а мій син художник. Він, на жаль, пропав вже давно.

- Я дещо чула про цю історію... Якщо не помиляюсь, мати Редо в монастирі?

- Так. Вже п'ятнадцять років.

Імператриця на мить замислилась, та все ж простягнула руку з медальйоном.

- Візьми медальйон і нехай Прокл покаже його купцеві Ісмаїлу, який зараз перебуває у Венеді. Він допоможе йому потрапити в замок.

Магістр важкувато підвівся, підійшов і товстими пальцями взяв срібний ланцюжок

з вузької долоні.

- Спасибі, ваша величність, - сказав Феофан, ховаючи медальйон в складках сутани.

- Я хочу знати все, що відбуватиметься в герцогстві, скажи Проклу нехай доповідає кожен день Ісмаїлу. Сподіваюсь він не перешкоджатиме нашим планам. А тепер вибач мені, але в мене ще багато справ.

Хранитель Реліквій незграбно вклонився і вийшов з кімнати.

Зорина знову потягнулася за виноградом, коли відкрилась таємні дверцята в стіні і з'явився канцлер Ахмантин, високий худорлявий чоловік з приємним обличчям жителя пустель, обрамленим акуратною чорною, ледь торкнутою сивиною, борідкою.

- Я б не став так довіряти Феофану, - похитав головою він, підходячи до імператриці, - він розумний політик і можливо веде свою гру. Я досі не можу зрозуміти, навіщо йому цей кинджал.

- Не дуже цим переймайся, ми ж знаємо хто син Феофана, а значить і батько Редо... Ось про кого треба подбати. А кинджал, скоріше за все, просто його забаганка. Та нам потрібен свій Великий магістр на чолі ордена, якщо хочемо переконати Патріарха Єдиної церкви оголосити війну невірним.

- Досить ризикова гра, - задумливо промовив канцлер.

- Так. Але життя мого сина, майбутнього імператора, під загрозою і я повинна зробити все щоб позбутись наших ворогів.

- А що імператор?

- Останнім часом він віддаляється від мене, - скрикнула зубками Зорина, - це все триклятий Константан і його інтриги з Патріархом. Імператор навіть сина відправив подалі від мене, навчатись у військовій Академії міста Джаневи, сказавши, що там йому буде краще і безпечніше. Але їм не вдасться так легко розлучити мене з моїм сином...

Ахмантин по-своєму любив свою племінницю та її спалахи злоби турбували його, хоча можливо це було викликано лише страхом матері за свого сина. Останнім часом імператриця все менше прислуховувалась до Ахмантина. Ось і зараз розповіла про купця Ісмаїла, хоч він і просив відказати Феофану, ще й віддала таємний знак братства. Іноді Ахмантин жалкував, що посвятив свою племінницю у справи братства Місяця. "Треба не забути повідомити Ісмаїла, щоб, після завершення всіх справ, відразу покинув Венеду, він дуже корисний і багато чого знає", - подумав канцлер.

Не всі імперські вельможі добре ставляться до значного посилення імператриці і її аравійських родичів. Рік тому карету Зорини понесли коні і тільки дивом імператриця з сином залишились живі. Винуватих швидко стратили, але Зорина думала що спланував це Великий магістр Константан і жадала помсти. Ахмантин же хотів організувати похід проти невірних і розширити володіння аравських князів, а для цього потрібно заручитись підтримкою імператора і благословенням Патріарха.

- Послухай, Зорино, я тобі вже казав, що твоєму сину нічого не загрожує, а з каретою - нещасний випадок. До речі, і маркіз Торілі в цьому впевнений.

- Нещасний випадок!? Одрразу після загибелі герцога Мирослава з сином, думаєш

ніхто нас не запідозрив!?

- Тихіше. Бога ради, не треба гарячкувати, пару років почекаємо доки твій син підросте.

- Дочекаємося, засадить мене Василь в монастир і все, а тебе відішле до кафрів – проповідувати їм істинну віру. Я розумію твою обережність, але не забувай, з часом мій вплив на сина поменшиться, а особливо після військової Академії, де свого часу навчався і наш імператор.

Імператриця підвелась з крісла.

- Ми посилаємо Мустина до Венедії, то нехай він трохи поспостерігає за Проклятим Крадієм, а потім ними обома займеться Ісмаїл.

- Добре. Зробимо, як ти скажеш, – неохоче погодився її дядько.

Зорина ледь посміхнулась і схвально кивнула головою.

Феофан зайшов до свого невеликого будинку на окраїні Цареграда. Старий слуга мовчки подав йому духмяний вологий рушник – витерти обличчя і руки від пилюки великого міста.

- Де Прокл? – запитав він слугу, віддаючи рушник.

- В бібліотеці.

- Добре. Через годину подавай обід, – сказав магістр і пішов до бібліотеки.

Прокл сидів в шкіряному кріслі, листаючи книгу з гравюрами Кіріяно про життя святих Пророків. Це був кремезний чоловік середньої статури з коротким русим волоссям років сорока п'яти, одягнений в темно-коричневий камзол, прикрашений зеленою бахромою. Він навіть не підвів голову, коли ввійшов Феофан. Той трішки постояв, потім підійшов до Прокла і поклав медальйон з півмісяцем на відкриту книгу.

- Купець Ісмаїл. Він допоможе тобі пробратись до замку.

- Так-так... І чим за це ти заплатив? – розглядаючи медальйон, запитав Прокл.

- Довелось сказати, що Редо мій внук, – зітхаючи відповів магістр і присів напроти нього.

Прокл підвів голову, очі блиснули синім льодом, але він промовчав.

- Я добре тебе розумію, та лише так можна було завоювати її довіру.

- Так, за все приходиться платити, – пролунав голос Прокла, – ось і Редо потрапив в западню свого діда. Але ж ти знаєш, що цій пустельній змії довіряти не можна, я вже мав нагоду в цьому переконатись.

- Згоден з тобою. Та якщо ти зробиш все правильно, то ніхто не постраждає, а я, ставши Великим магістром, зможу допомогти і тобі, і Редо.

- Ну, мені ти навряд чи допоможеш, – гірко промовив крадій, – хіба що тільки заради Редо...

- Добудеш Кинджал Пророків і все буде гаразд.

- Колись я вже чув ці слова, років двадцять тому.

- Я не знав тоді, що кинджал підмінили, тепер нам потрібен лише цей кинджал, все інше вже знайдено і наготові. Дуже сподіваюсь на тебе і на мого онука. Тобі необхідно поїхати до Кийграда за племінником Константана – Романом, краще до нього приєднатись, а не слідкувати за ним здалеку. Можливо цей купець зможе допомогти або сам щось придумаєш. Пригадую, ти бувши в Кийграді завів там товаришів, так що дій по обставинам. Тільки, прохаю, поменше потрапляй на очі Великому магістру, він досить вмілий маг і зможе викрити тебе.

- Добре, все одно ні куди не дінешся, – сказав Прокл, одягаючи медальйон на ший, – зараз вирушаю до Венедії, там у мене, до речі, теж є товариші.

- Почекай, пообідаємо разом, – запропонував Феофан.

- Спасибі. Не буду гаяти часу, перекушу в дорозі, – відповів Прокл, поклавши книгу на стіл і, навіть не попрощавшись, вийшов з кімнати.

Прокл на високому аравському скакуні виїхав надвечір з Цареграда, приєднавшись до торгового каравану знайомого кийградського купця Нестора. Прохолодний морський вітерець приязно підганяв в спину, розвіваючи його плащ, та Прокл невтішно роздумував, що вже в котрий раз він вирушає за наказом Феофана, але раніше було набагато легше, а тепер чомусь так неспокійно на серці.

4

Дарина, наймолодша донька Великого князя Святослава, весело бігла по квітучому весняному полю, поруч з нею підстрибували і гралися два великих пса – Хорт і Лис. Нарешті їй вдалося вирватись з під опіки маминих родичів і зараз вона прямувала до лісового озера, яке було неподалік від села. Донька Святослава, висока чорноволоса дівчина, одягнута була лише в довгу вишиту сорочку та підперезана срібним ремінцем з аравським кинджалом, а її ноги взуті в легкі аравські сандалі. Навесні, скільки себе пам'ятала Дарина, вона завжди приїжджала до діда Добрині – воєводи невеликого селища Проліски, спочатку з матір'ю, а після її смерті з нянькою Роксаною.

Цього року весна була теплою, якщо не сказати жаркою. Навіть старі люди не пам'ятали такої засушливої весни, без жодної хмаринки на небі. Та Дарині було байдуже, це було останнє літо яке вона проведе в Пролісках з товаришами дитинства, бо чекає на неї шлюб з герцогом Вольмиром. Кажуть, що він молодий і гарний, а ще балакають, що його віра дозволяє йому мати тільки одну дружину і на все життя. Це ж скільки буде в неї роботи по дому? Страшно подумати! Хоча їй до цього не звикати, ще змалечку Дарина допомагала в роботі чи в Кийградських хоробах, чи в господарстві діда. Правда більше їй подобалось в Пролісках, тут її любили і балували, а дід навчав онучку славенській боротьбі і стріляти з лука, іноді навіть брав із собою на полювання.

Дівчина підійшла до березового гаю і заглибилась в лісову прохолоду. Співали пташки і шурхотіли маленькі звірята, собаки принюхувались і намагались їх впіймати.

Дарина прикрикнула на них і пологим схилом спустилася до озера. Без дощів воно зменшилось майже вдвічі, та вода була чистою, маленькі лісові джерельця підживлювали озерце. Швидко роздягнувшись, Дарина пірнула в жагучу прохолоду. Чорний Хорт не відстав від неї і теж пригнув у воду, тільки Лис присів на трав'янистім березі і незворушно спостерігав, як вони борсались у воді.

– Лис! Не бійся, іди до нас, вода не така холодна, – сміялась Дарина і плеснула водою на собаку, але рудий пес тільки відскочив подалі.

Накупавшись і все таки трішки змерзнув, дівчина вийшла з озера. Її стрункі ноги легко ступали по траві, повні груди принадно колихались на ще не засмаглому тілі, а вітерець здавався таким теплим і ніжним. Ставши під сонцем, Дарина відчула, як сонячні промені ласкаво зігрівали її. Вона заплющила очі, так було хороше.

Воєвода Добриня, широкоплечий чоловік з густим чорним волоссям, деінде припорошеним сивиною, в білій сорочці і синіх штанах заправлених в легкі чоботи, стояв на крильці свого терему і спостерігав, як запилений вершник в'їхав на подвір'я. Схоже, це був княжий гонець. Вершник спішився і підійшов до воєводи.

– Здоров був, воєвода Добриня, – привітався він, поклонившись, – Я гонець від князя Ярополка – Овсій.

– Здоров був, Овсій. Які справи привели тебе до нас?

Гонець дістав княжу печатку і передав воєводі, сказавши.

– Князь Ярополк шле тобі уклін і велів сказати: Великий князь Святослав тяжко хворий і просить, щоб його дочка Дарина приїхала до Кийграда якнайшвидше.

Воєвода, поглянувши на печатку, повернув її княжому гінцю.

– Добре, завтра я повезу Дарину до Кийграда. А поки перепочинь і підкріпись обідом.

– Дякую. Та я хочу за світло добратися до Черніва.

– Скажи, щоб тобі їжу зібрали в дорогу... І щасливої дороги.

Гонець вклонився і пішов до свого коня. Через деякий час, прихопивши торбину з харчами, він виїхав з подвір'я. Добриня цього вже не бачив, він наказав знайти Дарину і почав готуватися до від'їзду в стольний град. Та з'ясувалось, що онуки в селі немає. Хтось бачив як вона із собаками побігла до лісу, тому послали за нею сина коваля. Воєвода тільки похитав головою і зітхнув, закінчилось безтурботне життя його онучки.

Пилип, світловолосий худорлявий парубок, легкою ногою біг до лісового озера, вчора Дарина сказала йому, що хоче зранку збігати до озера. Йому подобалася Дарина, та тільки вона дочка князя, а він син простого коваля, от якби батько дозволив йому стати дружинником, тоді він міг би стати великим воїном, а то і воєводою. Та де там! В нього дві сестри і батько хоче залишити на нього кузню, заставляє допомагати йому зранку до вечора, хоча Пилипу зовсім не до вподоби ковальська справа. Перейшовши

на крок, хлопець зайшов до гаю, прислухався, здалеку долинав собачій лай, тихенько почав підкрадатися. Через декілька хвилин він побачив лісове озеро і дівчину, яка плавала в ньому, а собаки гралися на березу. Тихенько хруснула гілка, собаки насторожились і з гавканням кинулись до нього, Пилип вийшов до берега, ті його впізнали і почали ластитись. Він присів до них, гладив їх мокрі спина, а сам поглядав на Дарину. Вона, побачивши його, замахала руками і крикнула:

- Іди купатись! Вода вже не холодна!
- Дарино, мене послав за тобою воєвода, він просить вернутись додому!
- Щось трапилось? - запитала стурбовано дівчина, виходячи з води і зовсім не соромлячись свого оголеного тіла.

Пилип не міг відірвати очей від гарної стрункої фігури, стоячих дівочих грудей і зміг тільки промовити стислим голосом:

- Приїхав гонець від твого батька...
- Невже скоро моє весілля? - розгубилась Дарина.

Хлопець відвернув погляд.

- Та ні. Великий князь, твій батько, дуже хворий. Наказує вернутись до Кийграда.
- Ой, лишенько, - сказала дівчина і почала одягатись.

Через хвилину вони швидко йшли до села, а собаки побігли вперед. Пилип розповів все що знав і Дарина з сумом зрозуміла, можливо сюди вона вже більше не повернеться.

- Я скучатиму за тобою, - тихо промовив парубок, - не забувай мене.

Дівчина подивилась на Пилипа, такого незграбного та принішклого, якого вона так звикла рахувати братом і який тепер закохано дивиться на неї. Як швидко сплинув час, її карі очі зволожились, вона розуміла - починається нове життя.

На краю села вони розійшлись - Пилип пішов до кузні, а Дарина поспішила додому. Діда вона побачила біля стайні зі старшим конюхом Трохимом, а підійшовши ближче, почула сердитий голос воєводи.

- Я сказав, приготуй десять найкращих коней, сім для вершників і три для поклажі, добре підкувати і вичистити...

- Діду, а що робити мені? - підійшла вона до нього.

- Іди-но сюди, Даринко, - сказав Добриня і, простерши руки, обійняв молоду дівчину. - Будемо молитись богам, щоб твій батько переміг хворобу. Завтра вранці поскачимо до Кийграда через Сухий Діл, лісовим трактом буде швидше, вигдаємо день, а може і більше. В Бобровому сядемо на човен і попливемо вниз по течії, треба скоріше дістатись до столиці. Ти, внученько, тримайся, починається доросле життя. Збери в поклажу тільки самі необхідні речі, їхати будемо швидко.

Дарина до вечора перебирала свої речі, хотілося взяти багато чого, але дід наполягав тільки на одній торбині, говорячи, що інше надішле пізніше. Торбина вийшла тугою і доволі важкуватою, воєвода несхвально похитав головою, але залишив все як є. Після вечері, яка пройшла тихо, без гучних розмов, Дарина вже збиралась іти

спати, коли дід покликав її з собою і привів до кімнати зі зброєю.

- Зараз підберемо тобі легку кольчугу, шолом і зброю, - сказав він і відчинив великим ключем двері оббиті залізом.

- Діду, а для чого це мені? - здивувалась онука.

- Дорога далека, ми поїдемо лісом, а там все може бути... Хоча це лише пересторога, я думаю все буде гаразд, про розбійників не чути декілька років, та все ж три-чотири ночі проведемо в лісі, - відповів старий воєвода і затягнувши її до кімнати, вказав на приготовлену зброю і броню.

- Це залишилось від твоєї покійної бабки Славки. Примір, будь ласка.

Через кілька хвилин, одягнувшись за допомогою діда, Дарина стояла в сріблястій кольчугі, шкіряних штаних, підперезана широким поясом з залізними бляшками і в чорних чоботях. Воєвода прикріпив до її пояса піхви з легким аравським мечем, а потім обережно надів на онуку шолом з барвистим пір'ям на верхівці і захисною пластиною на перенісці.

- Отак, - проговорив Добриня, відійшовши від Дарини на кілька кроків, - ти так схожа на мою Славку, така гарна...

Зітхнувши, додав.

- Кинджал сховаєш в чоботи, а лук приторочиш до сидла.

- Ми так збираємося, начебто на війну, - сказала дівчина, пробуючи походити в латах.

- Треба бути готовим до всього, а тепер іди відпочивати, зранку одягнеш все це.

Дарина вже йшла, коли дід зупинив її і, знявши зі стіни невеликий круглий хазарський щит, вручив їй.

- Візьми і його, він не такий важкий.

- Добре, - терпляче погодилась дівчина і вийшла.

Добриня відкрив оббитий міддю невеликий сундук і дістав маленький позолочений ріг на срібнім ланцюжку, одів його на шию і сховав під сорочку. Потім неспішно зачинив двері і пішов до стайні, ще раз перевірити коней.

Воєвода розумів, що після смерті Великого князя Святослава настануть смутні часи боротьби його синів за владу. Сам Добриня завжди підтримував князя Володимира, з яким довелось часто ходити в походи, та по старшинству головним був його брат Ярополк, а потім - Ізяслав. Князь Ярополк примічав і заступався за прочан Єдиного бога, ходили чутки, що він таємно прийняв їх віру, а князь Ізяслав був ярим поборником батьківської старої віри, тільки Володимир, молодший син Святослава, не ліз в релігійні справи і стояв осторонь від цих чвар. Ярополк був тихий і спокійний, дехто говорив, що він трохи боязливий, його ж брат Ізяслав навпаки - буйний і гнівний, дуже схожий на свого батька в молодості. Володимир же славився своєю розсудливістю та розумом, багато читав, але це не перешкоджало йому хоробро воювати. Навіть Святослав відмічав його воєводський дар. Всі сини були від різних його дружин. У Великого князя було чимало дітей, але княжої крові тільки п'ять синів і три дочки, із них і Дарина, її мати - княжна міста Черніва, була дочкою сестри Добрині Рути і князя

Мстислава. У самого воеводи дітей не залишилось, два його сина загинули разом із матір'ю двадцять років тому, під час карального походу Святослава на Чернівського князя Мстислава, сам же Добриня, був тяжко поранений і ледве тоді вижив. Тепер в Чернівці княжив Ізяслав.

Рано вранці сім вершників виїхали з Пролісок і, проїхавши декілька верст широким трактом, звернули на лісову дорогу до Боброва.

5

Вже більше місяця Слава жив у хатині Дартаза, після того, як той врятував його від розлюченого ведмеда і переніс до свого лісового житла. На щастя, Слава не дуже постраждав, ведмідь тільки нам'яв боки та не дуже глибоко поранив спину, до того як Дартаз зніс звіру голову. Лісовик пояснив, що хлопця виручив кожух і те що Ярослав, так він звав його, сказавши, що такому мужньому парубку не личить жіноче ім'я, не розгубився і всадив кинджал, на диво, прямісінько ведмедю в серце. "Рахуй ти і сам би з ним впорався, в серці була така величезна діра, - говорив Дартаз, розводячи руками, - звір через хвилину помер би сам." Слава не дуже добре пам'ятав цей поєдинок - прокинувшись від реву ведмеда, він вихопив кинджал і з переляку сам накинувся на звіра, встромивши кинджал по самісіньку рукоять.

- Гарний в тебе кинджал Ярославе, - вкотре казав лісний житель, роздивляючись його, - кажу тобі це як коваль, хоч і не дуже вправний, такого заліза я не бачив, тільки рукоять якась дивна... Чим вона покрита? Кажеш - пластмаса. Хмм... Перший раз чую, може щось магічне з інших країн.

Коли Слава трохи оговтався від ран і звик до пекучого болю від цілющої мазі, яку Дартаз, не жаліючи, мазав на його рани, він захотів порозумітися і дізнатись куди потрапив. Але дивна вийшла розмова, в якій чудернацька мова Дартаза, схожа на україно-російську та ще, можливо, з польським говором не дуже допомагала порозумінню. Єдине що з'ясував Слава так це про столицю держави - місто Кийград, може це був Київ, та іще Дартаз не славен, чи русин, а хном і прийшов цей народ на землі русинів років п'ятдесят тому. Дійсно, Дартаз, не зважаючи на міцну чоловічу статуру, був дуже малого росту, трохи вище пояса Слави, із зарослим чорним волоссям обличчям, тільки тирчав великий ніс і маленькі очі визирали із під мохнатих брів. Годував його цей лісовик, а точніше хном чи можливо гном, як про себе став звати Дартаза Слава, дуже непогано але одноманітно - ведмеже м'ясо чи суп з ведмежатини, приправлений різними травами та коріннями, іноді з грибами. Єдина незручність, ходити до туалету значило просто відійти подалі і сісти в кущах, тому вечором хлопець, ще не відійшовши від переляку, сидів в хатині і чекав ранку. На другий тиждень Ярослав, він вже почав звикати до цього імені, почав підозрювати, що невідомо як його занесло на тисячу років назад, коли вкотре слухав розповіді Дартаза, зраділого що

з'явився співрозмовник, про князів, про лихих гулів і родичів, котрі загнали хнома чи гнома до глухого лісу. Та коли юнак поцікавився, чого це його вигнали, той лише щось не зрозуміле пробурмотів і замовк.

Одного теплого вечора вони засиділись перед невеликим багаттям на подвір'ї. Чорний пес лашився до хлопця, признавши його за свого, радів, що було з ким побігати і погратися. Дартаз, вкотре гостривши сокиру, будував плани і розповідав про можливе полювання на гуля, який чогось забрів до цієї місцевості.

- Ти, Ярославе, здоровий парубок, та гуль на дві голови вище за тебе, схожий на людину, та весь покритий довгим хутром. Живуть вони здебільше на півночі або в горах, дуже чутливі і підкрастись тихо до них неможливо, володіють звіриною магією, подивисься йому в очі і заціпенієш, а він тут тобі голову і відірве. Полюють на нього з собаками, ті його не люблять і відразу кидаються на гуля - в цей час руби його сокирою чи мечем.

Перевівши подих, гном покрутив сокирою в повітрі, з гордістю сказав.

- Ось цією сокирою я зарубав вже двох гулів. Якщо пощастить, то вполюємо з тобою ще одного.

Ця перспектива не дуже вабила Ярослава, але він промовчав, йому було так хороше, рани майже загоїлись, ребра вже не так боліли і тільки десь далеко крутилась думка про якесь зміщення часу і нереальність подій та було відчуття, що ось-ось він прокинеться.

- Правда, деякі шляхетні пани збирають люд з собаками і ті гонять гуля на лучників, а ті вже розстрілюють його, - продовжував Дартаз, - але хоробрі воїни так не роблять.

Слухаючи гнома, Ярослав спостерігав як над верхівками дерев підіймався повний місяць. Раптом він помітив невелику зірочку, яка рухалась біля місяця. "Супутник", - промайнула думка. Та зірка швидко виростала в розмірах і стала сяяти наче маленька планета, а потім, потрохи зменшуючись, заховалась за луною. Ярослав, вже не дуже прислухаючись до Дартаза, почав спостерігати за небом і не побачив жодного знайомого сузір'я. А через деякий час знову з'явилась рухома зірка, схоже вона швидко оберталась навколо місяця.

- Що це? - перебив Ярослав, розповідь гнома про велику цінність хутра гуля.

- Де? - не зрозумів той та побачивши куди вказує рука хлопця, повів плечима і відповів.

- Це Прана. До речі, її не часто побачиш так добре.

- У мене дома такої Прани немає, - з тривогою в голосі сказав Ярослав.

- А в нас є. Правда з'явилась вона зовсім не давно, за часів Великого потопу і Великої зими, десь сорок тисяч років тому. Страшний був час, стільки людей загинуло, тоді і гулі з'явилися, деякі говорять, що вони нащадки первісних людей, тому м'ясо їх не можна їсти.

Ярослав з жахом почав усвідомлювати, що він зовсім на іншій Землі і потрапив чи до паралельного світу, чи до іншого куточка Всесвіту. Хоч йому доводилось читати

фантастику, науково-популярні книги, дивитись по телевізору різні програми про невідоме і загадкове, але щоб самому опинитись в такій ситуації... І рухнула перепона в його мозку, він зрозумів сталося незбагнене, його занесло в зовсім інший світ. Про це він і раніше здогадувався, та боявся визнавати, гнавши тривожні думки. А причиною всьому схоже був кинджал, який може бути ключем до інших світів і вимірів. Врешті треба було все-таки колись визнати, що не так просто миттєво перенестись із засніженої зими до теплої весни, значить відбулося щось надзвичайне і потрібно з цим змиритися. Усвідомивши це, йому стало трішечки легше та і молодість брала своє, треба лише було при звичаїтись до нового життя. "Перше що треба зробити, – подумав хлопець, – розпитати докладніше про цей світ у гнома Дартаза і тоді можливо знайдеться шлях додому".

Вночі Ярослав довго не міг заснути, він розмірковував про роздвоєння особистості, що десь ходить другий такий хлопець, якого звати Слава і той, можливо, в Одесі з матір'ю або спить вдома в селі Великі Сливи. А може там вже його розшукують? Відправили скрізь його фото і навіть показують на телебаченні. Ярослав, він вже подумки почав себе так називав, неспокійно крутився на скрипучому ліжку, слухав похрюпування Дартаза на величезному сундуку і вирішив вранці добре роздивитись кинджал, можливо, знайдеться якась відгадка його переміщення в цей світ, кляв себе, що не послухав діда – треба було спочатку прочитати його листи.

Вранці, після сніданку холодною ведмежатиною з брусничним чаєм, Ярослав почав розказувати свою історію Дартазу. Спочатку трохи затинаючись, підшуковуючи потрібні слова, а потім все впевненіше він розповів про свою пригоду. Дартаз спокійно, не перебиваючи, вислухав його і після короткої паузи, пригладивши п'ятірною свою кудлату бороду, сказав, що насправді він очікував на щось подібне.

– Розумієш, Ярославе, мені відразу здалось дивним твоя поява тут. Це невеликий острівцець лісу серед боліт і озер, я знаю тільки один шлях, щоб потрапити сюди і проходить він повз мою хатину, так що я тебе відразу помітив би. Може взимку, коли замерзають болота, можна через них потрапити сюди, та і то невпевнений. А твої дивні речі, як запальничка, чи твоя одяга, інший говір... Так що я тобі вірю. Чого тільки не буває на білому світі, тим більше, мені здається, ти не перший хто так потрапив в наш світ.

– Як не перший? А хто ще? Невже я зможу вернутись назад? – здивовано, але з надією запитав Ярослав.

– Ну... Дорогу назад не знаю, я ж не маг. Та наскільки я чув і друїди, і волхви, і жерці вогнепоклонників, щось подібне витворяють. Так що якщо ти хочеш повернутись додому, треба знайти сильного мага, можливо, він допоможе.

Ще трохи поскубши бороду, Дартаз додав.

– Та я б на це не сильно сподівався, це легенди яким тисячі років, таких магів вже мабуть немає.

– Що жодного?

– Через свого дядьку знав я одного, він приходив до кузні замовляти різні

причандали до своїх магічних опитів, чи чаклунства. Якщо не помиляюсь, жив той маг в Кийграді, а звали його... Зараз спробую згадати... Так, так... Здається звати його – Мальфар, такий високий, худий і горбоносий з пронизливими зелено-жовтими очима та довгою сивою бородою. Я його і бачив лише кілька раз, дядька мене одразу виганяв з кузні, а розповідав він про нього не багато, тільки те що буцімто маг приїхав з Венедії.

Ярослав вскочив і-за столу, ледь не перекинувши стільця, і нервово заходив по тісній хатинці.

– Тихіше, ти мені все тут перевернеш. Чого підірвався? Сядь і заспокойся, може мага вже немає в Кийграді, це ж було років п'ять тому.

– Та все ж, ти зміг би мене відвести до Кийграда? – підійшов до Дартаза хлопець і навис над ним.

Гном трохи відсторонився і посміхнувся в бороду.

– Аякже, чому б і не прогулятись, все одно мені потрібно туди в справах. Але тобі спочатку треба багато чому навчитись і одягу підібрати іншу. До речі, на коні зумієш втриматись?

– Зумію, я ж з дитинства пас худобу.

– Ну і добре. А сьогодні підемо пошукаємо те озеро, куди ти звалився, за одно почну потрохи вчити тебе, життя в нас тут не подарунок. Будь наготові, можливо навіть і гуля стрітимо.

– Згоден, – сказав Ярослав і протягнув гному правицю.

Вони потиснули один одному руку.

Ярослав і Дартаз вийшли на поляну, де відбулася сутичка з ведмедем. Чорний пес обнюхав місце битви і голосно гавкнув, здається, ніяких слідів не залишилось, все поросло молодю весняною травою. Дартаз обійшов навкруги, відшукуючи сліди. Ярослав, одягнений в запасну кольчугу гнома, широку та короткувату, підперезаний шкіряним поясом з коротким мечем і кинджалом, взутий в нові чоботи (розмір ніг у нього з Дартазом виявився майже однаковий) із заправленими в них своїми старими штанами, притулився до дерева трохи перепочити. Голова хлопця була покрита високою хутряною шапкою, бо не знайшлося підходящого шолома і він дуже спітнів та вимотався. Весь час, доки вони йшли, гном вчив його тримати меч і наносити їм удари, а так же розповідав про ліс, показуючи сліди різних звірів, а Барт, який чорною тінню бігав біля них, розважався тим, що полохав різноманітну живність. Дартаз одягнений майже в повний бойовий наряд і в гостроверхім шоломі, із сокирою за плечима та луком в руках, здавалось, зовсім не запарився.

– Так, слідів не залишилось, та я знаю кілька озер, схожих на твоє. Пошукаємо. Правда, прийдеться заночувати в лісі. Єдине, що тривожить так це гуль. Біс його знає, де він взявся на нашу голову!

– Може вернемося, ми ж їжі не взяли, – запропонував Ярослав, втомлено потягуючись.

- Не зрозумів, кому це потрібно, мені чи тобі? Заодно і кістки розімнеш. Їжу добудемо, а якщо ні, переночуємо і так. Звикай до нового життя, - посміхаючись сказав гном і свиснувши собаку, пішов в хащі.

Хлопець зітхнув і поплентався за ним.

Вони бродили лісом ще кілька годин, перевіrivши три ближніх озера. Потім Дартаз велів Ярославу назбирати хворосту та розпалити багаття, а сам зник з собакою в лісі. Хлопець, настільки втомлений, що не відчував страху, зібрав хворост і, за допомоги запальнички, розпалив вогонь. Зняв із себе шапку, розпустив пояс і поклав поруч меч, а кинджал засунув в чобіт і, прихилившись до коряки, подумав втомлено, чи не слід йому зняти кольчугу, але вирішив не робити цього, згадавши про ведмедя. Потрохи темнішало, Ярослав вже починав хвилюватись, з настороженістю вдивляючись в лісові хащі і підкладаючи побільше дров в полум'я. Несподівано із кущів вискочив чорний пес, підбіг до нього висолопивши червоний язик і радісно завивав хвостом. Хлопець полегшено зітхнув і потріпав Барта за загривок. Через хвилину з'явився перед багаттям і Дартаз, тримаючи в руках трьох впольованих куріпок.

Вечеря вдалась на славу, птиці добре підсмажились та ще й сіль знайшлась у торбинці запасливого гнома. З'явилися на небі перші зірки і Дартаз сказав, що першу половину ночі вартуватиме Ярослав, а потім він. Вмостившись зручніше, гном відразу заснув, а хлопець, сидячи біля багаття, почав прислуховуватись і вдивлятись в темряву. Барт пристроївся біля нього, поклавши голову на коліна Ярославу.

Дартаз розбудив його, коли ще не встигло розвиднітись і хлопець з соромом усвідомив, що посеред ночі він заснув, так і не розбудивши гнома на варту, хотів щось сказати у своє виправдання, та не знав що.

- Нічого, зі всяким буває. Та краще тобі навчитись швидше не спати на варті, а то не всюди так безпечно, - поблажливо усміхнувся гном.

- Але ж ти казав, що тут бродить гіль...

- Ця тварюка полохлива і до вогню не підходить, а Барт чутливий пес, підняв би сполох. Бачиш, ось там сидить в кущах, чатує.

Тільки зараз Ярослав помітив, що собаки немає поряд.

Поснідавши нашвидку останньою куріпкою, вони загасили багаття і пішли вже в сіріючий ліс. По обіді, пролізши через буреломи, хлопець і гном вийшли до озера, в якому Ярослав нарешті впізнав саме те озеро в яке він звалився. Прочесавши берег вони не знайшли нічого цікавого, окрім половинки гудзика, лежачого біля кромки води. Можливо, щось було на глибині озера, але ні хто не виказав бажання лізти у воду, тому, трохи перепочивши, вирішили вертатись додому.

- Є тут цікавий пагорб і там якісь древні розвалини. Давай, зайдемо і поглянемо, - запропонував Дартаз і повів в обхід озера.

Через годину вони підійшли до кількох перекошених камінних колон, врослих в землю та побитих дощем і вітром так, що неможливо було визначити - рукотворні вони чи ні. На пагорбі трава не росла, а товстим шаром лежав ядуче-зелений мох, який злегка пружинив під ногами. Гном присів на валун, поклавши поруч лук зі стрілами, та

почав копирсатись у своїй торбині. Ярослав постукав кинджалом по колоні і відколов кусочок, сірий слизький камінець ні чим не нагадував ті зелені камінці, що тримав в руці він вдома. Барт бігав навколо, встигши залишити собачу мітку на одній із колон, коли раптом насторожився і загарчав. Великий пласт моху піднявся перед псом і перетворився на велетенську волохату мавпоподібну істоту, чорний пес швидко вчепився їй в ногу.

Дартаз миттєво підхопився, на ходу вихопив бойову сокиру і кинувся на істоту. Вона розлючено заревіла і, не зважаючи на повислого на неї собаки, сама пригнула до гнома, той, швидко розвернувшись, замахнувся сокирою знести їй голову, та послизнувся і впав. Тварюка нависла над Дартазом, але він встиг прудко відкотитись і знову піднятись. Ярослав заціпенів на кілька секунд, а прийшовши до тями, побачив відкриту широку спину волохатої мавпи, тоді, майже не роздумуючи, широко розмахнувся і кинув в неї кинджал. Тридцяти сантиметровий кинджал, просвистівши в повітрі, з легкістю зайшов по саму рукоять під ліву лопатку істоти. Тварюка похитнулася і захрипіла, а потім почала завалюватись на землю, та не встигла вона впасти, як сокира гнома з силою опустилася на її шию і мавпяча голова, орошаючи бурою кров'ю мох, покотилась під сіру колону.

- Барт, все, відчепись від нього, - почав відтягувати Дартаз пса, який продовжував люто рвати істоту.

- Чорт, що це за тварюка?! - запитав перелякано Ярослав, витягуючи тремтячою рукою меч і крутячи головою на всі боки, боячись побачити ще щось подібне.

- Я ж тобі казав це - гуль, - відповів гном, нарешті відіпхнувши Барта.

Хлопець, насторожено дивлячись по сторонам, підійшов до Дартаза. Гном сперся на сокиру, дістав флягу і зробив добрячий ковток, а потім передав флягу Ярославу, той хильнув міцної браги і закашлявся.

- Гулі рідко заходять сюди, а північних лісах їх ще багато бродить, - продовжував Дартаз, забравши флягу з брагою і знову приклавшись до неї, - особливо за Новоградом. Там, до речі, і мого дядьку Бартаза гуль розірвав, їздив той торгувати та відійшов від каравану в темноті. Гулі здебільше вночі бродять, а при світлі ховаються, добре що хоч вони в зграї не збиваються, ходять не більше трьох. А це видно одинак, та ще мабуть хворий, бачиш як шерсть звалюлась на ньому і весь він худий та дохлий. Сподіваюсь, Барт не підхопить якусь заразу.

Гном подивився на скривавлену сокиру і додав.

- Забирай кинджал, підемо до озера змиємо цей бруд. Я думаю, не варто знімати з нього шкіру, вона вся в залисінах, тільки більше метушні чим зиску...

Від цих слів Ярослава аж перетрусило. Він обережно нахилився до безголової тварюки, намагаючись не торкнутися її, взяв лівою рукою рукоять і доволі легко витягнув кинджал. Дартаз посміхнувся до нього і промовив.

- Як би не твій кидок, ця тварюка могла покалічити мене, так що ти врятував мені життя.

Хлопець зашарівся і пробурмотав, що це він з переляку таке утнув. Та гном,

сплюнувши на мертвого гуля, вже підхопив лук, закинув на плечі торбину і попрямував до лісового озера, а чорний пес гордо потрусив за ним. Ярослав вклав свій меч в піхви, потім витер кинджал об мох і, не наважившись сховати його, поспішив слідом за Дартазом.

6

Мальфар, сивобородий маг, втомлено відкинувся на спинку крісла. Знову нічого не виходило, всі інгредієнти виміряні декілька раз, а ефекту ніякого – магія не спрацьовувала. На столі, заваленого книгами і різноманітними скляними колбами, лежав плід невдалого експерименту, мабуть вже сотого, срібний перстень з діамантом. Тяжкі часи настали для магії, магічне поле настільки ослабло, що практично зійшло нанівець. Іще якихось триста років тому він би зробив таких магічних перснів – сотню, при цьому не дуже напружуючись. І це була досить легка магія. А тепер хто він – просто чаклун, чи, можливо, дикунський шаман? Добре, що хоч залишились деякі старовинні магічні речі, вже не такі могутні, але ще діючі. Закони Всесвіту швидко змінюються і незабаром магії та і самих магів не залишиться, а що буде – не зрозуміло. Як тоді людству протистояти природним катаклізмам? Понад сорок тисяч років тому, коли на небі з'явилась комета Прана і загрожувала загибелі всьому людству, тільки маги, зібравшись всі разом, а було їх близько десяти тисяч, зуміли відвернути падіння Прани на Землю і відправити її на орбіту Місяця. Тоді більшість магів не витримали такої напруги і не змогли втримати своє життя, та ще на кілька тисячоліть воцарився хаос на планеті, з Великим Потопом і Великою зимою. Але людство вижило і почало поволі розвиватись, а магія потихеньку відроджувалась, навчались нові маги і ніхто спочатку не помітив, що порушились закони магії і вона стала слабшати з кожним роком. А тепер, через якусь півсотню літ, щезне зовсім.

Роздуми Мальфара перервав легкий стук у двері.

– Заходь, відчинено, – запросив маг.

– Добрий день, вчителю, – зайшовши до кімнати, поздоровкався Тобіас, маленький чорнявий латинянин.

– Здрастуй, – сказав Мальфар і запитав. – Що нового чути в місті?

– Нічого нового, всі очікують на одужання Великого князя, – сказав Тобіас, підійшовши до столу і з легкою посмішкою обвівши бедлам на столі, запитав. – А у вас, вчителю, є успіхи?

– Успіхи? – перепитав маг. – Які успіхи, все як завжди, а можливо і гірше. Треба шукати іншу роботу, через кілька років залишаться одні лише відьмаки та шарлатани. На жаль, всі закони природи змінились і магія покидає наш світ. Добре, що я кілька років тому направив тебе до купця Нестора, тепер ти вже в нього старший прикажчик, будеш мати хліб на старості літ.

– Так ви все таки вирішили відправитися на схід до тайбетських мудреців чи залишитесь в Кийграді?

- А що мені тут робити? - здвинув плечима Мальфар і взявши перстень, покрутив його в руці. - Поїду. І чим скоріше, тим краще. Великий князь Святослав хворий, скоро його сини почнуть ділити спадок, а значить буде братовбивча війна. Краще посиджу в горах, поближче до зірок, можливо щось і висиджу. До речі, коли ти збираєшся оженитись на своїй Златці?

- Ну, напевно восени, - зітхнув латиняни, згадавши своє золотоволосе кохання, дочку тисяцького кийградської дружини.

- А вже як хочеться якнайшвидше пригорнути дівчину, - весело розсміявся маг.

- Так, хочеться. І якби не моя Златка, то поїхав би з вами, не зважаючи на ваше заперечення, щоб перевірити чи справді правдиві ваші оповідання про далекі країни.

- Перевіриш іншим разом, як почнеш водити свої торгові каравани, бо залишу тобі цей дім і трохи грошей. А там, можливо, через якийсь час і сам повернусь до Кийграда, якщо все уговориться.

- Ви насправді, вчителю, думаєте, що незабаром почнеться війна?

- Я вже досить багато прожив на цьому світі, бачив дещо, - промовив Мальфар, насупивши свої сиві брови. - Старший син Святослава Ярополк не зможе протидіяти Ізяславу, не має в нього жорсткості, а Ізяслав не примириться з другорядною роллю, тим паче маючи підтримку Святославової дружини, яка спить і бачить військові походи, багатий полон.

- А Володимир?

- Хмм... Володимир мені подобається, він розумний і розважливий, та навряд чи щось в нього вийде, так і буде сидіти в своєму Новограді, якщо нічого не станеться...

- І я бачив, що без своїх воїнів він нікуди не ходить, - сказав нахмурившись Тобіас. - А Ізяслав, як сказав мені майбутній тесть, помчав в Чернів. Тільки Ярополк не відходить від батька і, навіть, послав за лікарями до Цареграду.

- Ну, це вже не моя справа... Днів через десять, я збираюсь з караваном купця Тумбея відправитись на схід і хотів би твоєї допомоги зібратись в дорогу. Треба деякі речі сховати, а дещо прийдеться знищити, так мені буде спокійніше.

Тобіас кивнув погоджуючись, хоча вже більше трьох років він не навчається в мага, та все ж для нього маг Мальфар на все життя залишиться вчителем, який змалечку виховував його як свого сина. Останній раз вони їздили до Новограда, шукаючи сліди волхва Олега, чотири роки тому. Подорож нічого не дала, лише Мальфар ближче познайомився з князем Володимиром і вони, здається, заприятелювали. Інколи князь заходив до цієї домівки на окраїні міста і розмовляв з магом про найрізноманітніші речі, вельми був він цікавий до навколишнього світу.

- Поснідай зі мною, - запропонував Мальфар Тобіасу.

- Вчителю, ви так запрацювались, а вже пора обідати, - посміхнувся той. - Та я маю до вас одну ще справу.

- Яку?

- Я про вашого слугу і кухаря Майшу, може він залишиться зі мною в Кийграді, допомагав би по господарству нам зі Златкою. Він вже старуватий для подорожі, а я

звук до нього та й він начебто не проти.

- Добре, - швидко погодився маг, одів перстень на вказівний палець і, вставши з крісла, додав. - А я думав дати йому трохи грошей і відправити його доживати свій вік на батьківщину до Хазарії.

- Та він же в Кийграді живе вже років сорок, що йому там робити? - здивувався Тобіас.

- Пішли перекусимо і запитаємо Майшу, що до цього.

Вони вийшли з кімнати і, пройшовши коридором, увійшли до світлої світлиці. Старий хазар вже закінчував накривати великий дубовий стіл. Це був невеликого росту клишоногий дідуган з тюрбаном на голові, одягнений в просторий жовто-зелений хазарський халат. Свого часу Мальфар врятував його від розправи розлюченого натовпу, який звинувачував хазара в крадіжці. В Кийграді крадіїв дуже жорстоко карали і тому їх тут майже не було. Жестом запросивши Тобіаса сідати до столу, маг підійшов до слуги і сказав.

- Майша, скоро поїду я в далеку подорож... І ти можеш зі мною поїхати, а там, можливо, в Хазарії залишишся, знайдеш родичів, грошей я тобі дам. Як на це ти дивишся?

- Спасибі, хазяїн, та якщо ваша ласка, я б хотів залишитись з паном Тобіасом, нічого мені робити в Хазарії, нікого в мене там не залишилось. Всі родичі загинули, коли я попав в полон, спалили русини моє містечко, залишилась одна зола, - відповів Майша поклонившись.

- Та я знаю про це, - поморщився Мальфар. - Але ти міг би купити хатину, завести сім'ю... Врешті, як хочеш, вирішуй сам.

- Я залишусь тут, буду с Тобіасом і Златкою доживати свій вік, - твердо відповів слуга.

Тобіас задоволено посміхнувся, підсунув ближче до себе тарілку з гарячою поросятиною і почав з насолодою їсти, приправляючи м'ясо хроном та запиваючи прохолодним медоваром.

- Ну і добре, послужиш ще днів десять і переїжджай до Тобіаса, а я вже якимось сам, - невдоволено промовив маг, сідаючи за стіл. Десь в глибині душі він сподівався, що Майша відправиться з ним і може навіть до самого Тайбету.

Сонце нещадно палило і піт крупними краплями стікав по обличчю Болеслава, який вже хвилин десять кружляв навколо свого супротивника, намагаючись витягнути того на себе. Та його противник, германський барон Штирман, не піддавався і міцно тримаючи оборону, за допомоги своїх довжелезних рук, тримав Болеслава на відстані. Удари мечів були такими сильними, що німіли долоні в залізних рукавицях, а дерев'яні щити потроху кришилися. Це був завершальний бій в якому повинен був визначитись переможець цьогорічних змагань на мечях, присвячених святому рицарю Іларіону.

Болеслав доволі легко пройшов своїх супротивників, його притуплений залізний меч швидко знаходив найменшу шпаринку в захисті противника, а не рідко він просто вибивав із їх рук меч і суді віддавали йому перемогу. Швидкий та гнучкий, він уміло ухилявся від ударів, зближувався із супротивником і приставляв меч в їх забрала. Та тільки не зараз. Одягнутий в сріблясто-червоні лати барон Штирьман не нападав, а грамотно тіснив Болеслава, ганяючи його по піщаній арені, поставивши собі за мету знесилити його. І поки це барону вдавалось. Треба було щось робити і Болеслав вирішив ризикнути, доки ще не зовсім вимотався. Відскочивши якнайдалі, він підняв свій щит до забрала шолома, а меч опустив до землі і став чекати на противника. Штирьман повільно і обережно підходив, виставивши меч перед собою, а щитом закривши груди. Барон підходив все ближче і ближче, та Болеслав не рухався, чекаючи на зручний момент. І ось меч противника майже уперся в його щит, тоді Болеслав різко розвернувся, відставивши на витягнуту руку щит, крутнувся вліво під меч барона, зближаючись з противником і одночасно рубаючи мечем. Цей прийом називався "вітряк" і потребував чіткої синхронності дій. Болеславу вдалося вдало його виконати, меч розвертаючись із силою вдарив в незахищений бік Штирьмана. Барон похитнувся, скрикнув від болі, а Болеслав продовжуючи свій рух опинився за його спиною і швидко приставив свій меч до незахищеної шиї противника.

- Чиста перемога! - вигукнув суддя. - Переміг шляхетний рицар Болеслав!

Бій був зупинений і супротивники, важко дихаючи, підняли забрала і, знявши рукавиці, потиснули один одному руки.

Арена, на якій проходили змагання, знаходилась якраз посередині між містом і замком герцога Венедії, це був досить рівний майданчик посипаний річковим піском, навкруги якого розмістились глядачі. Шляхетні пани сиділи на стільчаках, під натягнутими шовковими тентами, а простолюдини стояли на низенькому пагорбі. Повсюди снували торговці, розносячи напої і солодощі, а так же монахи, пропонуючи релігійні реліквії та іконки святих. Герцог Вольмир, в оточенні найбільш знатних родин Венедії, сидів в дубовому кріслі на дерев'яному помості і з великою цікавістю спостерігав за завершальними боями другого дня свята. В перший день змагались всі охочі в стрільбі з лука, в битві на списах і палицях. Переможці першого дня були увінчані маленькими позолоченими коронами і нагороджені грошовими призами. Сьогодні вже визначився переможець на мечях, а зараз готувались вийти на арену і визначити переможця бійці на сокирах. Сокири були бронзові і не заточені та не зважаючи на це, іноді, на цих змаганнях учасники отримували значні пошкодження.

Герцог щиро радів перемозі Болеслава, хлопав в долоні сильно і гучно. Провівши поглядом свого товариша, який пішов зняти лати і перевдягтись, він нахилився до графа Федеріка.

- Молодчина Болеслав, я вже почав переживати за нього, твій племінник доволі міцний горішок.

- Так, - погодився не дуже радо граф. - Хлопець трішки загубив увагу, а то хто знає чим все завершилось...

Вольмир весело розсміявся. А на арену вийшла остання пара бійців на сокирах. Один велетенського росту з широченними плечима в позолочених латах, а другий, на голову менший і більш стрункіший, в чорних латах. Вони отримали у розпорядників змагань щити і сокири. Розійшлись по кутам і почали розминатись. Їх заохочували вболівальники, котрі робили на них ставки.

Боровик, стоявши відразу за кріслом герцога, схилився до вуха свого пана і видихаючи терпкий пивний перегар, прошепотів.

- Отой здоровань, син моєї сестри, кличуть його Дуболом. Він легко підкови гне. Я на нього поставив аж п'ять золотих. Ось побачите, цей парубок за мить зігне свого противника в дугу...

- Аякже, - пробурмотів Федерік, почувши це. - Сила є - розуму не треба.

Вольмир, зморщивши ніс і трохи відсторонившись від Боровика, сказав.

- Побачимо. А цей малий боєць хто він?

Барон Шрауб, начальник охорони, довгов'язий з орлиним носом германець, тихо сказав.

- Віконт Анжер, галл, прибув з імперії на змагання.

- Так, незабаром на це свято приїжджатиме рицарство зі всіх куточків світу. Завтра на поєдинках кінних рицарів будуть арави, даки, огри, франки і багато інших, гоняться за славою, - пробурмотів несхвально Федерік.

- І не тільки слава, ще і гроші, - посміхнувся герцог. - Треба збільшити винагороду і тоді навіть за тиждень не встигнемо провести всі поєдинки.

Тут знову їх увага перемкнулась на арену, де суддя звівши бійців повторив їм правила, а потім відійшов подалі і пролунав гонг. Дуболом, страшно заревівши, відразу накинувся на супротивника, бажаючи сокрушити його своєю величезною масою. Галл миттєво пригнувся і не чекаючи удару сокири, пірнув противнику під ноги і прокотившись по арені, рубанув його по колінах. Велетень, підкошений цим страшним ударом, рухнув з великим гуркотом на свій щит. Віконт миттєво вскочив йому на спину і сильно огрів велетня обухом по голові. Шолом прогнувся і тріснув, а Дуболом трохи тріпонувся та затих. Навкруги запанувала тиша, а потім суддя, оговтавшись, викрикнув.

- Перемога за віконтом Анжером!

І завирувало несхвально людське море, багато хто рахував, що удар був не чесний, почулись лайливі викрики. Охорона насторожилась і почала вишукати найбільш крикливих, щоб присікти любі прояви насильства. До судді підійшли розпорядники змагань, вони трохи порадилися і знову підтвердили перемогу галла. Декілька людей вже клопотались біля Дуболома, приводячи його в свідомість. Той спробував було піднятися, та знову завалився на пісок. А віконт Анжер щось кричав, високо піднявши сокиру і махаючи нею.

- О це так бій, - розчаровано промовив Боровик. - Невже можна бити по ногам? Це - не чесно.

- Чому не чесно, в правилах нічого не сказано про це. А на полі бою не до

рицарських манер, – не погодився барон Шрауб. – Перемога чиста і незаперечна.

– Та годі тобі, Боровик, – сказав усміхаючись герцог. – Плакали твої грошики, бачиш, силу б'є спритність і виучка.

– Зараз на арену вийдуть акробати і жонглери, – промовив Федерік і, легенько потягнувшись, подивився на небо, сонце вже перевалило на другу половину. – Як на мене то час перекусити. Може поїдемо до замку?

Вольмир теж був не проти, тільки Боровик щось невдоволено пробурмотав собі під ніс. Та не встигли граф і герцог піднятися з крісел, як до них долинув легенький шум, через охорону до них пробирався гонець. Вельможі презирнулися і барон Шрауб, махнувши рукою, дозволив підійти тому. Охорона розступилась, гонець підійшов до герцога і тихо щось сказав. Всі прислухались, та лише Боровик, здається дещо вловив але, поморщившись, тільки невдоволено крикнув. Вислухавши гінця, Вольмир обернувся до графа і повідомив.

– Великий магістр Константан через годину в'їде до Венеди.

– Так рано? – здивувався Федерік.

– Вони не зупинялись в абатстві, проїхали мимо, – відповів герцог і вставши, додав. – Їдемо до міста зустріти їх і запросити до замку.

Через кілька хвилин різнобарвна кавалькада вершників відправилась до столиці. А слух, про прибуття Великого магістра, швидко розповсюдився і частина глядачів відправилась до міста, жваво обговорюючи як турнір так і приїзд Константана.

Герцог, сидячи верхи на білому аравському жеребці, спостерігав з пагорба за наближенням ескорту Великого магістра. "Добрячий військовий загін Константан взяв з собою... Невже він чогось побоюється?" – подумав Вольмир, розгледівши списоносців і мечників.

– Ваша світлість, – звернувся до нього барон Шрауб, – у нас недостатньо воїнів для вашої почесної варти.

– Облиш, бароне, все гаразд. Просто магістр вирішив трохи похизуватись, – сказав граф Федерік. – Нема ніякої загрози.

– Поїхали назустріч, – велів герцог і, пришпоривши коня, поскакав на дорогу.

За ним відправились два десятка рицарів, намагаючись не відставати від його білого скакуна.

Через деякий час із ескорту виїхали троє вершників і зблизились з ними. Привітались. Граф Андре, командир охорони магістра, провів їх до карети Константана, яка вже зупинилась, чекаючи на них. Герцог не роздумуючи спішився, кинув повіддя зброєносцю та підійшов до дверей карети, які широко відчинилися і на землю зіскочила молода людина в одязі магістра.

– Ваша світлість, – сказав він, вклонившись, – його преосвященство Великий магістр ордена Зірки просить вибачення, та хвороба не дозволяє йому вийти вам назустріч і він, якщо буде ваша ласка, запрошує вас в карету.

Вольмир теж злегка схилив голову і не вагаючись забрався до карети. Константан зустрів герцога доброзичливою посмішкою на блідому обличчі.

8

- Віконте, чому ми зупинились? - визирнувши з карети, запитала у проїзжавшого Редо баронеса Феодосія.

- Герцог Венедійський зустрічає нас, - відповів той, притримуючи скакуна.

- І що там відбувається? - пробуючи углядіти карету магістра, питала далі баронеса.

- Герцог сів до карети Великого магістра, - сказав Редо. - Здається, рушаємо далі. Поїду дізнаюся.

Феодосія сховалась в карету і промовила до принцеси Анни.

- Нічого не видно, та схоже сам Вольмир буде супроводжувати нас до Венеди. Бачила тільки десяток вершників біля карети Константана, можливо, герцог поїде в кареті магістра.

Анна мовчала, стиснув кулачки і вгамовуючи шалений стукіт серця. А баронеса Феодосія продовжувала.

- Мені так і не вдалось подивитись на цього герцога, кажуть, він справжній красень... А чого це ти притихла? Ти ж бачила його, він сподобався тобі?

Молода баронеса уважно поглянула на принцесу і розсміялась.

- Не бійся, обіцяю, не буду його зваблювати.

Принцеса зашарілась і вимушено всміхнулась. Терена, служниця Анни, щось невдоволено пробурмотала, на зразок, які розпусні звичаї у нинішньої молоді. Але Феодосія вже знову виглядала у вікно, аж раптом карета різко сіпнулась та поїхала і вона, зойкнувши, повалилась на сидіння.

- Баронеса, - почувся стурбований голос віконта Редо, - у вас все гаразд?

- Так, мій милий віконте, - безтурботно розсміялась Феодосія і виглянула із-за занавіски. - А що там відбувається?

- Герцог запросив нас до замку, більша частина нашого ескорту залишиться в місті, а ми їдемо до нього, - сказав віконт, милуючись гарненькою білявкою.

Баронеса кинула на нього ніжний погляд і промурмотіла.

- Ви такий люб'язний, кавалер Редо.

Віконт ніяково посміхнувся і підніс руку до шолома, вітаючи Феодосію. А та вже сховалась в кареті. Редо пришпорив коня і поскакав до голови колони, де зібрались рицарі ордена і рицарі Венедії.

- Жарко, - сказала баронеса, дістаючи шовкову хустинку і протираючи чоло. - Анна, ну чого ти мовчиш? Та відклади нарешті цю книгу і розкажи про свою зустріч з Вольмиром. Він справді такий гарний, як розповідають придворні дами?

Анна вклала до книги закладку і закрила її.

- Гарний? Начебто так, і дуже розумний.

- Ага. Ось чому ми так багато читаємо, хочеш сподобатись йому своєю начитаністю. Та чоловіки поглядають більше на наші принадливі форми чим на розумні здібності. Для них краще мати глупувату красуню, не вельми розумну, щоб не відчувати себе йолопами, - весело прошебетала білявка. - А ти в нас дуже красива, всі кажуть схожа на свою матір - писану красуню.

По смаглявому обличчю принцеси пробігла легка тінь, вона нахмурилась. Згадка про матір завжди гнітила її і нагадувала про ненависну Зорину.

- Не ятри душу, Анно, все буде чудесно, ти вже вирвалась із задухи імператорського двору, - відразу відреагувала подруга.

Анна зітхнула. Багато надій в неї пов'язано з цією подорожжю, та вона ніколи б не наважилась на поїздку до Венеди, якби не Великий магістр. Правда, іноді, в неї було відчуття, що Константан керує нею, виходячи із своїх інтересів. Та їй було байдуже, єдине чого вона бажала це не потрапити до монастирю, хоча, можливо, вийти заміж за родича імператриці ще гірше. Але хто міг розповісти, своїх сестер Анна не бачила вже кілька років, батько лише останнім часом почав виказувати до неї свою приязнь, що трохи бентежило її, не звиклої до його уваги.

Терена, відклавши вишивку, ніжно погладила руку принцеси, як завжди вона чутливо сприймала настрій своєї вихованки і підтримувала своєю любов'ю.

Баронеса, знову відхиливши занавіску, дивилась навкруги.

- Жодного рицаря, - пожалілась вона. - Скоріше за все зібрались з венедійськими рицарями і теревенять про свої дурні чоловічі забави. О, та ми повертаємо в гори... Ага, вже видніється замок герцога, такий гарний і великий. Та і люди стоять узбіч, вітають нас.

Феодосія висунулась із вікна і привітно замахала рукою. Почулись захоплені крики, народ зрадів появі білявої красуні. Анна не втрималась і теж виглянула в шпаринку. Вони їхали живописними зеленими пагорбами, святково вдягнуті люди махали їм, чоловіки своїми смішними капелюхами, а жінки весняними квітами. Діти наввипередки бігли за каретами, сміючись і штовхаючись. А попереду піднімались високі неприступні мури замка.

Через деякий час колеса карети застукотіли по відкидному мосту через глибокий рів навколо замку і вони, проїхавши широкі ворота, в'їхали на прогалину між двома мурами, засіяною зеленою травою. Другий мур виглядав вище і грізніше. Прохолодний вітерець колихнув занавіски і проїхавши ще одні ворота оббиті залізом, карета заїхала на подвір'я замка. Повернувши праворуч, проїхали трішки і кучер зупинив карету. Навкруги стояв людський гомін, стукали залізні лати рицарів, які за допомоги зброєносців лазили зі своїх коней.

Двері відчинились і з'явилося усміхнене обличчя синьоокого Редо, який першим підскочив до їх карети. Він галантно допоміг вийти з карети Феодосії, яка ступила на землю дещо незграбно і спіткнулась, але віконт поспішив притримати її за талію, за що був нагороджений милою посмішкою.

- Дякую, мій вірний рицарю, - прошепотіла баронеса.

Деякі рицарі, помітивши цю невеличку пригоду, весело посміхнулись.

Анна легко зійшла на землю, ледь торкнувшись простягнутої руки графа Андре і огляділась навкруги. Вони знаходились перед мармуровим палацом на подвір'ї мощеним гранітною бруківкою. Рицарі ордена, розминаючи затерплі ноги від довгої їзди, чекали, коли їх відведуть до покоїв, де вони змогли б помитись і перевдягтись. Челядь бігала і шуміла, почавши розвантажувати фургони. Звідкись принесли ноші і Великого магістра обережно пересадили в них. Лікарі відразу оточили ноші з Константаном, щось жваво обговорюючи і махаючи руками. Герцог Вольмир віддавав якісь розпорядження прислузі і розмовляв з магістром Романом. Анна прикипіла до нього поглядом, той, наче щось відчувши, обернувся до неї і завмер здивовано. Кілька секунд вони дивились в очі один одному, забувши про все на світі, а тоді герцог швидко направився до неї.

- Принцесо, - торкнулась Тереза її руки, - граф Андре запитує, не бажаєте піднятись в палац.

І тут тільки Анна поглянула на Андре, який подавав їй руку, запрошуючи до палацу.

- Принцесо Анна, яка приємна несподіванка, - пролунав поруч схвильований голос герцога. - Дозвольте, графе, мені як господарю, провести принцесу до її покоїв.

Андре поглянув на принцесу і кивнув головою. Анна обережно взяла герцога за протягнуту руку, намагаючись не дивитися йому в очі, вона відчувала, як полум'яніли її щоки.

- Принцесо Анна, познайомте мене нарешті з герцогом, - почувся дзвінкий голос Феодосії, яка стояла неподалік з віконтом, спершись всім тілом на його руку.

- Герцог, дозвольте познайомити вас з моєю ліпшою подругою - баронесою Феодосією, - сказала Анна.

- Радий знайомству, баронеса, - ввічливо вклонився Вольмир.

- І я дуже рада, чула про вас багато хорошого, - заговорила гарненька білявка і, потягнувши за собою віконта, підійшла поближче. - Чудовий замок та й палац прекрасний, сподіваюсь, що і сад у вас такий же.

- Так, сад справді гарний, він розташований за палацом. Я накажу приготувати вам кімнати палацу на половині моєї матері. Там всі вікна виходять в сад. Ви не турбуйтеся, моя мати відправилась молитись в святі місця і повернеться через місяць. Вибачте, але я не знав, що ви прибудете, Великий магістр Константан нічого мені не сказав, але кімнати для вас швидко приготують.

Герцог трохи хвилювався, тримаючи руку Анни і не вірячи що це правда. Подумки він лаяв Великого магістра, бо той не попередив його, хоча і був йому дуже вдячний за несподіваний подарунок - приїзд принцеси. Вольмир, трохи збентежений, але щасливий, повів прекрасних дам до свого палацу.

Прокл, вдягнутий в темно-синій плащ, неспішно прогулювався святково вбраними вулицями столиці герцогства – Венеди. Останній день свята і народ відривався по повній – весело горланили пісні, тісною юрбою обступали виступи бродячих артистів, товпились у атракціонів. Вечоріло. Шинки почали поволі заповнюватись відвідувачами, але більша частина городян і приїжджих вийшла до річки Данаї, міська влада обіцяла показати грандіозний феєрверк. Купивши у вуличного торговця запашний калач, Прокл пристроївся біля камінного парапету при портової набережної. Потрохи кусаючи калач і кидаючи крихти риbam, спостерігав за людським натовпом, уважно вишукуючи нишпорок. Здається все було спокійно. Прокл прибув позавчора пізно ввечері з торговим караваном Нестора і поселився в таверні "Летюча риба", де ціни, незважаючи на свято, були досить прийнятні. Не те що він економив, просто не хотів привертати до себе увагу і ця, трохи зачухана таверна, як раз підходила для цього. Ворогів начебто тут у нього не повинно бути, але за довгі роки свого ремесла він навчився обережності. От і вчора, перебуваючи на турнірі рицарів і спостерігаючи за трибуною знаті, де розмістився герцог Вольмир з почесними гостями – принцесою Анною і Великим магістром, він відчув на собі погляд, а коли озирнувся, здалось що промайнуло знайоме обличчя. Та скільки Прокл не напружував свою досить хорошу пам'ять так і не згадав, де бачив це обличчя. Вчорашній вечір він витратив на те, щоб узнати більше про купця Ісмаїла та пошукати колишніх своїх товаришів. Прокл дізнався, що добрий його приятель Таран зараз тримає невеличку таверну "Бойовий півень", а колишній напарник Груздь має крамницю. Сьогодні вранці він зайшов до Груздя, який тримав крамничку ласощів, що зовсім його не здивувало, той завжди любляв солодощі. Груздь дуже зрадив йому і, залишивши торгівлю на свою дебелу дружину, повів промочити горло до найближчого шинку. Там вони засиділись майже до вечора, згадуючи минулі часи, доки не прийшла розгнівана жінка Груздя і не забрала свого чоловіка. Зараз Прокл, хоча це йому зовсім не подобалось, вирішив зайти до купця Ісмаїла, але спочатку треба добре перевірити чи не слідкують за ним, бо біля шинка знову промайнула все та ж підозріла особа. Прокл завжди славився своєю обережністю, бо життя навчило його цьому досить жорстоко.

Сонце потрохи ховалось за гори, на небі тьмяно завис Місяць, інколи іскоркою поблискувала Прана. На Данаї з'явилися човни, тягнучи за собою баржі з феєрверком. Це була дуже слухна нагода для Прокла щезнути під час вогненної вистави від можливого нишпорки. Ця кхитайська забава появилась в імперії ще за часів батька нинішнього імператора і всім дуже сподобалась. Народ все прибував і прибував, тому Прокл, потихеньку маневруючи і уважно поглядаючи навкруги, почав вибиратись із юрби до маленького провулку, поміченого ще раніше. Як тільки на небі засяяли перші зірки, вогненні комети злетіли із барж і люди захоплено закричали. Прокл прискорив крок і, не дивлячись на вогняне сяйво, за хвилину сховався в темному провулку. Тут був тупик, але такого спритного крадія, як Прокл, це не зупинило. Підійшовши до брудного паркану, він схопився за його край і швидко перемахнув через нього,

опинившись на якомусь подвір'ї, де нерішуче тявкнула собака. Прокл миттєво перетнув його і перескочив через другий паркан. Він тихо приземлився і завмер, постояв хвилину, прислухаючись, а потім спокійно пішов вулицею до центра міста.

Обладнавши спостережний пункт на покритому пахучими квітами дереві, напроти дома купця Ісмаїла, Прокл вже годину спостерігав за будівлею. Купець повернувся зі свята десь півгодини тому, але крадій не поспішав, витримка в нього була чимала, він вирішив зайти до Ісмаїла після того як всі уляжуться спати, не треба йому лишніх очей. Потрохи куняючи, він дивився, як метушились тіні в освітлених вікнах. Після опівночі погасли всі вогні, крім одного на другому поверсі, мабуть там знаходився сам господар. Прикинувши свої можливості, Прокл вирішив, що він легко забереться до тієї кімнати, сподіваючись потрапити до спальні купця. Він знав, що сім'я Ісмаїла живе в Цареграді, а тут у нього торгове представництво і коханок, начебто, у старого купця не було.

Вже було далеко за північ, та світло не гасло, потрібно було щось робити і Прокл вже вирішив піти в дім, як раптом почув легкі кроки. Останні два доволі п'яних перехожих проходили цією тихою вулицею на окраїні міста годину тому і вже здавалось, що городяни поснули перед робочим днем. Сіра тінь, закутана в плащ з капюшоном, підійшла до будинку і зупинилась. Пролунав стукіт камінця по вікну і через деякий час відкрились двері, впустивши нічного гостя. Проклу здалось, що це була жінка. Він тихо вилаявся. Всі його перестороги могли виявитись марними, треба буде вертатись до трактиру і приходити вранці, що не дуже влаштовувало його. І тут знову почулись кроки, перед домом купця зупинився худий чоловік в широкополій шляпі. Він теж кинув камінець у вікно і через хвилину щез в будинку. Це ставало цікавим. Прокл повинен співпрацювати з Ісмаїлом, як шпигуном імператриці, так хотів Феофан, але не він. Колись крадій виконував деяку роботу для Зорини і знав, яка вона підступна зміюка.

Тихо злізши з дерева, Прокл підійшов до будинку купця і, вдягнувши шкіряні рукавички із залізними кігтями, спритно, незважаючи на доволі кремезну статуру і не юний вік, забрався по стіні до освітленого вікна. Він ризикував та його цікавість перемогла, мав надію встигнути швидко сховатись. Найшовши шпаринку, Прокл заглянув до кімнати. Спиною до вікна сидів, судячи по всьому, господар в яскраво-зеленому халаті, навпроти нього в кріслі молода жінка в наряді аравської танцюристки. Прокл ледь не присвиснув від здивування, впізнавши Ізану, колишню його подругу, а тепер довірену особу імператриці. Між ними стояв худючий і лисий стариган, ніяково м'явши свій капелюх і мавши досить переляканий вигляд. Видно було, що його вичитували і, можливо, погрожували. Знову пролунали тихі кроки. "Та коли це все скінчиться!" – подумав Прокл, миттєво спустившись вниз і пірнувши за купу сміття.

Новий прибулець кинув камінець, та цього разу господар не спішив відчиняти двері і нічному гостю прийшлося поцілити у вікно камінцем ще один раз. Нарешті двері прочинились і Прокл, який затамував подих та боявся поворухнутись, почув скрипучий голос.

– Якого дідька когось тут носить?

- Це я, пане Ісмаїл, - пролунав приглушений бас.
- Мустин!? Що ти тут робиш? Якого біса ти сюди приперся?
- Я загубив його в натовпі на набережній. Шукав по тавернах, та він як у воду провалився, - поскаржився Мустин.

- А сюди чого прийшов? - запитав господар, явно не бажаючи пускати гостя в дім.

Трохи пом'явшись, той сказав.

- В юрбі у мене відрізали кошеля з грошима, а я ще не встиг розплатитись в готелі.

- Ну ти і бевзь! - розгнівався Ісмаїл. - Почекай, зараз винесу трохи грошей.

Двері зачинились. Нічний прибулець, потоптавшись, тихенько вилаявся.

Прокл згадав, що Мустин був найманим вбивцею, трохи тупуватий, але професію свою знав добре. Він бачив його рік тому в таверні "Золотий ріг", що славився на весь Цареград, як збіговисько всіх покидьків, шукав там хлопців для однієї справи. Він пильніше придивився до нього, коли йому сказали, що цей Мустин працює на пару із добре знайомою йому Ізаною, а пам'ять на обличчя у Прокла була просто чудовою. Тепер йому стало зрозуміло, хто слідкував за ним на турнірі і в місті. Але навіщо?

Двері знову відчинились. Ісмаїл, сунувши в протягнуті руки Мустина кошіль, сказав трохи роздратовано.

- Завтра ввечері прийдеш в шинок "Бойовий півень", що поблизу Лісової гавані. Дивись, не запізнюйся.

- Добре. А як же Прокл? Мені веліли наглядати за ним, - пробасив той.

- Нічого страшного, вдень походиш за ним, якщо знайдеш, - презирливо промовив купець і брязнув дверима.

Мустин знову вилаявся і пішов геть, мріючи скоріше завалитись до готелю поспати і поїсти.

Прокл обережно поворухнувся і підвівся. Перебігши через вулицю він сховався за квітучим деревом, яке видно добряче поливали, що виросло таке розлоге. Чекати довелось недовго. Дві тіні висковзнули із будинку і попрямували до центра міста. Спостерігаючи за ними здалеку, Прокл тихо крався уздовж домівок городян. Біля постійного двору тіні розділились, жіноча постать замерла біля воріт, а чоловік зайшов до двору. Кілька хвилин чекання і маленька двоколка, запряжена гнідою кобилою, виїхала із-за воріт. Правив нею худорлявий стариган, Ізана легко заскочила до нього і вони поїхали в напрямку Західних воріт.

Прокл вийшов із тіні, дивлячись їм вслід. Годі було думати слідкувати за ними далі. Він вирішив дізнатись на постійному дворі про цього лисого старигана.

Прикидаючись п'яним, злегка похитуючись, Прокл зайшов на постійний двір. Подвір'я освітлювалось трьома смолоскипами, кидаючи примарні тіні на кілька дерев і велику стайню. Із тіні до нього підступив здоровань, типовий венед з широкими вилицями та м'ясистим носом і доволі грубо спитав.

- Гей, чоловіче, що ти тут шукаєш?

Прокл змахнув руками і округлив очі.

- Ой, а де це я? Добра людина, підкажи будь ласка де трактир "Летюча риба"?

Потім голосно ікнув і, начебто знесилений, присів біля конов'язі. Здоровань підійшов ближче, граючись невеликою дубинкою, і запитав.

- Так ти заблукав? Ну, приятелю, твій готель на другому кінці міста. Давай вставай, я покажу куди тобі чимчикувати.

Він почав піднімати обм'яклого Прокла, а той п'яно бурмочучи, лаяв своїх товаришів, що покинули його.

- Тьху, та від тебе так смердить... Ти що в смітті валявся? Давай, іди до себе, тут пристойний готель, для шляхетних осіб.

- Послухай, парубче, спаси мене, прошу тебе, за для нашого бога... Винеси пити, голова розвалюється і горло дере. Може є в тебе вино... Брр... Ні краще пиво, будь ласка. Я тобі заплачу. Зараз, підожди.

Прокл дістав невеликий кошіль і, розсипаючи срібні монети, дістав одну, піднісши до носа здорованя. Той, хвильку подумав, поглянувши на монети, що впали на землю і сказав.

- А чого б і ні, присядь тутечки на колоду, ось під цим деревом. Почекай мене, я швиденько.

Посадивши і приваливши його до стовбура, нічний охоронник взяв срібну монету, а потім, нагнувшись, підняв ще чотири і, посміхаючись, поспішив на кухню. Прокл перевів подих. Через кілька хвилин повернувся охоронник і приніс кошик із баклажкою вина і глиняний глечик з пивом, ще на додачу хліба з сиром. Розлили вино по кухлям і випили, здоровань почав закусувати сиром, голосно плямкаючи. Прокл полегшено зітхнув і, відкинувшись до дерева, промовив.

- От спасибі тобі велике, трохи полегшало. Давай ще по одній, тільки мені пиво.

- Добре, - погодився охоронник.

- Мене звати Прокл, - сказав крадій, коли вони випили ще раз.

- А я Микита, - відповів здоровань.

- Ось бачиш, Микито, трішки загуляв я. Вчора приїхав до Венеди і попав на свято. Та ще давніх друзів зустрів. Погуляли добряче, останнє що пам'ятаю, як після вогневих забав, пішли по шинках, а потім начебто збирались по дівкам. Очухався в канаві, мац до кошеля, а він на місці. В Цареграді проснувся б голий... Давай ще зовсім трішки.

Та Микита щедро плеснув собі вина, а Проклу аж перелив пиво через край. Підняли кухлі за чесні порядки Венедії.

- Це все наш міський бургомістр Засядько, він як прийшов до влади років десять тому так відразу почав наводити порядок. Розбив місто на декілька кварталів, тут тобі торговий люд, тут ремісники, а тут квартал для забав, ну там всякі розважальні дома. І всюди строго.

- Ну, не знаю у мого приятеля відрізали на феєрверку гаманця.

- А чого він гав ловив, - розсміявся Микита. - Але ніякого грабежу на святі, договір з бандами. Спробували один раз випендриться так їх так чихвостили, мало не показалось. Теперечки самі наглядають за всім, ну, а злодюжки, так для них саме робота.

- Щось я не бачив міських стражів.

- А вони теж хочуть повеселитись. Ні, я тобі кажу, порядок в нас суворий, не приведи боже попасти до темниці.

- Воно може і так, - погодився Прокл, уже сам розливаючи вино. - Та тільки я вибрався із цієї клятої канави, як мене ледве не збили двоколкою.

- Це видно неподалік від нас, - сказав Микита і одним ковтком опорожнив кухоль вина. - Мабуть, це був пан Маркус.

- Мені здалось, що їх було двоє, одна з них, схоже, жінка.

- Тоді точно це Маркус, він управитель герцогського замку. Скажу тобі, він ще та сволота, у мене тітка працює на кухні у герцога, нічого доброго про нього не казала. А такий ласий до жінок, хоча такий бридкий, але повно грошей. Він тут часто залишає свою коняку, та жаднюга - копійки лишньої не дасть.

- А ця жіночка, хто вона?

- Та я її до ладу і не розгледів, хтось казав аравська танцюристка, а їм все єдино, тільки гроші плати, - відповів охоронник, потім налив пиво Проклу. - Ти сир будеш?

- Давай половину, - погодився той і взявши хліб із сиром, запитав. - І частенько він до вас приїздить?

- Ну, не те щоб часто, а десь раз на місяць. Хоча в цьому місяці вже мабуть втретє.

- Управителем бути добре, скільки жінок в маєтку, - протягнув Прокл, п'ючи пиво.

- Ні, - не погодився Микита. - Герцог Вольмир строгий що до цього, в нього не побалуєш, відразу вилетиш. Тітка каже - герцог справедливий. Дівчина одна завагітніла від конюха, так він їх одразу поженив, ще і грошей дав.

Розмова перейшла на різних можновладців, потім про жарку і суху весну, бо жодного дощу із тих пір як розтанув сніг. Здоровань засмучено похитав головою.

Врожай буде поганий без дощу, а старша сестра Микити недавно вийшла заміж за селянина і тепер бідкається. Прокл сказав, що те саме і Цареграді. Допивши вино і пиво, вони попрощались зовсім по-приятельськи, Микита просив навідуватись до нього, як буде нагода. Небо почало сіріти і Прокл, потихеньку пішов вулицею, показаною охоронником, до "Летючої риби".

"Є про що подумати, - міркував крадій, прямуючи тихими вуличками міста. - Щось затівається, не даремно ж тут знаходиться Ізана." Прокл згадав про дивну загибель батька і брата герцога Вольмира на полюванні і вирішив, що тому теж загрожує небезпека. "Попередити герцога та можливо вдасться приєднатись до його посольства в Кийград, вже все місто про це тереvenить, скоріше за все і магістр Роман поїде з ними. Але як же Ізана? Ця дурепа знову вляпалась в якусь халепу. І треба щось

вирішити з цим купцем – Ісмаїлом, хоча він швидше за все не відає, що я мав зайти до нього, мабуть забули повідомити, – розмірковував Прокл. – Та ще медальйон, цей таємний пароль, теж, можливо, пригодиться. А цей арав Мустин, що з ним робити?"

Так, нічого путнього не придумавши, він дійшов до "Летючої риби", де вже порались кухарі, тихенько зайшов через кухню і піднявся на другий поверх до своєї кімнати.

10

Зорина не могла заснути, задуха цареградської ночі не відганялась і легким морським вітерцем із відчиненого вікна. Вона відкинула тоненьку шовкову ковдру, її ніжне розбещене тіло жадало чоловічої ласки, та вже майже два роки імператор тільки іноді заходив до її спальні, потрохи охоловши до її звабливого тіла.

Зорина добре пам'ятала свій перший приїзд до столиці величезної імперії. Наївна дівчина пустель, яка стояла, розкривши рота, перед величними мармуровими храмами Єдиному богу, його П'ятнадцяти Пророкам і різноманітним святим. Така гарненька, худенька, засмагла під палючим сонцем пустелі, ще не відійшовши від батьківської домівки, де так її любили і пестили. А потім дядько Ахмантин повів до імператорського палацу і сотні очей прискіпливо розглядали її, оцінювали. А імператор, здавалось, такий недосяжний у своїй величі, заговорив з нею, а вона знітилась і відповідала невпопад, не можучи згадати еллінські слова. Місяці навчання в елітній школі і через півроку весілля з імператором. Очікування вагітності, а потім народження дитини. Яка була радість, коли народився її син – Олександр, відразу все перемінилось, стали запопадливі пихаті вельможі, сам імператор виконував всі її забаганки, приходив майже кожної ночі до неї. Зорина, здається, сама його покохала, хоч він був такий товстий і пітний, з булькатими червоними очима. Та недовго тривав цей щасливий час, підросли ці кляті дівчиська, які ненавиділи її, готуючись вирости і звалити її сина, відібрати у нього трон. І тоді на допомогу прийшов Ахмантин, він підказував що робити, як вести себе, аж поки Зорина через кілька років не зрозуміла, що дядька використовує її, проводячи в життя свої плани, пов'язані з інтересами аравських принців пустелі і їх фанатичних священиків. Та що вона могла зробити. Аж доки у неї не з'явилась Ізана.

Зорина відпочивала з сином в літнім палаці на березі морської затоки, коли її серед ночі розбудили стражники і повідомили, що піймали злодійку, яка хотіла обікрасти палац. Вона забажала поглянути на цю нахабу і, накинувши халат, спустилась до банкетної зали. Охоронці тримали маленьку смагляву дівчиську, успівши вже добряче відлупцювати її, та побита крадійка тільки озлоблено лаялась, посилаючи прокляття на їх голову, стараючись як найболючіше вдарити своїми худими але стрункими ніжками. Зорина, подивившись на це, посміхнулась і веліла відпустити дівчину. А потім запросила її прийти вдень і пообідати разом, поговорити. Імператриця не очікувала, що та прийме запрошення, але крадійка прийшла, одягнута в якесь надзвичайно барвисте плаття. Після різноманітних страв і вин, трохи розімлівши, вони

сиділи за чашкою пахучого чаю і Ізана розповідала про своє життя.

Дівчина була не набагато молодша за Зорину, виросла вона в бідній сім'ї в трущобах великого міста з двома молодшими братиками, мати займалась проституцією в портових тавернах, батько ж був її сутенером і частенько сп'яну колотив свою жінку. Це викликало у імператриці, вихованої в сімейних традиціях пустельних кочівників, велике обурення цією дикістю. Змалечку Ізана навчилася красти і відстоювати в бійках свою честь. Виріши, деякий час працювала танцюристкою, та домагання господаря бродячого балагана дістали її і вона знову повернулась до крадіжок. Але завжди мріяла зірвати здоровенний куш і зажити другим життям.

Зорина, співчуваючи Ізаниної долі, запропонувала гроші. Крадійка гордо відмовилась – подачки їй не потрібні. Після цього дівчина ще більше сподобалась імператриці і вона запропонувала працювати на неї. Ізана тільки нечемно фиркнула, сказавши, що служниця з неї навряд чи вийде. Зорина ж прохала виконувати тільки іноді її делікатні доручення, за доволі пристойну винагороду. І першою справою було проникнення до одного будинку – викрасти деякі папери. Ізана, задумавшись на хвилину, погодилась і запропонувала долучити до справи її знайомого на прізвисько Проклятий крадій.

Через кілька днів Ізана і Прокл зустрілись з імператрицею, переговорити деталі справи. Та як тільки Прокл дізнався, що треба обікрасти дім канцлера, він запротестував. Мало того, що він не працював принципово в Цареграді, але все ж піддався на умовляння Ізани, так ще зв'язатись з однією із наймогутнішою людиною імперії, ні це вже було занадто. Зорина була роздратована, та не показала свою злість, вона спробувала переконати Прокла, наголошуючи на те, що буцімто канцлер шантажує її деякими паперами. Вона трохи сплакнула, а Ізана накинулась на Прокла. Той не витримав і дав згоду. План пограбування був простий. Зорина розповіла про внутрішнє розташування кімнат, описала місце знаходження тайника, а після вдалого викрадання паперів треба було тільки замісти сліди, тобто запалити літній дім Ахмантина, стара частина якого була дерев'яною.

Все пройшло успішно, папери потрапили до імператриці, а канцлер судячи зі всього нічого не запідозрив. Правда Прокл, пославшись на нагальні справи тут же виїхав із столиці і попросив Ізану більше не турбувати його такими справами, був він при цьому похмурий і небалакучий. Хоча Ізана божилася, що вони не розкривали папери і Прокл не читав їх, але Зорина не дуже повірила цьому і відклала все до слушної нагоди. Папери були дуже цікаві, там було дещо і про імператрицю, вельми не приємне, але більше про плани перебудови імперії після приходу до влади її сина Олександра. Та ще кілька цікавих імен, яких планували привести до влади, розставивши на ключові пости імперії. Зорина зрозуміла, її використовують для зміни напрямку розвитку держави, як в політики, так і в релігії. Доволі впливові вельможі і не лише аравські принци, а і багато інших, хочуть розширення імперії і більш агресивної релігії та організувати походи проти невірних. Їй було байдуже до їх планів, але вона не могла допустити перетворення свого сина в маріонетку. І Зорина вирішала діяти сама,

стала підбирати відданих людей, плела тонкі інтриги, намагаючись використовувати свого дядька Ахмантина. Два роки тому, дізнавшись про плани імператора видати дочку Анну за старшого сина герцога Венедійського, вона примусила Ахмантина зруйнувати ці плани, переконавши його в загрозі для її сина при наслідуванні престолу. Та не все так добре, імператор щось запідозрив, мабуть Константан вплинув на нього, і потрохи охолов до неї, а сина відправив до військової Академії.

Зорина перервала спогади і підвелась із ліжка, накинула легкий халат, підійшла до вікна. Перед її поглядом розкинулись вогні самого величного міста на землі – сотні храмів, вежі фортець, десятки кораблів в бухтах столиці. Цареград або еллінською Цезарополь, що значило місто цезаря, був центром всієї могутності Цезарії, держави нащадків Великого Олександра Макдонського. І це місто незабаром належатиме їй і її сину.

Ахмантин перегорнув останній аркуш паперу і полегшено зітхнув, нарешті з державними справами покінчено, а то вже далеко за північ. Тепер час зайнятись планами на майбутнє. Діставши з потаємної шухляди лист із Аравії, перечитав ще раз. Друзі пишуть, що необхідно прискорити дії, неможливо вже утримувати шейхів від походів проти невірних і потрібно спрямувати удар чи то на Персидію, на заклятих язичників, чи на підкорення Чорного континенту, набирати рабів. Що ж йому робити? Імператор категорично проти війни, а Патріарх Клемент проти рабства та ще погрожує послати орден Зірки навести порядок в південних провінціях. Ахмантин, як ніхто інший, знав про велику могутність Цезарії, створеної на осколках імперії Олександра Великого. І її сила була не тільки в армії, добре вишколеної і озброєної новітньою зброєю, не тільки в перевазі на морях могутнього військового флоту, а в тисячах священиків, в сотнях тисяч ремісників. Цареград, який був заснований венедійським союзом славенських племен та підкорений Олександром Великим і колонізований еллінами, вміщував сотні народів зцементованими єдиною релігією, вірою в Єдиного бога. По всій імперії будувались сотні шкіл і академій, монастирі і абатства, цехи ремісників. На жаль, південні провінції були відсталими і тільки зовсім недавно, після численних вмовлянь, аравські шейхи почали відправляти своїх дітей на навчання до шкіл і академій, тому важливі посади в імперії займали нащадки еллінів і славен, а три мови були основними – еллінська, славенська та ще латинська.

Ахмантину за п'ятнадцять років при імператорському дворі вдалося досягнути величезних успіхів, стати канцлером, привабити на свій бік багатьох іменитих сімей імперії, створити всі передумови для зміни напрямку розвитку держави, але в релігії нічого він досяг. Патріарх розсилав священиків-місіонерів пропагувати віру в Єдиного по всіх язичеським землям, виступаючи проти воєнних походів, щоб силою меча заставити прийняти правовірну віру, за те рішуче боровся проти єресі серед єдиновірців. Головною його силою був орден Зірки, так званих Захисників віри, і їх абатства-фортеці по всій імперії. Та зараз Великий магістр важко хворий, тому з'явився

шанс посадити на це місце більш поступливого і залежного від канцлера нового Великого магістра – Феофана. Котрий, начебто, згоден зробити більш жорсткою політику ордена до невірних і провести проти них воєнні походи.

Одне його тривожило, останнім часом імператриця Зорина вже менше прислуховується до нього і навіть перешкоджає йому, плете свої інтриги, проштовхує своїх людей на важливі посади. Та ще імператор з Константаном, після загибелі герцога Венедійського, почали підозрювати Зорину і могли вийти на нього. Зараз Ахмантин розумів, що піддавшись на істеричні уговори імператриці, він зробив велику помилку і дуже жалкував про це. Та що зроблено, то зроблено, треба рухатись вперед, а часу залишається все менше. І ще нав'язлива ідея Феофана отримати Кинджал Пророків і підключення до цього Великого магістра та Проклятого крадія, а ще відправлена Зориною її пасія Ізана до Венеди, щоб прискорити вирішення питання з принцесою Анною. Цілий клубок проблем, а тут ще шейхи, нетерплячі від бажання пограбувати і повбивати невірних. Ахмантин розумів, якщо імператор Василь II дізнається хоч про частину його діяльності, то поїздкою до кафрів він не відробиться. Хоча про що імператор дізнається, після того пожару в літній резиденції всі папери згоріли, а нові він вже ховає більш надійно, але іноді серце тривожно стукало, все-таки маркіз Торіллі, права рука імператора, дуже хитра і кмітлива людина.

Багато років тому задумавши зі своїми друзями перекроїти імперію і посилити вплив аравських вельмож на політику і релігію, Ахмантин привіз свою красуню племінницю до Цареграда. Зараз Зорина імператриця і мати єдиного спадкоємця престолу імперії, в якому тече аравська кров. Треба бути обережним і не прискорювати події, а на нього весь час тиснуть його нетерплячі побратими, в тому числі і батько Зорини.

Ахмантин гірко посміхнувся і приготувався писати відповідь на листа.

11

Через два тижня після зустрічі з диким гулем та інтенсивної військової підготовки з мечем і луком, Ярослав все-таки дістав своїм проханням Дартаза поїхати до Кийграда, що той нарешті погодився через кілька днів відправитись до столиці русинів. Правда попередив, що в них мало шансів розшукати цього мага Мальфара, а тим більше вмовити його допомогти Ярославу. Та все ж це було краще, чим сидіти на болоті в лісових хащах.

Сьогодні вранці гном, розчесавши бороду п'ятірною, повідомив про настання триденних свят його народу – поминальних днів предків. Їсти дозволялось тільки після заходу сонця, а вдень потрібно згадувати історію родів гномів і віддавати належне предкам. Зараз вони сиділи під деревом, слухаючи як бурчали їх животи, а пес Барт, якого свято не стосувалось, добре наївшись, тихо посапував в тіні.

– Мій народ дуже древній, – розказував гном, притулившись до дерева. Ми пам'ятаємо десятки наших поколінь. На нашій мові назва нашого народу приблизно

звучить, як гхонооми, та інші народи звать нас хномами або гномами, але ми ставимось до цього спокійно.

– У нас теж є легенди про гномів, – сказав Ярослав. – Тільки це маленький народець, який живе в горах, добуваючи дорогоцінне каміння, і зростом десь до колін звичайним людям. А ти десь більше метра, приблизно мені по пояс.

– А скільки це метр? – поцікавився гном.

– Ну якщо я під два метра, то це половина мого росту, – відповів хлопець.

– Зрозуміло. В нас є легенди, що раніше, до появи на небі Прани, ми були вищі зростом і жили на півночі, можливо навіть в цих краях. Та тікаючи від жорстоких холодів прийшли до гір Персидії і поселились там, приблизно сорок тисяч років тому. Жили ми щасливо, доки інші людські племена не почали плодитись та тіснити нас, заганняючи все вище в гори. А потім, десь двісті років тому, доведені до відчаю, вирішили наші старійшини вернутись на прабатьківщину. По природі миролюбні ми не дуже опановували військове мистецтво, а тут треба було щось робити, іти ж бо тисячі верст. Старійшини вирішили відправити до різних царів на військову службу п'ять тисяч молодих гномів, нехай, воюючи за інші народи, вчаться військовій справі. Через двадцять років вернулось їх, приблизно, півтори тисячі. Десятки років навчання і мій народ вирушив на північ. А років п'ятдесят потому ми прийшли до кийградського князя і він дозволив оселитись на своїх землях, навіть давши привілеї ходити при зброї.

– І чому це він був такий добрий до вас? – зацікавився Ярослав.

– Ну, ми трохи допомогли йому, – неохоче промовив Дартаз.

– А чим ви допомогли?

– Розумієш, Ярославе, спочатку ми оселились в Хазарії і жили там років десять, та потім почались деякі негаразди і більша частина гномів пішла до Русинії. А коли батько Святослава князь Ігор захотів підкорити Хазарію, то ми допомагали йому.

– Ага, і цим відплатили за все хазарам, тобто провели війська до їх міст, – зрозумів Ярослав.

– Як би тільки це, – гірко зітхнув Дартаз, – нам довелось битись із іншими гномами, котрі залишились в Хазарії. Це дуже велика біль мого народу, яка важким каменем лежить на наших душах.

– А скільки вас всього?

– Сюди нас прийшло близько тридцяти тисяч, а зараз менше двадцяти.

– Чого ж це вас так мало? – здивувався Ярослав.

Гном підвівся і став перед хлопцем.

– Як ти думаєш, скільки мені років?

– Ну десь сорок, а може менше, за кудлатою бородою погано видно.

– А мені вже сімдесят років і народився я ще в Персидії, – приголомшив Ярослава Дартаз.

Хлопець пильніше придивився до гнома. Як би не низький зріст та заросле обличчя, то звичайна людина, правда надзвичайно сильна, як зміг раніше переконатись Ярослав, років сорока.

- Ми живемо втричі довше чим інші народи, в нас не рідко можна зустріти гнома якому понад двісті років.

- Нічого собі, - пробурмотів хлопець собі під ніс.

- Так що по нашим міркам, - продовжував гном, - я ще досить молодий. На ваш вік років двадцяти, можливо трішки більше.

- Так це ж здорово, хотів би я стільки жити і почуватись, як ви.

- Та не все так добре, - зітхнув Дартаз. - Діти народжуються рідко і більшість хлопчаків. Так що в однієї гномихи кілька чоловіків. А довге життя заставляє обережно до всього ставитись і не ризикувати. Ось чому нас так мало і ми тримаємося один одного та своїх звичаїв. Боюсь, пройде якийсь час і ми зовсім зчезнемо із цієї землі. Якщо чесно, ми надіялись зустріти тут наших родичів, та не судилось...

Гном знову сів біля Ярослава, розпрямив короткуваті ноги.

- Але ми не журимось, працюємо і веселимось. Наші ковалі найліпші в цих землях, а живучи довго, не заглядаємо наперед.

- Бач які діла, - тільки і промовив хлопець, не знаючи що сказати, особливо про наявність у їх жінок кількох чоловіків.

Вони трохи посиділи мовчки, потім Ярослав не витримав і запитав.

- Ну, а ці землі славенів вони великі? В моєму світі князь Святослав був вбитий молодим, а тут він вже старий і має купу онуків.

- Якщо хочеш, я можу розповісти про ці землі. Звісно, те що мені відомо, - запропонував Дартаз.

- Розкажи. Мені дуже цікаво, це ж виходить паралельний світ моєму рідному світу і дуже схожий.

- Добре, слухай.

Діставши баклажку гном хильнув трохи бражки, пити на свято дозволялось, а можливо навіть рекомендувалось і почав.

- Розповідають, що коли холод відступив, на цих землях майже не було людей, хіба що гулі бродили цілими табунами. Та поступово виросли дерева, з'явилося більше дичини і сюди потроху потягнулись людські племена, такі ж дикі як і гулі. А на півдні, в передгір'ях Тайбету, жило сильне плем'я, яке вже знало метали і приручило коней, правив їм цар Арій. Було в нього багато дітей, та щось вони не поділили між собою і почались війни. Один із синів Арія - Гер, бачачи, що приходитьсь йому непереливки, зібрав своє плем'я і подався шукати нових земель. Через деякий час прийшли вони на ці землі і сподобалось їм ця благодатна країна. Жили нащадки Гера тут багато років, підкоряли тамтешні дикунські племена і винищували гулів.

В цей час нащадків Арія на півдні стало так багато, що і вони почали шукати інші землі. Частина їх прийшла сюди. Спочатку вони жили мирно із германськими племенами, так звали нащадків сина царя Арія - Гера, та тривало це недовго. Почалась війна. Германські племена розгромили прийшлих і відігнали за ріку Ра. Але через кілька років, дружина одного загиблого конунга - Слава, об'єднала розрізнені залишки цих племен і знову пішла війною на германців. Була велика битва, кажуть тривала вона

троє діб, і перемогла Слава, а розгромлені германські племена відступили в болотисті ліси півночі. Тепер річку, на якій відбулась ця битва називають Слава, на честь жінки, яка привела своє плем'я до перемоги.

Дартаз припав до глиняної баклажки і трохи промочивши горло, продовжував.

- У цієї цариці Слави був єдиний син Род і після її смерті він став конунгом всіх племен. Мав він чотирьох синів і, коли він вже став дуже старим, призвав їх до себе і розділив землю. Старшому сину Скіфу дістались приморські багаті пасовища, син Рус отримав землі навколо Кийграда, правда тоді ще не було цього міста, син Лех пішов на північний захід і захопивши в полон деякі германські племена, заснував там нову державу - Полонію. А наймолодший Вен, самий войовничий і жорстокий, зібравши таких же відчайдухів, подався на південний захід. Там він розгромив інші племена і завоював багато нових земель, а його нащадки заснували нинішній Цареград.

- Ну, а що далі? - поцікавився Ярослав, коли гном знову припав до баклажки.

- Що далі, що далі... - промовив Дартаз, потрясши пусту баклажку. - Далі нащадків Руса стали звати Руса сини, тобто русини, нащадки Леха стали полонцями, а нащадки Вена почали воювати між собою, доки їх не підкорив еллінський цар Олександр Великий і вони потім ввійшли до його імперії. Зараз нащадки Олександра Великого правлять в Цареграді, по еллінські Цезарополі...

Хлопець побачив, що, трішки охмелівши, гном вже не мав бажання робити більше екскурс в історію, а заплющив очі і почав посапувати, привалившись до дерева. Цікава історія мала невелику схожість з його світом, можливо тільки іменами. Ярослав підвівся, трохи розходив зімліли ноги і направився до хатинки, взяти лук і сагайдак із стрілами та ще раз потренуватись в стрільбі по мішені, старій корзині підвішеної на дереві. Чесно кажучи, успіхи в нього були мізерні, хоча гном був досить добрим і наполегливим вчителем. З мечем виходило набагато краще, але тільки за рахунок великої сили в руках. Дартаз аж прицмокував захоплено, дивлячись як хлопець крушив товсті гілляки. Правда, вправності Ярославу ще бракувало.

Гном розплющив очі, подивився як хлопець тренувався в стрільбі. "Старанний хлопчина, не лінивий, гарний вийде дружинник через кілька місяців, - подумав він. - А куди йому більше податись... Такого здорованя з радістю візьмуть і в кийградську дружину. Через деякий час змириться зі своєю долею, візьме красуню жінку і проживе відміряне богом життя." Дартаз не вірив, що маг, якщо вони навіть знайдуть його, зможе допомогти Ярославу. Хоча чого тільки на світі не буває. Світ, про який розповів молодий парубок був такий дивовижний і казковий, що гном і сам би хотів потрапити до нього. Бо що йому тут робити, ховатись в лісових хащах, так від себе не сховаєшся. Захотілось знову випити і Дартаз підвівся. Після свят треба відразу вирушати до Кийграда, вирішив він, направляючись до своєї хатини.

конячок, поспішаючи проїхати якнайшвидше лісовою дорогою. Його родич, здоровенний хлопець на прізвисько Бугай, хропів в кибитці. Більшу частину шляху до Пролісок вони вже проїхали, залишилась ще раз переночувати. "І що йому, напився браги і нічого не страшно, – зі злістю думав Горл. – Дав же мені боженько такого тупого родича". Із-за цього йолопа він виїхав з товаром на два дні пізніше з Боброва, чим головний торговий караван, а чекати доки збереться інший собі в збиток. Хоча Горл даремно лаяв свого родича, брата жінки, затримавшись в Кийграді Бугай вигідно купив товар, деякі купці, дізнавшись про тяжку хворобу Святослава, швидко розпродавали свій товар і спішили покинути місто. Всі знали про негаразди в стосунках синів Великого князя і нічого хорошого не очікували. Товар був добрий, кхитайський шовк і кілька ящиків вогняних шутих, тому Горл, не зважаючи на чутки, що моквинські князьки знову збирають загони татарви пожитись на торгових дорогах, вирішив поїхати до Черніва.

П'ятнадцять років тому Кийградський князь Святослав ходив походом на моквинських князьків і добре провчив їх за грабежі на торгових шляхах, хотів так же поставити на річці Моква військову фортецю, та не дійшли руки до цієї справи, закрутився в інших битвах. Але моквинські князьки присмиріли і надовго затихли, а зараз, провідавши про хворобу Святослава, знову почали збирати загони татарви, найомних лихих відчайдух. І як тільки тамтешній люд терпить їх, розмірковував Горл, деруть з них три шкури, а вони мовчать і кланяються, та наші поселяни давно би на вила їх підняли. Хоча можливо вони надіються самі потрапити до татарви і пожитись за чужий кошт.

Але поки було тихо на лісових дорогах, поселянин Лисюк, з їхнього селища Боброве зайнявся торгівлею, шлях з Кийграда до Новограда був трохи коротший по цій лісовій дорозі. Інші ще приглядались, а цей Лисюк вже побудував собі величезний терем і причал на річці. Потім потрохи стали займатись торгівлею й інші поселяни, та куди їм було вгнатись за Лисюком. Зараз із півтора десятка підвід – десять його.

Роздуми товстуна перервав лепет птахів попереду, він призупинив підводу і почув легкий стукіт копит, назустріч мчали вершники. Горл схопився за спис і штурхонув, сплячого на тюках з шовком, Бугая. Той щось пробурмотів і перевернувся на другий бік але не прокинувся.

– Прокидайся, бевзю, – прошипів Горл, штовхаючи його в бік древком списа. – Вершники!

Нарешті Бугай, під градом штурханів, очухався від сону і, прихвативши сокиру, вліз на передок до товстуна.

- Чого репетуєш? Що трапилось?
- Скачуть вершники! Дідько забирай, можливо татарва!
- Тихіше! – промовив здоровань і, прислухавшись, додав. – Начебто коні підковані, може русини.

Через хвилину із-за дерев з'явилися кіннотники. Поселяни перехопили зручніше зброю і напружено придивлялись до вершників.

- О той, здоровий, схожий на воєводу Добриню, - сказав Горл, углядевши що люди на конях не були схожі на татарву, бородатих і в хутряних шапках.

Наблизившись вершники перевели коней на крок, а потім зупинились.

- Здоров будь, Горл, - привітався до них, один з вершників. - Ти що мене не впізнав?

- Воєвода, доброго здоров'я, - полегшено сказав Горл, зупиняючи підводу. - А я це дивлюсь чи часом не воєвода з Пролісок, а відразу не видно, давно не бачив тебе в латах. Щось трапилось? Татарва заявила?

- Та начебто поки нічого про них не чути. А що у вас в Бобровім? - відповів Добриня, під'їхавши ближче. - Як здоров'я твоєї жінки, діточок?

- Спасибі. Все гаразд. Оце відстав від каравану, хочу догнати його.

- Ну, він пройшов через Пролісок два дні тому. Можливо доженете його в Черніві. А хто це з тобою?

- Бугай. Брат моєї жінки.

Вершники розсміялись. Бугай мовчки насупився.

- Ага, ну і справді, такий здоровий. - посміхнувся воєвода.

- Ходять чутки, моквинські князьки знову збирають татарву, прочули про хворобу Святослава і осмілили. - сказав Горл, придивляючись до озброєних вершників і, помітивши дівчину в сріблястій кольчuzі з шоломом прикрашеним барвистим пір'ям, запитав. - А це не княжна Дарина, дочка Великого князя?

- Так. Ми поспішаємо до Кийграда і хочемо виграти трохи часу, - відповів Добриня і запитав. - А як там Лисюк? Він не вирушив до столиці?

- Та що йому станеться, сидить в своєму теремі, він тільки із стольного граду, - пробурчав Горл і пхнув в бік свояка, який з відкритим ротом уставився на княжну.

- Ну тоді бувай, хай щастить вам, - попрощався воєвода і, махнувши рукою своїм воїнам, поскакав вперед.

Через кілька хвилин, коли затих стукіт копит, а підвода потихеньку їхала далі, Бугай не витримав і запитав.

- А чого це вони поїхали цією дорогою? Тут же небезпечно, ну ладно ми дурні с тобою, але ж з ними княжна.

- Поспішають сильно. Видно погані справи в нашого князя, бояться не застати живим. А там скоріше стане Великим князем Ярополк, хоч мені більш до вподоби Ізяслав, він весь у свого батьку, навів би порядок в державі та й старої віри тримається, - задумливо сказав Горл.

- А мені подобається Володимир, спокійний і розсудливий. Ізяслава не люблять в Кийграді, окрім дружинників і волхвів.

- Ярополка ще більше не люблять - продав батьківську віру.

- Брехня, я сам бачив як він ходив до капища Хорса, - заперечливо похитав головою здоровань.

- Та ладно, чого нам сваритись, нас все одно не запитають. А про Ярополка мені вірні люди казали, молиться він чужим богам.

Бугай промовчав, з Горлом не посперечаєшся, язикатий дуже, все він знає і про все свою думку має. Зітхнув і поліз в кибитку на тюки, бо ще всю ніч йому вартувати. Горл подумав, що важкі часи настають, доки чубляться старші сини Святослава не буде спокою на Русі.

Вершники скакали, доки коні не спітніли і не притомились, потім перейшли на спокійну ходу. Дарина, розгарячившись від швидкої їзди, щасливо посміхалась, забувши на деякий час про свої турботи. Сонце сховалось за верхівками дерев, птахи щебетали, не зважаючи на засуху і жарку весну вони збирались завести своє потомство. Порівнявшись з дідом вона помітила, що він був похмурий і роздратований.

- Що сталося? - поцікавилась вона.
- Не думав я зустріти когось на лісовій дорозі, - досадливо промовив воєвода.
- А нам то що?

- Перед від'їздом з Кийграда я мав розмову з твоїм батьком, - сказав той, підвівши свого коня майже впритул до білої кобили княжни. - Великий князь сказав, що Ізяслав просив віддати тебе йому в жінки.

Дарина мимоволі здригнулась, брата свого вона не терпіла, був той грубий і жорстокий, здається він перейняв все найгірше від їх батька.

- Святослав відказав йому, сказавши, що ти станеш дружиною сина його побратима, - продовжував Добриня. - Та я добре знаю Ізяслава, він так просто не відступиться, якщо вб'є щось собі в голову.

- А для чого це йому? - запитала тихо дівчина.

- Хоч він і князь Черніва, та не люблять його тамтешні городяни, а ти ж онука їхнього князя Мстислава і вони це пам'ятають. Тому і побоююсь, щоб, не приведи Род, після смерті твого батька, Ізяслав не примусив тебе до весілля.

- Ніколи цього не буде, - гнівно сказала Дарина. - Не бувати цьому, чуєш воєвода! А мій батько твердо обіцяв в дружини іншому, герцогу з Венедії.

Вона пришпорила кобилу і поскакала вперед. Добриня кивнув Тимоху з Куцим і ті, пославши вперед своїх жеребців, догнали княжну і поскакали поряд." Не все так просто, дівчинко моя, - подумки сказав воєвода, дивлячись вслід княжні. - Не захоче Ізяслав віддати великокняжій престол Ярополку. І ти не встигнеш оглядітись, як опинишся в його лещатах. Одна надія поїхати якнайшвидше до Венеди, а там інше життя, можливо, краще".

Горл з Бугаєм благополучно переночували і на другий день, коли потрохи стало вечоріти, виїхали на роздоріжжя та повернули до Пролісок.

- Бач, як здорово все вийшло, - посміхався Бугай до родича. - Через кілька днів будемо в Чернівті, а там і наших догонимо.

- Точно. А зараз зупинимось в корчмі Ротаня і добре повечеряємо, - мрійливо

зауважив товстун і його живіт відгукнувся легким бурчанням.

Вони розсміялись, поганяючи конячок, які, вже чуючи людське житло і відпочинок, самі прискорювали ходу. Попереду запилило і показався військовий загін.

- Хто це може бути? - занепокоївся Горл, підтягуючи ближче спис.

- Схоже князь Ізяслав, - відповів здоровань, очі якого були зіркіші. - Бачу прапор з летючим соколом. І що він тут робить?

- Зараз дізнаємось.

Під'їхавши ближче, вони з'їхали на узбіччя і зупинились, пропускаючи колону озброєних вершників. Дійсно, це були дружинники князя Ізяслава. Через хвилину до них під'їхав сам князь на вороному жеребці в супроводі кількох воїнів і трьох молодих волхвів, судячи по вдягнених на них шкурах з оскаленими головами ведмедів, з войовничого братства Ведмедя. Ізяслав був невеликого росту та міцно збитий, а про його вміння володіти мечем ходили легенди.

- Здорові будете, поселяни, - зично привітався князь, уважно глянувши на них сірими очима. - Звідкіля ви їдете?

- Здоров був, світлий князь, - схилив голову Горл. - Ми з Боброва і їдемо з товаром до твого граду Черніва.

- А чого забарились? Ми зустріли торговий караван день назад, - поцікавився Ізяслав.

- Та, князь, наш товар трохи запізнився. Тому і доводиться наздоганяти караван, - відповів Горл.

- Ну нічого, ви вже скоро їх наздоженете, - сказав князь і хотів вже скакати далі, але один із волхвів під'їхав ближче і, нависнувши над поселянами, запитав.

- Добрі люди, а хтось стрічався вам на дорозі?

- Так. Зустріли ми воеводу Добриню, - трохи пом'явшись, відповів Горл під пронизливим поглядом волхва.

- Так вони поїхали лісовою дорогою..., - зупинився Ізяслав. - А моя сестра Дарина була з ним?

- Була, - не зважаючи на лютий погляд Бугая, сказав товстун і вуси, ще більше обвисли на його круглих щоках.

- Ну, що ж спасибі і хай вам щастить, - сказав князь і, переглянувшись з сивим воїном зі шрамом на лиці, пришпорив коня. За ним поскакали інші, тільки волхв трішки затримався та пильно поглянув їм в очі, а потім, мотнувши ведмежою головою, поїхав неспішно за своїми.

Горл і Бугай мовчки сиділи, чекаючи доки проїдуть кілька сотень кінних дружинників князя Ізяслава. Коли з'явилися останні вершники, Горл вдарив батою конячок і ті поволі витягнули підводу на дорогу та почалапали до Пролісок. Бугай врешті не витримав і сердито спитав.

- Чого це ти сказав про княжну?

- А що таке? - огризнувся Горл. - Брат запитав про сестру, можливо турбується за неї.

- Ага, турбується, він потурбується, - розізлився здоровань. - Не треба було казати, щось не подобається мені все це, ці війська, які прямують на Кийград. Для чого? Правду в народі говорять, не віддасть Ізяслав престол своєму брату. Ходять же чутки, що отравили Святослава.

- Помовчи. Не наша ця справа, нехай князі між собою розбираються, а ми займемось своїм ділом, - сказав товстун і чомусь озирнувшись навкруги, додав тихіше. - Та і цей волхв так на мене зиркнув, що мурашки по шкірі побігли і серце завмерло. Спробуй тут змовчати.

- Так це правда, - погодився Бугай. - З цим братством Ведмеда не дуже пошуткуєш. Я сам, хоч і не боягуз, почував себе як вуж на сковороді.

- От бачиш, - примирливо проговорив Горл. - Та й врешті ніхто нас не просив мовчати, можливо якраз і потрібно було розповісти про княжну.

- І то вірно, - трохи повеселів здоровань. - Самі розберуться.

Підвода, підплигуючи на ритвинах, потихеньку під'їжджала до придорожньої корчми.

Ізяслав зупинився на роздоріжжі і наказав дружиннику зі шрамом.

- Порій, візьми два десятка вершників і наздожени Добриню.

- Князь, та вони на два дні попереду, - поплескавши по шиї свого коня, відповів той. - А в нас коні трохи заморились, боюсь не здоженемо їх.

- Вибери найкращих коней, візьми запасних, рухайся вночі але не дай їм добратись до Боброва. Якщо вони сядуть до човнів, то будуть раніше нас в Кийграді. Сам розумієш, нам потрібно на переправу, там чекає старійшина волхвів Горюн.

Сотник Порій тільки здвинув плечима та неохоче кивнув головою. Завдання було не просте. Але тут втрутився під'їхавший волхв Врон.

- Князь, дозволь я поїду з ними та допоможу наздогнати Дарину.

- Ось і добре, - відповів Ізяслав і посміхнувся, глянувши на кислий вираз обличчя свого старого товариша. - Ну що ж, ви тут самі розберетесь, а я вперед до стольного граду.

Вже зібравшись їхати він покликав ближче до себе Порія і тихо сказав йому.

- Мені потрібна лише одна Дарина. Відвезеш її в Чернів, хай поживе в моїм теремі.

Той зрозуміло кивнув, а князь з дружинниками та двома волхвами направився до голови колони.

Врон мовчки чекав, поки сотник Порій, лаючись про себе, відбирав два десятка вершників на добрих конях. Сотник розумів, що волхв своїм чаклунством може загнати їх коней до смерті, вижавши з них всі сили, хоча тоді, можливо, і з'явиться нагода наздогнати Добриню.

Герцог Вольмир трохи розслабився – нарешті свята закінчились. В завершальний вечір відбувся грандіозний банкет, величезний зал палацу ледве вмістив всіх бажаючих. Почувши про приїзд Великого магістра з принцесою Анною, шляхетне панство хлинуло до замку герцога Венедійського, прибув із свого лісового замку навіть граф Дракала. Та все пройшло напрочуд добре, вино лилось рікою, страв, різноманітних і смачних, було вдосталь. Музиканти і танцюристи веселили гостей всю ніч, особливо всім сподобались звабливі танці аравських танцюристок. Магістр Константан, пославшись на втому, рано полишив спільний стіл і тому Вольмир весь вечір розважав і розмовляв з Анною, підливаючи їй вино із свого графіна.

Вранці більшість гостей від'їхали, та дехто залишився, плекаючи надію поговорити по своїм справам із Великим магістром чи принцесою. Анна почувала себе втомленою і нікого не прийняла, а Константан кілька годин вислуховував прохачів, які здебільш прохали про вступ своїх родичів до ордена Зірки. Під вечір багато хто зібрався поїхати до міста, подивитись на феєрверк, який, за обіцянками голови міста, мав бути найграндіознішим за останні роки і завершити народні гуляння. Серед них були принцеса Анна і баронеса Феодосія, вони поїхали в супроводі графа Андре з десятком рицарів. Герцог дозволив і управителю Маркусу поїхати в місто на цей святковий феєрверк. А вечором до Вольмира прийшов магістр Роман і передав прохання Константана навідатись до нього, Великий магістр почував себе не дуже добре після всіх розмов з відвідувачами. Герцог пообіцяв, що як тільки він трохи звільниться від справ, обов'язково прийде.

Перепочивши і перекусивши, герцог Вольмир пішов до покоїв Великого магістра. Там він застав лікарів, які метушились навколо лежачого в ліжку Константана, і магістра Романа, який стурбовано спостерігав за своїм дядьком. Та Константан вгледівши, що прийшов герцог, наказав залишити його наодинці з Вольмиром. Роман не задоволено щось пробурчав, але послуховався, встигши шепнути герцогу, щоб не дуже втомлював Великого магістра. Лікарі ж з явним полегшенням залишили кімнату.

– Бачите, ваша світлість, лікарі вже втомились порпатись біля мене, – розвів руками Константан. – Судячи по всьому, нема у мене ніякої надії.

– Ну, що ви кажете, ваше преосвященство, – заперечив Вольмир, – треба боротись з хворобою. Ви зараз просто трохи втомились від свята і банкету.

– Та я вже п'ять років борюсь, та поки ніякого результату, – втомлено посміхнувся той.

– Можливо, ще знайдуться ліки, – сказав герцог, присівши на крісло біля ліжка.

– Можливо, – зітхнув Константан. – Та я не про це хотів поговорити з тобою.

– А про що?

– Спочатку, будь ласка, відкрий на столі шкатулку і подай мені кришталеву кулю.

Вольмир підвівся, підійшов до столу і відкрив дерев'яну шкатулку оздоблену

золотим орнаментом. На червоній бархатистій подушечці лежала кришталева куля завбільшки з кулак, точна копія подарунка Мальфара. Герцог не зумів скрити свого подиву.

- Що знайома штуковина? - запитав магістр.

- Так. В мене точнісінько такий, - відповів Вольмир передаючи кулю, а потім додав. - Дарунок мага Мальфара, щоб не підслуховували.

- А що є кому підслуховувати? - запитав Константан, погладжуючи кришталеву поверхню кулі.

- Не знаю, про це краще запитати мого головного охоронця - барона Шрауба, він трохи схибився на змовах.

- Можливо він і має рацію, - задумливо промовив магістр. - Та ця куля не для цього... Почекай хвилину.

Герцог почав спостерігати, як під руками Константана куля потрохи заіскрилася і почала світитись зеленкуватим світлом. В цей час з магістром проходило перетворювання, шкіра трішки порожевіла, а дихання стало більш спокійним і рівним. Куля несподівано погасла і магістр вже посміхаючись протягнув її Вольмиру.

- Поклади на місце.

Коли герцог поклав кулю і закрив шкатулку, Константан, усівшись зручніше промовив.

- Ось тепер можна і поговорити.

Вловивши здивований погляд Вольмира, додав.

- Ця магічна куля додає сил, хоч і ненадовго. Правда, після цього настає досить неприємна слабкість. Та що поробиш, за все приходиться платити. До речі, це теж подарунок одного мого старого приятеля.

- І скільки ж таких магічних куль? - запитав герцог, сідаючи в крісло і спостерігаючи, як Константан пожвавішав.

- Може лишилось їх з давніх часів десь біля десятка. Хоча напевно раніше було їх набагато більше. Та часи змінюються і магія поволі відходить з нашого життя.

- Я пам'ятаю, що Мальфар дуже бідкався з цього приводу.

- Так, йому є чого переживати, він все своє довге життя віддав магії. Але я не про це хотів з тобою поговорити, залишимо минуле і поговоримо про майбутнє.

Вольмир насторожився, він чекав і боявся цієї розмови.

- Я все своє життя посвятив імперії, - почав Константан, та потім поправив себе. - Ні не так, на першому місці в мене завжди стояла церква Єдиного бога, я захищав свою віру і боровся проти її супротивників.

- А як же мій дід? Він був твоїм єдиновірцем, та ви з імператором напали на нього, - не витримав герцог. - Зруйнували його королівство.

- Це була помилка, - тяжко зітхнув старий магістр.

- Помилка?! Тепер ви ось так просто кажете! - обурився Вольмир.

- Послухай, не роби поспішних висновків і не повторюй мою помилку, - промовив Константан. - Тоді я тільки став Великим магістром ордену Зірки, хотілось зробити

щось значне, а імператор Василь II теж лише рік як наслідував престол і він переконав мене що є певна загроза від Венедії. Твій дід мав великі амбіції і вів перемови з ворогами імперії. Тому ми і вирішили, скориставшись поїздкою Мальфара до Кийграда, напасти на Венедію. Ні я, ні імператор не думали, що нам так пощастить, практично не готові до тривалої війни, ми розбили армію твого діда.

- І вбили його, - гнівно сказав герцог і його сірі очі люто виблискували.

- Твій дід, був дуже гарячковий, - сумно похитав головою магістр. - Ми не чекали, що він ринеться в бій, та ще так безглуздо.

- Чекали, чекали. Недаремно ви виступили, коли тільки дізнались про відсутність Мальфара, той би втримав мого діда від необачних вчинків. Він не дав би відразу бій, а вимотав би ваші війська в маленьких сутичках, відрізавши від постачання.

- Бачу, що ти добре вивчив ті історичні події, - сказав Константан. - Ти правий, ми надіялись на необачність та хоробрість короля Венедії і не помилились. Це був для нас несподіваний подарунок і ми скористались з цього. А потім, після швидкого повернення Мальфара, нам стало зрозуміло, що війна може затягнутись і пішли на переговори з твоїм батьком. Мені здається, що від цього виграла тільки Венедія, ставши більшою і сильнішою. Батько твій, герцог Мирослав, став чудовим правителем і сповна скористався своїми можливостями. Тепер герцогство дуже сильне і майже самостійне.

- І тому ви вбили мого батька і брата! - вигукнув Вольмир, вставши з крісла.

- Ні! Ми з імператором до цього не причетні. Повір, для нас це була теж несподівана загибель, - різко заперечив Константан, аж підскочивши на ліжку. - Ти пам'ятаєш, твій батько приїздив до Цареграду за місяць до своєї смерті і він тоді мав розмову зі мною, а потім з імператором. Розповідав він тобі про ці розмови?

- Ні, - взявши себе в руки, спокійно але холодно відповів Вольмир. - Хоча батько багато розмовляв про щось зі старшим братом і той ходив якийсь чудний.

- Прошу тебе сідай і вислухай мене спокійно. Я можливо і винен в гибелі твого діда, та то була війна, можливо і неправильна, але тоді мені думалось інакше. Твій батько зрозумів нас із імператором і тому, коли ми запропонували йому подумати про шлюб твого брата Розмира з принцесою Анною, він погодився.

- Що?! Мій брат повинен був одружитись із Анною? - спитав ошелешено молодий герцог.

- Так. Практично все до цього йшло. Залишилися тільки деякі маленькі питання. - відповів Константан. - Тепер ти розумієш, що хтось зруйнував наші плани.

- І хто він?

- Не він, вона. Найбільша підозра падає на імператрицю. Вона здається трохи схилилась на своєму сині і боїться найменшій загрозі його престолонаслідуванні. Зорина вже вмовила імператора віддати двох дочок до монастирю, а третю заміж за свого родича. На жаль, імператор часто потокає її примхам. Тільки Анна, яка розчулила його своєю схожістю з першою дружиною, зуміла якось вберегтись від цього. Хоча можливо ненадовго, імператриця від свого не відступиться.

Вислухавши цю новину, герцог нервово заходив по кімнаті, що означало в нього велике хвилювання і роздуми. Константан мовчки спостерігав за ним хвилину, а потім запитав.

- Анна тобі подобається?

- Так, - не вагаючись відповів Вольмир і додав. - Але мій батько домовився про мій шлюб з дочкою Святослава.

- Та за цей час багато чого змінилось. Ти тепер герцог Венедії і можеш сам вже вирішувати свою долю і долю своєї країни.

- Ви хочете щоб я одружився з Анною?

- Так.

Герцог раптом розсміявся. Константан сердито звів брови, збираючись щось сказати, та не встиг.

- Вибачте мене, Великий магістре, - промовив Вольмир. - Я сміюсь не з вас, а з долі. Не думав, що в ролі свахи виступатиме сам Великий магістр.

- Я теж не думав, - гірко посміхнувся той. - Та на жаль залишилось мені мало часу, а зробити потрібно так багато.

- Ви побоюєтесь за посилення герцогства і можливим відокремленням від імперії і хочете таким чином прив'язати мене до імперії?

- Це теж мене турбує, але не так сильно. Я більше піклуюсь про церкву Єдиного бога, не все в нас гаразд, як здається.

- Про церкву? А що не гаразд? - здивувався герцог.

- Розумієш, останні роки йде суперечка, як розвиватись нашій вірі. Багато хто бажає бачити більш рішучі дії проти язичників, а дехто відкрито призиває до походу проти невірних, залучати до віри в Єдиного за допомогою меча. Патріарх Клемент і я виступаємо проти, оскільки бачимо що це призведе до великих потрясінь і моря людської крові.

- А до чого тут я ?

- Перше що планують наші суперечники це похід на землі германських племен і в цьому вони мають надію на тих германських баронів, які прийняли віру в Єдиного бога.

- Ну, я не був би таким категоричним, наскільки мені відомо, аравські князі мають дещо інші плани - війну з Персидією або з кафрами.

- Хмм... Ти досить добре розбираєшся в імперських справах і це мені подобається. Я бачу, що я не помилився в тобі, ти розумний політик.

- Спасибі. Та це не означає, що я погоджусь на шлюб з Анною. Для герцогства важливіше добрі стосунки з державою Святослава - Русинію. А Ярополк, старший син Святослава, досить добре ставиться до церкви Єдиного і в Кийграді багато наших єдиновірців.

- Не все так просто, - похитав головою Константан. - Його брат Ізяслав тримається іншого, він підтримує волхвів і при певних обставинах може захопити престол Великого князя.

- Та все одно, це лиш питання часу, коли Русинія приєднається до віри в Єдиного.

- Можливо так воно і є, але боюсь, що у нас його мало. Я розумію, що венеди і русини одного кореня – славенського, та йде річ про можливі спустошливі війни, в яких венеди постраждають перші, відсидітися не вдасться, якщо влада в імперії перейде до агресивно настроєних вельмож. І це не тільки арави, а ще галли, латиняни, франки та багато інших.

- Великий магістре, – приглушено сказав Вольмир. – Ви штовхаєте мене на досить слизький шлях, можливо навіть не зовсім прийнятний для імператора.

- Імперія Олександра Великого, проіснував декілька століть, розвалилась на багато частин і на її уламках виросла нинішня Цезарія.

Герцог не знав, що і думати, Константан явно підштовхував його виступити при певних обставинах проти сина нинішнього імператора.

- Якщо ти одружишся з Анною, ваші діти будуть імператорської крові, а не тільки аравські вельможі матимуть прямих нащадків Олександра Великого. Я зумів переконати імператора, що це врівноважить різноманітні політичні сили і дасть навпаки більш спокійно правити його синові.

- Але чому я?

- По-перше у тебе всі предки знатного походження, а точніше королі різних держав, по-друге твоє герцогство могутня провінція, багато людей пам'ятають його хоч маленьким та незалежним королівством, по-третє і твій дід, і твій батько багато вклали коштів в армію, в систему фортець по всьому Данаю. І останнє – ти подобаєшся принцесі...

Вольмир знову нервово заходив по кімнаті.

- Герцог, я розумію твої вагання і лише прошу тебе, подумай про все неспішно, а тоді вже вирішуй.

- А граф Федерік знав про розмову мого батька з тобою і імператором?

- Так і активно допомагав.

- Тепер зрозуміло, чому він так відмовляв мене від шлюбу з дочкою Святослава. А може він ще шпигує за мною? Щось подібне висловлював мені барон Шрауб...

- Вольмир! Як тобі це могло прийти в голову! Повір, мені не довго залишилось прожити, клянусь богом, нічого поганого я тобі не бажаю. А Федеріку, батько твій завжди довіряв.

- Не знаю... В одному згоден, мені потрібно добре подумати.

Герцог направився до дверей, та потім спохватився і почав прощатись з Константаном. Та той лише махнув рукою, відпускаючи його, і сказав.

- Пам'ятай, що існує загроза не лише твоєму життю, а скоріше найбільша загроза є життю принцеси Анни. Бережи її.

Вольмир зупинився біля дверей і обернувся. Великий магістр з тривогою та надією дивився на нього.

Вийшовши в коридор, герцог піймав точно такий же погляд Романа, на який

відповів дружельбною посмішкою і той, теж нерішуче усміхнувшись, зайшов до кімнати Великого магістра. Треба було добряче подумати, тому Вольмир направився до літнього саду в улюблену альтанку.

Перед входом до саду він зустрів лейтенанта охорони Николика і наказав йому подвоїти пости навколо палацу, бо останні слова Константана дуже стурбували його.

- Барон Шрауб не повернувся з міста?
- Ні, ваша світлість.
- Якщо він з'явиться, а я ще буду в саду, нехай зайде до мене.
- Слухаюсь, - вклонився лейтенант і додав. - В альтанці баронеса Феодосія.
- Добре.

Герцогу подумалось, баронеса могла розповісти дещо цікаве, жінки вони більш спостережливі чим чоловіки. Вольмир відчинив ажурні двері і зайшов у весняний сад. Нічний вітерець приніс легку свіжість і ніжний запах квітів. Він помітив тіні двох охоронців, які маячили під освітленими вікнами покоїв принцеси, це трохи заспокоїло його. Підійшов до альтанки обвитої диким виноградом і помітив в її глибині жіночу постать в яскраво жовтому платі.

- Баронеса, доброї ночі, бачу вам не спиться, дозвольте приєднатися до вас, якщо ви нікого не чекаєте.

- О, герцог, будьте так люб'язні, - почув він такий знайомий голос і веселий сміх.
- Анна?!
- Бачите, як легко можна одурити чоловіків, адже і граф Андре не впізнав мене, - промовила принцеса і відкинула накидку. - Приєднуйтеся до мене, я вже цілу вічність чекаю на вас.

Вольмир піднявся сходами в альтанку, в темряві він не міг добре розгледіти обличчя Анни, але йому здалось, що її очі ласкаво дивились на нього. Він знітився і не знав, що сказати, а доки збирався з духом, знову пролунав ніжний голосок.

- Ця ніч нагадує мені іншу ніч - в Цареградї. Пам'ятаєте?
- Принцесо, я ніколи не забував ту ніч, - хриплувато відповів герцог і ледь не закашлявся.
- Як це було давно і зовсім недавно, майже два роки.
- Анна, мені треба поговорити з вами.
- Мені теж.
- Ви знаєте чому Константан привіз вас до Венедії? - прямо запитав Вольмир, підійшовши так близько, що почув її тепле дихання.

- Так. Щоб ви мене взяли в дружини.

Ці слова, сказані так невимушено і просто, заставили серце герцога на мить зупинитися, а потім ледве не вискакуючи з грудей забитись ще з більшою силою.

- Анна... Ви розумієте, що...
- Колись, два роки тому, - перебила його Анна, - мене викликав до себе батько. Він довго дивився на мене, зітхав і ніжно водив своєю рукою по моїм волосам. Я стояла боячись поворухнутись, так несподівана була його ласка. Він спитав мене, чи я не

проти вийти заміж за твого старшого брата Розмира. Спочатку я не повірила своєму щастю, як не треба їти в монастир чи заміж за одного із родичів Зорини, а вийти за нащадка славетних королів... Боже мій, як я переживала, як я чекала весілля, щоб вирватись із задухи імперських покоїв, подалі від ненависної Зорини.

Анна замовкла та Вольмир мовчав, чекаючи. Принцеса відвернувшись від нього обняла колону бесідки.

- А через місяць прийшла страшна вість, - тремтячим голосом продовжувала вона. - Загибель твого батька і твого старшого брата, мого нареченого, якого я так і не бачила... І всі ці ненависні жалісні погляди вельмож, і знущальний голос Зорини... А потім твій приїзд до Цареграда. Мені було так цікаво, який же ти, можливо ви з братом дуже схожі. І коли я побачила тебе, поговорила з тобою... Ти дуже сподобався мені, а той наш поцілунок, я тоді проплакала всю ніч. Не думай про мене погано, можливо я собі наміряла багато чого, але я бачила перед собою тільки одну дорогу - дорогу до монастирю.

Нарешті Вольмир наважився і обійняв теплі тремтячі плечі. Анна притиснулась до нього спиною.

- Аж раптом приходить Константан та пропонує поїхати до Венедії і каже, що імператор дав згоду. Мати нагоду знову побачити тебе, я не втрималась і розплакалась, як дурне дівчисько. І ось тепер я поруч з тобою.

- Анно, - ніжно прошептав Вольмир і пригорнув до себе дівчину. - Люба моя, я... В мене серце болить, як я кохаю тебе. Та не знаю...

- Ти не бійся, я все розумію, в тебе є наречена, обов'язок перед батьком але для мене це ковток чистого свіжого повітря, - сказала Анна і розвернувшись в обіймах герцога, опинилась обличчям до нього.

Молодий герцог помітив перед собою широко відкриті і ледь зволожені такі прекрасні карі очі. Він не стримався і, пригорнувши принцесу, ніжно поцілував її солодкі уста.

Прокл прокинувся пізно. Весняне сонце вже піднялось майже до середини неба, а гомін великого міста, проникаючи через відчинене вікно, наповнював кімнату легким гулом. Йому щось снилось і це був приємний сон. Ізана! Так, він йшов поруч з нею якимсь дивним місцем і голі скали нависали над ними. Крадій зітхнув, починався новий день, а він не знав що йому робити. Вночі перед ним примарною тінню промайнула його маленька Ізана, яка виросла на його очах в принадну жінку. Що вона робить в цьому місті? Знову доручення імператриці? Прокл пригадав останню розмову з дівчиною, їх суперечку, вона так і не захотіла повірити в те, що Зорина наказала вбити його. Йому тоді довелося швидко виїхати з Цареграда, прийнявши пропозицію Феофана. Більше року пройшло, а серце знову затріпотіло, як тільки він побачив Ізану.

Прокл відчував, що ця нахабна дівчисько знову потрапила в якусь халепу. Скільки він її раніше вичитував, а вона не міняється. І чим її так причарувала Зорина?

Та треба вставати і починати діяти. Перш за все хватить пересторог, треба обов'язково переговорити з Ісмаїлом. Прокл швидко встав, умився в пощербленому мідному тазі і одягнув свіжий одяг, переклавши в кишеню сіро-зеленого камзола медальйон та пристигнув пояс із невеликим, але широким лезом, кинджалом. Одягнув чоботи і, трішки повагавшись, засунув в них по тонкому стилету. На всяк випадок. Кошіль з грошима сховав під камзол, посміхнувся, згадавши про розтяпу Мустина. Замараний одяг згорнув в плащ і відчинив двері, гукнувши слугу. З'явилась миловидна повногруда дівчина вся ластовиннях, яка мило посміхаючись, отримавши одяг разом зі срібною монетою, пообіцяла до вечора випрасувати і вигладити його.

Добре поснідавши, Прокл попрямував до будинку купця Ісмаїла. Людей на вулицях було зовсім не багато, оглядівшись навколо він нічого підозрілого не помітив, Мустин не з'явився. Дорогою він обмірковував, як йому за можливої допомоги управителя замка пробратись до палацу герцога. "Може зустрінусь з герцогом і поговорю з ним, але спочатку треба побачити Ізану", – подумав. Та тут його чекало розчарування, виявилось, що купець рання пташка і зранку виїхав до свого представництва. Про це повідомила йому, вийшовши на стук в двері, неохватна тітка, схожа на куховарку. Прокл завагався, вертатись за конем чи ні, та потім вирішив, що так буде швидше. Торговий дім купця знаходився на другому краю міста та на щастя якийсь візник підвіз його. Але і там Ісмаїла не було. Похмурі, трішки одутлі після свят, працівники повідомили, що їх господар в порту. Добравшись до річних причалів Прокл був приголомшений новиною – купець відплив годину тому до Цареграду.

Сонце вже котилось до обрію, але все ж добряче припікало. На при портових вулицях стояв гамір, ними рухались підводи з товаром від кораблів. В святкові дні причали не працювали і зараз надолужували згаяний час. Прокл злий і пітний пробирався між підводами, лаючи себе за через мірну обережність, треба було вчора ловити цього аравського купця. Аж раптом його погляд наткнувся на червону вивіску з написом "Бойовий півень" золотою фарбою, що висіла над широкими дубовими дверима. Дідько б його взяв! За цією біганиною він забув про Мустина. Хоча якщо б цей арав десь мелькнув поряд, то Прокл його помітив би, очі, не зважаючи ні на що, звично ретельно обшарювали все навкруги. Хазяїн таверни "Бойовий півень" колишній товариш Прокла, ось і є нагода зайти поговорити з ним, а заодно вирішити в прохолоді за кухлем холодного пива, що робити далі.

Через кілька хвилин Прокл сидів в півтемряві доволі просторої таверни. Перед ним стояв кухоль пива і він чекав нагоди покликати хазяїна. Хлопчисько, який приніс йому пиво, вже стояв за стійкою і ліниво протирав замизканим рушником мокрі кухлі, час від часу копирсаючись вказівним пальцем у своєму довгому носі. Зала була порожня, ще не час для відвідувачів. Відпивши пиво, крадій ледь скривився – пиво справді було холодним але прокислим. Тут він помітив, що із задньої двері до залу зайшов Таран, який нітрохи не змінився, такий же худий наче сушена вобла. Хазяїн таверни щось

сказав хлопчині, а той у відповідь закивав йому головою. Потім Таран поглянув в бік Прокла і відвів погляд. "Не впізнав чи не хоче признавати", - подумав Прокл і, зробивши зусилля, допив кислятину.

- Гей! Хазяїн! А кращого пива в тебе нема?

- Вибачте, зараз відкриємо нову бочку! - прокричав у відповідь Таран і хлопець вибіг із зала. А сам господар направився до столу Прокла.

- Здоров був, Таран, - привітався той до нього. - Чогось ти не признав мене, невже я так змінився?

- Здрастуй, Прокл, - похмуро сказав Таран.

- Щось не дуже ти радий своєму старому приятелю, - зауважив Прокл.

- Знаєш, я вже давно зав'язав з минулим і живу спокійним життям.

- Так ось чого ти такий сумний, - розсміявся крадій. - Та ти не хвилюйся я не в своїх справах. Просто спекота, захотілось холодного пива, а тут бачу яскрава вивіска, дай, думаю, заскочу. Вчора зустрів Груздя і він розповів про твій шинок, а в мене якраз справи на річкових причалах.

- Не хочу нічого знати про твої справи, - замахав кістлявою рукою Таран. - Зараз принесуть тобі пиво і закуску, а мене не чіпай.

- Невже навіть не вип'єш зі мною за добрі минулі часи? - поцікавився Прокл.

- Для кого може і добрі, а як на мене то не дуже, - пробурчав у відповідь хазяїн таверни але повагавшись трохи, все-таки присів навпроти нього.

Через деякий час хлопчина поставив перед ними тарілку з нарізаним м'ясом і сиром поверх яких лежав пучок зеленої цибулі, а так же запітнілий глечик з пивом і ще один кухоль. Цього разу пиво було не тільки прохолодним, а і смачним, з легким присмаком солоду.

- О, це зовсім інше, - радісно проговорив Прокл, відставивши порожній кухоль. - Та чого ти бідкаєшся, я ж тобі правду кажу, нічого мені від тебе не треба.

І поглянувши на кислу посмішку Тарана, додав посміхаючись.

- Хіба що маю тут зустрітись з одним хлопцем, але спочатку хотів би пригледітись до нього, ти ж знаєш мою обережність.

Знову наповнив кухоль і взявся їсти м'ясо та сир, похрумуючи зеленою цибулею. Хазяїн таверни тільки зітхнув, дивлячись як наминав їжу Прокл, потім промовив.

- Розумієш, Прокл, після нашої останньої зустрічі, коли ми ледве втекли від навіженого шейха Хаміта, я дав собі слово вернутись до спокійного життя. Зараз маю дружину і в мене маленька донька. Хочу спокою.

- Та хто ж тобі не дає, спокійно насолоджуйся тихим життям. Бачу в тебе добра таверна, ті грошики пригодились, - підморгнув йому Прокл. - Знайдеш мені непримітне місце, я трошки поспостерігаю за одним парубком, а потім перекинуся з ним кількома словами і прощай мій старий друже.

Таран мовчки допив пиво і встав, промовивши.

- Що з тобою зробиш, сиди скільки завгодно, але мене нікуди не вплутуй.

- Ні в якому разі, все буде добре, не переймайся.

Вечором, коли таверна почала потрохи заповнюватися відвідувачами, в основному моряками та вантажниками, Прокл пересів до маленького столика, що стояв неподалік від кухонної двері під тінню здоровезного буфету. Він сподівався, що Мустин не дуже буде придивлятися. Прокл бачив, як худа постать хазяїна таверни мелькала в різних кінцях залу, той підходив до знайомих відвідувачів, розмовляв з ними. Між столів бігали з підносами дві молоді грудасті дівчини в яскраво розшитих сорочках з великими розрізами. Хлопчина, стоячи за стійкою, зрідка кидав на Прокла швидкі зацікавлені погляди. Таран же старанно обходив його своєю увагою і виглядав збентеженим, коли раптом зустрічався з ним очима. Прокл сумно посміхнувся, все таки той не забув, як він тягнув пораненого Тарана кілька днів на собі по пекучим піскам пустелі.

Мустин з'явився несподівано, із-за спин кількох матросів, які, голосно перемовляючись, зайшли до таверни. Він оглянув залу і знайшовши вільне місце, присів до столу біля самого виходу, біля компанії міцно збитих вантажників, які ледь поглянули на нього, продовжуючи свою неспішну бесіду. До нього підійшла дівчина і Мустин, окинувши поглядом її принагідні форми, замовив пиво з дакським сиром. Чекаючи, він обвів поглядом таверну. Прокл припав до кухля з пивом, ховаючись в тінь. Нарешті дівчина прийшла, поставила перед Мустином тарілку з сиром і великий кухоль пива. Той, посміхнувшись, щось сказав їй, показавши щербаті зуби, та молодичка тільки фиркнула і, крутнувши широкими стегнами, відійшла до веселої компанії морячків.

Пройшло хвилин десять і перед Мустином постали дві постаті в сірувато-коричневих балахонах з накидками на голові. Одна з них, схилившись до вуха арава, щось проказала йому. Той кивнув головою на знак згоди і дві постаті пішли до виходу. Прокл не міг згадати, не зважаючи на свою спостережливість, звідки взяли ці дві особи, схожі на монахів. Мустин неспішно доїв сир і допив пиво, а потім, крадькома кинувши погляд в сторону Прокла, кинув кілька монет на стіл і підвівся. "Чорт забирай, все таки помітили мене!" – подумки вилаявся Прокл і діставши золотий, поклав під тарілку. Мустин вже вийшов, коли він піднявся із-за столика та направився за ним. Вловивши насторожений погляд Тарана, кивнув легенько, прощаючись. Пробравшись до виходу, глибоко вдихнув спертого повітря таверни і хотів взятись за ручку дверей. Та двері раптово широко відчинились і на порозі з'явилися кілька музикантів зі своїми інструментами. Прокл відступив в бік, пропускаючи їх і ті, весело гомонячи, пройшли повз нього. Він швидко прослизнув у відкриті двері.

На вулиці вже стемніло, крадій постояв кілька секунд, при звичаючись до темряви. Грюкнули за ним двері і Прокл від несподіванки аж здригнувся. Тут він помітив, як праворуч від нього дві тіні завернули в провулок. Тихенько крадучись, попрямував за ними. Із того ж провулку назустріч йому вийшла нічна варта, озброєна короткими мечами і легкими арбалетами. Один із трьох стражників тримав перед собою смолоскип, освітлюючи дорогу. Прокл прискорив крок, але, перечепившись через щось, впав, поціливши рукою в липку теплу калюжу. Підвівшись, він побачив, що

на брущатці лежав Мустин з перерізаною горлянкою. Стражники побачили його падіння і направились до нього, один із них крикнув йому.

- Гей, п'яничко, іди-но сюди!

Прокл озирнувся назад і в цей час із таверни вийшли кілька кремезних чоловік, схоже вантажники. Тікати! Та якщо впіймають точно подумують, що він вбив цього невезучого Мустина. Все це швидко промайнуло в його голові і він прийняв рішення.

- Тут мертвий! - заволав він перелякано і побіг до стражників.

Ті відразу схопились за мечі. Прокл, п'яно бурмочучи, розповів, що вийшовши з таверни перечепився через лежаче тіло і впав в калюжу крові. Один із стражників, судячи із усього старший, підозріло глянув на його криваві руки і наказав виставити їх вперед. Прокл, нічого не підозрюючи, послуховався і вмить його руки були зажаті двома дерев'яними брусками з виїмками, а другий стражник тут же зав'язав їх шкіряним ременем.

- Гей! Що ви робити!? - запізнило вигукнув Прокл і тут же отримав сильного штурхана в бік.

- Закрий пельку!

Підійшовши ближче, вантажники здивовано спостерігали, як молодий стражник обшукував Прокла і, забравши широкий ніж з пояса, дістав із чобіт ще два стилета. Старший стражник присів перед мертвоцем і перевернув його на спину, із рани ще сочилася кров. Він підвівся і поглянув на затриманого.

- За що ти його прирізав? Чого ви не поділили?

- Та не вбивав я його! Тут двоє до мене пройшли і завернули в провулок! - зло сказав той, повернувшись до стражника.

- Ого! Так ти виходить не такий вже і п'яний, - сказав старший і запитав в одного із вантажників. - Ясик, а ти часом не бачив раніше нашого мертвого приятеля? А ну, Гориш, посвіти йому.

Бородатий Ясик нахилився над трупом і, роздивившись, відповів.

- Ага, сержанте, цей сидів з нами в таверні, та швидко вийшов. А цей тип відразу пішов за ним, - вказав пальцем на Прокла.

Прокл не витримав і промовив до Ясика.

- Так до нього, ще два монаха підходили і він вийшов з ними. Пам'ятаєш?

Той тільки повів плечима. За те інший, маленького росту, пригадав цих монахів і сказав старшому стражнику, що дійсно цей мертвець пішов за ними.

- Ось, бачите не винуватий я! - звернувся Прокл до стражників.

- Не все, чоловіче, сходиться, та ще й твої ножички... Так що прийдеться тобі переночувати в буцегарні, а зранку офіцер розбереться з тобою.

- Сержанте, я дійсно випадково вийшов за цим хлопцем, але нікого не чіпав та ще й перечепився через труп, - спробував вмовити старшого стражника Прокл. - За що мене у в'язницю?

- За спостережливість, - хмикнув той і помітивши здивування на обличчі затриманого, додав. - Можливо ти цього хлопця і не вбивав, але точно за ним

слідкував... Хоча, може, за монахами. Завтра розкажеш все офіцеру.

Прокл промовчав, сержант видно був досвідчений вояка, сперечатись з ним було марно, як він захопив його – швидко і вправно. А той посміхнувся і наказав.

– Тривко, ти як наймолодший, залишися біля мертвяка. А я з Горишем відведу затриманого до міської в'язниці і пришлю сюди підводу.

Тривко взяв смолоскип і не вельми охоче залишився біля мертвого Мустина, а Прокл в супроводі двох стражників пішов вздовж таверни до центра міста, де розташувалась двохповерхова в'язниця. Проходячи біля таверни, де вже стояв народ, висипавший із відкритих навстіж дверей, він зустрівся поглядом із Тараном, який сумно похитав йому головою. Прокл відвернувся. Сержант легенько підштовхнув його.

– Пішли швидше.

Вони пройшли два квартали і зустріли ще один загін нічної варти. Ті гучно привітались і поцікавились.

– Що ще один підозрілий?

– Ага. Знайшли лежачим на трупі, – повідомив Гориш.

Коли вони розійшлись, Прокл запитав у сержанта.

– Що трапилось? Чого це посилена варта?

– Якийсь переполох у замку герцога, прийшов наказ закрити кордони, всіх перевіряти і при найменшій підозрі доставляти до буцегарні.

– А що там трапилось?

– Та хто його знає, кажуть вбили когось із рицарів ордена, – поділився новиною Гориш.

– Ну, ви розумієте, що я не вбивав цього чоловіка, а наткнувся на нього випадково, – знову звернувся до стражників Прокл.

– Так, я тобі вірю, бо сам добре бачив, як ти навернувся через нього, – сказав сержант. – Та нехай офіцер розбирається, не кожна людина ходить з двома стилетами в чоботях.

Прокл зітхнув і простер руки.

– Тоді хоч ці колодки зніміть з мене.

– Це не колодки, а наручники, винахід нашого міського голови, – посміхнувся Гориш. – У нас, серед стражі, є навіть змагання, хто вправніше їх надіне. В тому році перемогли ми. А зняти не можемо, та і легше перерізати зашморг, чим розв'язати.

Прокл подумки чортихнувся і більше не став нічого говорити. І так мовчки вони дійшли до в'язниці і, відкривши оббиті залізом двері, зайшли до неї. Через п'ять хвилин Прокла засадили в камеру.

Анна прокинулась від перших променів сонця. Її голова покоїлась на плечі у Вольмира. На душі було так хороше, вона розніжено потягнулась, і зовсім не було

боляче, а напрочуд так приємно і радісно. Вночі вони довго цілувались і обнімались в садовій альтанці, доки не почули тихий кашель стражників. Тоді, не змовляючись, проскочили напівтемними коридорами замку до герцоговій спальні, при цьому Анна накинула накидку на голову і тісно притиснулась до свого коханого. А потім все відбулось так швидко, руки Вольмира, ніжно пестячи, роздягли її і вони опинились на м'яких перинах ліжка.

Анна солодко зітхнула, пригадавши слова коханого, що він нікому її не віддасть і вони завжди будуть разом. Але треба скоріше збиратись та іти до себе, а то Феодосія почне тривожитись і може здійснити тривогу. Вона поворушилась і тихенько вислизнула із під руки герцога. Той щось пробурмотів і повернувся на другий бік. Принцеса посміхнулась, вона стояла перед великим дзеркалом оповита золотими променями і любовалась собою. Чорні блискуче волосся обрамляло ніжне личко з великими карими очима і пухлими губками, її струнке тіло з маленькими твердими грудьми було трішки смаглявим і ще по-дівочі тендітне. Анна хитнула головою, досить милуватись собою, треба вдягатись і пробиратись до себе. Ох, задасть їй чортів Терена! Принцеса почала збирати розкидану одягу і швидко одягатись.

Раптом почувся шум, і в двері гучно загупали.

- Ваша світлість! Ваша світлість! Герцог прокидайтесь!

Вольмир від грюкання у двері прокинувся і, нічого не розуміючи, вискочив голий на середину кімнати. Це було так смішно, що принцеса не витримала і розсміялась. Почувши дівочий сміх, герцог почервонів і чомусь знову пірнув під ковдру.

- Одягайся, а то двері виламають, я відвернусь, - зі сміхом сказала Анна і повернулась до нього спиною.

Вольмир виліз із ліжка і почав поспішливо одягатись, плутаючись в штанинах. Принцеса, посміхаючись, дивилась на це у дзеркалі, потім сказала.

- Все-таки Феодосія не витримала і підняла тривогу. Так що іди, заспокой своїх людей.

Герцог, нарешті вдягнувшись, підійшов до дверей і гукнув.

- Що трапилось? Чого розкричались?

Почувши голос герцога, там перестали стукати.

- Герцог Вольмир у нас біда! - почувся схвильований голос лейтенанта Николика.

- Що і ще за біда... - промовив Вольмир і відкрив двері.

Анна сховалась за відчиненими дверима.

Герцог усміхнувся в обличчя переляканого лейтенанта.

- Ваша світлість, лихо! Вбивство! Вбили принцесу!

- Та що ти кажеш, - спокійно сказав Вольмир, - не може бути.

- Точно, ваша світлість, сам бачив!

Анна не витримала і визирнула із-за плеча герцога. Побачивши її, Николик зблід ще більше і мовчки захопив ротом. Герцог розсміявся.

- Бачиш, все в порядку, принцеса жива.

- А хто ж тоді лежить мертвий в ліжку!? - спромігся врешті вимовити лейтенант. В Анни йокнуло серце.
- Феодосія!?

Вона відіпхнула герцога і промчала поміж здивованих стражників. Вольмир, оговтавшись, ринувся за нею, а стражі, гуркочучи залізними латами, побігли за ними.

Принцеса, під ошелешені погляди рицарів ордену, ввірвалась до своїх покоїв. Посеред прихожої лежала з кривавою раною на скроні її служниця Терена. Анна кинулась до неї і побачила, що горло у Терени перерізане. Вона жажнулась і ледве не впала, та її підхопили дужі руки герцога. Принцеса розридалась і вткнулась йому в груди.

- А що в спальні? - запитав Вольмир.
- Там мертва жінка і Редо, теж вбитий, - відповів один із рицарів.

Герцог, обійнявши Анну, пройшов з нею до спальні. На ліжку лежала напіводягнена жінка, голова якої була закрита скривавленою подушкою. Її голі ноги безсоромно були виставлені напоказ. Біля ліжка лежав майже роздягнений віконт Редо із страшною раною в грудях, його лати і меч валялись поруч. Принцеса побачивши цю картину, ще більше розридалась. До кімнати стрімко зайшов магістр Роман, він був дуже блідий, а його очі полум'яніли ярістю. Побачивши живу принцесу, він полегшено зітхнув і підійшов до ліжка та прикрив ковдрою голі ноги. Потім обережно прибрав подушку із обличчя жінки. Перед ними з випученими від жаху очима лежала мертва баронеса Феодосія.

- Що сталося? Де принцеса? - роздався гучний голос і до спальні влетів граф Андре. Він був мертвенно-блідий, із божевільним поглядом.

- Слава богу! Принцесо, ви живі! Тепер я ні на крок не покину вас!
- Спокійно, граф. Принцеса залишиться зі мною, я за нею пригляну, - сказав герцог Вольмир, тримаючи Анну в обіймах.

- Що ви кажете? Я особисто відповідаю за неї перед імператором! - обурився Андре. - Ви бачите що твориться у вашому замку. Я посилю охорону і вона буде тільки із рицарів ордену.

Граф хотів підійти до Анни та герцог заступив дорогу.

- Граф Андре, це ваші рицарі охороняли покої принцеси і вони пропустили вбивць!

- Герцог, я представляю імператорську владу, - нахмурився граф. - І маю наказ охороняти принцесу.

- Граф, не забувайте, що ви представляєте в першу чергу наш орден і тому прошу вас піти зі мною до Великого магістра, - рішуче втрутився магістр Роман і додав для герцога. - А ви, ваша світлість, відведіть принцесу в безпечне місце і влаштуйте охорону із самих довірених людей.

- Що ви робите магістре!? - викрикнув обурено граф Андре. - Ви мені не довіряєте!?

- Коли все зробите, ваша світлість, будь ласка, приєднайтесь до нас в кімнаті

Великого магістра, – незворушно продовжував Роман.

Граф хотів щось заперечити і герцог вже починав потрохи злитись. Стражники і рицарі напружились. Але тут втрутилась принцеса, яка встигла вже трохи заспокоїтись.

– Андре, заспокойтесь! Я повністю довіряю вам, та мені буде краще з герцогом. Ідіть з магістром. А ви, герцог, заберіть мене звідси.

Всі вклонились. Магістр вийшов, а за ним, трохи повагавшись, і граф.

– Лейтенант Николик!

– Слухаю, ваша світлість!

– Поставити охорону навколо покоїв принцеси і нікого без мого дозволу не пускати.! Посилити охорону замка і нікого із замка не випускати! Знайдіть барона Шрауба і графа Федеріка, направте їх до мене. Я буду в своїх покоях.

Наказавши все це, герцог, притримуючи принцесу, вийшов до коридору. Там вже вишикувались десяток стражників, які супроводжували їх до кімнат герцога.

Вольмир з Анною зайшли до спальні. Принцеса, побачивши розібрану постіль, знову розридалась на плечі у герцога.

– Кохана, нічого не бійся, я з тобою, – заспокоював її Вольмир, гладячи по спині.
– Все буде гаразд, переверну все герцогство, але знайду клятих вбивць. А імператриця, бачить бог, заплатить за свої зlodіяння.

– Ти думаєш, що цих вбивць послала Зорина? – запитала, намагаючись заспокоїтись, Анна.

– А хто ж іще? Вона не хотіла твого весілля, наказала вбити мого батька і брата Розмира. Але повір мені, їй так це не минеться. Обіцяю.

– Боже мій! Так твоє життя теж під загрозою! – жажнулась принцеса та тісніше обійняла свого коханого.

Вони просиділи на ліжку їх першого кохання кілька хвилин, ніжно обнявшись. Анна була в розпачі, єдина її подруга Феодосія і вірна служниця Терена, яка замінила її матір, убиті. І це в той час коли вона нарешті дочекалась свого щастя. Як все таки глумиться над нею доля, чим же вона прогнівила Єдиного бога...

В двері обережно постукали.

– Ваша світлість, дозвольте вийти, – почули вони голос барона Шрауба.

– Так, бароне, заходь, – запросив його герцог, відпускаючи принцесу і встаючи.

– Мої щирі співчуття, принцесо Анна, – сказав Шрауб, зайшовши до кімнати. – Ми знайдемо цих виродків і покараємо.

– Нам потрібна надійна охорона для принцеси, доки ми не розберемось у всьому, – промовив Вольмир.

– Я вже послав за Токаною і Полиною, ваша світлість, – відповів барон.

– Добре, це ти здорово придумав, вони зможуть бути завжди поряд з принцесою, – зрадів герцог і додав для Анни. – Ці дві жінки, дуже вмілі охоронці і я довіряю їм, вони не зрадять ніколи.

– Жінки? – здивувалась принцеса.

- Так. Але такі, що любого чоловіка засунуть за пояс. Вони неперевершені в своїй справі, - відповів Шрауб.

- Як тільки вони з'являться, хай візьмуть щось із молодих нарядів моєї матері і допоможуть принцесі переодягтись, - велів Вольмир.

Тільки зараз Анна згадала, що вона в яскраво-жовтому платі Феодосії і серце болюче защеміло. Ніколи вже не буде в неї такої веселої і пустотливої подруги!

Герцог з бароном відійшли до вікна і почали тихо шептатись, хоча скоріше Шрауб щось говорив, а Вольмир лише схвально кивав головою. Потім барон, чемно вклонившись принцесі, вийшов із кімнати. Герцог постояв трішки в задумливості, а потім присів поряд з дівчиною і тихо запитав.

- Анна, сонце моє, ти вийдеш за мене заміж?

- Так, - посміхаючись скрізь сльози, відповіла принцеса і обняла свого коханого.

- Ти розумієш, що твій батько, можливо, буде сердитись...

- Нічого не кажи, - перебила його Анна. - Ми вмовимо його, він зрозуміє нас. Ти ж рятував мені життя. Мені чомусь здається, що імператор залишиться задоволеним.

Через деякий час прийшли дві високі сухорляві жінки і принесли різноманітний одяг, а так же позолочений таз і срібний глечик із водою для вмивання. Герцог поцілував принцесу і вийшов, сказавши що повернеться так швидко, як тільки зможе.

Полина допомогла роздягнутись і вмитись Анні, а Токана розклала принесений одяг, щоб принцеса змогла добре розгледіти його і вибрати собі до вподоби. Мати герцога в молодості була такою ж тендітною, як і Анна, тому одяг був майже як пошитий для принцеси. Вона вибрала темно-синє плаття із золотою вишивкою дикого тура на рукавах, символах Венедії, а на голову накинула темно-червону шаль із золотою бахромою. Жінки розповіли, що барон Шрауб особисто облазив покої принцеси, шукаючи хоч яку-небудь зачіпку, щоб вичислити вбивць, а лейтенант Николик допитує всіх хто був цієї ночі в замку і записує їх покази. Варта посилена і нікого не випускають із замку, барон Шрауб вважає, що вбивці, можливо, ще в замку. В кімнаті ж Константана йде нарада за участю магістра Романа, графів Андре і Федеріка та герцога Вольмира. Народ в замку збуджений і переляканий, а управитель Маркус ходить весь побілілий і навіть почав трохи заїкатися. Гості позачинялись в своїх кімнатах, музиканти і танцюристкі, які вже сьогодні збирались покинути замок, сидять на своїх клунках в банкетному залі в очікуванні допита. А біля дверей спальні герцога вартують п'ятеро стражників герцога і п'ятеро рицарів ордена Зірки.

Анна вже одягнута і причепурена, попрохала провести її до кімнати Великого магістра. Полина і Токана, вклонившись, відчинили двері. Перша вийшла Токана, за нею принцеса, а останньою Полина. Угледівши Анну стражники і рицарі стали струнко, а потім шестеро із них прослідували за ними.

Коли принцеса Анна зайшла до кімнати Константана, на деяку мить там запанувала тиша, а потім всі, крім Великого магістра, підхопились і низько вклонились їй. Анна підійшла до Вольмира і стала поруч з ним, взявши його під руку.

- Анно, дівчинко моя, як ти себе відчуваєш? - співчутливо запитав Константан. -

Можливо покликати лікаря?

- Спасибі, ваше преосвященство, не треба. Я почуваю себе вже добре, - відповіла принцеса. - Хочу послухати про що ви ведете мову і дещо сказати.

- Ми розмовляємо про твою безпеку і пробуємо вгадати дальші дії Зорини, - сказав Великий магістр, уважно поглянувши на Анну.

- Я хочу повідомити вам, що герцог Вольмир попросив мене вийти за нього заміж і я дала згоду, - трішечки затинаючись промовила дівчина.

- Що? - не втримався граф Андре. - А як же згода імператора?

- Ми думаємо, що він погодиться, коли вислухає нас, - сказав Вольмир і підбадьорливо стиснув руку принцеси.

- Він вже погодився, - раптом сказав Константан і кивнув Роману.

Той дістав із теки для паперів аркуш і подав його Великому магістру.

- Тут написано, особисто Імператором Василем II, що він дає згоду на одруження принцеси Анни із герцогом Вольмиром, якщо вони самі цього забажають, - урочисто проголосив Константан.

- Нічого собі!? - знову не втримався Андре.

- Та що з вами, граф Андре, тримайте себе в руках, - промовив роздратовано Великий магістр. - Я розумію ваше хвилювання, та все ж ведіть себе пристойно.

- Вибачте мене, ваше преосвященство, і ви, принцесо Анна та я маю наказ від імператора оберігати принцесу. А сьогодні лише провидіння врятувало принцесу, тому почуваю себе дуже винуватим.

- Ніхто вас не звинувачує, та ми повинні добре у всьому розібратись і зробити все, щоб знайти злочинців і тих хто замовив вбивство, - сухо сказав Константан.

Всі мовчки погодились.

Ізана, одягнута у просту коричнювату сукню, сиділа на своєму клунку в кутку банкетного залу разом із іншими танцюристками і чекала доки дійде її черга йти на допит до лейтенанта Николика. Дівчина зовнішне незворушна, добряче хвилювалась. Як могла її імператриця піти на таке злодійство - наказати вбити принцесу! Вона пригадала, як Зорина дала їй склянку пляшечку з рідиною і попросила передати її управителю Маркусу, щоб той влив принцесі до вина. Тоді, мовила імператриця, принцеса Анна трохи занедужує і буде змушена повернутись до Цареграду. Побачивши недовіру в очах Ізани, Зорина посміхнулась і спокійно відпила із пляшечки. Та Ізана, збурена підозрами Прокла, все-таки вилила незрозумілу рідину із пляшечки і добре промивши, наповнила її чистою водою, а вже потім передала Маркусу. Чомусь їй стало жаль молоду дівчину, яка теж не мала щасливої долі. Але виходить Зорина підстрахувалась і підслала найманих вбивць. І що тепер робити їй? Видати Маркуса із Ісмаїлом? А що далі? Якщо її, навіть, пожаліють і відпустять, куди їй їхати? Дороги в Цареград не буде, там імператриця і вона помститься. А в неї вже там куплена хатина і всі гроші.

- Ізана, послухай, - підсунулась до неї рудоволоса Артана, одна із танцівниць з

якою вона здружилась, – як ти вважаєш, нас довго триматимуть тут?

– Не знаю. Сподіваюсь, що ні, – відповіла їй Ізана і підбадьорливо посміхнулась.

– Хотілось би, – сумно промовила рудоволоса дівчина і прошепотіла на вухо. – Ти ж знаєш, мій Тамрин, не охоче відпустив мене сюди. У нас же незабаром весілля і він розсердиться, якщо я затримаюсь.

– Чому ж ти погодились приїхати до Венеди?

– На життя потрібні гроші, а мій коханий не багато заробляє в крамниці свого дяді. Та ще витрати на весілля, – сказала Артана і ніяково додала. – І треба дещо відкласти, бо Тамрин хоче відразу завести дитину. А тут була така нагода...

– Не жалкуй. Все буде добре, – обійняла за плечі подругу Ізана. – В крайньому випадку, думаю, післязавтра нас відпустять.

Тут зайшов стражник, суворо обвів всіх поглядом, і покликав на допит Артану. Дівчина прудко підвелася і поспіхом вийшла за стражником із залу. А Ізана залишилась далі розмірковувати над своєю долею, доки і її не викликали до лейтенанта Николика.

16

Ярослав хотів якнайшвидше відправитись до Кийграда на пошуки мага Мальфара. Та лише сьогодні гном нарешті почав збиратися в дорогу. Цілий день вони пакували речі, готували припаси і перевіряли зброю. Тепер підганяли лати, стоячи під пекучим весняним сонцем біля камінної ковадлі, нашвидку зробленою Дартазом.

– Ми збираємося наче на війну, – сказав Ярослав, вкотре приміряючи кольчугу, перероблену гномом під його зріст.

– А ти думав, що це буде легка прогулянка?

– Ну, не знаю, але ж у вас є князі, значить маєте якісь закони, – нерішуче промовив хлопець. – Повинен же бути якийсь порядок.

– Хлопче, держава Святослава така величезна, так багато підкорених народів, що за всім не угледиш, – говорив Дартаз, знімаючи із Ярослава кольчугу. – І в кожного свої звичаї. Кийградський князь постійно в походах проти непокірних князів, тільки в останні роки все трішки устоялось – бояться Великого князя. Та на дорогах все одно грабують, особливо одиноких подорожніх.

– Добре, – невесело посміхнувся Ярослав, дістав свій меч і змахнув їм. – Ти краще знаєш світ в котрому живеш.

– Та це не найважливіше, я думаю все буде гаразд. Просто не дуже вірю, що Мальфар зможе допомогти тобі повернутись додому, якщо навіть нам вдасться знайти його. І що ти будеш робити далі?

– Не знаю, – зітхнув хлопець, сховавши меч. – Я дечому навчився у своєму світі, можливо це пригодиться тут. Хоча чесно, поки не розумію, що мені робити.

– Ось, бачиш, – сказав гном і кинув кольчугу на ковадлу. – А я думав про це і

бачу, що найкраще тобі піти до якогось князя – найнятись в дружину, можливо навіть до Святослава. Парубок ти міцний і сильний, правда мало ще вправності, але це діло наживне.

– Та що ти кажеш!? Я воїн!? Це ж мені треба людей вбивати !? – обурено вигукнув Ярослав. – Ні, я краще піду в ковалі.

– І не лише самому убивати, а і самого можуть вбити, – продовжував гном. – Та із твоїм ростом, силою і розумом ти можеш стати не тільки простим воїном, а може воеводою чи навіть князем. А ковалем завжди встигнеш стати.

– Та зрозумій, Дартазе, мене виховували по іншому, я не зможу просто так вбити людину!

– Розумію. Але ти ж убив ведмедя, а потім цього облізлого гуля, значить зможеш, коли припече, а тим паче на війні.

– Не знаю, поки не хочу про це і думати, – похитав головою Ярослав.

– Ну добре, тоді облишимо цю розмову до кращих часів.

– Це ж до яких кращих часів?

– Коли знайдемо якогось вправного мага і він зможе пояснити нам твою пригоду. А зараз в мене є подарунок для тебе. Почекай трішки.

Гном зайшов до хатини і через хвилину вийшов із продовгуватим пакунком. Він розгорнув його, дістав із бронзових піхов великий меч і, взявшись обома руками за рукоять, підняв над головою. Меч сріблястим візерунком блиснув під сонячним промінням.

– Ого! – захоплено вигукнув Ярослав.

– Тримай, він твій, – урочисто промовив Дартаз і передав меча хлопцю.

Той обережно прийняв його з рук гнома. Меч був справді гарним, трішки вуже, чим його старий, але уполовину довший, хоча і не на багато важчий. Ярослав покрутив його однією рукою, потім двома. Лезо сріблястою блискавицею розрізало повітря, меч був чудово збалансований і рукоять його добре сиділа в руці.

– Не знаю, Дартаз, – сказав Ярослав, – чи маю я право прийняти такий дарунок. Меч такий прекрасний, а я ще незграба у володінні мечем...

– Не хвилюйся, цей меч сам вибирає собі господаря, попрацюй з ним і якщо все буде добре значить ти достойний його.

– А як це я визнаю?

– Відчуєш.

– Що це за меч?

– Це довга історія, – сумно проказав гном, – розкажу іншим разом. А мечу багато сотень років і викували його не гноми, а народ який жив далеко на сході. Він не дуже оздоблений, та лезо прекрасне і володіли їм великі воїни.

– Не знаю, чи зможу я бути гідний цього меча, – знову збентежено сказав Ярослав. – Чому ти вирішив віддати його мені?

– Бачу, що він якраз для тебе, можливо, це твоя доля. Давай зараз прикріпимо меч до твого пояса.

Хлопець вклав меч до піхов і гном спробував приладити його, замість короткого меча, до пояса. Та нічого путнього не виходило, було трохи не зручно діставати меч. Тоді Ярослав попросив у гнома мотузки, той здвинув нерозуміюче плечима, але приніс кілька тонких шкіряних мотузок. Парубок прив'язав їх до кілець на піхвах і, закинувши за спину, зав'язав. Рукоятка меча тепер стирчала над його лівим плечем. Трохи потренувавшись, Ярослав знайшов зручне положення, при якому меч досить легко виходив із піхов.

- Здорово! - розвів руками Дартаз. - А я ламав голову для чого ці кільця.

- Майже, як самурай, - посміхнувся Ярослав.

- А хто такий самурай? - поцікавився гном.

- Ну, на моїй землі, рицарі, що живуть на далекому сході, - пояснив хлопець. - А що у вас ніхто не носить меч за спиною? Ти ж тримаєш за спиною сокиру.

- Сокира то зовсім інше, не дуже зручно коли вона б'є тебе по ногам. А мечі завжди носили на поясі, швидше дістанеш.

- А я буду носити його за спиною.

- Спробуй. Може і буде тобі зручніше.

Цілий день Ярослав тренувався з новим мечем і він подобався йому все більше і більше. Гном був правий, меч був зроблений наче для нього і хоча він був дворучний, хлопець міг доволі легко крутити його і однією рукою. Дартаз, який з посмішкою спостерігав за ним, давав йому поради і показував, як правильно тримати лезо, щоб ворожий меч зісковзнув з нього і можна було завдати удару.

- Знаєш, ти візьми все-таки і короткий меч, а лук поки тобі ще не потрібний, він тільки заважатиме тобі, - сказав Дартаз, задумливо потріпавши свою бороду. - Та й щит залишимо, навряд чи він тобі знадобиться. Можливо потім, коли пройдеш навчання з досвідченими воїнами.

- Згода, - зрадів Ярослав, не дуже йому хотілось тягнути на собі лишню вагу. - А може короткий меч теж залишимо?

- Ні.

- Збираємось, як на війну, - зітхнув парубок, подумавши скільки поту вийде з нього, доки вони будуть плентатись під пекучим сонцем.

- Ярославе, не знаю як ви живете там у себе, але тут рідкі часи коли тихо і мирно. Мої предки хотіли покою і що, залишилось нас зовсім мало. Так що звикай до можливої небезпеки.

- Добре, спробую, - зажурився Ярослав і заскучав за своїм світом - світом машин, комп'ютерів і різних зручностей.

Вечором вони добре поїли, так що хлопець ледве дихав від перенасичення. Та Дартаз сказав, що кілька днів їм прийдеться попоститись, доки вони доберуться до Боброва, а там відпочинуть у знайомого гнома - купця Лисюка і човном попливуть до Кийграда. Якщо все буде добре, через десять днів доберуться до столиці Русинії. А там вже спробують розшукати мага Мальфара.

Вранці, ледве посвітлішало, Дартаз і Ярослав вирушили по лісовій дорозі до селища Боброво. Чорний пес кружився біля них, іноді, зриваючись вперед, із гавканням полохав лісову живність. Петляючи вузькою стежкою поміж височених дерев, подорожні мовчки йшли в тіні цих вікових дерев. Ярослав весь час думав про мага і уявляв його сивобородим мудрецем із конічним ковпаком на голові, з посохом в руці. Чи зможе він допомогти йому? Дартаз не дуже вірив в це і готував новий життєвий шлях для хлопця, шлях воїна. Що і не дивно з таким зростом та силою можна було сподіватись на князеву дружину, тільки багато чому прийдеться навчитись. А головне вбивати людей за наказом! Ярослав зітхнув, щось його не приваблювала ця перспектива, краще вже бути ковалем. Він знав, що у Бобровому гном має кузню, яка дісталась йому від дядька. Можливо краще залишитись у селищі, працювати в кузні, допомагаючи Дартазу, а далі було б видно. Та ні, спочатку потрібно переконатись, що назад дороги немає, спробувати знайти якихось чаклунів, може вони щось підкажуть.

Так вони пройшли кілька годин. Сонце піднялось над верхівками дерев, незважаючи на лісну прохолоду, піт стікав під льняною сорочкою, кольчуга ставала дедалі важчою, та ще й торба за спиною крутила плече. Ярослав вже годину з надією поглядав на спину Дартаза, який здавалось зовсім не втомився, хоча навантажений був ще більше. І тільки пес весело бігав навкруги, хоча і лаяв вже менше, бачив, що вони не збираються полювати.

- Все, трохи відпочинемо і далі підемо, - нарешті сказав гном.

Ярослав зняв торбину і повалився біля дерева. Собака присіла поряд і, здавалось, із розумінням та співчуттям подивився на нього. Хлопець погладив Барта, який відразу підскочив і завиляв хвостом, стараючись лизнути його в обличчя.

- Барта прийдеться полишити у Лисюка, до Кийграда нічого його брати, тим більше на човен, - промовив Дартаз і діставши із торбини в'яленого м'яса кинув собаці.

- Дивлюсь я на тебе Дартаз і бачу, що добре в тебе серце. Мені ось допомагаєш, хоча хто я тобі - так перехожий.

- Не кажи, хлопче, ми з тобою схожі, обидва одинаки в цьому світі, - задумливо відповів гном. - А якщо люди не допомагатимуть один одному, як тоді вижити.

- Чому ж ти живеш один? Щось трапилось?

- Що трапилось? - похмуро перепитав той. - Багато чого трапилось, та не хочу я про це балакати. Пожуй краще шматочок м'яса, та води багато не пий, скоро буде лісний струмок, там відпочинемо трішки більше.

- А ми чого так поспішаємо?

- Поспішаємо?! Та ми плентаємося наче черепахи, - широко посміхнувся гном. - Але нічого, спішити нам поки нема куди, через деякий час звикнеш і підемо швидше.

- Куди вже швидше, - буркнув, перетираючи зубами в'ялене м'ясо, Ярослав. - А чого воду не можна пити?

- Та ти ж зранку аж піввідра видудлив, - здивувався Дартаз, - нехай лишня вода витече з тебе. Легше буде йти. Тут більш-менш безпечно, цей острівець лісу зо всіх

боків перекритий болотом і тільки одна вузька стежка веде до лісової дороги, а там підемо обережніше, хто знає, що сталося за останні півроку, поки я зимував у лісі.

Вони йшли ще кілька годин. Сонце почало схилитись до низу, коли мандрівники вийшли до струмка. Лісовий струмок, вибиваючись із невеликого яру, тонесенькою стрічкою ледь журчав серед моху і трави. Вмостившись під розлогим дубом вони мовчки перекусили і напились прохолодної води. Барт, від жару висолопивши язик, розлігся на вилізлим із землі корені дуба. Ярослав теж ліг, підклавши під голову торбину, а поруч поклав свій дворучний меч та дивився на синє небо, без єдиної хмаринки, яке було точнісінько таким, як і в його рідному світі. Дартаз щось порпався біля струмка, обкладаючи його камінцями, потім підійшов до хлопця і присів поруч, привалившись до дерева.

- Якщо ще жара протримається, струмок пересохне, - промовив зітхаючи він. - Весна без дощу, це погано.

- Так, - погодився Ярослав. - Може бути не врожай. А у вас буває голод?

- Не пригадую такого. В лісах багато дичини, а річка Слава ніколи не пересихає і в ній повно риби.

- Ну, а селяни, вони ж сіють зерно, а якщо не виросте?

- Не виросте в одних, виросте в других. Хіба, що подорожчає, - відповів гном і нахмуривши кудлаті брови додав. - А потім починається війна і людей меншає.

- А з ким війна?

- Та з ким угодно, було б бажання.

- Хмм... Весело ви живете, війна за війною.

- А у вас що не так?

Ярослав замислився. Дійсно, в його світі теж саме, тільки воюють більше за нафту. Хоча ні, в багатьох країнах голодують і тому завжди воюють, дивне рішення вирішити продовольчу програму таким дикунським способом.

- Та ні і в нас не обходиться без війни, тільки зброя інша, а так хтось і дець завжди воює, - гірко відповів хлопець.

- Ось бачиш, люди скрізь люди.

- Це ж скільки різних світів і скрізь живуть люди, такі різні і водночас схожі.

- Можливо. Та ти не дуже базікай про це іншим. Скажеш, що ти мій брат.

- Брат!? - хмикнув Ярослав. - Такий здоровенний і молодий.

- А ти що думаєш, гноми не можуть мати жінку славенку, - насмішкувато промовив Дартаз. - Та скільки завгодно таких випадків, буває народжуються і діти. А ти чорнявий, шкіра темна і силушка чимала, чим не гном.

- А батько хто?

- Ну, хоч і Бартаз, мій дядько. Він кілька років провів у полоні моквинського князя, доки не втік. Мати твоя померла, а тебе виховали дід із бабкою. Бартаз дізнався про тебе і помагав тобі, а після смерті твоїх діда і бабки, хотів забрати до себе, та не встиг, сам загинув. Я знайшов тебе і вирішив допомогти тобі потрапити до війська кийградського князя.

- І цьому повірять? – засумнівався хлопець.
- Можуть і повірити. Дядько розповів про це тільки мені, ми з ним були в добрих стосунках і цього досить. Хто подумає, що я збрехав.
- А твої родичі?
- Це їх зовсім не стосується! – похмуро сказав гном і сердито блимнув очима. – Вони завжди рахували Бартаза, та і мене, виродками нашого роду.

Ярослав промовчав, видно добряче дісталось Дартазу від його родичів, бач як сердиться, душевна рана ще кровоточить. Гном, не зважаючи на дружні з ним стосунки, не хотів вести мову про своє минуле життя.

Відпочивши, вони швидко зібрались і знову вирушили в дорогу. Йшли доки не почало потрохи темніти, тоді гном, відшукавши більш-менш зручне місце, запропонував улаштуватись на нічліг. Він сказав, що йшли вони досить прудко і завтра по-обіді вийдуть на лісову дорогу, тільки спочатку доведеться перетнути невеликий клаптик болота. Ярослав швидко розпалив багаття і вони повечеряли підсмаженою солониною, запиваючи водою. На варту поставили пса і уляглись на ложе із трави. Хлопець миттєво заснув, втомлений від лісового переходу, незважаючи навіть на гудіння ніг і комариний писк біля вуха. Дартаз підкинув трохи пахучої травки до багаття і густий дим відігнав настирних комах. Барту теж не сподобався цей дим і він розлігся подалі в кущах, насторожено прислухаючись до лісових звуків, чутливо ловлячи своїм носом запахи нічного лісу.

Ярій мовчки сидів, порсаючись гілкою в багатті і слухав ліниву перепалку свого наставника Кулака із Сапроном. Ярій, наймолодший син моквинського князя Буревія, був маленького росту, худорлявий але жилистий і славився своїм запальним нором. Зараз його розбирала досада, це ж треба було запізнитись і всього на кілька днів. А як все добре починалось! Коли до їх поселення прибув Сапрон, втікач із Боброва, і запропонував пограбувати торговий караван, Ярій миттєво захопився цією думкою. Та, на жаль, батько думав інакше і не дозволив йому відразу виступити. Князь Буревій добре пам'ятав той час, коли кийградський князь Святослав зі своїм військом пройшов вогнем і мечем по моквинським землям, у нього тоді загинули два старших сина і найбільш кохана дружина, а родове селище було пограбоване і спалене. Не хотілось йому знову пережити ще раз це, навіть, якщо Святослав і був дуже хворим, то в нього залишились сини. Ізяслав, будучи в поході зі своїм батьком, прославився не тільки хоробрістю і воїнською доблестю, але й великою жорстокістю. Та Ярій не звик відступатись від задуманого і, розпитавши Сапрона про все детально, він вирішив діяти на свій страх і розсуд. За кілька днів підібрав бажаних до набігу на цих жиріючих русинів, зголосились біля чотирьох десятків воїнів. Правду кажучи, це були в основному молоді хлопці, старі вояки не захотіли перечити своєму князеві. Сапрон розповів, що караван охороняють не більше двох десятків воїнів і здебільше це відставні

старі дружинники та зелена молодь, тому Ярій був майже впевнений в успіху. Коли ж його батько дізнався про намір сина і не зумівши відрадити його, дав йому в поміч кількох досвідчених воїнів на чолі з Кулаком, велівши їм пригледіти за молодим князем, то це ще більше додало Ярію впевненості. Кулак, який з дитинства наставляв його у воїнській справі, був великим воїном і хитрим воєводою, незважаючи, навіть, на свій досить поважний вік.

Вони пробирались лісами і болотами майже два тижня, ведучи за собою два десятка запасних коней, маючи надію завантажити їх потім награбованим. І хоч весна цього року була напрочуд сухою і пересуватись була значно легше, та його загін запізнився. Судячи по слідам, торговий караван пройшов вже кілька днів тому. Розмістившись неподалік від дороги і поставивши спостерігачів, Ярій наказав розбити табір і чекати на подальше рішення. Воїни зраділи перепочинку, бо незважаючи на невдачу із караваном, князь вже заплатив їм за похід по п'ять срібних монет.

Ярій роздратовано жбурнув гілляку в багаття і зло подивився на Сапрона. Так хотілось відтяти йому голову, хоч той і не винуватий в затримці. Молодий князь подумав про поблажливі погляди своїх родичів і зневажливу посмішку свого старшого брата Горисвіта, якими зустрінуть його безславне повернення і стиснув до болю пальці. Кулак, помітивши злий блиск очей князя, сказав.

- Ярій, тут Сапрон пропонує ще одне дільце - напасти на Боброве.

Той поглянув на припишлого Сапрона, який від хвилювання дуже спітнів під шкіряними латами, недавнім подарунком Ярія. Молодий князь зрозумів, що вже кілька хвилин він не прислухався до розмови.

- А ну, повтори ще раз, - сказав він.

- Я кажу, - затряс своєю козлиною борідкою Сапрон, - тепер в Бобровому залишилось мало воїнів і можна спробувати напасти на селище.

- Ти ж говорив, що там кілька десятків дворів, а це значить, що із півсотні воїнів в них набереться. А в мене майже всі безбороді хлопці, навряд чи ми зможемо щось путнє утнути, хіба що спалити кілька хатин.

- Послухай, князь, вже багато років вони живуть тихо-мирно і не очікують на нас, охоронці на вежах здебільше сплять. Та і нам не потрібно грабувати все селище.

- А що ж нам там робити?

- Я вже казав, що там живе один купець на прізвище Лисюк, ще та хитра тварюка, він дуже розбагатів на торгівлі і вистроїв собі хороми на краю Боброва із величезним забором, там і охорона не більше десятка, а то і менше. Декого я знаю, кликну до них - вони і відчинять ворота, а там швиденько всіх порубати, нав'ючити багатством коней і все, шукай вітер в полі. Багатство в Лисюка незміряно, сам бачив.

Ярій замислився, можливо, це вихід, хоч досить і небезпечний. Та не хотілось йому так безславно повертатись із свого першого набігу, мріялось повернення багатим і славетним воїном. Його земля лісиста і болотиста кишить дичиною, та більше нічого і немає. Доки викорчуєш ліс під поля - сто потів стече. Так що хліборобство не в пошані. Але все одно люди біжать до них, тікаючи від невільного життя, хоча місцеві мешканці

не дуже люблять славен. Так і його дід, новоградський славен, колись прийшов із ватагою побратимів на моквинські землі, взяв за дружину місцеву дівчину, дочку старійшини племені мерзів і збудував князівство – мале і бідне, але своє рідне. А потім почали збиратися моквинці в загони і ходити в набіги на русинські землі. Бородаті, в хутряних одягах, вони наводили жах на купців. Ті прозвали їх татарвою за отривання голів у непокірних. Тому русинський князь Святослав так жорстоко помстився їм, до сих пір старі люди зі страхом і ненавистю згадують ту лиху годину.

Князь поглянув на Кулака, старий наставник задумливо перебирав велику і чорну, як смола, бороду. "Фарбує він її чи що?" – прийшла недоречна думка князеві і тут же, мотнувши головою, він запитав.

– Що скажеш, Кулак?

– Якщо подумати, може і вигоріти справа. Там дійсно на нас не чекають, давненько ми сюди не приходили, – відповів той. – Підібрати півтора десятка розумних бійців і тихенько всіх там вирізати. А інші прикриють їх, якщо піде щось не так.

– Тоді зробимо так. Ти, Кулак, відбери найкращих воїнів для захвату дому цього купця Лисюка. Сапрон, скільки часу добиратись до Боброва?

– Десь півдня, можливо і скоріше, якщо гнати коней, – відповів зраділий запроданець, нарешті в нього буде можливість помститись ненависному Лисюку, із-за якого йому довелось тікати у моквинські землі.

– Добре. Відпочинемо до обіду і потихеньку поїдемо, щоб дістатися туди вночі, а на світанку почнемо. Ти, Сапрон, відволічеш варту і ми її приберемо.

– Треба все зробити швидко, за дві – три години і відразу до лісу, – задумливо сказав Кулак. – Залишимо ще десяток лучників для прикриття відходу. Хоча стріляють вони не дуже вправно, та пугнуть на деякий час охочих до переслідування і ми зможемо заглибитись в ліса, а там наш дім рідний.

– Жаль, що батько не дав ще півсотні воїнів, можна було добряче поскубти цих поселян, – зітхнув Ярій.

– Не жалкуй, – посміхнувся Кулак, – князь Буревій поки не хоче зв'язуватись із Святославом, так що нам ще влетить за набіг на Боброве. Він же погодився тільки на пограбування каравану.

– Нічого, переможців не судять, – відмахнувся юний князь.

– Підожди, княжич, не кажи гоп, доки не перескочиш, – спробував охолодити запального князя, старий наставник. – Ти будеш в засідці біля лісу, якщо піде щось не так, не кидайся із зопалу в бій не розібравшись.

– Ти що! – обурився Ярій. – Я піду разом з тобою на приступ!

– Ні, – твердо сказав Кулак і подавшись вперед, пробуравив поглядом молодого князя. – Князь повинен керувати боєм, а не битися в перших рядах.

– Я вже не маленький, – якимось несподівано по-дитячі промовив Ярій, все ще пам'ятавши сувору науку свого наставника.

– Я і про це кажу, ти повинен думати як князь, – спокійно промовив Кулак.

Сапрон спостерігавши за їх перепалкою, аж відкрив рота від здивування. Тільки зараз він зрозумів, який ще юний цей князь і як той хвилюється, бо хоче якнайшвидше добути собі славу і почесі. Недаремно старий князь Буревій послав з ними свого товариша і побратима Кулака пригледіти за сином.

На цьому і порішили. Сапрона відіслали відпочивати, а князь із Кулаком ще довго обговорювали, як зробити все кращим чином. Потім і Ярій, укутавшись в хутряний плащ, заснув біля погаслого багаття. Тільки його наставник пройшовся по табору наводячи лад і перевіряючи вартових. Десь перед світанком і він приліг поспати біля стриножених коней.

Вранці Ярій і Кулак зібрали десятників і розповіли про наступний набіг на купця в Бобровом. Вони ще раз обговорили свої дії. Кулак був послідовним і доки він не зрозумів, що всім стало ясно як вести себе в нападі на селище, не заспокоївся. Нарешті всі питання вирішили і залишилось тільки чекати.

Табір був розбитий в маленькій ложині, неподалік від лісової дороги, скритий від сторонніх очей величними віковими деревами. Палало багаття і на ньому смажився невеликий кабанчик, біля якого клопотався кривоногий молодик в засаленому халаті. Тут же, поряд, у казані варили кашу і піджарювали на вогні гриби. Татарва зголоділо спостерігала за куховарством, терпляче чекаючи на дозвіл поїсти. Кулак із самого початку запровадив жорсткі порядки, без наказу нічого не робилося.

Відразу після обіду воїни загону татарви почали сідлати коней, готуватись до переходу. Ярій, вже сидячі на своєму низькорослому жеребці, спостерігав за метушнею в таборі з невеличкого пагорба, разом із десятником Проходимом та Сапроном. Кулак ходив поміж воїнів і підганяв їх. Коли раптом прискакав один із дозорних, що розташувались вздовж дороги, і підбіг до Кулака. Той мовчки вислухав схвильованого хлопчину, щось перепитав, отримавши відповідь, схвально кивнув головою. Потім покликав до себе сивобородого десятника Багра і, давши йому розпорядження, направився до князя. Ярій вже з нетерпінням чекав на нього.

- Князь, вартові помітили з десяток вершників, котрі скачуть до Боброва.
- Біс їх забори! - вилаявся той. - Що будемо робити? Пропустимо?
- Ні, Ярій, не можна. Вони можуть зупинитися в купця і це буде зовсім не доречно. Треба перехопити їх. Заодно і дізнаємось більше, а раптом в Бобровому дружинники чи ще щось.
- Добре, - погодився князь. - А як це краще зробити?
- Вони з'являться через півгодини... Значить так, треба швидко перекрити їм дорогу, потрібно воїнів двадцять, а інші вдарять їм в спину.
- Так. Я візьму десятки Проходима і Багра та сам заступлю цим русинам дорогу, а ти швиденько збирай інших і як вони проїдуть повз тебе, жени їх на мене.
- Княжич..., - почав було говорити Кулак, але Ярій перебив його.
- Кулак, зроби як я велю. Проходим за мною!

Він вдарив жеребця і поскакав в табір до вишуканого десятка Багра. Його наставник тільки похитав головою.

- Сапрон, ти не ліз до бою, не забувай, нам потрібно ще забратись до Лисюка. Тримайся в лісі біля запасних коней, заодно і приглянеш за ними.
 - Добре, - відповів той зрадівши і відразу поскакав туди.
- Кулак попрямував до свого коня - час було діяти.

18

Добриня більшу частину дороги їхав мовчки, зате Дарина щебетала пташкою, знайшовши в дружиннику Тимохі цікавого співрозмовника. Той знав багато різних веселих історій і свого часу навіть побував у Цареграді. Правда про Венедію він знав мало, тільки те, що живуть там такі ж славени як і русини та колись це було невеличке королівство, доки не попало під владу імператора Цезарії. Але все одно герцогство там знатне і багате, а після загибелі батька і старшого брата, править там зараз молодий герцог Вольмир, кажуть привабливий і хоробрий юнак. Дарина розмірялась, як вона стане герцогинею і буде їздити по мальовничому місту Венеда, столиці герцогства, а там можливо побуває в самому прекрасному місті світу - Цареграді.

Старий воевода слухав ці розмови і тільки подумки зітхав, молив Рода, щоб Святослав видужав, тоді була б можливість якнайшвидше відправити онуку до її нареченого. Все-таки Ізяслав не наважиться виступити проти свого батька, як би йому цього не хотілось. Воевода знав, що в Черніві не люблять князя Ізяслава і влада його тримається лише на страху перед дружинниками Святослава, а ті завжди прихильно ставились до Ізяслава, цінували його за хоробрість і вірність рідним богам. На їх думку, старший син Святослава Ярополк занадто добре ставиться до віруючих в Єдиного бога. Так, можливо, Ярополк і був би добрим князем, та йому не вистачало рішучості і жорсткості. Добриня прикинув, що довго той на кийградському престолі не втримається - Ізяслав зжене його, ось у кого достатньо рішучості і ще більше жорстокості. Володимир, новоградський князь, міг би виступити проти свого брата Ізяслава, але він немає підтримки у Кийграді, а Ярополк його не любить ще більше чим Ізяслава, так що сидіти йому в Новограді до кінця своїх днів. А жаль, найбільш розумний із старших синів Святослава.

Сьогодні вечором, воевода Добриня сподівався дістатися до Боброва і, трохи відпочивши у купця Лисюка, завтра по обіді відправитись на човнах до Кийграда. А там, як все буде добре, можливо і вдасться відправити Дарину до Венедії. Добриня мав надію, що Святослав доручить саме йому очолити це посольство.

Роздуми воеводи перервала піднята з пересторогою рука Куца, котрий їхав на своєму рябому жеребці трохи попереду. Загін зупинився. Дарина крутила головою, намагаючись помітити, що насторожило дружинника. Навкруги панувала глибока тиша.

- Дивно, так тихо, - сказала вона.
- Нічого дивного, така спека, вся живність сховалась, - відказав Тимоха, витираючи піт з чола.

Трохи товстуватий він більше всіх страждав від жару, його вже поріділи волоси аж злиплись від поту. Та незважаючи на це його світло-сірі очі уважно обстежували все навкруги.

- Що там? - запитав Добриня.

- Здалось мені, якась тінь промайнула на дереві, незрозуміло що, - тихо відповів Куц, напружено вдивляючись в лісові хащі.

Через сотню сажень дорога трохи звертала вправо і спускалась в лощину.

- Ага... Кращого місця для засідки не знайдеш, - пробурчав Тимоха і одів шолом.

Дружинники презирнулися і теж почали одівати шоломи, готувати зброю. Всі знали, що Тимоха має добрий нюх на всякі неприємності, завжди загодя чує небезпеку чи то в шинку, чи на полі бою. Добриня поморщився, одягаючи шолом, начебто все було спокійно та береженого боги бережуть.

- Дарина, у випадку небезпеки, ти з Куцем і Тимохою скач до Боброва, а ми прикриємо відхід.

- Діду, ти думаєш там засідка? - напружилась дівчина.

- Побачимо, все одно вертатись не будемо.

- Можливо, лихі люди, - сказав Тимоха. - Та навряд чи вони вирішать напасти на дружинників.

- Будемо сподіватись, - промовив воевода і поїхав вперед, а потім наказав. - Повернемо, відразу поскачимо, там лощина кілька сот сажнів і густий ліс, треба швидко проскочити.

Вершники поволі просувалися вперед, начебто все було спокійно. Та як тільки вони повернули, воевода вдарив свого коня і той галопом рвонув у лощину, за ним поскакали інші. Дарина разом із Тимохою була всередині маленького загону. Серце в неї тривожно билось, їй чомусь пригадалися страхітливі розповіді про розбійницьку татарву. Почулись вигуки, на виході із лощини стояли вершники. Татарва! Дружинники стрімко наближались до них. Було видно, що дехто із них мав бороди, але більшість серед них були безбороді юнці. Русини дістали мечі із криком: "Слава! Слава!" накинулись на них. Стрій татарви не витримав шаленого напору досвідчених воїнів і розколовся. Орудуючи мечами дружинники кинулись в проріху, покотились перші голови татарви. Їм було важко вистояти із їх шкіряними латами проти закованих в залізо дружинників.

- Тимоха! Проривайся з Дариною! Ми затримаємо їх! - закричав Добриня і тут же ухилившись від меча, рубанув молодого розбійника, відсікши йому ліву руку. Той із страшним виттям звалився з коня. Тимоха підхопив упряж коня Дарина, яка відчайдушно махала мечем, і вони вискочили на вільну дорогу. Куц рвонув за ними, прикриваючи їх від татарви, та не встиг, на нього відразу наскочило двоє і він змушений був затриматися, відбиваючись від них. Почувся гучний крик: " Урра! Урра!" і ще два десятка вершників, на чолі з чорнобородим величезним воїном в залізних латах, вискочили із лісу. Дружинників Добрині взяли в кільце.

Дарина несамовито підганяла коня, від шуму бою, криків людей вона дуже

перелякалась і їй хотілось лише одного – подалі втекти від цього місця. Тимоха скакав трохи позаду, весь час озираючись. Погоня не забарилася. П'ятеро татарви, два з яких мчалися із розтріпаними бородами, гнались за ними в кількох десятків сажнів, на ходу дістаючи свої маленькі луки. Тимоха швидко перекинув щит на спину і в цей час полетіли стріли.

Не зважаючи на страх сотника Порія, волхв Врон із братства Ведмедя не чаклував, а просто мовчки підганяв воїнів. Їм прийшлося скакати до самої темноти, а потім, не встигло ще розвидніться, знову на коней і в погоню. Воевода Добриня не дуже поспішав, тому дружинники Ізяслава поступово наздоганяли його. Вчора вночі вони розпалили багаття прямо на минулій стоянці Добрині. Судячи по всьому, ще один перехід і вони зможуть наздогнати їх під самим Бобровим.

Весь час Порія мучила думка, як вчинити із воеводою та його дружинниками, князь не двозначно дав знати, що окрім його сестри інші його не цікавлять. Що робити, якщо Добриня не захоче віддати свою онуку? Не хотілось сотнику вбивати цього славетного воеводу, а той просто так не відступить. Як би не Врон, можна було б і не квапитись – нехай собі пливе до Кийграда, а там князя самі розбираються. Хоч і мав Порій зуб на воеводу, та це була давня історія, вони були тоді ще зовсім молоді дружинники і впадали за однією дівчиною. А та красуня вибрала Добриню.

На світанку волхв підійшов до сотника, який одягав упряж на свого коня і тихо сказав йому.

– Воевода Добриня знатний воїн, можливо, ми сьогодні наздоженемо його, та він навряд чи захоче відпустити Дарину, сестру князя. Я спробую його і воїнів зачарувати, тільки треба щоб вони зійшли з коней. Якщо так вийде, нікого не прийдеться вбивати і ми спокійно заберемо Дарину, а через деякий час вони прийдуть до тям.

Порій полегшено зітхнув, хотів щось відповісти, та Врон вже відійшов від нього. Нехай сотник не дуже добре ставився до чаклунства, а точніше просто побоювався його але це був би найкращий вихід для всіх. До речі, князь не наказував вбивати воеводу. Порій трохи повеселішав, можливо все пройде вдало. Він прикрикнув на дружинників, щоб скоріше сідали коней. Через кілька хвилин вони знову скакали по лісовій дорозі.

По обіді сонце нещадно припікало і коні притомились. Дружинники вже поглядали на сотника, чекали на зупинку.

– Незабаром буде невеличка лощина із лісовим струмком, там і перепочинемо, – сказав волхв, вловивши погляд Порія.

Дружинники, почувши це, трохи пожвавішали і їх настрій передався коням, ті прискорили ходу. Аж раптом донісся клич: "Урра! Урра!" Татарва! Всі потягнулись до зброї.

- Хорс їх забори! – вилаявся Порій, витягнувши меч.
- Ці лісові собаки напали на загін Добрині, – сказав хтось із дружинників.
- Вперед! – крикнув сотник і загін рвонув на виручку русинам.

Волхв тримався позаду, насторожено поглядав по сторонам, тримаючи в руках залізну булаву. Через декілька хвилин дружинники почули звуки бою. Вони повернули в лощину і побачили невелику групу воїнів, які із останніх сил відбивались від татарви. Дружно грянуло: "Слава! Слава!" Дружинники Порія врізались в лави татарви, крушачи все на своєму шляху. Ті спочатку розгубились, та підбадьорені криками чорнобородого велетня несамовито почали рубитись із дружинниками. Зажаті на вузькій дорозі воїни не мали змоги розвернутись, тому часто штовхались і заважали один одному. Та військова виучка і вправність русинів була більшою, татарва почала потрохи панікувати і шукати можливість втекти. Раптом чорнобородий велетень, розсікши одним ударом свого противника, зіскочив зі свого коня і підскочив до молодого хлопчини в блискучих латах, стягнув того з коня та поволок в лісові хащі. Багато хто із татарви миттєво зіскочили з коней і побігли за ними, тільки з десяток воїнів рубились до смерті, прикриваючи їм відхід. Та хвилин через десять все було скінчено. Маленька лощина була завалена трупами татарви і дружинників. Частина воїнів Порія злізла з коней і ходили між тілами, вишукували поранену татарву та добивали їх.

Сотник під'їхав до Добрині, який важко поранений сидів під старим дубом, дивом вирослого серед лісу у величне дерево. Біля нього клопотались два воїна, намагаючись допомогти йому, один із них теж був поранений.

- Порій! - підскакав розгарячений битвою молодий дружинник. - Будемо гнатись за цими псами?!

- Облиш, - втомлено махнув рукою сотник. - Все одно не здоженемо. Скільки їх втекло?

- З десяток, - пролунав голос волхва Врона, котрий зупинився напроти воєводи Добрині.

- Тоді краще допоможи нашим пораненим, - наказав дружинникові Порій і, обвівши поглядом довкола, помітив, що залишилось їх разом із волхвом дванадцять чоловік, п'ятеро були поранені, із них троє - досить важко.

Він гірко зітхнув та, повернувшись до Добрині, запитав.

- Воєвода, де сестра князя Ізяслава - Дарина?

- Не знаю. Вона поскакала до Боброва, - промовив воєвода і його лице скривилось від болю.

- Що ж ти, старий чортяка, не вберіг її? Навіщо поїхав цією дорогою? - сумно похитав головою сотник.

Той промовчав.

Порій обернувся до своїх людей, знайшовши поглядом дружинника Торопила, наказав.

- Візьми двох людей і скач по дорозі до Боброва, шукай княжну! Вибери найкращих коней! А ми поїдемо з пораненими за тобою.

Сотник не вірив, що вдасться знайти княжну, скоріше за все вона вже в полоні. І він вже почав розмірковувати, як йому доповісти про це князю. Волхв похмуро дивився

на Добриню, а той відповів сердитим поглядом. Врон відвернувся від нього і поглянув на Порія.

- Почекай хвилину, потрібно щось вирішити з ними.
- Нехай князь їх судить, - тихо сказав сотник.
- До князя далеко... А вони озброєні і можуть втекти.

Воїни Добрині насторожено спостерігали за ними.

- Ми готові, - під'їхав Торопило із двома дружинниками до сотника.
- Зачекай трохи, - відповів той і нерішуче торкнувся свого шраму.

19

Тобіас верхи на рябій кобилі їхав гамірними вуличками Кийграда. Стояла спека і хоч від річки Слави дув легкий вітерець, та він не приносив полегшення. Такої жари не могли пригадати навіть старожили міста. Цілими днями жерці приносили жертви богам русинів, молили за одужання Великого князя Святослава і за послання дощів. Волхви вимагали від князя Ярополка людських жертв, щоб ще більше задобрити богів і той, трохи повагавшись, все-таки дав сотню полонених і злодіїв. Тому сьогодні на пагорбі понад Славою в капищі всіх славенських богів збирались їх кров'ю оросити жертвенні камені. Та люд кийградський шептався, що потрібна сотня цнотливих дівиць, щоб умилоствити древніх богів, а ще краще принести в жертву древнім богам віруючих в Єдиного.

"Дикуни! Коли вже ви навернетесь до Єдиного бога, Творця всього сущого!?" - гірко роздумував Тобіас, пробираючись поміж народу, який поспішав до капища. З його поміччю наречена Златка стала вірувати в Єдиного. Її батько, дізнавшись про це, нічого не сказав, лише сумно похитав головою. В Кийграді було багато єдиновірців, особливо серед купців та ремісників і навіть була невеличка дерев'яна церква на окраїні міста побіля ріки. І все-таки більшість городян непривітно ставились до них, ще й волхви підбурювали їх проти нової віри. Останні десять років князь Святослав пішов на зустріч побажанням Патріарха Клемента і дозволив священикам проповідувати на землях русинів. Імператор Василь II дарував за це привілеї русинським купцям в торгівлі із Цареградом. Але не всім було це до вподоби, особливо сину Святослава - Ізяславу, за яким стояли старійшини волхвів, із них самий непримиренний був Горюн, жрець Перуна.

Повернувши до невеликого провулку, Тобіас в'їхав під тінь високих дерев. Там розташувався невеликий двохповерховий дім Мальфара, весь оповитий зеленим плющем. Він зліз з коня, прив'язав його до перев'язі і зайшов до будинку. Пройшовши невеличким напівтемним коридором, Тобіас повернув до світлиці, звідки лунали голоси. Схоже Мальфар не заспокоївся і знову робив спробу умовити свого слугу Майшу поїхати до Хазарії. Латинянин посміхнувся і зайшов в світлицю.

- О! Дивись, Майшу, хто до нас завітав, - сказав зраділо маг. - Став ще один столовий прибор. Як завжди ти вчасно, Тобіас, я тільки сів пообідати.

- Добрий день, вчителю. Зараз змию бруд із рук і приєднаюсь з великим задоволенням.

- Атож, такого кухаря, як Майшу треба ще пошукати.

За хвилину, вони, нахваляючи страви старого хазара, їли засмаженого молодого кабанчика, приправленого хроном і різними спеціями, запиваючи холодним темним пивом. Добряче перекусивши, Тобіас відкинувся на спинку стільця із кухлем пива в руці. Він з легкою посмішкою спостерігав, як Мальфар неспішно доїдав молодого порося. За останній місяць маг наїв собі чимале черевце, готуючись до численних постів на сході.

- Мальфар, ви дійсно післязавтра відправляєтесь із торговим караваном Тумбея?

- Авжеж. Що мені тут робити? Магічні справи гірше нікуди, чи краще сказати зовсім погані, а шаманити не хочу. Надіюсь тайбетські мудреці скажуть, куди котиться цей світ. Останні приготування вже завершені, двоє справних коней чекають вже третій день на постоялому дворі Кудима. Так що незабаром Майша буде радувати своїми стравами тебе і твою Златку.

- Жаль, - сказав Тобіас, потягуючи прохолодне пиво. - А то вчора до мене прибув купець із звісткою від Нестора, той трохи затримається у Венедії, але сподівається прибути до дому днів через десять.

- Ну і що? Ти ведеш з ним справи, вся торгівля повністю в твоїх руках. До речі і цей дім теж вже твій, так що нічого мене не тримає в Кийграді.

- Ну не знаю, іще дещо залишилось, - протяжно промовив латинянин.

- Невже? - поцікавився маг і відставивши блюдо, взявся за кухоль.

- Було б добре, щоб ви залишили мені папір на дозвіл забрати одну річ, яку везе для вас Нестор.

- Що? - здивовано підняв сиві брови Мальфар. - Яка річ?

- Та я до пуття і не відаю, схоже купець виконав ваше замовлення і дістав якийсь посох, начебто аравського мага Мухамтина.

- О! Побий мене грім! - з силою поставив кухоль маг, розплескавши пиво. - Чого ти тягнув? Це важлива новина!

- А навіщо він вам? Магія ослабла, що цей посох зможе зробити?

- Та може і нічого, - вже спокійно сказав Мальфар. - Та в цьому ще треба переконатись. А шукав його не одне століття, що ж тепер так просто змиритись.

- Дасте мені вісточку і я вам перешлю його, - посміхнувся Тобіас, бачачи як розгораються очі його вчителя. Це був би непоганий привід трохи розтормошити мага, який останнім часом зовсім загубив свою колишню настирність до знання і зневірився в тому, чому він слугував все своє довге життя.

- Прийдеться все-таки затриматися ще на півмісяця, дочекатись Нестора.

- І чим же цікавий цей посох?

- Колись, за допомогою цього посоху, Мухамтин зробив прохід в морі і його плем'я пройшло по морському дну.

- Ого! Щось я читав про це, але про посох там майже не згадувалось.

- Ти ж знаєш, древні маги не любили відкривати свої таємниці.
- Так, завжди любили дурити голову простим людям.
- Жаль, що минули ті часи, із тебе вийшов би сильний маг, - зі смутком сказав Мальфар і випив залишки пива одним ковтком.

Тобіас подумки радів, нарешті йому вдалось зацікавити свого вчителя чимось, спасибі Нестору, тепер маг буде весь час думати про магічний посох.

- Ну що ж, треба розпаковувати валізи і дістати деякі книги, - похитав головою Мальфар. - Можливо доведеться діставати із тайника і деякі магічні речі.

- Вчителю, я можу допомогти вам, - запропонував Тобіас.

- Це було б чудово, - зрадів маг, але тут же нахмурився і запитав. - До речі, що відбувається зараз у місті? Як здоров'я князя Святослава? І що там його діти вже ділять? Майша стільки чуток приніс з базару, що не знаєш чому вірити. Все-таки батько твоєї нареченої тисяцький Туровець знає більше за простих людей. А то мені останнім часом не до цього було.

- Новин багато... може пройдемо до твого кабінету.

- Та, - махнув рукою Мальфар, - там такий бедлам. Залишимося тут, зараз гукну Майшу, нехай принесе вина.

Він позвав свого слугу і той визирнув із кухні.

- Чого вам ще потрібно?

- Принеси вина.

- І ви будете пити його після пива? - здивувався кухар.

- А що? В нас є привід, здається знайшлась річ, яку я довго шукав.

- Ну як бажаєте, - пробурчав Майша і направився до погребу.

- Ось бачиш, який тобі дістанеться кухар, - звернувся до Тобіаса його вчитель, - таке відчуття, що не мені, а йому сотні років.

Той у відповідь тільки посміхнувся, він вже звик до їх частих перепалок.

- Майша! Візьми вино із острова Кіріта! - крикнув в до гонку слугі маг.

- Ого! Гуляємо!

- А все одно тобі залишиться.

Через хвилину прийшов Майша, прибрав зі столу, поставив срібні кубки, розлив вино і знову зайшов до кухні. Хазяїн із гостем випили духмяне темно-червоне вино, трішки терпкувате на смак. Вернувся Майша, поставив на стіл тарілку з нарізаним сиром і блюдо із фруктами.

- Все?

- Так, спасибі, - задоволено сказав маг, попиваючи вино.

- Тоді я на кухні, зроблю пиріг із ягід.

- Добре.

- А новини такі, - почав Тобіас, коли Майша щез на кухні, - Святославу все гірше і гірше, він вже майже не встає із ліжка. Біля нього ціла купа лікарів та толку від них немає. Кажуть князь дуже мучиться від болю.

- Аякже, стільки зла натворив на цьому світі, от душа і непокоїться.

- Зараз, їхавши до вас, бачив цілі юрби народу ідуть до головного ідолського капища – Ярополк розпорядився дати волхвам сотню полонених на жертвенний камінь.
 - Оце так!? – здивувався маг. – Чого це він раптом згадав древні звичаї славен?
 - Батько Златки розповів, що вчора їх збирав Ярополк, ну найбільш поважних людей Кийграда, хотів задобрити. Тому волхви і випросили полонених умилювати богів, хотіли ще цнотливих дівиць та тут вже і воєводи з купцями почали роптати.
 - А що ж Горюн, цей навіжений волхв?
 - А його, до речі і не було, як і братів Ярополка. Ходять чутки, що Ізяслав в Чернівці збирає війська, начебто, з ним і Горюн, який призвав братство Ведмеда.
 - Так... – задумливо потріпав свою бороду Мальфар. – А Володимир, де він?
 - Не знаю. Хтось розпустив плітки, що хворіє в Новограді та скоріше за все переживає, тут його не дуже жалують.
 - Так що, підтримують, шляхетні пани кийградські, Ярополка?
 - Туровець лише сказав, що Ярополк занадто поспішає сісти на великокняжий престол, ще при живому батьку.
 - Аякже, заквапився..., – хмикнув маг. – Та він запізнився на цілий рік, раніше треба було думати, а не ганяти по полям зайців.
 - І ось ще, коли дружинники Ярополка хотіли замінити вартових біля хоромів Святослава, так ледь не вийшла бійка із кийградською дружиною. Воєвода Щербань заявив, що доки жив Святослав, він тільки його наказам підкоряється. Так що їм прийшлося знову повернутись до терема Ярополка.
 - Видно нічого із цього доброго не вийде, окрім братовбивчої війни, поки хтось один не переможе в битві за престол, – сумно сказав Мальфар і додав. – На жаль, у всі часи боротьба за владу була кривавою.
 - Авжеж, а страждатимуть, як завжди, невинні люди.
 - Надіюсь, що за два тижні нічого страшного не трапиться. Не хочу приймати участь в цих братських сварках.
 - Я пам'ятаю, що ви прихильно ставились до князя Володимира. Як думаєте має він шанс стати Великим князем?
 - Має але малі і то, якщо його брати нароблять чимало дурниць так що в народі урветься терпець. Та обличимо цю розмову. Я дочекаюсь Нестора і в дорогу на схід. Пішли краще покажу тобі один древній манускрипт про діяння східного мага Мухамтина.
- Мальфар неспішно підвівся із-за стола та направився до дверей. Тобіас швидко допив вино і теж встав.
- Дивно, – раптом сказав маг Мальфар. – Я десятки років шукав цей посох і він знайшовся саме зараз та ще так неочікувано.
 - А що тут дивного? – запитав його Тобіас.
 - Не знаю. З'явилося якесь передчуття, чогось незвичного, хвилюючого.
 - Ну, це у вас священик заговорив, скільки ж років ви ним були.
 - Можливо, – задумливо погодився маг.

Імператриця Зорина перебралась до літнього палацу на березі моря. Погода була просто чудовою. Стоячи на балконі, Зорина любила синім морем, яке мінливо переливалось під яскравим сонцем. Спека. Та легкий морський вітерець приємно холодив ніжне тіло імператриці. Хоча її серце радісно тріпотіло, а лице горіло вогнем. Все-таки вдалося привезти із собою цього молодого хлопчину – миловидного пажу герцогині Бронської. Пощастило. Імператриця запросила герцогиню навідатись до неї в літній палац і вона погодилась, але сказала, що приїде трішки пізніше, бо мала якісь нагальні справи. Зорина запропонувала послати кого-небудь з нею, щоб приготувати для герцогині кімнати і перевезти частину її речей. Одрис Бронська, миловидна руда жінка, знову погодилась і тоді імператриця, начебто випадково, вказала на гарного білявого пажу.

І ось вчора цей гарненький юнак прибув до палацу із цілим візком речей герцогині. Цілий день Зорина ходила із ним по палацу, вибираючи кімнати і допомагаючи прикрасити їх для її подруги Одрис. Віконт Рістан, так звали юнака, весь час ніяковів в присутності імператриці і так забавно червонів, коли Зорина торкалась його своєю рукою. Білявий із гарним прямим носом і очами кольору моря він бентежив імператрицю і викликав палке бажання у неї пригорнути його до себе. Врешті, справившись із влаштуванням кімнат для герцогині, Зорина ніжно посміхнулася до віконта і запросила його повечеряти разом з нею. Той, ще більше зніяковівши, ледь зміг вимовити слова подяки. Імператриця наказала накрити вечерю на невеликий стіл в її гостинній біля спальні, сказавши, що там значно прохолодніше від вітерцю із балкону. Тепер Зорина з нетерпінням чекала, коли ж врешті сонце сховається за горами.

Вона думала посидіти, порозмовляти з ним, можливо вдасться розтормозити юнака і він не так буде ніяковити в її присутності. А що робити? Імператор забрав сина із військової академії і поплив з ним на кораблі по островам імперії, кажучи, що сину пора звикати до управління державою. А те, що Зорина не бачила свого сина вже майже півроку його зовсім не турбувало. Більше року пройшло, як імператор Василь II остаточно охолов до неї і тепер він дуже рідко заходив до її спальні. Хвиля злості підступила до Зорининого серця, тягучою біллю заповнило низ живота. Вона зціпила зуби і постаралась заспокоїтись, уявляючи миле лице Рістана, такого гарного, як ангел небесний. Потрохи відпустило, і Зорина, глибоко вдихнувши морське повітря, поволі розслабилась.

Через дві години сонце врешті сховалось за горами і імператриця, усівшись в принадливій позі на дивані, чекала на віконта. Вона хотіла сподобатись Рістану, тому одягнула вишукане, оздоблене діамантами, ніжно-рожеве плаття, через яке ледь просвічувались її жіночі принади. Чорне волосся було гарно зібрано під золоту сітку, а маленькі вуха прикрашали коралові сережки. Нарешті зайшла Маліва, її служниця, і

повідомила, що прийшов віконт.

Рістан зайшов до кімнати і серце Зорини гучно забилося, такий він був красивий. В новому темно-синьому камзолі, пошитому по останній моді при імператорському палаці, з легким рум'янцем на щоках він виглядав просто чарівно. Спочатку розмова не дуже виходила, юнак, сидючи напроти імператриці, більше мовчав, тільки відповідав на запитання. Та Зорина, потрохи підливаючи вина, розговорила його. Віконт був із знатного роду, його батько, галл за походженням, взяв собі в дружини шляхетну венеційку, коли він командував гарнізоном в Тирвині, відразу після війни із Венедією. Родина в них була заможна, а батько займав досить значний пост в імператорській армії.

Зорина, слухаючи юнака, милувалась їм, його білозубою посмішкою і ніжним поглядом синіх очей. Через деякий час, вона попросила пересісти його на диван, щоб було зручніше розмовляти. Рістан пересів до неї і чи то від випитого вина, чи від близькості красивої жінки, він вже сміліше дивився їй в очі. Зорина, потягнувшись за фруктами, поклала руку йому на коліно і, взявши дольку апельсина, так її залишила. Вона весело сміялась та жартувала. Якщо б хтось із старих її знайомих побачив це, то не повірив би своїм очам, так сильно відрізнялась вона від тої черствої і жорсткої імператриці.

Випивши добряче вина і трохи поївши, вони довго розмовляли. І Зорина почувала себе тою провінційальною дівчинкою, котра вперше приїхала до столиці. Раптом вона підвелась. Рістан, подумавши, що вечеря закінчилась, теж встав і вже почав розкланюватись. Та жінка трохи похитнулась і обперлась об його плече.

– Щось у мене закружилась голова, – прошепотіла вона. – Будь ласка, відведи мене до спальні, там у мене нюхальна сіль.

– Так, ваша величність, – відповів занепокоєно юнак.

Обережно підтримуючи Зорину, він провів її до спальні. Проходячи повз широкого ліжка жінка несподівано зіткнулась з його кутом і повалилась на ліжку. Рістан не втримався і впав на неї. Вони опинились в обіймах один одного і завмерли. Потім Зорина тихенько зітхнула і припала своїми вустами до ледь пухлих губ юнака. Через мить вони злились в жагучому поцілунку.

В своєму невеликому будинку, побудованому в аравському стилі, і розташованому в зеленому гаю побіля морської бухти, канцлер Цезарії чекав на зустріч із магістром Феофаном. Охорона і слуги були арави із рідного племені Ахмантина. Вже вечоріло, коли до будинку під'їхала карета. Слуга відчинив дверця та і Феофан вийшов із карети. Чорна сутана не приховувала його неосязні габарити, він весь спітнів і, тяжко дихаючи, йшов за слугою, весь час витираючи піт шовковою хустинкою. Зайшовши в дім, магістр відзначив, що кімнати були оформлені в еллінському стилі. Він пройшов через прихожу, покриту зеленим килимом і зайшов через прочинені перед ним, в низькому поклоні слугою, двері до затишної гостинної.

- Я дуже вдячний вам магістре Феофан, що ви прийняли моє запрошення, - сказав Ахмантин після привітання, вмощуючись в крісло поруч із дубовим столом накритим легкою вечерею.

- Спасибі вам за запрошення, ваша світлість, - відповів той, присівши навпроти. - Я теж рахую, що нам давно пора обговорити деякі речі.

- Згоден. Та спочатку давайте трохи перекусимо, тоді розмова буде більш приємною, - люб'язно промовив канцлер імперії.

Вони приступили до трапези. Ахмантин розливав вино, нахваляючи його аромат і смак, пропонував добре підсмажених курчат і особливо просив магістра поспробувати паштет із солов'їних язичків, приготовлених по древньому рецепту. Коли вони наситились і відкинулись на спинки крісел, Ахмантин сказав.

- Весна була спекотлива, боюсь якщо і літо таке буде, не слід чекати доброго врожаю. Імператор уже зараз думає послати кораблі до Кельтії і закупити там зерно.

- Мудре рішення, - сказав Феофан, потягуючи вино із срібного келиха.

- Можливо. Та не краще було б послати туди війська і заодно повернути на істинний шлях, привести цих дикунів до правильної віри, віри в Єдиного - Творця всього суцього.

- Хмм... І в твоїх словах є правда. Та покладемося на волю бога.

- Може бог і звертається до нас але ми не хочемо чути його. Мені здається, що прийшли вже нові часи, коли істинні правовірні повинні нести світоч віри іншим народам.

- Патріарх Клемент посилає священників-місіонерів до цих народів, - обережно відповів магістр.

- Так посилає. Та скільки цих самовідданих місіонерів гинуть на плахах, в катуваннях і знущаннях. Як би рицарський орден Зірки очолила рішуча і хоробра людина, можливо тоді не наважились знущатись над вірою ці дикуни.

- Ну, на все воля Єдиного.

- А мені здається, що ви були б найкращим Великим магістром ордена!

- Дякую за ці слова, та не всі так думають, як ви.

- На жаль, дійсно, багато хто хоче бачити Великим магістром цього франка Тодора. Але ж ви із такого знатного еллінського роду і відомі своєю рішучістю в захисті віри.

Феофан в якому дивно поєднувались рішучість і настирність із хитрістю і обережністю, розумів, що канцлер вирішив викликати його на відверту розмову. Він не знав, як повести себе в цьому випадку, Патріарх Клемент не сприймав насильницького просування віри, рахуючи, що це суперечить постулатам віри. Захищати віру - так, нападати заради віри - ні. Так говорив Клемент. Але багато хто не поділяв ці його погляди і хотів змін, до них відносився і Феофан. Та одна справа думати, а інше - діяти. Відкрита полеміка з Патріархом може призвести до небажаних наслідків і навіть до розколу церкви, а цього магістр не бажав.

- Я розумію ваші вагання, - продовжив Ахмантин. - Патріарх користується

великою повагою серед віруючих, та на жаль він не розуміє, що часи змінились і виникла потреба в новому підході до розвитку не тільки політики імперії але й релігії. Відверто кажучи, як канцлер я бачу, що імперія досягла свого піку – великий розвиток ремесел, будівництво шкіл і академій та в цей же час занепад моралі. Цезарія із всіх боків оточена язичеськими державами і при найменшому ослабленні імперії вони накинуться на нас. Єдиний шлях виступити першими, установити не тільки верховенство Цезарії але і дати всім народам одну віру, яка є вірною – віру в Єдиного нашого Творця.

Канцлер замовк. Вислухавши таку довгу тираду, Феофан тільки розвів руками. Ахмантин трішки роздратовано розлив вино по келихам. Цей товстий магістр не йшов на відкритий діалог.

– Я теж розумію вас, Ахмантин, – сказав Феофан, – та навряд чи відродиться імперія часів Олександра Великого.

– В цьому я з вами не згоден, – перебив його канцлер. – Раніше не було об'єднуючої сили, а тепер є – віра в Єдиного. Треба лише втокмачити це в голови цих дикунів, а вони розуміють тільки мову сили.

– Війна!? Та чи витримаємо?

– Наразі війну ми витримаємо, вона дасть новий поштовх розвитку і багатству, а без війни ми поступово почнемо загивати. І ви, ставши Великим магістром, багато могли б зробити за для нашої перемоги.

– Згоден, – несподівано відповів Феофан.

– На що згодні? – оторопів Ахмантин.

– Згоден працювати за для процвітання нашої держави і возвеличення нашої віри, – з показним пафосом проказав той.

– І як це ви бачите? – обережно поцікавився канцлер і навіть трішки подався всім тілом вперед.

– Якщо мене виберуть Великим магістром, я підтримаю вас у вашій праці за для процвітання імперії. І ще, орден почне більш рішуче захищати права наших єдиновірців по всьому світу.

– Я дуже рад, – після невеличкої паузи сказав Ахмантин, – що ми досягли взаєморозуміння і думаю, що нам вдасться допомогти вам стати Великим магістром ордена. На жаль, Константан дуже хворий і треба бути готовим до всього. А тепер давайте підніmemo наші келихи за нашу співпрацю.

Вони цокнулись срібними келихами і пригубили вино. Ахмантин не знав що і думати, начебто Феофан підтримує його але поки не хоче робити це явно, вичікує. Цей товстелезний чоловік був не таким простачком, як хотів показатися, і не спішив зв'язувати себе якими-небудь зобов'язаннями. Та що поробиш, канцлеру доводиться поспішати, а підтримка ордена найближчим часом могла дуже знадобитись.

– А що там за історія із Кинджалом Пророків? Якщо це не таємниця, ви не могли б мене трохи просвітити? – вирішив перевести розмову канцлер.

– Знаєте, це моє захоплення з юнацтва, – посміхнувся Феофан. – Я дуже

цікавлюсь різними релігійними реліквіями, недаремно мене призначили Хранителем реліквій в нашому ордені.

- Наскільки я пам'ятаю цей кинджал знаходиться у вас.

- Не зовсім це так. П'ять років тому я зненацька дізнався, що цей кинджал підробка, дуже гарна але все ж підробка. Кажучи чесно це мене дуже засмутило. І раптом недавно мені стало відомо, що Кинджал Пророків знаходиться у Русинії, цій дикунській країні де не дуже жалують нашу віру. Так вийшло, що про це виникла розмова із Константаном і він несподівано вирішив прийняти в цьому участь та послати до Кийграда свого племінника – магістра Романа.

- А як же ви дізнались?

- Піхви ж справжні і вони мають загадковий зв'язок із кинджалом.

- Це щось магічне? – зацікавився Ахмантин, який і сам збирав магічні речі.

- Та ні. Як відомо Пророки не користувались магією, вони використовували щось інше, на жаль для нас не зрозуміле.

- Та я бачу, ви чогось досягли в цьому напрямку.

- Лише трохи.

- А для чого вам кинджал?

- Ну, як же, це древня реліквія і пов'язана із життям і діяннями П'ятнадцяти Пророків, засновниками нашої віри.

Ахмантин не дуже повірив цьому і вирішив пізніше більш детально розібратись із цим кинджалом, треба лише знайти підходящу людину. Цей хитрючий товстун не буде просто так щось робити, схоже кинджал йому для чогось потрібен.

- Зробивши деякі магічні розрахунки, я знайшов спосіб знайти Кинджал Пророків. Сподіваюсь, що реліквія незабаром повернеться до Цареграду, – продовжував Феофан.

- Я тільки не можу зрозуміти до чого тут Константан?

- Я зробив помилку, – поморщився, як від зубної болі, магістр, – поділившись із ним, мені потрібна була його поміч, а він забрав піхви кинджала і, сказав, що сам доведе цю справу до кінця. А без піхов не можливо точно установити місцезнаходження кинджала.

- О, тепер зрозуміло, для чого ви залучили до цієї справи Проклятого крадія, – мимоволі посміхнувся Ахмантин.

- Бачу, що у вас із імператрицею немає таємниць.

- Все-таки вона моя племінниця. А чому ви не звернулись до мене? Ви ж знали, як я до вас прихильно ставлюсь, можливо кинджал уже був би у вас.

- Та я б і сам справився, як би не Константан, – відказав дещо сердито магістр і потім додав. – Ми з ним товаришуємо давно і я сподівався на його допомогу.

- Зрозуміло. Та, наскільки мені відомо, Константан підтримує магістра Тодора, як можливого свого наступника, хоча ви і добрі друзі.

На ці слова товстун тільки невизначено хмикнув і допив вино.

Провівши магістра Феофана, Ахмантин пройшов до свого кабінету і, відкривши

потаємні дверцята в стіні, дістав шкатулку із червоного дерева, оздоблену яхонтовими візерунками. В ній знаходився список довірених людей, серед них він хотів знайти когось, кому міг би доручити справу про Кинджал Пророків. Канцлер вирішив, що непогано б було самому заволодіти кинджалом, тим паче, якщо Феофан так зацікавлений ним. Ось і буде привід поторгуватися із цим хитрющим кабаном.

Прокла провели темними коридорами підвалу замка і завели в невелику кімнату де горіло кілька смолоскипів. Там знаходились стіл, крісло, залізний сейф і два прикріплених до полу стільця. Охоронці зняли з нього наручники і посадили на один із стільців біля столу, самі ж стали поруч з дверима. Прокл, розтираючи зап'ястя, оглядівся. Одні голі камінні стіни, ледь почорнілі від диму смолоскипів і ні чого більше. Напроти виднілись ще одні залізні і досить масивні двері із величезним засувом, схоже там була катівня. Його аж перетрусило, коли він згадав про свій полон у вогнепоклонників і їх жорстоке витончене катування. Невже це знову повторюється? Не хотілось йому вірити, що таке може трапитись в імперії, яка пишається своєю цивілізованістю.

Сьогодні вранці Прокла допитав молоденький офіцер міської стражі, він старанно записав його показання і сказав, що швидко у всьому розбереться. Прокл, якого знали в Цезарії, як графа Сент-Бруно, був досить відомий і поважний пан. Він мав деякі заслуги перед імперією і був навіть нагороджений самим Патріархом Клементом за самовідданість у пропагуванні віри.

Прокл спокійно розповів, що приїхав до Венедії із торговим караваном купця Нестора і мав намір відправитись з ним далі до Кийграда, та затримався у зв'язку із святами. Хотів ще зустрітись в торгових справах з купцем Ісмаїлом і, розшукуючи його, несподівано дізнався, що той відплив до Цареграда. В таверну "Бойовий півень" зайшов випадково, вирішив трохи перекусити. Вертаючись до свого постійного двору, він натрапив на труп якогось чоловіка і був заарештований міською вартою. Два стилета в його чоботях це лише пересторога – не скрізь в імперії так безпечно, як в герцогстві Венедії.

Офіцер вибачився за деякі принесені йому незручності і ще раз запевнив його, що ретельно у всьому розбереться. Потім він наказав відвести Прокла до його камери. На його слова про необхідність від'їзду до Кийграда, відповів, що до вечора постарається завершити цю справу. Прокл трохи повеселішав, хоч і не переставав клясти себе за свою тупість і дурну обережність, треба було відразу зустрітись із Ісмаїлом і міг би разом із управителем та Ізаною приїхати до замку. А там би розібрався по обставинам.

Пообідавши якоїсь баланди, Прокл спробував заснути на вузьких і твердих нарах. Добре, що хоч для шляхетнів панів тут були окремі камери, але скільки він не крутився, а заснути так йому і не вдалось, в голову лізли різні дурні думки.

Під вечір, дійсно, за ним прийшли та не за для того щоб відпустити його. Кілька охоронців у сіро-чорних камзолах на чолі з лейтенантом Николиком вивели його на тюремне подвір'я і, одівши на нього горезвісні наручники, посадили в карету. На всі його протести і запитання лейтенант відповів, що везуть його до замку, бо виникла потреба дещо розпитати у нього. Прокл занервував, та намагався казатись незворушним і заспокоїти шалене биття серця. За свої сорок п'ять років йому довелося багато чого пережити і він надіявся, що і цього разу вдасться викрутитися. Всю дорогу він мовчки вивчав винахід міських стражників – наручники. Це було два дерев'яних бруса зміцнених залізними обручами, які надівались на руки і закріплювались хитрим товстим зашморгом із шкіряної мотузки. Дійсно, зняти їх можна було тільки перерізав зашморг. Через деякий час вони прибули до замка герцога і його привели до підвалу. І ось він сидить, чекає подальшого розвитку своєї долі.

Скрипнули двері і до кімнати зайшов довгов'язий із крюкуватим носом чоловік, в темно-сірому камзолі з сріблястою вишивкою. Він кивнув охоронцям і вони вийшли, пройшов до столу та сів у крісло напроти Прокла.

– Доброго вечора, графе. Я капітан охорони герцога Вольмира, барон Шрауб, – сказав він приємним баритоном.

– Доброго вам здоров'я та я б не сказав, що у мене приємний вечір.

– Я вас розумію і прошу мене вибачити, мої підлеглі дещо перестарались, я просто запросив вас для маленької бесіди, а вони відразу вас у наручники. Хоча їх теж можна зрозуміти, на жаль, ми маємо одну велику неприємність та можливо ви зможете нам допомогти.

"М'яко стелить", – подумав Прокл і відповів.

– Спробую зробити все, що від мене залежить але на мій превеликий жаль нічого суттєвого я не можу розповісти про вбитого.

– Давайте я вам буду задавати запитання, а ви чесно на них відповісте, якщо мене задовольнять ваші відповіді, то вже сьогодні будете спати у себе в готелі. Добре? – посміхаючись промовив барон Шрауб.

– Згоден.

– Ну тоді приступимо.

– Записувати не будемо? – запитав Прокл, дивлячись на барона, який, поклавши руки на стіл, почав гратися срібною монетою.

– Та ні, для чого ці формальності, а пам'ять в мене хороша.

– Тоді запитуйте.

– Я прочитав ваші показання, що ви дали в міській тюрмі... Скажіть чого ви не сказали, що знали вбитого?

– Я не знав його.

– А хазяїн таверни стверджує, що ви чекали на нього, бо відразу вийшли за ним.

– Ні, він мені просто нагадав одного чоловіка із Цареграда.

– І кого ж?

– Одного злодія, якщо не помиляюсь, його звали Мустин.

- І ви вирішили прослідкувати за ним?

- Так. Мені здалось, що цей чоловік сам слідкував за мною. Нікому не подобається, коли за ним слідкують, тому і хотів запитати його, чому він до мене причепився.

- Графе, можливо є люди які бажають вашої смерті, бо цей Мустин цікавий тип, ходять чутки, що він найманий вбивця.

- Ого!? Та в кожній людині є недоброзичливці і в мене теж.

- Згоден. Хоча вбили його.

- Можливо він зустрів свого старого ворога.

- Можливо.

Барон дістав ще одну монету і, покрутивши її на столі, продовжував.

- Про вас ходять теж чутки, дехто називає вас Проклятим Крадієм.

- Вірно. Це пов'язано з моєю бурхливою молодістю. Свого часу я брав участь у викраденні Щита Пророків, нашої реліквії, в язичників Персидії. До речі, саме за цю справу мені пожалували титул графа і сам Патріарх мене нагородив.

- Так я чув про це. До речі, із вас чотирьох залишившись в живих після цього подвигу, трьох вже немає. Можливо на вас полюють вогнепоклонники, у них же є на це причина.

- Все може бути, - здвинув плечима Прокл.

- Ось і добре, з цим ми трішки розібрались. Тепер скажіть, де ви були вночі, коли відбувався феєрверк.

- Спочатку був на набережній, потім ходив по тавернам і вранці повернувся до "Летючої риби".

- Хтось із знайомих може це підтвердити?

- А це важливо?

- Так.

- Дуже сумніваюсь, що хтось може підтвердити, все більш випадкові люди з якими і сидів в шинках.

- Краще вам добре подумати і пригадати кого-небудь, - тихо промовив Шрауб і від його холодного голосу у Прокла мурашки побігли по шкірі.

- Не знаю. Хоча ні, пригадую, я трохи заблукав і вийшов до одного постоялого двору. Там ще такий здоровань охоронник, по-моєму звали його Микита.

- І що це за постійний двір?

- Не пригадую, здається він в центрі міста.

Барон трохи поморщився, потім зітхнув і підвівся. Пройшовши до дверей він відчинив їх і тихенько щось сказав одному із охоронців. Вернувшись, він задумливо подивився на незворушного Прокла і запитав.

- У вас знайшли досить цікавий медальйон, звідки він у вас?

- Зеленесенький із півмісяцем?

- Так.

- Купив у одного вуличного торговця, до речі, у вашому місті.

- Для чого?
- Просто так, - розвів руками Прокл.
- Дивно, - проговорив капітан Шрауб.
- А що тут дивного?
- У вбитого Мустина теж точно такий медальйон. Може це якась мітка?
- Не знаю. Не хотілось би.
- Ну що ж, більш-менш все мені зрозуміло та якщо ми не знайдемо цього Микиту, боюсь вам, графе, прийдеться тугувати, - сказав Шрауб із притиском на слові "граф".
- Бароне, а мені нічого не зрозуміло. Бачу, що ви мені не дуже вірите, та клянуся вам, не вбивав я цього Мустина. Пошукайте краще монахів, які були в таверні.
- Але ви слідкували за ним?
- Так. Та лише тому, що цей Мустин цікавився мною і сам слідкував. На моєму місці і ви б придивились за ним.
- Можливо. Розумієте, граф, в замку герцога була спроба вбити принцесу Анну.
- Який жах!
- На щастя вона не постраждала, але вбито трьох її людей. Зараз ми ретельно всіх перевіряємо і, не буду лукавити, маємо підозру що до вас.
- Якщо не таємниця, в чому ви мене підозрюєте? Невже ви думаєте, що я можу заподіяти лихо принцесі? - обурився Прокл.
- Мені зрозуміло ваше обурення, та думаю, що ви не все розповіли і хоч я поки не рахую вас вбивцею, все-таки в цій історії багато підозрілого.
- Наприклад?
- Ви з Мустиним прибули до Венедії із якоюсь метою, та Мустин проникнув до замку і вбив кількох людей. Дізнавшись про це, ви захотіли переговорити з ним але не встигли - його вбили, можливо і вам тепер загрожує небезпека. На вашому місці я б розповів все, що ви знаєте, бо повірте мені справа дуже серйозна.
- Та це просто якась маячня, я не мав жодної справи із цим Мустиним і тим більше непричетний до замаху на життя принцеси!
- Не переживайте, ми все старанно перевіримо. Але якщо дізнаємось, що ви щось приховуєте - тоді звинувачуйте тільки себе.
- Точно, якась маячня, - пробурмотів Прокл і запитав. - А кого убив цей вбивця?
- Він убив двох жінок - баронесу Феодосію і служанку Терену, а так же рицаря ордена Зірки - віконта Редо, - відповів Шрауб.
- Що!? - аж підстрибнув Прокл. - Ви сказали, що вбили Редо!?
- Так, - дуже здивований цією реакцією, підтвердив капітан.
- Боже мій! - обхопив голову руками Проклятий Крадій. - Боже мій!
- Та що з вами? - стурбувався барон.
- Знайте, капітане, віконт Редо - мій єдиний син!

Ізана вечором прогулювалась подвір'ям герцогського замку. Всі інші танцівниці

зранку від'їхали до Цареграду, а її попросили поки залишитись. І все із-за цього триклятого управителя Маркуса! На допиті він запанікував, побліднув і почав заїкатися, відповідав на запитання невпопад, врешті це і призвело до того, що лейтенант Николик про всяк випадок посадив його під домашній арешт. А її затримали бо тієї ночі вона була разом із управителем, хоча вона досить впевнено відповіла на всі запитання. Як зрозуміла Ізана, запідозрили, що Маркус міг привести до замка герцога ймовірного вбивцю. Ізана побоювалась, якщо за справу візьметься барон Шрауб, то управитель може розповісти про те, що вона дала йому склянку із якоюсь речовиною, щоб він підмішав її до вина принцеси. За нею не дуже слідкували і вона могла б спробувати утекти із замка, але це призвело би до того, що тоді б точно її зарахували до убивць. І тоді, якщо спіймають, ні які виправдання їй не допоможуть. Це ж треба було зв'язатись із цим йолопом! Так, добре ж їй удружила імператриця!

На всяк випадок, Ізана, прогулюючись, шукала спосіб, як тихо покинути замок. Добре, що хоч трохи все заспокоїлось, майже всі гості роз'їхались, а стражників було вже не так багато як раніше – в день вбивства.

Перебуваючи біля заднього двору, Ізана помітила карету, яка під'їхала до входу в підвали замка. Яке ж було здивування, коли вона побачила Прокла, якого в наручниках вивели із карети і повели до підвалу. "Боже мій! А він, що тут робить!?" – із жахом подумала вона. Тамуючи подих, Ізана підійшла до стражника, який стояв біля дверей і ліниво спостерігав за цим.

– А це кого повели? – як можна спокійніше запитала вона в нього, намагаючись мило посміхнутись йому.

– Схоже це і є вбивця, – посміхнувся гарненькій дівчині молодий стражник і додав. – Його спіймали, коли він вбив свого напарника, певно замітав сліди.

– Боже мій! – вимовила розпачливо Ізана, потім різко розвернулась і пішла, майже нічого не бачачи перед собою, до своєї кімнати.

Стражник здивовано провів її поглядом та потім знову занурився у свої мрії.

Герцог Вольмир сидів у кріслі і задумливо крутив в руці перо. Перед ним на столі лежав чистий аркуш паперу, він збирався написати лист до імператора та не знав із чого почати. Граф Федерік, який стояв в його кабінеті біля вікна, спостерігав за рідкими хмаринками над столицею Венедії. Сонце, ховаючись за гори, забарвлювало їх в червонуватий колір і надавало їм примарний вигляд.

– Може ти, дійсно, правий, – сказав герцог, відклавши перо, – і написати листа краще після завершення розслідування, хто знає, можливо з'явиться щось нове. Хоч я твердо впевнений, що це заплановано імператрицею.

– На жаль, поки твердих доказів немає, – повернувся до нього граф. – Тому не слід поспішати. Почекаємо, доки барон Шрауб знайде більше доказів.

- Так, - погодився Вольмир і додав. - Мене тільки дивує поведінка мого управителя, невже він замішаний в цьому, все-таки п'ятнадцять років служить у замку і нічого подібного за ним не помічалось.

- Він боягуз але жадібний, міг допомогти сам не відаючи, що робить.

- Дійсно, важко повірити, що він міг таке уткнути і когось вбити. Скоріше за все, його просто використали.

- Ну нічого, Шрауб розбереться.

- Він зараз певно допитує цього графа - Проклятого крадія.

- Хмм... графа, - іронічно промовив Федерік.

- Щоб ти там про нього не думав, та він отримав титул за певні заслуги перед Цезарією і перед нашою церквою.

- Та ні, - граф Федерік присів в крісло напроти герцога, - не зважаючи на моє до нього ставлення, я все ж не вірю, що він міг стати таким цинічним вбивцею.

- Так, легенди про шляхетного крадія... Та не завжди в них правда.

- Я чув про нього від людей які заслуговують на повагу, всі стверджують, що він пристойна людина.

- Ладно, почекаємо, що скаже Шрауб.

- Дійсно, цей капітан чіпкий, як кліщ і хитрий, як лис. Він і його нишпорки, землю будуть рити, та знайдуть якусь зачіпку.

- Імператрицю Зорину він ненавидить, звинувачує її у вбивстві свого батька.

- На це він має підстави, я теж думаю, що це імператриця організувала замах на твого батька і брата, де і його батько загинув. Чесно кажучи, спочатку я з недовірою ставився до призначення Шрауба капітаном охорони та тепер визнаю, що ви, ваша величність, були праві - кращого годі шукати.

- Так, барон знає свою справу, - погодився герцог, - хоч іноді він мене дошкуляє своєю настирністю в моїй безпеці.

- Можливо він і правий.

- Облишимо, - махнув рукою Вольмир. - До речі, яка б не була імператриця та її дядька Ахмантин - ось хто найбільш небезпечний, у нього свої люди по всій імперії.

- Не скажи, - похитав головою граф, - Ахмантин не наважився б на вбивство, він досить розумний, а тут щось особисте. Зорина завжди ненавиділа принцесу Анну.

В цей час роздався стукіт у двері.

- Заходьте, - запросив герцог.

До кімнати зайшов лейтенант Николик.

- Щось трапилось?

- Я точно не знаю, ваша величність, барон Шрауб разом із графом Сент-Бруно знаходяться у Великого магістра і просять вас приєднатись до них.

Вольмир презирнувся із Федеріком.

- Добре, ми зараз прийдемо.

Лейтенант вклонився і вийшов.

- Ось і з'явилося щось цікаве, - сказав, підводячись із крісла, герцог. - Давай,

підемо до них, послухаємо, що скажуть.

Принцеса Анна вирішила закінчити вишивання її служниці Терени і відразу прийнялась за роботу. Вона сиділа із вишиванням біля вікна і, часто відволікаючись, бездумно дивилась на сад, де поволі копирсався старенький садівник, разом зі своїм помічником – молодим руським хлопчиком. Дуже тяжко було звикнути до думки, що вже немає її веселої подруги Феодосії і вірної служниці Терени, жаль було такого молодого віконта Редо, який тільки почав пізнавати кохання. Завтра у церкві П'ятнадцяти Пророків відбудеться панахида і Анна наполягла на свою присутність, незважаючи на перестороги графа Андре, який останнім часом так ретельно почав дбати про її безпеку, мабуть відчував свою провину за те що сталося.

Полина і Токана тихенько перемовлялись, сидячи на дивані. Вечоріло і вони вирішили запалити свічки, коли раптом постукали у двері. Токана поглянула на принцесу і Анна кивнула їй. Вона підійшла до дверей і запитала.

- Хто там?

- Це я, стражник Вендіб, – пролунало із-за дверей. – До принцеси проситься аравська танцівниця, хоче щось важливе сказати.

- Почекай.

- Нехай заходить, це Ізана, яку поки затримали у замку, мені здається хороша дівчина, – сказала Анна, відволікшись від вишивання.

- Я тільки її перевірю, – промовила Токана і відсунула засув.

Полина підвелась і стала за дверима, коли її подруга почала відкривати їх. До кімнати легкою тінню зайшла Ізана. Поглянувши на Токану, вона мовчки підняла руки і та швидко її обшукала, та нічого підозрілого не знайшла.

- Я слухаю тебе, Ізана, – сказала принцеса, відклавши вишивку. – Якщо хтось тебе зобиджає – говори, не бійся.

- Спасибі за вашу турботу, – низько вклонилась Ізана. – Та я прийшла просити милість не для себе, а для одного мені дуже близького чоловіка.

- Невже за Маркуса? – здивувалась Анна, поглянувши на прегарне личко дівчини.

Полина із Токаною теж здивовано презирнулись, не вірилось, що така красуня упадає за лисим управителем.

- Ні, ваша величність, я прошу за Прокла, відомого вам як графа Сент-Бруно. Його звинувачують у вбивстві, але це неможливо, він ніколи не заподіє шкоди жінці, та і сам Прокл ледь не лишився життя від найманих убивць підісланих імператрицею.

- Ого! І звідки ти це знаєш?

- Це довга історія і якщо у вас був би на мене час, то я б вам чесно все розповіла.

- Ну що ж, – задумливо сказала Анна, – розповідай та спочатку присядь. Полина, будь ласка, пригости нашу гостю вином.

Полина підійшла до столика і, налив келих вина, подала його Ізані. Дівчина

подякувала і трішки відпила.

- Сідай на стілець і розкажи, які в тебе причини говорити таке.

- Ця історія розпочалась майже десять років тому, - присівши, почала дівчина. - Тоді я жила із батьками на північній околиці Цареграда. Мої батьки були доволі бідні люди і, крім мене, мали ще двох малих синів. Батько багато пив, а мати щоб якось прогодувати сім'ю займалась проституцією. Одного разу у матері було два клієнта і один із них почав приставати до мене, він був такий здоровий, а я маленька дівчинка та мені вдалося вирватись і вибігти на нічну вулицю. Здоровань погнався за мною і я не знаю, щоб зі мною трапилось, як би тоді не зустріла Прокла. Він по своїм справам йшов нічними вулицями і, почувши мої крики, прибіг на допомогу. Прокл швидко розібрався із цим похитливим йолопом, хватили одного удару, щоб той залишився валятись на землі... Мене він забрав із собою і привів до своїх знайомих. Вранці ж Прокл відвів до одного свого знайомого учителя танців і заплатив йому за моє трирічне навчання. Він доволі часто провідував мене, приносив подарунки. Після навчання я працювала в різних танцювальних театрах. Та завжди мріяла швидко розбагатіти, тому і повернулась до крадіжок. В мене навіть було кілька знайомих хлопців з якими ми працювали разом.

А потім я залізла до палацу імператриці і мене схопили, а мої два напарники встигли утекти. Так я познайомилась із Зориною. Несподівано вона зацікавилась мною і через деякий час я почала працювати на неї, виконуючи різні доручення. Спробувала залучити до своєї співпраці Прокла, але він не захотів працювати на імператрицю. Я знаю, що ви не любите Зорину і я вас розумію, ви маєте на це право. Та до мене імператриця добре ставилась і бувало ми подовгу розмовляли про все на світі, як на мене, їй не дуже легко жилось в палаці. Прокл кілька разів спробував мене умовити не зустрічатись із Зориною, казав, що вона підсилала до нього найманих вбивць. Я не повірила і навіть поговорила про це із імператрицею, та вона все заперечила.

Ізана замовкла. Анна, підбадьорюючи її, посміхнулась до неї. Полина із Токаною незворушно слухали розповідь дівчини.

- Мені здається я з першого погляду покохала Прокла. Він же завжди відносився до мене по-батьківськи, тому що був майже вдвічі старший.

- Може треба було з ним поговорити, - тихо промовила Анна.

- Я пробувала, але з цього нічого доброго не вийшло, ми з ним тільки посварились і останнім часом зовсім не зустрічались. А сьогодні я побачила його заарештованим, кажуть, що він підозрюється у вбивстві. Та я дуже добре знаю його і можу стверджувати на таке він не піде. Щоб про нього не говорили, Прокл шляхетна людина. Прохаю вас, принцесо Анна, допоможіть йому.

Ізана з мольбою підняла свої зволожені очі на принцесу.

- Скажи мені, Ізана, ти тут за дорученням Зорини?

- Так, - похнюпилась Ізана і продовжувала. - Я повинна була передати Маркусу флакон із рідиною, яку він підмішав би до вашого вина...

- І що? - напружилась Анна.

- Я вилила ту рідину і замінила її чистою водою. Я не бажала вам нічого поганого, а відмовитись не могла, імператриця знайшла б іншу людину. Вона сказала, що ви лише захворієте і вам доведеться повернутись в Цареград. Повірте мені, ваша величність.

Анна поглянула на тендітну дівчину, яка пригнічено сиділа з келихом вина і з надією дивилась на неї. Принцеса на мить замислилась.

- Не знаю, що сказати, мені хочеться повірити тобі. Я розумію, як тобі нелегко було прийти до мене і все розповісти. Але що не зробиш за для коханого чоловіка, це я теж дуже добре розумію. Та тобі потрібно піти разом зі мною до Великого магістра і ще раз все розповісти йому. Обіцяю тільки одне - з тобою нічого не трапиться і ти завжди зможеш спокійно поїхати до Цареграду.

- Спасибі. Ці жахливі вбивства змусили мене по-новому поглянути на своє життя і мої відносини із Зориною.

- Не хвилюйся, я дуже добре знаю її і розумію, як вона може задурити будь-кому голову, - сказала Анна і підвелась. - А зараз пішли до Константана, він зуміє тобі допомогти врятувати Прокла.

Ізана встала і поставила келих на столик. Полина уважно спостерігала за нею. Коли принцеса підвелась і пішла до дверей, Токана випередила її і сама відчинила двері.

- Пішли, не бійся, все буде добре, - обернулась до Ізани Анна.

Танцівниця ледь чутно зітхнула і попрямувала за принцесою.

23

Великий магістр втомлено лежав у ліжку, він завжди так себе почував після відвідин лікарів. Надії на одужання у нього майже не лишилось, навіть не дивлячись на запевнення Феофана про можливість знайти ліки в інших світах. Залишалось тільки молитись богам і чекати нового відродження, а ще так багато треба було зробити, виправити свої помилки та часу залишалось все менше і менше. Єдине, що зігрівало його душу - герцог Вольмир і принцеса Анна, нарешті вони разом, можливо це допоможе Цезарії вистояти в бурхливі часи, які він відчував незабаром прийдуть, і цивілізація не загине під натиском варварів.

- Подай, Роман, мені магічну кулю, - попрохав племінника.

- Може не треба, - сказав невдоволено молодий магістр, який за столом перебирав папери. - Вам, дядечку, завжди потім стає гірше.

- Дай. Зараз прийде барон Шрауб із Проклом, а мені не здоровиться. До речі, не забули позвати герцога?

- Николик пішов за ним, - відповів Роман, виймаючи із шкатулки кристалеvu кулю і передаючи її Константану.

Тут почувся стукіт у двері і він пішов їх відчиняти. До кімнати зайшли капітан охорони барон Шрауб і граф Сент-Бруно, на прізвисько - Проклятий крадій. Прокл

швидко окинув поглядом невелику кімнату пропахлу ліками. Широке ліжко під балдахіном, дубовий стіл, на якому лежали папери та стояв на підносі графин з вином і срібний келих, кілька крісел з високими спинками, велике вікно і шафа на всю стіну. Потім крадій перевів погляд на Великого магістра і, побачивши в його руках кришталеву кулю, трохи здивовано підняв свої брови.

- Здрастуйте, Великий магістр, - привітався.

- Здрастуй, - відповів Константан і, позвавши поглядом Романа, віддав тому кулю. - Давненько ми з тобою не бачились, років п'ять мабуть. Ти майже не змінився.

Він пильно подивився в очі Прокла. Так, ті ж самі очі із затаєною глибинною біллю, яка не зникала навіть тоді коли той сміявся. Хотілось би знати, чому в його очах завжди такий сум.

- Сідайте, - сказав Константан і додав. - Роман, будь ласка, налий гостям вина.

- Спасибі, не треба, - спробував заперечити капітан.

- Ні, ні. Це добре вино і так легше буде розмовляти, тим паче треба почекати герцога.

Молодий магістр дістав із шафи кілька срібних келихів і розлив вино. В цей час постукали у двері. Роман гукнув, щоб заходили. Зайшли герцог і граф Федерік. Вольмир із цікавістю поглянув на Прокла, він багато чув про нього, але бачив вперше. Перед ним сидів середнього росту, доволі кремезний і міцний чоловік, із коротким русим волоссям, ледь загорілим обличчям і світло-синіми очима. Той спокійно дивився на нього.

- Ми не запізнились? - запитав Вольмир.

- Ні, ми тільки розлили вино, - відповів Константан посміхаючись. - Сідайте, будь ласка. Роман, подай їм келихи.

Роман мовчки подав вино і сам присів біля свого дядька.

- Ну, що ж, Прокл, ми готові тебе вислухати, - промовив Великий магістр і зручніше вмовстився на ліжку. - Ти вже пробач мені, останнім часом щось я розхворівся.

- Ваше преосвященство, - сказав Прокл, - навіть і не знаю, як мені почати.

- А ти почни спочатку.

- Багато років тому, коли я був зовсім молодим, - розпочав, після деяких роздумів Прокл, - мені зустрілась одна дуже мила, але заміжня жінка. Я тоді був молодим художником і малював її портрет. Ми покохали один одного і вона народила від мене сина. Але її чоловік, щось запідозрив і відправив мою кохану до монастирю, а мене тоді жорстоко побили його найманці. Я потихеньку оклигав від побоїв і, кинувши малювання, зайнявся іншими справами... Так ось, віконт Редо - мій єдиний син. Був...

- Я знав про це, - м'яко промовив Константан, - мені розповів твій батько - Феофан.

Присутні здивовано презирнулись. Нічого собі! Прокл - син магістра Феофана!

- Коли дізнався, що тебе заарештували, не повірив, що ти міг бути вбивцею,

просто не встиг переговорити із бароном Шраубом, – продовжував Великий магістр. – Я співчуваю твоєму горю, розумію, як тяжко втратити сина. Тому маю надію, що ти допоможеш знайти вбивцю і покарати його.

– Ми думаємо, що хотіли вбити принцесу Анну, та її, на щастя, не було в кімнаті. А там залишилась баронеса Феодосія і твій син, – втрутився герцог. – Я підозрюю, що цих вбивць підіслала імператриця.

– Можливо. Та повірте мені, я тут не в справах імператриці, мене послав Феофан пригледіти за магістром Романом.

Всі знову здивовано перезирнулись, тільки Константан невизначено хмикнув і сказав.

– Розкажуй.

– Феофан дізнався, що Кинджал Пророків, який зберігався у його скарбниці, не справжній.

– Не в його скарбниці, а скарбниці ордена, – перебив його Великий магістр. – Продовжуй.

– Не знаю як, але він дізнався, що справжній кинджал знаходиться в державі князя Святослава, біля Кийграда. Він розповів про це вам, ваше преосвященство, і ви вирішили самі знайти цей кинджал, а точніше послати до Русинії магістра Романа. Це не сподобалось Феофану, він доручив мені поїхати за Романом і при нагоді викрасти кинджал, щоб привезти його до нього. Мені доволі часто доводилось виконувати різні його доручення і тому, не скажу, що охоче, але я погодився, бо ще дізнався, що і мій син теж відправився до Венедії.

– А для чого йому цей кинджал? – не втримався граф Федерік.

– Точно не знаю, він говорив про можливість подорожувати іншими світами. Може хотів стати десь пророком. Але це не все, Феофан мріяв, вибачте мені, ваше преосвященство, стати після вашої смерті Великим магістром. І за для цього він заручився підтримкою імператриці Зорини.

– Ось воно як, – пробурмотів Федерік.

Барон Шрауб похитав головою і поглянув на герцога, той задумливо дивився на Константана, який спокійно слухав Прокла.

– Він пішов до неї і розповів, що Редо його внук і можливо послужить їх спільній справі, та попросив допомогти йому. Зорина погодилась і дала медальйон, сказавши, щоб я звернувся до купця Ісмаїла, а той допоможе мені потрапити до одного каравану із магістром Романом.

– Оцей медальйон, – сказав Шрауб і, діставши його із кишені, передав Роману, а той Великому магістру.

– Зрозуміло, – промовив Константан, роздивляючись медальйон. – І що сказав Ісмаїл?

– Я з ним так і не зустрівся. Перестрашувався, маючи досить неприємні спогади про давнішні справи із Зориною, вирішив трохи поспостерігати за ним. Там, до речі, побачив Мустина. На другий день пішов до купця і раптом дізнався, що він несподівано

відплив до Цареграда. Тоді захотів переговорити із Мустином, але не встиг – його вбили. А потім мене затримали і привезли сюди, а тут я дізнався, що мого сина вбито.

Він замовк. Всі теж мовчали.

– Я теж хотів би дещо розповісти, – порушив це мовчання герцог Вольмир. – Мені так само стало відомо про цей кинджал і я хотів послати до Кийграда Болеслава із моїм слугою Боровиком, щоб вони зустрілись там із магом Мальфаром.

– А Мальфар до чого тут? – поцікавився Константан.

– Наскільки мені відомо, деякий час справжній Кинджал Пророків знаходився у нього. А потім вже зник.

– Як ти дізнався про це? – знову запитав Великий магістр.

– Дід Болеслава, перед своєю смертю, розповів цікаву історію про цей кинджал своєму онукові і в нього ще був зелений камінець, схожий на діамант, який почав ледь світитись місяця за два тому. Він говорив, що це, можливо, вказує на повернення кинджала до нашого світу. Мені стало цікаво, сам кинджал навряд чи зміг би вернутись, мабуть до нас хтось прибув з ним.

– Ти думаєш, що Мальфар знає більше про цей кинджал?

– У всякому разі хотілось розпитати його.

Константан замислився. Дійсно, Мальфар міг знати більше про цю реліквію, часів пророків. Про цього мага багато ходить різних чуток, хтось вірить, що він був ледве не засновником ордена Зірки. Всі очікувано дивились на Великого магістра, тільки Прокл, невесело роздумуючи, глядів у вікно. Йому вже було байдуже, він і жив тільки заради сина, а що тепер робити не знав.

– Можливо має сенс об'єднати наші зусилля, – обережно запропонував молодий магістр, поглянувши на герцога.

– Як на мене, – встряв граф Федерік, – то бог з цим кинджалом, краще спробувати знайти вбивць і доповісти про все імператору, щоб він запроторив Зорину до монастирю.

– Ні. Вбивцю шукати будемо, але і пошукаємо кинджал, – вирішив Константан. – Так що дійсно давайте об'єднаємо наші зусилля.

– Я збираюсь невдовзі відправити посольство до Святослава на чолі із старим графом Мефодієм Прадським, він добре знає Великого князя і, сподіваюсь, зможе пояснити йому, чому я не можу одружитися із його дочкою. З ним можуть виїхати магістр Роман і рицар Болеслав, вони навідаються до мага Мальфара і розпитають його про кинджал, – сказав Вольмир Константану.

– Я теж міг би поїхати до Кийграда, якщо ви не заперечуєте, – раптом заговорив Прокл і нерішуче додав. – І довіряєте мені. Я все зроблю, щоб кинджал не потрапив до Феофана, бо повертатись до Цареграду щось немає у мене бажання.

– Добре. Давайте обговоримо все це, – задумливо промовив Великий магістр.

Барон Шрауб хотів щось сказати, як раптом постукали до кімнати. Роман підхопився із стільця і відчинив двері. Зайшла принцеса Анна з Ізаною. Всі піднялись із стільців і вклонились.

- Доброго дня всім, - сказала вона і мило посміхнулась. - Сідайте, будь ласка. Бачу у вас тут нарада, не заважатиму?

- Що ви, принцесо, ми вам завжди раді, - посміхнувся у відповідь Константан.

Прокл, боявся виказати свою зацікавленість, тому ледве поглянув на Ізану, але його серце несподівано затріпотіло і защеміло.

- Я б хотіла, щоб ви, Константан, вислухали цю дівчину, яка прийшла просити за свого коханого, - почала принцеса, кинувши погляд на крадія. - Ізана вважає, що він не може бути вбивцею. І вона хоче дещо вам розказати.

Всі здивовано поглянули на зникаючу дівчину, у Прокла вражено піднялись брови вгору і відвисла щелепа. Та він швидко опанував своїми почуттями і лише його очі із дивним смутком спостерігали за Ізаною.

- Хмм... Цікаво. Розповідай Ізана, не бійся, - ласкаво сказав Константан, і поглянувши на здивованого Прокла, ледь усміхнувся.

- Мене послала імператриця Зорина, передати управителю замку Маркусу флакон із рідиною, вона сказала, якщо підмішати її до вина принцеси, то вона захворіє і їй прийдеться повернутись до Цареграда. Я погодилась, але вилила цю рідину і налила замість неї чистої води. Приїхавши до замку, передала флакон Маркусу, а потім трапилось це жахливе вбивство і я зрозуміла, яка Зорина підступна і жорстока людина, на щастя нічого в неї вийшло. Провидіння врятувало принцесу. Та Прокл не міг цього зробити, він ніколи не заподіє шкоди жінці, - сказала на одному подиху Ізана і, трішки затнувшись, додала. - Імператриця теж ненавидить його.

- То ти не знала, що вбитий віконт Редо - син графа Сент-Бруно? - несподівано запитав Шрауб.

- Чий син? - незрозуміла Ізана.

- Людини більш відомої як Прокл або Проклятий крадій.

- Що? - дівчина, широко відкритими очима, подивилась на прикиртого Прокла.
- Боже мій! Яке нещастя!

Вона нерішуче ступила до Прокла, захотіла обійняти його, та він легенько відсторонився від неї. Ізана розпачливо поглянула на принцесу.

- Так, - сказала Анна і присіла на вільний стілець. - Давайте все розповідайте по порядку.

- Роман, подай мені кулю, - попросив трішки побліднувши Константан і, ніяково посміхнувшись, пояснив. - Щось не дуже добре себе почуваю.

Молодий магістр невдоволено нахмурився, його дядя все частіше користувався цією бісовою кулею, як порятунком від нестерпної болі, та все ж відкрив шкатулку. Прокл підняв голову, знову уважно поглянув на кришталеву кулю, а потім не втримався і спитав.

- Ця кришталева куля, часом, не подарунок Феофана?

- Так, - підтвердив Роман і запитально подивився на нього.

- Річ у тім, що я свого часу добув одну таку кулю для Феофана у кельтських друїдів. Так вона, як би точніше висловитись, була не дуже добра - відбирала життєві

сили, взамін даючи легку ейфорію.

Молодий магістр раптом почервонів, а потім несподівано для всіх із силою жбурнув кулю на підлогу. Кришталева куля тріснула і розсипалася на маленькі шматочки. Константан голосно зойкнув і приклав руку до грудей. Присутні приголомшено поглянули на Романа.

- Я давно підозрював, що з цією кулею не все гаразд, - хрипло сказав магістр.

- Так, дійсно, бійся дарунків від нещирого серця, - зітхнувши, сказав Вольмир, дивлячись на блискучі осколки.

24

Ярослав скрикнув і прокинувся.

- Що трапилось? Поганий сон? - запитав Дартаз, занепокоєно поклавши руку йому на плече.

Хлопець оглядівся. Багаття вже повністю прогоріло. Вони лежали на купі хмизу під розлогим ясенем, гілки якого низько схилились над ними. Було по вранішньому прохолодно. Небо ледь починало сіріти під першим промінням сонця.

- Так. Приснився кошмар, - відповів Ярослав і сів, пробуваючи розім'яти заціпенілі суглоби. - Начебто я в божевільні, це такий дім де лікують людей не сповна розуму, мене тримають два здоровенних санітара, а якийсь придуркуватий лікар підходить із величезним ножом і каже, а зараз зробимо тобі операцію, видалимо пухлину із голови. Бр-р-р.

- Раніше таке снилось?

- Та ні, це вперше мені щось приснилось. А може, дійсно, все що відбувається навколо мене це маячня мого мозку?

Дартаз несподівано боляче штурхонував його під ребра.

- Ти чого? - розсердився Ярослав.

- Хотів перевірити, а раптом ти мені снишся, - посміхнувся гном.

- Ага, тобі легко насміхатись, ти вдома, а я не знано де, - пожалівся хлопець і знову ліг, пробуваючи тепліше вкритись шерстяним плащем.

- Може і так. Та, судячи по твоїм розповідям, твоєму діду було на багато важче вижити у вашому світі, - сказав Дартаз і підвівся. - Вставай, лежебоко, будемо збиратися у дорогу.

Хлопець помотав головою і сховався під плащем. Гном, позіхаючи так, що ледве челюсті не вивернув, почав розпалювати багаття, треба було заварити брусничного чаю. Барт виліз із кущів, підозріло облизуючись, і пристроївся біля Ярослава, улігшись на плащ Дартаза. Та через деякий час, почувши аромат чаю і запах в'яленого м'яса, піднявся і сів поруч із гномом. Ярослав незабаром теж підсів до багаття.

- Не журись, хлопче, не такий вже і поганий наш світ, можливо ти і зустрінеш тут свою долю, - казав гном, п'ючи гарячий чай.

- Хотілось би, та не дуже віриться. Я і зараз не можу збагнути, як потрапив сюди

і що мені робити, якщо не зможу повернутись додому, – відповів Ярослав, жуючи в'ялене м'ясо.

– А ти не ламай голову і не сумнівайся, доля привела тебе сюди і вона ж знайде тобі і вихід.

– Який вихід? Записатись у дружину до князя, щоб скласти голову не знамо за що і не знамо де?

– Прибудемо в Кийград – там і буде видно, як бути тобі далі.

– Не знаю. Важко жити, коли ти знав інше життя. Добре, що хоч ти зустрівся на моєму шляху, а то так би і загубився в цих лісах.

– Ладно, досить базікати, пора збиратися, а то знову будемо ночувати в лісі.

Вони швидко зібрались і, свиснувши Барта, пішли до лісової дороги. Ярослав, ухиляючись від гілок, під якими вільно проходив гном, пробував проаналізувати своє нинішнє становище. Якимось дивом його закинуло до іншого світу, добре, що хоч він дуже схожий на його світ і потрапив він на землі славен та ще зустрів таку хорошу людину – Дартаза. В цьому світі Олександр Великий завоював багато народів і побудував величезну імперію. Помер він в старості і мав купу дітей, нащадки яких і подробили його державу на шматки. Про Римську імперію Дартаз нічого не знав, так що мабуть її тут і не було. Кийград схоже це древній Київ, а русини – українці. Хоча треба спочатку зустріти інших людей, поговорити з ними і тоді вже щось вирішувати. Щодо подальшої своєї долі він був невпевнений. Воювати Ярославу зовсім не хотілось, навіть якщо в його жилах тече кров якогось африканця, то він був миролюбна людина, хоча гном чомусь мав іншу думку.

Так вони йшли майже до самого обіду. Ярослав вже трохи притомився нести на собі купу зброї та ще торбину зі всяким скарбом, але терпів, не хотів виказувати слабкість.

– Все, привал, – раптом зупинився Дартаз. – за тими деревами дорога, треба оглядітись.

– Чого це? – запитав Ярослав, який тут же сів на землю і втомлено привалився до дерева.

– На всяк випадок, щоб не наваритись на неприємності.

– Ах, і важке у вас життя, весь час озиратись, чекати всілякі негаразди.

– Ти хочеш сказати, що у твоєму світі ви вискакуєте на дорогу не дивлячись навколо, – промовив гном, скидаючи свою торбу.

– Та ні, спочатку дивимось вліво, а потім вправо, – усміхаючись відказав хлопець.

– Ось бачиш, тоді і помовч. Залишся тут, а я піду погляну.

– Ні, я теж з тобою, хай Барт постереже, – запротестував Ярослав і, скинувши торбину, підвівся.

– Добре, тільки тихо. Барт, сидіти, стережи наші речі.

Вони, залишивши під деревом свої торбини і чорного пса стерегти їх, пішли легкою ходою до дороги. Дартаз йшов безшумно, а Ярослав, як не старався, весь час наступав на сухі гілочки, які легенько потріскували під його чоботями. Та хлопець вирішив, що гном занадто вже перестраховується, навкруги було спокійно, тільки ліс жив своїм

незримим життям.

Нарешті, добравшись до поваленої берези, вони побачили лісову дорогу. Сховавшись в кущах, кілька хвилин напружено прислуховувались і роздивлялись навколо.

- Здається все спокійно, - сказав шепотом Дартаз. - Пішли за речами.

- Я так і знав, - посміхнувся Ярослав.

- Не посміхайся, одного разу я отак вискочив і натрапив на волхвів із братства Ведмеда, жалкую до сих пір, - сумно промовив гном.

- А що трапилось?

- Розповім іншим разом.

- Тихо! Хтось скаже, - раптом голосно зашепотів хлопець. Його гострий слух вловив тупіт кінських копит.

Вони присіли за впавшим стовбуром берези, Дартаз дістав із сагайдака стрілу і заправив у свій лук. Через хвилину на дорозі з'явилися два вершника. Перший воїн, в шоломі з барвистим пір'ям і сріблястій кольчuzі, притиснувся до гриви коня і несамовито підганяв його пліткою, а другий, трохи позаду, із луком в руках, пробував стріляти по переслідувачам. Коли вершники майже порівнялись із схованкою Ярослава і Дартаза, білий кінь першого несподівано спіткнулася. Вершник перелетів через голову коня і, загубивши шолом, впав на землю, та видно добряче забився, бо так і залишився лежати. Довге чорне волосся розсипалось навколо його голови.

- Дивись, Дартаз, це ж дівчина! - зашепотів хлопець. Той тільки штурхонув його в бік.

Другий зупинив свого коня і хотів було злізти, щоб допомогти своєму товаришу, та з'явилися інші вершники, які з радісним криком, угледівши на землі дівчину, накинулись на нього. Зав'язався бій. Переслідувачів було п'ятеро і вони поступово відтіснили самотнього воїна. Всі нападники були в шкіряних латах і хутряних гостроверхих шапках. Один із них несподівано пригнув на воїна в залізних латах і вони покотились по землі. Воїн у залізній кольчuzі виявився спритнішим і встиг швидше підвестись, його меч просвистів і відтята голова у хутряній шапці звалилась на траву. Ще двоє зіскочили із коней і почали кружити навколо нього, відтісняючи від дівчини. Потім зіскочив третій і попрямував до неприємної дівчини. Довгобородий воїн, який залишився на коні, заправив стрілою свій лук і навів на воїна в залізних латах. Тут Ярослав не витримав і вибіг на дорогу. Гном, лаючись, швидко підняв лук, прицілився і вистрілив. Його стріла влетіла під ліву лопатку бородатого, але той на мить раніше випустив стрілу і поранив воїна в залізних латах, а вже потім звалився з коня.

Ярослав дістав на ходу свій меч, закрутивши його над своєю головою, і щось закричав. Воїн, котрий вже майже дійшов до дівчини, побачив хлопця і теж вихопив меч та приготувався до бою. Ярослав налетів, наче буревій і, просто махаючи своїм довгим мечем, почав тіснити супротивника. Він навіть не помітив, як Дартаз, із сокирою в руках, промчав повз нього на виручку пораненому воїну. Його противник побачивши, що проти довгого меча йому не вистояти, вирішив вдатися до хитрощів та

спробував піймати Ярослава на замаху, пірнувши під його праву руку. Хлопець встиг помітити цей рух і, своєчасно відскочивши, рубанув його по спині. Меч дістав супротивника всього лише кінчиком леза, але цього було достатньо, щоб майже переполовинити ворога і той, скривавлений, звалився на землю. Ярослав озирнувся і помітив, що Дартаз із пораненим воїном добивають останнього воїна в гостроверхій шапці.

Хлопець підійшов до дівчини, нахилився і спробував перевернути її на спину. В цю мить вона прийшла до тями і відкрила очі, а потім, зовсім несподівано для нього, схопила його за руки і перекинула через себе. Меч відлетів вбік на землю, а дівчина впала на парубка зверху, вихопила кинджал і занесла його над головою Ярослава.

Дарина відчула як кілька стріл пролетіло зовсім поруч з нею. Вона почала підганяти свою кобилу пліткою, припавши до її білої гриви. Раптом кобила здригнулася, одна стріла поцілила в неї, та вона все одно продовжувала скакати. Тимоха щось гукав їй, але княжна, нічого не розуміючи, все гнала свого коня вперед. Несподівано її кобила спіткнулася і дівчина полетіла до землі.

Отямилася Дарина від того, що хтось пробував перевернути її на спину. Відкривши очі, вона побачила незнайомого засмаглого хлопця із скривавленим мечем в руці. Вона перехопила руки незнайомця і, згадавши навчання свого діда, перекинула його через себе, опинившись зверху нього. Вихопивши кинджал, дівчина занесла його над головою юнака. Та він встиг перехопити її руки. Вони почали боротись, але хлопець був набагато сильнішим.

– Ти, що здуріла, – проричав він, стараючись відібрати кинджал. – Я свій, чорт тебе забирай!

Дівчина пручалась і намагалась заломити йому руку. Та її руки підвернулись і вона впала обличчям на нього.

– Стій, Дарино! – почула вона голос Тимохи. – Він свій! Не вбивай!

Почулося тупотіння ніг і з її рук грубо видерли кинджал. Хлопець міцно тримав дівчину, притискаючи до себе. Вона спробувала визволитись. Та куди там! Він тримав її наче в лещатах.

– Ярослав, та відпусти нарешті дівчину, – почувся чийсь голос. – Бачу вона тобі сподобалась, але нам треба швидше ушиватися звідси, так що залишимо забави для іншого разу.

Дарина відчула, як міцні обійми ослабли і вона змогла нарешті випростатись.

– А тобі, дівчино, не гоже сидіти верхи на молодому парубку, так що злазь, – весело пролунав той же голос.

– Дарино, дай тобі допоможу, – підбіг Тимоха і обережно допоміг їй встати на ноги.

Вона встала біля Тимохи. Напроти неї стояв гном, насмішкуюто поблискуючи своїми маленькими очима, і тримав її кинджал. Хлопець підвівся, це був справжній

велетень. Він підняв свій меч і зніяковіло подивися на Дарину. Дівчина теж чомусь зніяковіла, цей юнак виявився напрочуд привабливий.

- Мене звати Дартаз, - сказав гном. - А хлопця - Ярослав. Ми йшли до Боброва, коли помітили вас.

- Я - Тимоха, а ця дівчина, - він трохи зам'явся, - її звати - Дарина. Нам теж треба у Боброве. А тут раптом налетіла ця татарва...

- Ну що ж, треба заховатися в лісі, - промовив Дартаз і протягнув кинджал дівчині. - Нічого тут стовбичити.

- Може краще сісти на коней і скакати далі? - нерішуче запитав Тимоха.

- І знову нарватися на татарву!? - заперечив гном.

- А ці? - махнув головою на вбитих Ярослав.

- Швидко відтягнемо їх в кущі, а коней пустимо бігти по дорозі на Боброве, - скомандував гном.

Тимоха із гномом пішли обшарювати вбитих і відтягувати їх до лісу, а їх коней вони шугнули подалі. Дарина підняла свій шолом і залишилась стояти з Ярославом. Вони мовчки дивились один на одного, а потім дівчина сказала.

- Спасибі, що врятував від татарви.

- Та нічого. І тобі спасибі.

- За що? - здивувалась Дарина.

- Ну, що не зарізала мене.

Вони розсміялись. Напруження трохи спало. Хлопець хотів щось сказати, та підбіг гном.

- Чого стоїте, як засватані, а ну мерщій в ліс.

Тимоха з торбиною в руках вже чекав їх біля поваленої берези. Вони пробігли углиб лісу і зупинились. Гном швидко перев'язав рану дружиннику, на щастя, вона не була важкою. Тимоха поворушив пораненою рукою і сказав.

- Начебто все добре.

- Зараз заберемо наші речі і заховаємося, я знаю тут одне місце - ніхто не знайде, - зібрався йти далі Дартаз.

- Ні, - раптом заперечила дівчина. - Там залишився мій дід. Треба нам повернутись і подивитись, можливо хтось живий.

- Дарино, твій дід наказав мені доставити тебе до Боброва, - не погодився Тимоха. - Зробимо, як каже Дартаз, сховаємося, а вночі я вернусь і пошукаю живих.

- Ні, - вперто сказала Дарина. - Підемо зараз.

- Та чого ти, дівчинко, наказуєш, - розсердився гном. - Ти що хочеш, щоб нам голови позносили, роби те, що старші велять.

- Ніхто вас не примушує, ви йдіть своєю дорогою... і спасибі за допомогу.

- Оце так, - тільки і сказав Дартаз. - Тимохо, ти чому мовчиш?

- Ладно, ви нас пробачте, та ми справді підемо і подивимось, може зможемо допомогти кому-небудь, - нарешті промовив той, тяжко зітхнувши.

- Ну, тоді і я піду з вами. Допоможу, - сказав рішуче Ярослав, поглянувши на

Дарину. Та кивнула головою і одягла шолом.

- Добре, підемо всі, - спересердя махнув рукою гном. - Тільки ти, дівчино, повисмикуй пір'я із свого шолома, а то нас відразу помітять. І запніться плащами, щоб не світитись в лісі.

Дарина слухняно зірвала пір'я із свого шолома і укуталась у плащ. Інші теж прикрились плащами, хоча їх кольчуги не так блищали, як у дівчини. Вони мовчки прийняли Дартаза за головного і вирушили до лощини. Попереду йшов гном, потім Дарина з Ярославом, ледь позаду і в стороні Тимоха. Ступаючи, як можна тихіше, вони через півгодини спустились в лощину.

Почулись чийсь голоси. Трохи повагавшись, гном наказав лягти і повзти. Маленький загін забрався у чагарник. Вони обережно виглянули на дорогу. Там лежали полегли воїни і з десятків коней тупцювали без вершників. П'ять кіннотників, один із яких був одягнений у ведмежу шкуру, оточили трьох чоловік біля великого дуба. Несподівано Дарина вскочила на ноги і прудко вибігла на дорогу. Вона підбігла до лежачого під деревом старого чоловіка і схилилась над ним. Гном чортihnувся, та побачивши, що Тимоха із Ярославом встали, теж підвівся і пішов за ними.

- Дарино! - зраділо вигукнув вершник із шрамом на все лице. - Ти жива!? Яке щастя! Мене послав твій брат Ізяслав, він дуже тривожився за тебе.

- Що тут трапилось? - підняла голову дівчина, побачивши, що її дід живий хоч і важко поранений.

- Ми підспіли вчасно, ще трохи і татарва зарубала воеводу Добриню. Та ти не турбуйся, все буде гаразд. Зараз відправимо їх до Боброва, а тебе проведемо до Черніва.

Дарина випрямилась на повний зріст і сказала.

- Мене викликав батько і я направляюсь до Кийграда, а вони разом зі мною.

- І цей гном теж? - чоловік у ведмежій шкурі тикнув пальцем на Дартаза, який підійшов із Ярославом і Тимохом до дівчини.

- Так, він зі мною, - підтвердила Дарина.

- Дивних товаришів ви маєте, княжна, - сказав той, дивлячись на гнома. Той відповів йому похмурим поглядом і наче ненароком торкнувся своєї сокири.

- Дарино, може ти мене не впізнала - я сотник Порій, а він волхв Врон. Ми посланні твоїм братом князем Ізяславом за тобою, - сказав воїн зі шрамом.

- Спасибі, що допомогли нам, - відказала княжна. - Та нам потрібно до стольного граду, на мене чекає батько - Великий князь Святослав.

- Мені про це нічого не відомо, князь Ізяслав наказав привезти тебе до Черніва, - розвів руками Порій і додав. - Це ж за для твоєї безпеки.

Дарина поглянула на діда, той слабо промовив: "Не їдь, тобі треба в Кийград".

- Що ти там шепочеш, Добриня? - насторожився сотник.

- Нікуди я з вами не поїду, - твердо відповіла йому дівчина. - Якщо хочете, можете їхати з нами до Кийграда і я там поговорю зі своїм братом.

Добриня поворушився і почав підніматись, Тимоха підскочив до нього і допоміг

йому встати.

- Ви ж не підете проти волі нашого князя Святослава, - з придигом запитав у Порія воевода.

- Ти, що таке верзеш, - зло сказав Врон, - звідкіля ми знаємо, що ти не брешеш.

- Собака бреше, - скрипнув зубами Добриня, - а я правду кажу.

Всі насторожено слідували один за одним. До сотника Порія підходили ще четверо дружинників, два з яких були легко поранені. Гном відразу взявся за сокиру, а Ярослав, якого спантеличило те, що дівчина виявилась княжною, так і стояв розгублено, не знаючи як йому діяти. Порій завагався, хоч їх було більше та не стільки щоб бути впевненими у перемозі. І ще княжна, яку не можна чіпати. Першим почав діяти Врон, він щось зашепотів і змахнувши рукою кинув якийсь предмет, той пролетів в напрямку Добрині і розсипався сірим порошком. В ту мить гном хотів кинутись на нього, але не встиг - заляк на місці.

- Порій, заberi дівчину, - наказав Врон сотнику. - Вони заціпеніли і відійдуть не скоро.

Порій, ледь скрипнув зубами, та все ж кивнув дружиннику Торопилі. Той зліз із коня, гукнув ще двох дружинників, ті неохоче злізли з коней і направились до княжни.

- Торопило, - знову пролунав голос Врона, - залиш всіх живими, а гному відрубай голову.

- Що? - ошелешено перепитав Торопило і повернувся до сотника.

- Нічого робити цьому покидьку на нашій землі, вбий його, - зло повторив волхв.

Сотник Порій побачив запитальний погляд свого дружинника і, переборюючи себе, кивнув погоджуючись. Йому було байдуже, хоча все ж не пристало різати чоловіка, як свиню. Та зрештою гном не славен, то нехай іде до своїх чудернацьких богів.

Ярослав, який здивовано спостерігав за всім цим, почувши, що хочуть вбити Дартаза, аж закипів від гніву. Наволочі! Він потягнувся за кинджалом і піймав злий погляд волхва, який відразу став переляканим, коли той побачив, що хлопця не взяла його чорна магія. Та Врон не встиг і вигукнути щось, як Ярослав метнув у нього кинджал. Лезо, блиснувши на сонці, легко знайшло серце волхва. І магія перестала діяти. Воїни схопились за зброю і почалась битва. Ярослав несамовито махав своїм величезним мечем і Торопило ледве встигав захищатись. Але удари хлопця були такі сильні, що він врешті не втримав свого меча і відразу впав, отримавши смертельний удар. Дартаз бився сокирою, вміло захищаючись і відбиваючи удари противників. Ось рухнув один із дружинників Добрині та не довго його противник радів, його тут же заколов Тимоха. Дарина захищала свого діда, стоячи перед ним із мечем в руці, та на неї ніхто не нападав. Порій, побачивши таке, направив свого коня прямо на Ярослава, але той зумів вивернутися і, схопивши його за руку з мечем, стягнув сотника з коня, тут же оглушивши ударом рукояті свого меча. Дартаз успів завалити одного із дружинників Порія, коли побачив як до Тимохи зі спини підкрався ворог, він кинувся на допомогу, та не встиг. Тимоха упав, захиляючись в крові, але сокира гнома прошелестіла у повітрі і відправила його вбивцю до прадідів. Рухнув ще один воїн

Добрині і троє ізяславських дружинників накинулись на гнома. Та тут вихором налетів розлючений Ярослав, розмахуючи своїм довгим мечем, як пушинкою. Із гномом вони швидко поклали всіх воїнів. Огляділись і побачили, що в живих лишилось тільки троє важко поранених дружинників Порія. Дартаз попрямував до них, а за ним поспішив і Ярослав.

– Стійте! Ярослав, не треба більше крові, – вигукнула Дарина і гукнула дружинникам. – Я княжна, дочка Святослава, і наказую вам кинути свою зброю.

Ті поспішили виконати наказ. Ярослав зупинився, потрохи спадала лють і він подивився на свій скривавлений меч. Боже мій! Він так швидко навчився вбивати людей!

Порій дивився услід вершникам, які поволі віддалялись і через деякий час сховались за поворотом. Княжна Дарина разом зі своїми супутниками і важко пораненим Добриною направились до Боброва. Сотник тяжко зітхнув, ось такі справи, а їм веліли їхати до Черніва. Він поморщився, боліла потилиця, добре хоч цей молодий хлопець голову йому не проломив, а то у Хруста здається череп тріснув від удару гнома обухом сокири та й інші не кращі. Залишилось їх п'ятеро і всі покалічені, а ще треба похоронити хлопців та зібратись в дорогу.

Через годину вони нарешті позносили своїх вбитих до купи і прикрили гілляками. Мертву татарву просто стягнули в одне місце і полишили звір'ю. Вбитого волхва, не змовляючись, віднесли трохи далі і там поховали в кущах. Пійманих коней в них було аж п'ятнадцять, на десяток вони нав'ючили більш-менш цінні речі, в основному зброю, а на інших збиралися їхати до Черніва.

– Ну що, хлопці, – витираючи піт і морщачись від головного болю, сказав Порій, – сідаймо потихеньку на коней та від'їдемо кілька верст, а там станемо на нічліг – дорога до Пролісків далека.

Але він не встиг сісти на коня, як стріла, випущена вмілою рукою із лука, влетіла йому прямісінько в ліве око. Пролунав військовий клич і на дорогу вибігли озброєні воїни.

25

Рятуючись від дружинників, татарва пробігла версти зо дві лісом, доки не зупинились на невеликій галявині. Всі важко дихали, дехто знесилено впав на зелену траву, розкинувши широко руки і ноги, жадібно хватаючи ротом повітря. Ярій, молодий моквинський князь, трохи віддихавшись, люто блиснув очима і з бранними словами накинувся на свого наставника Кулака.

– Будь ти проклятий! Чого ти витягнув мене із битви!? Краще я б загинув в бою, чим жити у зневазі! Боягуз! Як мені тепер жити!?

Той спокійно підійшов і взявши князя за плечі трусонув його.

- Заспокойся! Померти ще встигнеш! Та не так по-дурному! Ти що не бачиш, ми потрапили в пастку. Слава Перуну, нам вдалося вирватись! І перестань скиглити. Це не останній бій.

Ярій зло відіпхнув Кулака, пішов і сів біля покрученої берези, обхвативши голову руками. Його наставник тільки зітхнув. Як цьому несамовитому парубку пояснити, що в житті не лише одні перемоги, а трапляються і поразки. Через кілька хвилин він підняв людей і вистроїв їх. Порахував. Разом з ним і князем – дванадцять чоловік, ще двоє залишилось охороняти запасних коней і їм потрібно буде вернутись до них. Потім Кулак прокашлявся і сказав.

- Воїни, дякую за славу битви! Головне ми живі, а значить зможемо відомстити за наших загиблих товаришів. Ворог підступно напав на нас ззаду, та ми хоробро бились і не наша вина, що їх оказалось так багато. Ми помстимося і наша помста буде жорстокою.

Він скосив око на князя, який продовжував сидіти під деревом і додав.

- Хвала Перуну, з нами князь Ярій, молодий та відважний воїн! І хай ця гірка наука піде нам на користь.

Кулак не мастак був у промовах та все ж треба було якось підняти бойовий дух у цих молодих хлопців. Несподівано князь Ярій підвівся і швидко підійшов до них. Він пильно подивився на своїх воїнів і люто сказав, піднявши високо свій меч.

- Клянусь, я помщуся цим клятим русинам за наших полеглих воїнів!

Молоді безбороді юнці, які тільки недавно перелякано тікали від Святославових воїнів, потроху почали приходити в себе. Кулак вибрав трьох найбільш міцних хлопців і наказав їм пройти трішки назад та подивитись чи немає погоні.

- Перепочинемо і підемо до наших коней, сподіваюсь, що вони на місці, – сказав він, підійшовши до молодого князя.

Ярій кивнув погоджуючись і холодно додав.

- Вертатись будемо через лощину, поглянемо, може хтось із наших ще врятувався.

- Це небезпечно.

- Нічого. Ми будемо обережними.

Кулак не захотів сперечатись і так князь на нього ще злиться. Та йому то що, а він обіцяв батькові Ярія привести його сина живим додому і він виконає свою обіцянку. Нічого, хлопець позлється ще трохи, а потім зрозуміє, що в ту мить наставника цікавило лише життя молодого князя. Прийде час і князь Ярій, можливо, об'єднає моквинських князьків та збудує свою державу. Про це мріяли Кулак із батьком Ярія – князем Буревієм, своїм старим бойовим побратимом. Недаремно він стільки років займався вихованням цього запального юнака.

Через кілька годин маленький загін обережно вирушив в дорогу, намагаючись тихо пробиратися лісовими заростями. Попереду йшов Кулак, чутко прислуховуючись до всього, кілька раз він люто показував кулака комусь із воїнів, що шумів, незграбно наступаючи на сухі гілки. Коли залишилось зовсім небагато до лісової дороги, він

покликав самого спритного хлопця з собою – Білана, а іншим велів залишитись чекати. Воїни тихо сиділи, відпочиваючи, тільки Ярій кілька раз нервово вставав і прислухався. Нарешті з'явився Білан і, підбігши до князя, збуджено зашепотів.

– Там всього лише п'ятеро дружинників. Вони поховали вбитих і тепер сідлають коней. Кулак каже, треба постаратись тихо підійти до дороги і як тільки він вистрілить із лука – відразу напасти.

– Добре. Скажи йому, ми крикнемо тричі зозулею, як будемо готові.

Хлопець кивнув і швидко зник у чагарнику. Ярій зібрав своїх воїнів і розповів, що їм робити. Вони розсіялись і почали спускатись в ложину на край дороги. Воїни татарви розмістились на узбіччі в чагарнику, обережно виглядаючи із-за кущів. Перед ними відкрилась дорога, де кілька русинських дружинників збирали коней, намірюючись сісти на них верхи. Ярій подав знак і воїн біля нього крикнув зозулею. Миттєво просвистіла стріла і один із русинів впав із стрілою в очі. Князь гучно закричав і разом зі своїм загоном вискочив на дорогу.

– Брати живими! – вигукнув Кулак, вибігши із кущів.

За хвилину все було скінчено. Двох Святославових дружинників, які спробували боронитись – зарубали, а двох поранених взяли в полон.

– Ось і наші коні, – сказав князь і обійняв свого коня.

– Зараз ми про все дізнаємося, – проговорив погрозово Кулак і підступив до одного із полонених. – А ну, хлопці, відволочіть його до лісу.

Двоє із татарви підхопили дружинника і поволокли під розлогий дуб, за ними неспішно крокував Кулак, діставши свій знаменитий кривий ніж. За хвилину роздався вій полоненого, який відразу ж захлинувся. Другий полонений, ще зовсім молодий хлопець, із жахом спостерігав за татарвою. А ті вже сідлали коней і сідали на них. Князь, сидячи на своєму буланому, поквалював їх. Нарешті підійшов Кулак, йому відразу підвели коня, та він, махнувши рукою, підійшов до полоненого. Той перелякано дивився на нього.

– Якщо розкажеш все так же як і твій товариш, то помреш легко, збрешеш – будеш довго мучитись.

Хлопець захотів померти легко і розповів все що знав. Кулак замислився і так же задумливо швидко перерізав полоненому горло. Той захрипів, забився в конвульсіях і навіки затих. Ярій, почувши розповідь полоненого, збуджено затремтів. Дочка Святослава майже була в його руках!

– Може встигнемо догнати?

– Навряд чи, – похитав головою його наставник. – Вони вже далеко, та й все одно почують нас і втечуть.

Він заплигнув на коня і сказав.

– Їдьмо до нашого табору, а по дорозі і вирішимо, що робити.

– Я бачу, ти щось надумав, – посилаючи вперед коня, промовив Ярій.

– Дійсно, є в мене одна задумка...

– Дай вгадаю, – посміхнувся князь. – Захопити їх в Бобровому, вони точно

ночуватимуть у цього купця – Лисюка.

– Так. Не даремно я тебе вчив. Правда ризик великий.

– За те і улов такий багатий, дочка Великого князя.

– Добра була б жінка князю Ярію, – раптом підморгнув Кулак і розсміявся, побачивши, що вгадав. – Ну, не тушуйся, я, правду кажучи, теж про це подумав.

А потім серйозно додав.

– Треба добре все обмізкувати. Нас лишилось мало, не можна помилятися.

– Згоден, діяти будемо тільки напевно.

Вони швидко поскакали по дорозі, а потім завернули до лісу, направляючись до їх табору. Там Сапрон з Кривим стерегли їх запасних коней.

Сапрон з Кривим, усівшись під деревом на невеликій галявині з маленьким джерельцем, грали в палички, час від часу поглядаючи за конями, які спокійно паслись на зеленій траві.

– Все. Я більш не граю, – роздратовано сказав Кривий і встав. – Здається мені, що ти махлюєш.

– Та як тут можна махлювати, – посміхаючись заперечив Сапрон. – Просто тобі поки що не щастить.

– Не знаю як, але точно махлюєш.

– Дивись у нас дюжина паличок, розкладені на три купи, за раз можна брати до двох паличок з однієї купи, хто забирає останню паличку той і програв. Все так просто, ні якого махлювання.

– Все одно набридло мені та й наших щось довго не видно.

Він махнув рукою і пішов, припадаючи на ліву ногу, до джерельця. Нахилився, попив води і змочив рідкі рижевуваті волоси на голові. Сонце все-таки добряче припікало. Погано, що вже два місяця не було дощів. В минулому він був хліборобом на новоградській землі, та посварився із княжім тіуном і випадково вбив його. Тому і довелось утекти до моквинських князків. Казали, там воля. Але така воля гірше неволі. Ось чому він і пристав до загону татарви, захотілось трохи грошенят. Кривий зітхнув і поклигав назад до Сапрона. Та тільки він дійшов до нього, як почувся тупіт копит і на галявину виїхав князь Ярій з Кулаком і десятком воїнів.

Через деякий час на галявині запалало багаття, над яким повісили котли для гречаної каші. Люди вмивались, чистили одержу і зброю, приміряли кольчуги вбитих дружинників. Князь дав на відпочинок не більше години.

А сам Ярій зі своїм наставником знову розпитували Сапрона про купця Лисюка. Той старався відповідати на запитання як можна точніше і докладніше. Нарешті всі питання вичерпались, все було більш-менш зрозуміло. Кулак розчесав п'ятірною свою довгу чорну бороду і задумливо сказав.

– Так, ми можемо це зробити, якщо діятимемо чітко і зважено. Зараз із княжною троє, воєводу не рахуємо, він тяжко поранений. В Лисюка ще з десятків охоронців і троє

собак. Можна сказати, сили майже рівні.

- Якщо гості заночують у Лисюка, то він собак не випускатиме на подвір'я, - затряс борідкою Сапрон.

- Вирішуй, князь, - Кулак подивився в очі Ярію.

- Я скажу так, вертатись до дому зганьбленим не хочу. Та якщо ми привеземо із собою доньку Святослава, зможемо ходити з високо піднятою головою, - сказав рішуче молодий князь. - Збираємось і їдемо в Боброве.

Наставник з гордістю спостерігав за своїм учнем, доброго воїна він виховав. Так, ризик є, але треба бути зовсім дурним, щоб не спробувати скористатися такою можливістю і не захопити княжну. А він вже нагляне за сином свого побратима.

Через годину, трохи відпочивши і поївши, загін татарви вирушив до Боброва.

26

Тисяцький Туровець в супроводі кількох своїх дружинників заїхав до свого подвір'я. Сліз з коня, кинув повіддя, прибігшому молодому хлопчику і пішов до свого терему. Незважаючи на спеку, він був одягнутий в щільний зелений камзол підбитий білячим хутром та лисячу шапку. Його високі ковані чоботи гулко застукали по дерев'яним сходинкам і Туровець зайшов до світлиці. Назустріч йому вибігла наймолодша дочка і обійняла батька. Старий тисяцький розплився в посмішці, навіть здавалось його русі вуса розпрямились.

- Здравствуй, Златко.

- Що ж ви татусю так рано піднялись? - ніжним голоском запитала донька, заглядаючи в очі батькові.

- Та все справи... До річі, Тобіас часом не збирався зазирнути до нас?

- Збирався.

- Якщо прийде, нехай зайде до мене, хотів би з ним перемовитись.

- Щось сталося? - насторожилась Златка і її маленький ніс смішно зморщився.

- Та ні, все в гаразд, - Туровець погладив золотисті коси дочки. - Просто у зв'язку з хворобою нашого князя багато справ. Та й ти, доню, не ходи поки що гуляти до міста, посидь вдома.

- Добре, тату.

Воевода посміхнувся до Златки і дав маленького щигля по її носику.

- Тату!? Я вже не маленька, - насупилась дівчина, але не втрималась і розсміялась, а потім крутнулась і побігла по своїм дівочим справам.

Тисяцький піднявся до себе, змахом руки відпустив слугу Роську, котрий заніс за ним глечик із квасом. Підійшов до венеційського дзеркала на стіні і поглянув на себе. Вуси обвисли, під очами набрякло, а зелені очі повні тривоги. "Треба сходити в баньку", - подумав, кидаючи лисячу шапку на комод. Потім зняв камзол, під яким була надіта тоненька кольчуга, роботи цезарійських ремісників, і присів на дубове крісло.

"Це ж треба в таку спеку ходити в кольчузі, хоча хто знає, як би все могло повернутись", – невтішно роздумував Туровець. Сьогодні зранку у воеводи Щербаня зібрались найбільш поважні воїни Святославої дружини, було багато галасу і суперечок, ледь не дійшло до бійки. Та все ж послухались Щербаня і вирішили не втручатись у сварку синів Святослава. В дійсності, це була підтримка Ізяслава. Балакають, що його дружинники вже на підході до Кийграда. А найгірше те, що волхви із братства Ведмеда на чолі із волхвом Горюном, що підтримують Ізяслава, можуть вчинити різню, як вони кажуть, всім чужинцям. Може перепастися і віруючим в Єдиного бога. Тому Туровець вирішив приставити до Златки кількох надійних воїнів, хай наглянуть за нею. Він підвівся і налив собі кухоль холодного квасу. Неспішно випив, витер рукавом вуси і покликав слугу, щоб той допоміг зняти кольчугу.

Тобіас надвечір зайшов до тисяцького. Той сидів у просторій домотканій сорочці, чисто вибритий і розпарений після бані, попиваючи холодного медовару.

– Добре, що зайшов, – після привітання сказав Туровець. – Випий трохи медовару, ключниця добре його робить.

– Дякую, охоче вип'ю з вами, – сказав Тобіас і присів до столу, на якому крім глечика з напоєм стояли холодні закуски.

Вони випили. Медовар, дійсно, був дуже хорошим і запашним. Чорнявий латинянин із задоволенням приклався до холодної риби, він забігався по місту та не встиг пообідати і добряче зголоднів. Заскочивши на хвилину до нареченої, дізнався, що її батько хотів його бачити. Незважаючи на войовничий норов, русини жили просто, із вільними звичаями і його приймали в домі тисяцького, як рідного.

Трохи приглушивши голод, Тобіас запитально поглянув на Туровця.

– Зараз у Кийграді настали неспокійні часи, – почав статечно тисяцький, попиваючи медовару. – Наш світлий князь важко хворий і багато хто хоче скористатись цим.

– Звісно. Але всім відомо, що Святослава дружина нагляне за всім.

При цих словах Тобіаса, тисяцький злегка поморщився і сказав.

– Ну, зовнішнього ворога ми не допустимо, та втручатись у справу синів Святослава нам негоже.

– Це означає, що ви за князя Ізяслава? – прямо запитав Тобіас.

– Це значить, що тобі, хлопче, краще деякий час не висовувати носа, – роздратовано відповів Туровець. – Особливо коли за справу береться Горюн, а він не любить віруючих в Єдиного та й інших прийшлих теж.

– Зрозуміло.

– Що тобі зрозуміло?

– Все. Ви краще дивіться за Златкою.

– Сам знаю, обійдусь без слинявих радників, – почав злитись тисяцький.

Тобіас налив ще собі медовару і примирливо сказав.

- Не ятрить собі душу, ви непричетні до цього, я знаю вас, як чесну людину і хороброго воїна.

- Я тебе застеріг. Якщо хочеш дам тобі пару дружинників, на всяк випадок, - зітхнувши сказав Туровець.

- Невже так серйозно?

- Далі нікуди... Волхви настроєні дуже рішуче, навіть братство Ведмеда призвали, а ті достеменно - хижакі. Святослав, свого часу, добряче їх провчив та вони знову вилізли із лісів.

- Я їх розумію, це в них шанс затримати просування віри в Єдиного у Русинії.

- Мене ці балачки не цікавлять, я тримаюсь батьківської віри, вірю в Рода, Перуна, Хорса... А ось дочка - непослух, задурих ти їй голову. Я її дуже люблю, бо вона так схожа на свою покійну матір, тому все для неї роблю. Так що ти, Тобіас, постарайся не вскочити в халепу, якщо кохаєш Златку.

- Добре, - пообіцяв Тобіас.

- То як, приставити дружинників?

- Не треба. Рябу кобилу, яку ви мені подарували, усяк у місті знає, ніхто не чіпатиме.

- Ти на кобилу надійся, та сам гав не лови, - посміхнувся у вуси Туровець.

Вийшовши від тисяцького Тобіас зустрів Златку, яка чекала його в світлиці.

- Що батько казав? - запитала вона.

- Та нічого особливого, - ніжно посміхнувся коханій Тобіас.

- Щось про наше весілля? - не відставала дівчина.

- Та ні. Весілля, як і думали, буде наприкінці літа або на початку осені.

Златка тріпонула своїми золотистими косами і радісно посміхнулась. А потім стурбовано сказала.

- Батько останнім часом сам не свій, весь час якісь справи, сьогодні вранці їздив до Щербаня. Не подобається мені воєвода, злий він, так і зиркає на мене своїми булькатими очима.

- Не турбуйся, - пригорнув до себе Златку хлопець і вона охоче прилинула до нього. - Ми з твоїм батьком не дамо тебе зобидити.

- Та і в мене є ще три брата, чого тільки Муровець стоїть, бика голими руками валить, правда трішки лінкуватий, цілими днями з діворою бавиться чи на печі сидить.

Потім, подивившись по сторонам, дівчина підставила свої рожеві губки для поцілунку. Тобіас припав до них своїми вустами і вони злились у довгому поцілунку. Дівчина злегка відсторонилась і хитро мружачи свої зелені очі спитала.

- І скільки нам залишилось до весілля?

- Близько трьох місяців, - замріяно відповів хлопець.

- О тож бо, ще так довго, - засміялась Златка і поцікавилась. - А ти куди зараз?

Поїдеш до свого мага?

- Так, він же мені замість батька.
- І він не хоче дочекатись нашого весілля?
- Ні. Поспішає у своїх справах.
- Шкода, - зітхнула дівчина. - Він такий цікавий і смішний, наче зовсім не чаклун.

- Ну що, я пішов, - не охоче відпускаючи із своїх обіймів, сказав Тобіас.

- Іди, а я побігла до няньки, вона обіцяла навчити мене якоїсь особливої вишивки. Вишию тобі дарунок на весілля, - лукаво стрільнувши очима відповіла Златка та цмокнувши хлопця в щоку, крутнула яскраво-зеленим сарафаном і вибігла із світлиці.

Тобіас з любов'ю подивися їй в слід.

Через півгодини він на своїй рябій кобилі вже під'їжджав до провулка де був розташований будинок Мальфара. Городяни, впізнавши кобилу тисяцького, мовчки проводжали його зацікавленими поглядами та й знову поспішали по своїм справам. Сонце, яке майже сховалось, фарбувало рідкі хмаринки в червонуватий колір. Спека поступово спадала. Повіяв легкий вітерець від ріки Слави, він приємно холодив обличчя Тобіаса. За сім років він так звик до цього красивого міста, де такі добрі і веселі люди, лише одне його засмучувало - їх язичеські обряди. Та була в нього надія, що з часом все зміниться.

Двері відчинив старий хазар.

- Здрастуй, Майша, - привітався Тобіас. - А де хазяїн?

- У себе в кімнаті, - буркнув той. - Перебирає свої книжки. Вже половину валіз розпакував, а потім мені знову все запаковувати.

Тобіас зайшов до кімнати Мальфара. Там стояла купа валіз, деякі з яких знову були розібрані, книги в безладі лежали на столі, на стільцях.

- Доброго вечора, вчителю.

- О, Тобіас, здрастуй, - зрадів маг, піднявши голову від книги. - Знаєш, іноді буває дуже корисно перечитувати старі книги.

Він порився серед книг і діставши одну протягнув її Тобіасу. Той взяв книгу і прочитав в голос назву на аравській мові.

- Тлумачення снів. Що це?

- Тут як раз згадується про мага Мухамтина.

- В цій книзі? - здивувався Тобіас.

- Так. Мухамтин був не лише магом, а ще добрим тлумачем снів. В книзі є багато про нього і зокрема про його посох. Візьми прочитай, можеш мені її не віддавати.

- Спасибі.

- Нема за що. Чому такий сумний? Посварився із Златкою?

- Та ні. Мав розмову із її батьком.

- Як він? Сподіваюсь не передумав віддавати за тебе свою доньку, - стурбувався Мальфар.

- Ні, з цим все гаразд, весілля наприкінці літа. Просто не все спокійно в місті.
- Тоді сідай і розкажи до пуття, що трапилось.

Тобіас зняв книги із стільця і поклав їх на валізу, присів навпроти свого вчителя, а подаровану книгу поклав на собі коліно.

- Тисяцький розповів мені, що кийградська дружина вирішила не втручатись у чвари між синами Святослава. А це значить, якщо Ізяслав захоче захопити великокняжий престол, ніхто йому не завадить.

- Зрозуміло. Що ще?

- За Ізяславом стоїть старійшина волхвів Горюн, котрий призвав братство Ведмедя. Туровець підозрює, що почнуться погроми чужинців і можливо віруючих в Єдиного бога. Зараз, начебто, князь Ізяслав зі своїм військом поспішає в Кийград.

- А що Ярополк?

- Без кийградської дружини він нічого не зробить проти свого брата, малувато в нього сил та й городяни прихильніше ставляться до Ізяслава.

- А Володимир?

- Він відсиджується в Новограді. Я сумніваюсь, що він приїде навіть на похорони свого батька.

- Що із Святославом так погано?

- Він вже зовсім не встає із ліжка, марить. Так що всі чекають зо дня на день його смерті.

Мальфар пригладив свою сиву бороду і задумливо промовив.

- Виходить, що воєвода Щербань, всупереч волі Святослава, вирішив підтримати Ізяслава.

- Ну, поки що він не робить це відкрито, та видно так воно і є. Чесно кажучи, я би хотів щоб Великим князем став Ярополк, він досить добре ставиться до наших єдиновірців. Ізяслав той жорстокіший та й ще цей несамовитий Горюн, я боюсь, що, дійсно будуть погроми.

- Якщо будуть погроми, це буде дурість зі сторони Ізяслава, багато купців вірять в Єдиного, а Кийград – місто купців, вони йому не пробачать порушення торговельних угод із Цареградом.

- Що вони можуть зробити проти нього? – гірко посміхнувся Тобіас.

- Що вони можуть зробити? – задумливо перепитав маг і тут же сам відповів. – Дадуть гроші князю Володимирі і той найме варягів, а коли він підійде з військом до Кийграда, відчинять йому ворота.

- Це займе не один рік, а що тепер робити?

- Лишній раз не світитися, твій майбутній тесть досить впливова людина у місті, так що зуміє захистити тебе, тим більше, що і його донька вірує в Єдиного бога. А ось мені, дійсно, пора від'їжджати – з Горюном у мене не дуже добрі стосунки і це ще м'яко сказано.

- Будемо надіятись, що Нестор встигне прибути вчасно. Чи можливо не будете чекати його?

- Ти що, - заперечив сердито Мальфар, - дочекаюсь обов'язково. До речі, я ще дещо цікаве знайшов про цей посох. Зажди, зараз я тобі прочитаю.

- Та ні, не треба, - замахав руками Тобіас і підвівся. - Мені потрібно вже їхати додому, залагодити деякі справи, та й ви вже дали мені ось цю книгу.

- Ну, як бажаєш, - трохи ображено сказав маг. - А може повечеряємо разом? Майша приготував такого смачного гусака.

- Дякую, вчителю, але мені потрібно йти.

- Добре. Тоді до зустрічі.

27

Зорина прокинулась вранці такою щасливою, як ніколи. Сонячні зайчики гуляли по кімнаті, виблискуючи різними кольорами від яскравої віконної штори, яку легенько колихав морський вітерець. Поруч тихо посапував її золотоволосий коханець, цей невтомний бог любові. У перший вечір їх кохання не все у молодого хлопця ладилось і Зорина була навіть трохи розчарована. Та вже другого вечора, коли вони знову зустрілись у спальні імператриці, Рістан показав себе із найкращої сторони, він швидко вчився науці кохання і не давав заснути молодій жінці до самого світанку. Зорина згадала, як вона тоді знесилено лежала, не в змозі заснути після любовних утіх і ніжно пестила золоті локони хлопця, як їй хотілось щоб це тривало вічно. На другий план відійшло все, і імператор із сином, і Ахмантин з його постійними інтригами. Залишився тільки цей молоденький синьоокий Рістан.

Вона дивилась на веселу гру різнобарвних сонячних зайчиків і з сумом думала, що незабаром її щастя скінчиться. П'ять днів безтурботного життя промайнули, як одна мить. Вчора герцогиня Бронська прислала гінця із листом, де недвозначно запитувала про свій приїзд. Сьогодні Зорина мала дати відповідь і ця відповідь повинна бути лише одна - приїжджай коли забажаєш люба Одрис. А так не хотілось!

Імператриця поворушилась, її рука, на якій лежав Рістан, трішки затерпла і вона спробувала вмотитись зручніше. Хлопець посунувся ближче до неї і обійняв, поклавши долонь на її пружну грудь. Легкий приємний озноб пройшовся по всьому тілу Зорини і тепла хвиля накрила низ живота. Вона заплющила очі. Ні! Ні! Треба щось вигадати і написати цій герцогині, нехай приїздить пізніше. Обов'язково треба щось придумати, вирішила імператриця, міцно пригортаючись до Рістана.

Пізно вечором Ахмантин у просторому аравському халаті сидів на низькому дивані, чекаючи на купця Ісмаїла. Ще розніжений після купання і ласкавих рук масажисток, він задоволено мружився. Ця білява масажистка, Ахмантин спробував пригадати її ім'я та не зміг, трохи в тілі, але така ніжна і м'яка, а губи такі пухлі і вмілі. Ахмантин прицмокнув, треба її чимось віддячити, можна подарувати коштовний перстень. Звідки

ж вона? Здається із північних країн. Треба доручити його секретарю Алатину дізнатись про неї більш детальніше. Він потягнувся до низенького столика, з фруктами і винами, за келихом золотистого вина, але тут постукали у двері.

- Заходь, - гукнув канцлер і прибрав руку від келиха.

Двері відчинились і в кімнату зайшов Ісмаїл. Хоч аравський купець прибув відразу із корабля та все ж встиг перевдягтись у нарядний камзол із золотою вишивкою і навіть підфарбувати свою борідку. Купець низько вклонився і, слідуючи змаху руки Ахмантина, пройшов до кімнати та присів в крісло біля столика.

- Сподіваюсь, що у тебе дійсно важливі новини, раз ти не міг дочекатись ранку, - промовив трохи роздратовано канцлер і взяв в руки келих вина, а потім похопився, додав. - Пригощайся фруктами шановний Ісмаїл, налий собі вина, будь ласка.

- Дякую, - проказав купець і неспішно налив собі вина в срібний келих, трохи відпив. - Добре у тебе вино.

- Так що трапилося? - нетерпляче запитав його Ахмантин.

- По-перше, мій пане, отрута не подіяла і дівчина здорова, по-друге сталося вбивство у замку, схоже якогось рицаря ордена, так що всі там переполошились, по-третє - Прокл до мене так і не зайшов, так що він живий. І останнє, я післязавтра збираюсь від'їхати караваном до Персидії, - як завжди чітко і стисло розповів Ісмаїл.

- А що з Мустином?

- З ним, я думаю все владнують.

- Ти так думаєш? - пильно глянув в очі Ісмаїлу канцлер.

- Я впевнений, бо люди надійні.

- А ти впевнений, що Маркус зробив все як слід?

- Він клянеться, що нічого не переплутав і додав отруту до вина дівчини.

- А чого ж ти не дочекався кінця подій, а відразу поїхав?

- У мене з'явилося відчуття, що якимось все іде не так. Та ще і Прокл, цей хитрувань знає свою справу.

- Зрозуміло. Виходить ти просто тікаєш?

- Мені із самого початку не подобалася ця затія, та ви ж все-таки наполягли, - спокійно сказав Ісмаїл.

- Мені теж не це подобалось. Але ж імператриця... Завтра сходиш до Феофана, розкажеш про вбивство у замку герцога, подивимось, може це справа його рук. Скажи, що чекав на Прокла та він не з'явився. Потім доповіси мені про його реакцію. А що до Персидії... поїдеш дня через три, можливо, ще будеш мені потрібен.

- Добре, - швидко погодився купець.

- А зараз іди, мені треба подумати.

Ісмаїл встав, знову вклонився і швидко вийшов із кімнати.

Ахмантин замислився, дійсно, він був проти вбивства Анни, але імператриця уперлася і він нічого не зміг вдіяти. Ще й імператор пішов на повіді у Константана, вирішивши, будь за що, віддати принцесу заміж за знатного вельможу, та тільки не аравської крові. А це все-таки таїло в майбутньому небезпеку для планів Ахмантина. І

тут підвернулась Зорина зі своєю Ізаною, він вирішив скористатись цією нагодою, а потім прибрати ще й Ізану, яка останнім часом щось дуже зблизилась із імператрицею. Та вийшло не так, як хотілось. Шкода буде, якщо управителя герцога викриють, дуже цінна була людина.

Канцлер відчув, як добрий настрій покинув його. Нахмурився, пригадавши, що вчора герцогиня Бронська чекала листа від імператриці, нахваляючись, мовляв буде відпочивати разом з нею. Та сьогодні йому донесли, герцогиня, отримавши листа від його племінниці, стала роздратованою і сказала в серцях своїй подрузі Кармелі, що Зорина, здається, розважається з її пажем, зовсім молоденьким хлопцем. Він зітхнув, треба буде завтра обов'язково провідати імператрицю, можливо вона знову прийнялась за старе. Але тоді вони дещо поспішили прибрати Мустина.

Феофан зовні незворушно вислухав купця Ісмаїла і повністю заперечив свою причетність до вбивства у замку герцога Вольмира. А що до Прокла, так той завжди діяв самостійно і якщо він відразу не з'явився до купця, значить на те скоріше в нього були причини.

Коли Ісмаїл розкланявся і пішов, Феофан не втримався і спересердя вдарив по підлокітнику крісла. Ці йолопи грають у свої ігри та ще хочуть і його приплутати! Прокл був правий, кажучи, що не варто їм довіряти. Хоча Феофан це прекрасно знав і без нього, але стати Великим магістром він не зуміє без підтримки імператриці і Ахмантина. Нічого, як він буде Великим магістром то по-іншому з ними розмовлятиме! А ще краще, якщо Прокл добуде кинджал, злорадно посміхнувся Феофан, тут вони в мене і затанцюють. Треба тільки добре обмірковувати свої подальші кроки.

Але що там із Проклом? І кого ж там вбито?

Ахмантин прибув до імператриці під вечір, хоча думав приїхати раніше та справи затримали. Його відразу прийняли і відвели до покоїв Зорини. Доки йшов літнім палацом він поглядав по сторонам, сподіваючись побачити цього юного пажа, але так і не зогледів його. Не побачив його, бо той сидів разом із імператрицею, чекаючи на нього. Юнак, дійсно, був напрочуд гарний – синьоокий з ледь в'юнким русим волоссям, з привабливими ямочками на щоках, такі завжди подобались жінкам. Тримався хлопець спокійно, але не зухвало, коли канцлер зайшов до кімнати, то встав і шанобливо вклонився, на що Ахмантин відповів легким кивком. А імператриця просто світилась від щастя і зустріла його радісною посмішкою, чим обеззброїла його гнів. Ахмантин тільки подумки зітхнув і, вклонившись племінниці, мовчки сів у крісло.

– Я така рада, що ти нарешті завітав до мене, дядя, – усміхаючись промовила Зорина.

– Я теж радий тебе бачити, – відповів Ахмантин.

– Познайомся з Рістаном, моїм другом, – продовжувала імператриця. – Він

допомагає мені скрасити моє самотництво. А як ви поживаєте, дядю?

- Спасибі, добре. Та в мене є для вас кілька новин.

- Рістан, будь ласка, залиш нас на одинці, якісь нагальні справи, - мило усміхаючись Рістану сказала Зорина. Юнак слухняно кивнув головою і вийшов із кімнати.

- Зорино! Що з тобою? - все ж не втримався її дядя.

- Не знаю. У мене все життя летить в прірву, - несподівано, сумно зітхнувши, сказала Зорина.

- Дівчинко моя, що трапилось? - занепокоївся Ахмантин.

- Сталось щось страшне, я закохалася до нестями.

- Боже мій, - похитав головою канцлер і подумав: "Ці жінки такі дури, втріскаються в когось і все інше по-боку."

- Я сама ніколи не очікувала, що стану такою дурепою і раптом це трапилось і саме смішне - я щаслива, - начебто прочитала його думки Зорина.

- А як же наші справи? Вони тебе ще цікавлять?

- Розповідай.

- Отрута не подіяла і дівчина поки жива.

- Не може бути. Можливо управитель щось наплутав і вплив не у вино.

- Він каже, що все зробив як слід. А ти не думаєш, що Ізана могла підмінити отруту?

Імператриця на мить замислилась.

- Вона навіть не знала, що то отрута.

- Може запідозрила?

- Навряд чи, я при ній ковтнула тієї отрути.

- Що!? - у Ахмантина аж перехопило подих.

- Потім три дні не пила вино, - спокійно продовжувала імператриця. - Я ж казала тобі, що вона діє лише із вином, а так зовсім безпечна.

- Однак так не можна ризикувати, - невдоволено сказав канцлер.

- Ізана горда і має свої дивацькі погляди на життя, мені тоді хотілось більш прив'язати її до себе.

- А тепер?

- Тепер? - знову замислилась Зорина, - Мені вона вже більше не потрібна, нехай живе як хоче.

- Живе? - перепитав Ахмантин. - Вона дуже багато знає.

- Роби, як знаєш, мені байдуже.

- Добре, тут ми дійшли згоди... А як же Рістан?

- Що Рістан? - підозріло запитала імператриця і її очі почали буравити дядю.

- З Мустином покінчено. Хто вирішить цю проблему?

- Ти що з глузду з'їхав!? Ніякої проблеми нема. Все добре, - чітко сказала Зорина. - Зрозумів? Якщо щось трапиться із Рістаном, я тобі не знаю що зроблю!

- Не турбуйся, мені то що, але що скаже твій чоловік? А чутки вже поповзли і їх

не зупиниш.

- З Василем я сама розберусь, - сказала, як відрізала, імператриця. - Ти краще займись Константаном і Анною. І що там із Проклом? Він ще живий?

- Поки ще живий, ти ж знаєш який він хитрющий.

- Гаразд, займайся цими справами, мені залиш імператора. Все.

Трохи помовчавши, ніжно запитала.

- Любий дядечко, вино вип'єш?

- Ні, дякую. Іншим разом, - від цієї пропозиції у Ахмантина аж задерло у горлі і він ледь не закашлявся.

- Ну, як бажаєш.

Ахмантин їхав від імператриці і сердито думав, що Зорина зовсім відбилася від рук, не те що не слухається, а робить все наперекір. Дався їй цей Проклятий крадій! І де він міг перейти дорогу імператриці? Жаль, що Ісмаїл не зумів з ним переговорити, можливо, щось би прояснилось. Якось з'явилась дивна кровожерливість у його племінниці. Хоча, якщо вона розбереться із імператором, це буде лише на користь спільній справі, а там завжди можна буде поставити її на місце. Від цієї думки настрій у канцлера трішки поліпшився і він навіть подумав запросити до себе ту милу товстеньку білявку. Як же все-таки її звуть?

28

Анна сиділа біля Вольмира, міцно пригорнувшись до нього. Герцог, обнімаючи однією рукою дівчину, другою пробував знову писати лист до імператора.

- Тут напиши, що Зорина змовилась із Ахмантином, - зазираючи в лист, сказала принцеса.

- Так це ще нам точно не відомо, - спробував заперечити її коханий.

- Як не відомо? А купець Ісмаїл, він же шпигун Ахмантина.

- Добре напишу, що купець Ісмаїл був в тісних стосунках із канцлером Ахмантином.

- Хмм... Звучить трохи підозріло. Що ти мав на увазі?

- Анна! У тебе одні дурниці в думках, - жартома посварився Вольмир.

- А в тебе ні? - дівчина поцілувала його в щоку.

- Все, крапка, нехай пише цей лист мій перший міністр, врешті за що я плачу йому гроші, - відклавши перо, сказав герцог.

- Наше щастя, що Константан прийшов у свідомість і навіть трохи поїв, - промовила Анна. - Він зможе підключитись до написання цього послання моему батькові, вони ж друзі.

- Авжеж, - посміхнувся Вольмир, - а то ми вже третій день його пишемо.

- За те стільки справ переробили, - почала загинати пальці принцеса. - По-перше відправили посольство до Святослава, по-друге вилікували Великого магістра і по-третє кохались.

Герцог розсміявся і, поцілувавши кохану в пухкі губки, сказав.

- Пощастило нам, що сестра Боровика нагодилась і врятувала життя Константану. Після того, як Роман розбив цю кляту кулю, лікарі хапались за голову і вже не думали, що Великий магістр виживе.

- Так, зараз йому набагато краще, ця народна знахарка своїми травами повернула Константана до життя. Мені здається, що хвороба від нього відступила і він одужує.

- Ти права, я думаю, що магічна куля висмоктувала у нього життя, а зараз йому набагато краще - задумливо проговорив Вольмир. - Тільки одне непокоїть, що ти все-таки наполягла на тому, щоб Ізана поїхала до Кийграда, все ж я не до кінця їй довіряю.

- Ізана вилила отруту, яку Маркус повинен був дати мені. Рахуй, вона врятувала мені життя, тому я хочу чимось віддячити їй. Розумієш, вона кохає Прокла, дай їй шанс спробувати налагодити їх стосунки.

- Так він же їй замість батька, майже вдвічі старший, - не розуміючи похитав головою Вольмир.

- Ну і що? Кохання немає віку.

- Добре, обличимо цю тему, головне щоб старий граф Мефодій зумів пояснити все про нас князю Святославу, не хочу якихось ускладнень.

- Він справив на мене враження врівноваженого і мудрого чоловіка, тільки йому вже так багато років. Як він витримає цю подорож?

- Якби ти побачила, як граф Мефодій зрадив, коли я попросив його очолити посольство, то так би не казала.

- Може послати гінця наздогнати посольство? Він би заспокоїв магістра Романа, передав, що його дяді вже набагато краще, - раптом згадала Анна. - А то Роман так не охоче поїхав і був такий засмучений.

- Я вже послав.

- Який ти молодець, - зраділа дівчина і знову цмокнула герцога в щоку.

- Давай провідаємо Константана і підемо вечеряти, - запропонував Вольмир.

- Гаразд, пішли, - погодилась принцеса.

Вони вийшли із кабінету герцога і, спустившись сходами, зайшли до зали, там побачили Полину з Токаною, котрі сиділи на дивані і тихо розмовляли. Жінки замовкли, встали і вклонились їм.

Герцог не відмінив свого наказу пильно охороняти принцесу. Вбивць Феодосії і Редо, а так же служанки принцеси, до сих пір не знайшли і барон Шрауб був у повному розпачі. Управитель Маркус, який після признання Ізани все розповів і плакав, що його примусили, бо він мав великі борги перед Ісмаїлом, був явно не причому. Маркуса заточили до темниці, але Вольмир поки ще не вирішив, як бути з ним. Прокл, який дуже тяжко переживав вбивство свого сина, теж нічим не міг допомогти. Він від'їхав до Кийграда повністю зосередженим в собі і дуже похмурим. Йому запропонували залишитись у Венедії, та він відмовився, сказавши, що він і так здогадується хто замовив це вбивство, а трішки пізніше поквитається з ними.

Барон Шрауб та лейтенант Николик сиділи у таверні "Золота Рибка" і потрохи накачувалися вином. Настрій у барона був препаскудний і він лише іноді вставляв репліки до балаканини Николика. Ці загадкові вбивства не йшли в нього з голови. Він вже багато разів допитав всіх свідків, але це нічого не дало.

- Так ось ця дівчина крутила шури-мури зі мною і ще з одним хлопцем, а ми навіть не здогадувались, доки я одного разу не піймав їх на гарячому, - продовжував розказувати свої любовні походеньки Николик. - Спочатку я мало не вбив їх, та потім махнув рукою, сплюнув і вийшов з кімнати. А через деякий час ми з цим хлопцем стали кращими друзями.

- Мабуть гарна була дівчина, - поцікавився барон, наливаючи вино.
- Ще і як, трохи схожа на баронесу Феодосію.
- Що ти сказав!? - несподівано хриплим голосом запитав Шрауб.
- Ну, що вона схожа на Феодосію, яку вбили, - здивовано повторив лейтенант.
- Ні, до цього, що ти сказав?
- Сказав, що застукав її з другим хлопцем. А що таке?

Барон зморщив лоб і постукав пальцем по келиху, який відізвався легеньким дзвоном. Кінчик його довгого носу злегка заворушився і він повільно промовив.

- Я оце подумав, якщо Феодосія була з рицарем Редо, тоді її теж міг хтось застукати.

- Ти хочеш сказати, що вбивця хотів вбити баронесу із її коханцем, а не принцесу?

- А чому б і ні? Чого це ми вперлись на одному? А все могло бути зовсім по-іншому, - відказав Шрауб. - Вбивця хтось із своїх, приревнував Феодосію і повбивав всіх.

- Ні, - п'яно заперечив Николик. - Це не наш. Він із ескорту Великого магістра, можливо, навіть рицар ордена.

- Точно, - підняв вказівний палець барон. - І що нам робити?
- Що робити? - повторив за ним лейтенант.
- Треба знайти ще одного коханця Феодосії.
- Чудово, барон. Давай за це вип'ємо.
- Давай.

Вони випили, закусили. Гамір стояв у таверні величезний, тому Шрауб пальцем поманив Николика і той нахилився до нього.

- Знаєш хто це міг бути? - прошепотів барон.
- Ні, - похитав головою лейтенант.
- Граф Андре.
- Чому?
- А більше нікому.

Николик трохи напругся, спробував піймати якусь свою думку і, впіймавши її,

сказав.

- Треба запитати принцесу.
- Вірно. Вони подруги і ділились своїми таємницями одна із одною.
- Жінки багато теревенять, взяти хоча би мою жінку, - знову почав щось розказувати лейтенант, та барон його не слухав. В нього в голові билася лише одна думка - не забути обережно розпитати принцесу Анну про коханців її подруги Феодосії.

Герцог Вольмир разом із графом Федеріком розбирав в своєму кабінеті папери, яких за останні дні накопичилось величезна кількість. Федерік одягнутий, як завжди дещо франтувате, в синім камзолі з модним комірцем із білого китайського шовку, читав в голос папери і коротко коментуючи, давав на підпис герцогу.

В двері легенько постукали і вони відразу прочинились та з'явилась голова Боровика. Він відкашлявся і хрипло сказав.

- Ваша величність, до вас барон Шрауб.

- Преси, - зрадів можливості відволіктись Вольмир і відклав перо. Граф же не задоволено поморщився, але промовчав.

- Доброго ранку, - привітався Шрауб і плюхнувся на крісло напроти Федеріка.

- Судячи із твого вигляду, ніч у тебе була творчою, - посміхнувся герцог, побачивши трішки припухле обличчя барона.

Граф фиркнув.

- Так ніч була творчою, - нітрохи не зніяковівши промовив Шрауб. - І в голові у мене визріли деякі думки, якими я хотів би поділитись з вами.

- І що це мудрі думки? - не витримав Федерік.

- Почну все по порядку, - сказав той.

- Можливо налити тобі вина чи пива, - запропонував герцог.

- Ні, ні. Дякую, - відмовився, ледь скривившись, барон. - Хіба що холодного квасу.

- На жаль немає, - знову посміхнувся герцог. - Наказати принести?

- Та ні, я і так видудлив майже відро.

- Ну, добре, що там у тебе нового? - посерйознішав Вольмир.

- Затримали двох вбивць цього арава Мустина. Вони із Цареграда, а наняв їх купець Ісмаїл. Він їх застеріг від Прокла, тобто графа Сент-Бруно, сказавши щоб вони пильнували за ним і діяли обережно. Ну, ось вони і визвали Мустина, кивнувши на Прокла, котрий стежив за ним, той відразу і вибіг за ними, а там його і порішили. Спіймали їх під час облав, трішки натиснули і вони все розповіли. Судячи із всього, до вбивства у замку вони не причетні, про Мустина вони дещо чули і знали, що він найманий вбивця, тому і не здивувались цьому замовленню, мало які є в нього вороги.

- Зрозуміло. Виходить знову глухий кут? - зітхнув герцог.

- Не зовсім. Є в мене одна думка.

- Яка ж? Поділись.

- Вчора вечері, ми з лейтенантом подумали, а що як принцесу ніхто і не збирався так жорстоко вбивати. Отрута - так, та не таке ж brutальне вбивство.

- До чого ти ведеш? - нахмурився Вольмир, а граф Федерік із цікавістю поглянув на барона.

- Розумієте, нам впало на гадку, що Феодосія дуже красива жінка і, як би це сказати, вільна у своїх почуттях. Можливо один із її колишніх коханців приревнував баронесу, а коли він застав Феодосію в обіймах Редо, розлютився і вбив їх, - сказав Шрауб і подивився на герцога. Той замислився і поглянув на Федеріка.

- А що, - граф хитро примружив свої зелені очі, - на своїй пам'яті, я знаю безліч таких випадків.

- Аякже, кому як не тобі знати, - пробурчав герцог. - А хто ж тоді по-вашому міг це зробити?

- Дозвольте, бароне, я спробую вгадати, - посміхнувся Федерік.

- Спробуйте, - розвів руками Шрауб, а герцог підозріло поглянув на графа.

- Із всього, що мені відомо, тільки одна людина могла непоміченою скоїти ці вбивства - граф Андре.

- Ого! - з повагою вимовив барон. - Ви попали в саме яблучко!

- І як ви дійшли таких висновків? - запитав трохи спантеличений герцог, не дуже йому хотілось вірити в це.

- Як розповідала принцеса, граф Андре її зустрів але начебто не впізнав, хоча по словам Анни, пильно подивився на неї. Потім він прийшов у прохідний зал і відправив вартуваних там рицарів по їх зміну, котра чомусь затримувалась. Сказав їм, що сам все проконтролює і перевірить віконта Редо, чатуючого за поворотом в кінці коридору, в закутку біля вікна, а це якраз напроти дверей принцеси, - спокійно сказав граф Федерік.

- До речі все, що там було, - втрутився барон, - ми знаємо тільки зі слів Андре, це він сказав, що розмовляв із Редо, а потім вернувся до прохідної зали, де і чекав на вартових. А вранці прийшов рицар Портер на заміну Редо, не знайшовши віконта, він заглянув до принцеси і побачив вбиту служанку Терену. Потім вже знайшли інших вбитих і випадково прийняли Феодосію за принцесу. Ну, а далі все більш-менш відомо.

- Ще треба сказати, що граф Андре перший почав звинувачувати імператрицю Зорину у спробі вбити Анну, - додав граф.

- І що ж мені робити? - запитав Вольмир, переварюючи цю інформацію.

Барон поглянув на Федеріка, той мовчав.

- Вам потрібно запитати у принцеси Анни, які були стосунки у Феодосії з графом Андре, можливо, вона щось помітила, але це пройшло мимо її уваги, а зараз вона зможе пригадати, - запропонував Шрауб. - А вже потім іти до Константана і розповісти про наші підозри, але робити це потрібно обережно, щоб не подумали начебто ми зводимо якісь рахунки.

- Так, - через хвилину роздумів, повільно промовив герцог, - ви праві, треба добре пересвідчитись, перед тим, як в чомусь звинувачувати рицаря ордена. Я спробую

обережно розпитати Анну про взаємини Феодосії і Андре. Та поки що тримайте язика за зубами, скажіть це, барон, і лейтенанту Николику.

Граф Федерік і барон Шрауб, погоджуючись, кивнули головами.

29

Сонце тільки почало підійматись із-за порослих лісами гір, як із невеличкого містечка Кодрова, прикордонного форпосту Венедії, вийшла невелика колона. В ній були три карети і кілька десятків вершників, серед яких майоріли прапори із зображенням тура. Це було посольство герцога Венедійського до Великого князя Русинії – Святослава. Попереду їхали десяток озброєних рицарів на чолі із Болеславом, який гарцював на прекрасному жеребці чорної масті, по кличці Ворон. Одягнутий він був нарядно, можна навіть сказати дещо франтувато, сріблясті лати ярко сяяли під вранішнім сонцем, на синім плащі полум'янів вишитий золотий тур. Він то виривався трішки вперед, то зупинявся, чекаючи доки проїде все посольство і потім знову скакав вперед.

Болеслав, який підбурив герцога на пошуки Кинджала Пророків, сам вже давно охолов до цієї справи і не дуже охоче поїхав із посольством. Він спокійно віддав камінь, переданий йому дідом, магістру Роману і сам весь час тільки мріяв, щоб швидше закінчилась ця місія. Після того, як Болеслав став переможцем змагань на святі рицаря Іларіона, він став досить популярним і зміг нарешті познайомитись із красунею Вітою, дочкою барона Трієра. Вони зуміли зустрітись на одинці і чорнобрива красуня досить прихильно до нього поставилась. Болеслав навіть вже почав плекати якісь надії, коли раптом Вольмир призначив його в посольство. Зрозуміло, що це велика честь, особливо зважаючи на вік посла – графа Мефодія. Болеславу довелося керувати посольством одноосібно, так як граф більшу частину дороги просто дрімав. Та все ж подумки він був поруч із Вітою, обнімав її і цілував. Рицар зітхнув і похитав головою, відганяючи ці думки і пришпорив коня, поскакавши в голову колони.

В одній із карет сидів магістр Роман і крутив в руках піхви Кинджала Пророків, лише в одному напрямку спалахували два червоних камінця, піхви працювали як компас, точно вказуючи на місцезнаходження кинджала. Це було дуже цікаво, особливо знаючи, що ніякою магією тут і не пахне, тут було щось інше. Лише один камінець не спалахував, як говорив Феофан, він засяє в самісінькій близькості від кинджала. Незбагнені твої шляхи Єдиний! Роман сховав піхви у невеличку скриньку і дістав зеленкуватий кристал Болеслава. Він був і ще не зрозуміліший, ближче наближаючись до Кийграда, камінь, здається, починав сяяти більш яскравіше. Як зрозумів Роман із розповіді Болеслава, цей камінець був захований у рукоятці кинджала, доки його випадково не дістав Янек Зухвалий – дід Болеслава, а за для чого він там знаходився не зрозуміло, наскільки було відомо, магістр Феофан нічого не знав про цей кристал. Сам кристал був дивно огранений і просвердлений наскрізь, а через

отвір був протягнутий тоненький шовковий шнурок. Роман, трохи повагавшись, одягнув його на шию і сховав під камзол. Настрій в нього дещо покращав після того, як їх догнав герцогів гонець і повідомив, що Великому магістру значно краще і він потрохи одужує. Тепер Роман вже не жалкував про розбиту їм кришталеву кулю. Єдине, що турбувало його так це приєднання до них графа Сент-Бруно – Проклятого крадія, чи Прокла. Так він і не зрозумів, чому Константан наполіг на цьому, який із цього був зиск. Хоча і ця аравська танцюристка теж не вселяла довіру, незважаючи на палку підтримку її принцесою. Добре, хоч Болеслав був чесний та прямодушний і на нього можна було завжди покластися.

Ізана із Проклом тримались трохи позаду. Ізана більшу частину шляху перебувала в кареті з магістром Романом, але часто сідала верхи на спокійну кобилу, по кличці Білявка і приєднувалась до Прокла, який задумливо їхав на своєму високому аравійському скакуні. Вони майже не розмовляли, тільки іноді перемовлялись нічого не значущими словами. Ізана розуміла, що признавшись перед всіма у своєму коханні, вона поставила Прокла у незручне положення. Він завжди наголошував, що ставиться до неї по-батьківськи і ніяких інших відношень у них не буде. Але що робити – серцю не накажеш, маленька дівчинка виросла і перетворилась у дуже привабливу жінку. А цей йолоп уперто стоїть на своєму – вона помиляється і це в неї просто дитяче захоплення.

Прокл іноді кидав швидкі погляди на Ізану. Яка гарна виросла дівчина, із струнким станом, жагучими очима і красивим ротиком, що так і просився на поцілунок. Та ні, відганяв ці думки Прокл, це не для нього і не треба мучити ні себе, ні дівчину. Пройде час і вона знайде собі молодого хлопця, з яким і буде щаслива. А її кохання до нього перегорить, тільки в нього серце так і буде кровоточити. Прокл нишком зітхнув. А може розповісти їй все? Ні. Краще нехай вона його зненавидить, чим буде жаліти. Жалість це так принизливо.

До них під'їхав Болеслав, його чорний жеребець тут же почав приставати до білої кобили, та він його приструнив.

– Болеслав, якщо ми так швидко будемо рухатись, то незабаром наздоженемо караван купця Нестора і це добре, в мене з ним торгові справи, – посміхнувся молодому рицарю Прокл, йому подобався цей юнак своєю прямоотою і зухвалістю.

– Графе, ви вже тут бували, що очікує нас далі? – запитав Болеслав Прокла, він постійно називав його графом, хоча тому це не дуже подобалось.

– Під вечір ми прибудемо до Звенигори, там розташований митний пост Русинії. Переночуємо і зранку почнемо перетинати гори, на щастя, вони невисокі і доволі пологі, так що перетнемо їх швидко, – відповів Прокл.

– А на митному посту ми повинні платити? – поцікавився рицар.

– Не знаю, навряд чи, ми ж посольство, хоча купці платять десятину від свого товару.

– Я так і не можу зрозуміти, чому ви поїхали з нами, а не повернулись до Цареграда? – не відставав Болеслав.

– А що мені там робити, син мій загинув, а з Феофаном не хочу мати справу.

Вбивць шукати не має потреби, я і так здогадуюсь хто їх прислав. Можливо колись і навідуюсь до Цареграду, але поки поживу у Русинії.

- Я сам славен, та мені здається, що я не зумів би жити у варварській країні. Кажуть, там переслідують наших єдиновірців.

- Не зовсім так, там навіть є храми Єдиному богу, але не всі до нас добре ставляться, особливо їхні жерці, їх там звать волхвами. А в мене у Кийграді є торговий зиск, та і люди там прості, веселі. Так що може і залишусь там, а то переберусь до Новограда.

- Так вони ж зовсім не цивілізовані і жорстокі, - сказав рицар і похитав головою.
- В них і рицарських турнірів, скоріше за все, немає.

- Ти помиляєшся. В них є і турніри, і свята, лише дещо інші. А що до цивілізованості, то іноді за цим словом ховають свою пиху і невігластво, завжди легше когось звинувачувати, особливо тих кого не розумієш або боїшся.

- Буває цивілізована людина гірше дикуна, - додала Ізана.

- Це ж чому?

- Дикун хоч і діє жорстоко але прямодушно, а цивілізований, може тобі доброзичливо посміхатися, а потім встромить тобі ніж у спину.

- Ні, я не згоден. Цивілізація це коли кожна людина поважає інтереси іншої людини, діє завжди по закону і громада печеться за убогими.

- Закон можна який хочеш написати, а поважати інтереси убивці чи якогось пройдисвіта не дуже хочеться, а про убогих і не згадуй, на одного убогого - десять шахраїв, - відповів крадій.

- Не буду з вами сперечатись, але цивілізований правитель краще чим дикунський тиран.

- Історія знає безліч випадків, коли цивілізований правитель лишив життя тисячі безвинних людей, - гірко посміхнувся Прокл.

- Болеслав, цивілізована людина це не обов'язково чесна і добра людина, яка прагне справедливості, - сказала Ізана. - Повір мені, я ж народилась у найцивілізованішому місті - Цареграді, виросла в його трущобах і багато чого бачила в своєму житті, зустрічала таких цивілізованих покидьків, що і не хочу їх згадувати.

- А як же віра у Єдиного бога?

- Ті хто вірять в бога, ті і живуть чесно, часто в бідності, а багато хто просто прикидається, шукаючи своєї вигоди.

- За це їм віддасться в іншому світі.

- Можливо, будемо на те сподіватись.

Вони замовчали на деякий час. Потім Болеслав не витримав.

- Графе, а чому вас називають Проклятим Крадієм?

- Ось вона молодість, - усміхнувся Прокл. - Питання прямо в лоб. Я тобі скажу так, свого часу я повернув одну нашу церковну реліквію, забравши її від язичників, а вони за те мене прокляли.

- І прокляття діє?

- Так. Перед від'їздом я поховав свого сина.
- Пробачте, будь ласка, - знітився Болеслав.
- Нічого, всі ми були молоді і нестримні.
- Та ти і зараз не старий, - не втрималась Ізана. - Хорониш себе за живо, збудував навколо себе камінний мур і нікого не підпускаєш.

Болеслав, не знаючи, що робити, ніяково посміхнувся і направив коня вперед до голови посольства.

- Ізана, я прошу тебе, не починай все спочатку. Давай залишимося друзями, я люблю тебе але тільки, як доньку.

- Не розумію, чого ти боїшся і для чого ти обманюєш себе, - з гіркотою сказала Ізана і, пришпорив кобилу, поскакала вслід за Болеславом.

Прокл тяжко зітхнув, із сумом провівши її поглядом.

30

Ярослав з Дариною скакали на своїх конях по різні боки від коня воєводи, страхуючи того від падіння. Коні бігли легкою ходою, щоб менше трусити пораненого Добриню. Той бурчав, казав, що почуває себе добре і не впаде, хоч його бліде обличчя і покусані губи говорили зовсім про інше, видно тяжка рана в животі не стерпімо боліла. Дарина дуже хвилювалась за діда, вона ледь не плакала, дивлячись на перекошене від болі обличчя Добрині. До Боброва ще їхати кілька годин і вона не була впевнена, що старий воєвода витримає скачку. Та треба поспішати, хоча рану на животі щільно перев'язали, але терміново потрібен був лікар чи знахар.

Через деякий час їх догнав Дартаз, який забрав у лісі їх з Ярославом речі і гукнув пса, що їх охороняв. Тепер собака біг поряд із вершниками і підозріло поглядав на нових супутників, на його чорній морді явно читалось здивування. Барт відчував, що дещо пропустив, але не міг втямити що.

- Як, воєвода, себе почуваєш? - гукнув до Добрині Дартаз, відтіснивши від нього коня Ярослава.

- Спасибі. Добре, - скривив губи у посмішці воєвода.

- Ти тримайся, залишилось зовсім небагато, а в Боброві є знахарка Леська, вона тебе швидко на ноги поставить.

Ярослав трохи притримав коня, а потім направив його поруч із Дариною. Захотілось ближче познайомитись із дочкою Святослава, до речі, дуже привабливої дівчини, та спитати про деякі речі.

- Цей, височенний хлопець, він хто тобі? - запитав Добриня у гнома.

- Можна сказати - брат.

- Брат? - недовірливо хмикнув воєвода.

- А що тут такого, - вдавано обурився Дартаз. - Мій дядько мав жінку славенку і в них народився син, ну вдавсь більше в матір.

- Так, дійсно, шкіра в нього досить темна, навіть темніша чим у тебе, – погодився Добриня і тут же закашлявся.

- Давай, краще поговоримо пізніше, – сказав гном. – Побережи сили.

- Якщо зі мною щось трапиться, – крізь кашель, прохрипів воєвода до нього, – пригляди за Дариною.

- Добре, – кивнув Дартаз.

Дарина занепокоєно поглянула на діда, той вже переборов кашель і мовчки сидів у сідлі, міцно стиснувши зуби.

- Дарино, а що трапилось? Чому воїни тебе не послухали, ти ж дочка їхнього князя? І що це за чоловік у ведмежій шкурі? – нарешті наважився запитати Ярослав дівчину, під'їхавши ближче.

- Ого! Скільки питань, – поглянула на хлопця Дарина, той їй ніяково посміхнувся.

- Їх послав мій брат Ізяслав, він хоче женитись на мені.

- Так він же твій брат? – здивувався Ярослав. – Хіба так можна?

- Брат він лише по батьку. А цей у ведмежій шкурі – волхв із братства Ведмеда.

- Зрозуміло, – сказав хлопець, хоч нічого і не зрозумів.

- Мій батько тяжко хворий і я спішу до нього. Після смерті батька старший брат Ярополк повинен сісти на великокняжий престол, а Ізяслав сам не проти зайняти його, – пояснила дівчина.

- А ти тут до чого? – поцікавився Ярослав.

- В мене є наречений, герцог Венедійський, і треба встигнути від'їхати до нього, доки батько живий, бо почнуться чвари між братами і я залишусь тут.

- Ага, ось як виходить, – чомусь засмутився хлопець і замовк.

Так, майже не розмовляючи, скакали до самого Боброва. Вже сонце сховалось за лісом і почало потрохи темніти, коли вони під'їхали до терема Лисюка на краю Боброва. Як тільки вершники доїхали до воріт, ті розчинились, охоронці за дерев'яним частоколом упізнали Дартаза, котрий кілька місяців жив у Боброві і товаришував із їх хазяїном. Добриня, в'їхавши на подвір'я, втратив свідомість і почав сповзати із коня, та Ярослав, сплигнувши на землю, встиг його підхопити. Із терема вийшла товстелезна жінка у строкатій спідниці, мати Лисюка, і, сплеснувши руками, заходилась побіля пораненого воєводи. За її наказом, дворові хлопці віднесли Добриню до кімнати на другому поверсі і вона тут же послала за бабкою Леською, місцевою знахаркою, а так же веліла нагріти воду. Дарина вся в сльозах залишилась поряд із дідом.

Ярослав і Дартаз вийшли на подвір'я. Коней їх вже розсідлали і завели у стайню. Чорний пес, який розгублено стирчав посеред подвір'я, побачивши знову гнома, підбіг до нього, той його попестив і відвів до псарні, посадив у пусту загорожу і велів сидіти тихо. Робочий люд почав його розпитувати, що трапилось з ними. Він, як раніше домовились, сказав, що на них напала татарва і їм ледь вдалося втекти. Охоронці, почувши це, посуворішали і знову забрались на дерев'яний частокіл, що стояв навколо подвір'я. Ярослав вловив на собі зацікавлені і здивовані погляди челяді, вони ще не бачили такого здоровенного хлопця, ще й такого засмаглого. Тим більше одягнутого в

перероблену кольчугу, яка трохи мішкувато сиділа на ньому і з величезним мечем за спиною. Та й на голові у парубка була якась чудернацька стара хутряна шапка із під якої вибивалось довге чорне волосся. Гном голосно сказав, що він його двоюрідний брат і нічого на нього витріщувати свої очі. Кілька дівиць у білих полотняних сорочках стояли на ганку, вони голосно приснули і розсміялись, щось сказавши один одному. Хлопець, який не звик до такої уваги, не знав куди себе подіти. На щастя незабаром з'явився господар і всі швидко розійшлись по своїм справам. Поздоровкавшись, Лисюк відізвав у сторону Дартаза і уважно його вислухав. Це був невеликого зросту, дещо товстуватий, чоловік, з маленькими пронизливими очима, голова його була майже лиса. Одягнутий, як на думку Ярослава, дещо претензійно, у вишиту білу сорочку заправлену у червоні штани, в чорних ялових чоботях та ще підперезаний шовковим поясом. Вислухавши Дартаза, він підійшов до хлопця і окинувши його поглядом сказав.

- Хлопче, мені приємно бачити сина Бартаза, ти і справді схожий на нього, хіба що вимахав величеньким. Ну нічого, я мислю, що ми підберемо тобі кращу одягу, як і личить синові такої поважної людини.

- Дякую.

- Зараз велю натопити баню для вас і приготувати добру вечерю, - звернувся Лисюк до Дартаза. - За доброю чаркою розкажете всі подробиці своєї пригоди. Проходьте в дім.

Він розвернувся, піднявся на ганок і зайшов до терему.

- Не звертай уваги, - похлопав по спині хлопця гном. - Він завжди такий, безцеремонний, а так зовсім не поганий чоловік.

- Та мені то що, - пробурмотів Ярослав, помітивши дівоче обличчя все обсіпане ластовинням, яке визирнуло із відчинених дверей.

- Нічого, не тушуйся, все гаразд. Пішли до хати.

На ганок вискочила гарненька дівчина і ніяковіло залопотіла, запрошуючи пройти з нею до терему. Та тільки вони піднялись до неї, як відчинились ворота і на подвір'я в'їхала на рудому коні худорлява літня жінка.

- Ось і Леська, - посміхаючись промовив Дартаз.

Жінка зіскочила з коня, тримаючи в руці торбину, і віддала повіддя прибігшому малому хлопчику, а потім швидко піднялась до них. Дівчина, ще більше зніяковіла і, широко відчинивши двері, чекала доки гості зайдуть до терему.

- Здоров, Дартаз, - привіталась Леська. - Де тут у нас поранений?

- На верху, - сказав гном, чомусь ніяково пригладивши бороду.

- Добре, тоді я піду. А це що за юнак?

- Мій двоюрідний брат - Ярослав.

Юнак злегка вклонився милій жінці. У тої здивовано піднялись чорні брови, вона кинула зацікавлений погляд на Ярослава, та нічого не сказавши, пішла за дівчиною до пораненого воєводи. Гном прослідував за нею, а за ним поспішив і хлопець.

Ніч стояла зоряна, але місяць вже сховався за обрій. З десяток вершників під'їхали на край лісу і спішилися.

- Ну що, княжич, не передумав? – прошепотів Кулак на вухо Ярію.
- Ні, – мотнув головою молодий князь.
- Тоді діємо, як домовилися. Тільки дочекаємось світанку, що б не наполохати їх.
- Добре. Треба трохи перепочити. Де Сапрон?
- Тут я.
- Готуйся, переодягнись в щось інше, порви одержу. Пам'ятаєш, що треба сказати.
- Так.

Кривий із кіньми відійшов подалі в ліс і став чекати. Всі інші, знеможені від швидкої скачки, попадали на траву і відпочивали. Завдання було не з легких, треба було зуміти тихо захопити терем купця. Кулак жалкував, що немає поряд досвідчених воїнів, п'яток бородатих і він був би впевнений у перемозі. Та що поробиш, приходиться ризикувати. За те яка буде здобич – дочка самого князя Святослава!

На самому світанку Сапрон поплював на руки і звалив на плечі молодого воїна Білана, переодягнутого у кийградського дружинника та поніс його до воріт у частоколі. Хлопець, якого він тягнув на собі, був дуже вправний кидати ножі, на цьому і будувався весь напад. Якщо б піднявся шум, довелось би все відразу відмінити і відступити.

Сапрон ледве дотяг свою ношу до частоколу і присів біля воріт. Віддихавшись, легенько постукав у дерев'яні ворота. Над частоколом з'явилися дві голови.

- Хто там шляється? – пролунав дзвінкий голос молодого вартового.
- Це я, Сапрон. Відчиніть, у мене поранений дружинник, на нас напала татарва, ледь втекли.
- Сапрон!? – почувся бас другого вартового.
- Тимко, відчиняй, – зраділо крикнув Сапрон

Наверху трохи пошушукались і було чути як хтось почав спускатися. Через деякий час грюкнули засуви і двері трішки прочинилися. В цю мить Білан підвівся і, прицілившись, метнув ніж. Той по саму рукоять зайшов в око спостерігавшого за ними із-за частоколу вартового, який тихо зойкнув і повис на зубці.

- Що там у тебе, – пробасив голос біля дверей.
- Пораненому погано, – відповів Сапрон.

Як тільки двері розкрилися ширше, він схопив за руку Тимка і, потягнувши на себе, вдарив ножем у горло. Тимко захрипів і обливаючись кров'ю впав на землю.

- Гукай інших, – наказав Білан і пірнув у відчинені двері з ножем у руці.

Сапрон побіг до лісу, махаючи руками. Через хвилину, назустріч йому вибігла татарва.

- Ну як? Все добре? – запитав Кулак.
- Так. Швидше до терема.
- А ну, хлопці, швидко і тихо, вбивати всіх на своєму шляху.

Татарва миттю заповонила подвір'я. Там на них вже чекав Білан, який встиг перерізати горло ще одному вартовому, який мав нещастя задрімати на варті.

- Все тихо. Вартових більше немає, - сказав він. - Собаки сидять зачинені у псарні.

- Молодець, - похвалив його Ярій і попрямував до дверей терема разом із п'ятьма воїнами. Сапрон поквапився за ними.

Кулак з рештою залишився на подвір'ї, вони заправили луки стрілами і стали чекати. Тут завила якась собака і голосно загавкали інші.

Після доброї баньки і хорошої вечері, Ярослава розморило і він почав клювати носом, ще сидючи за столом та слухаючи, як гном розписував Лисюку їх пригоди. Дарина, яка теж змила дорожню пилюку, швидко попоїла і знову пішла до діда. Їй постелили в одній кімнаті з ним.

Знахарка промила рану воєводі, напоїла трав'яним узваром і облаяла гнома за те, що рану так сильно розтрясли. Дартаз розвів своїми волохатими ручиськами і виправдовувався тим, що торопились поспіти засвітла. Леська на його слова лише махнула рукою і сказала, що прийде завтра вранці, наказавши, як буде лихоманити Добриню, то давати йому узвару, той применшує біль і знімає жар. Коли вона вже прощалась, Ярослав випадково підслухав, як вона говорила гному, що справі кепські, якщо воєвода доживе до ранку - може і виживе.

Поселили Ярослава в кімнаті із гномом та він, не чекаючи його, пішов сам спати. День видався напрочуд напруженим, хотілось спокійно все обдумати. Та куди там, заснув, як тільки голова торкнулась подушки.

Прокинувся Ярослав на світанку від хропіння Дартаза і ще якогось тривожного відчуття на душі. Трохи проворочавшись, встав і вирішив попити. Він пам'ятав, що на підвіконні стояв глечик із холодним квасом. Та глечик був порожній, цей шустрий гном вже встиг все видудлити. Ярослав вирішив пошукати на першому поверсі, згадавши, що там знаходилось невелике барильце з квасом. Відкривши двері хлопець опинився в абсолютно темному коридорі, господар видно економив на освітленні. Мацаючи руками стіну, він почав потрохи просуватися до виходу. Пролунало завивання пса і відразу гавкання собак у псарні. Потім юнак почув якийсь шум і приглушену лайку. Ярослав насторожився. Внизу хтось запалив смолоскип і хлопець узяв озброєних людей. Татарва!? Він швидко розвернувся і вбіг у кімнату, почав тормошити Дартаза.

- Прокидайся! Татарва! Та вставай, чорт тебе забирай!

Гном вскочив і вихопив сокиру.

- Що трапилось!?

- Вороги пробрались в терем! Одягайся!

- Які вороги? Тобі що знову якась мара приснилася?

- Який в біса сон! - одягаючи чоботи проричав Ярослав. - Вставай швидше, старий чортяка!

Нарешті гном щось уторопав і почав квапливо одягатись. За хвилину вони стояли одягнуті та озброєні.

- Треба добратись до Дарини із воєводою, - сказав Ярослав і визирнув з кімнати, тримаючи в руці кинджал.

- Добре ходімо, - погодився гном і пішов вперед, не забувши прихопити лук із стрілами.

Вони вийшли із своєї кімнати і Дартаз впевнено повів його до кімнати воєводи, схоже він добре бачив у темряві. Тихенько відчинивши двері, зайшли до кімнати. На їх щастя там горіла масляна лампа і при тьмяному світлі Ярослав побачив княжну, яка одягнена спала побіля діда.

- Дарино, прокидайся, - торкнувся її плеча хлопець.

- Що трапилось? - одразу відгукнулась дівчина.

- Тихо! Схоже в дім проникли злодії чи можливо татарва, - відповів Ярослав. - Треба якось здійснити тревогу.

Дартаз зачинив на засув двері і підпер комодом. Почулись обережні кроки, які затихли біля їх дверей. Потім хтось спробував відчинити їх. Побачивши, що нічого не виходить почав в щілину просовувати ножа.

- Та ламайте двері, - прошептав хтось за дверима.

- Так весь дім розбудимо.

- Ламай, дідько з ними, - наказав молодий голос.

У двері зі всього розмаху вдарили сокирою. Засув не витримав але комод не піддався.

- Трощіть швидше двері, - знову пролунав той самий молодий голос.

- Там чимось підперто, - незадоволено пробурчав хтось.

- Діставай меч, - прошепотів гном на вухо Ярославу, той послухався і витяг дворучний меч. - Якщо хтось полізе, бий його.

Поряд із хлопцем стала Дарина зі своїм мечем. Дартаз став поодаль і заправив свій лук стрілою. Двері затріщали і в них з'явилась тріщина, яка під ударами сокири швидко розширялась. Чиясь голова заглянула в кімнату і в ту ж мить просвистіла стріла і встряла нападнику в око. Протяжний крик рознісся по дому.

- Чого вам треба!? - закричав Ярослав.

- Віддайте княжну і ми підемо! - гукнули із-за дверей, переставши бити сокирою.

- Хто ви? - запитав хлопець.

- Яка різниця, не віддасте дівчину, всіх повбиваємо! - відповіли нападники.

- Дартаз, поглянь у вікно, що там робиться? - гукнув Ярослав гному.

Той поклав лук і сокирою вибив дерев'яну раму вікна, куски слюди полетіли на під. Він виглянув і миттєво сховався, дві стріли влетіли у вікно. Двері знову почали рубати. Добриня раптом вскочив із ліжка і тут же впав на підлогу, Дарина підбігла до нього, намагаючись підняти його.

- Добре, хоч бояться нас палити, - пробурчав Дартаз, вставши із сокирою біля дверей.

- Чому? - спитав Ярослав, притиснувшись до стіни і наготовивши меч.

- Не хочуть, щоб вогонь побачили із Боброва.

- Це ідея! - вигукнув хлопець. - Обмотай стріли чим не будь і підпали, а потім стріляй у вікно.

- Точно! - зрадів гном, а потім запитав стурбовано. - А зможеш стримати їх?

- Спробую

- Тоді, я пішов.

Гном кинувся рвати якісь рушники, йому стала допомагати Дарина, якій вдалося посадити на піл воєводу, вклавши в його руку кинджал. Хтось закричав у теремі, почулось гупання і люди почали вибігати на подвір'я прямо на лучників татарви. Пролунали крики поранених. В цей час двері не витримали і рухнули, виникла постать з мечем. Ярослав вдарив своїм мечем по ворожому мечу, той випав з рук нападника і він відразу сховався, та за ним з'явився інший. Хлопцеві було незручно махати довжелезним дворучним мечем у тісній кімнаті, тому він почав наносити колючі удари, один із яких вцілів у ворога. Ті відступили на деякий час, а потім під прикриттям щитів знову полізли до кімнати, їм вдалось подалі відсунути комод і увірватись в середину. Ярослав, прикриваючись мечем, засадив в одного із нападників кинджал, який прошив броню і зайшов між ребер. Та тут його штурхнули і він впав, відразу над ним нависла тінь із мечем. Але прошелестіла бойова сокира гнома і відтяла руку нападника. Дартаз своєчасно прийшов на поміч. Піднімаючись, Ярослав помітив, як Дарина підпалювала стріли і вистрілювала їх у вікно. Вогненні спалахи летіли у вже сіріюче небо. Хтось схопив хлопця за ногу, це був поранений ним ворог, та він не встиг підняти меч, як воєвода Добриня встромив свій кинджал тому у лівий бік.

Раптом почулись крики і татарва почала відступати. За хвилину уцілілі нападники кинулись до воріт, а потім побігли до лісу. Їх шлях освітлювала палаюча скирта сіна, яку випадково підпалила Дарина. Було видно, що із Боброва скакало кілька десятків вершників.

- Все, - сказав Дартаз витираючи піт і виглянув у вікно. - Бачу скаче до нас підмога.

- Хто це були? Татарва? - запитав Ярослав і обережно виглянув із кімнати, там вже нікого не було, тільки лежав мертвяк зі стрілою в оці.

- Схоже, - відповів гном і переступивши через труп ворога, перевернув його. - Так це татарва. Біс його забори! А мій однорукий все-таки утік.

Дарина вже знову клопоталась побіля свого діда. Почало потрохи світлішати і було видно, як старий воєвода посміхався, йому було радісно, що останні хвилини життя він провів в битві.

- Дарино, візьми цей оберіг, він в нашому роді вже багато століть. Хай він принесе тобі щастя, - промовив воєвода, важко дихаючи, і вклав у дівочі долоні невеликий позолочений ріг на срібнім ланцюжку. - Пробач мені, що не зможу довести тебе до Кийграда. Тримайся Дартаза, він допоможе тобі.

Добриня міцно стиснув руку онуки і тихо помер. Дарина голосно розревілась. Ярослав присів поруч і обійняв дівчину за плечі.

Загін татарви мчав лісовою дорогою. Їх залишилось десятеро. Ярїй притискував обрубок правої руки до себе і його губи зло кривились.

- Ми ще повернемось і помстимось! – прокричав його наставник Кулак.
- Так. Я вернусь! – люто блиснув очима князь.

31

Мальфар прокинувся вранці у дуже гарному настрої. Вчора повернувся до Кийграда купець Нестор і він вечором поспішив відвідати його. Після взаємних привітань і короткої розмови, Нестор нарешті вручив довгоочікуваний пакунок. Мальфар обережно розгорнув пакунок і побачив темно-червоний посох Мухамтина. Це справді був він – посох легендарного мага Мухамтина. Купець аж сяяв від задоволення, дивлячись, що зміг порадувати свого старого друга. Мальфар, ще трохи побув у Нестора, а потім, відмовившись від вечері, відправився додому, добре, що жив неподалік від дома купця. Вдома він, майже, всю ніч вивчав посох, листав старовинні фоліанти магичних книг. У посоху Мухамтина, ще жевріла магична сила, правда, невелика і все-таки вона існувала. Ну що ж, знову час збиратись в дорогу – спочатку до Хазарії, а потім морем в Персидію, а там вже поруч Тайбетські гори.

Мальфар зійшов вниз, Майша вже зранку клопотався на кухні. Сьогодні навідається Тобіас і він, після прощальної вечері, відпустить з ним старого хазара. А жаль, такий добрий кухар.

Поснідавши, маг піднявся наверх і почав знову потрохи пакувати валізи. Несподівано перед самим обідом до нього завітали гості. Коли Мальфар зійшов до них, він побачив перед собою двох чоловіків і одну молоду жінку. Вони вклонились йому, він теж схилив голову. Один із чоловіків, ще зовсім молодий, видно був лицарем ордена Зірки, другий же сорокарічний, в темно-зеленому камзолі, схожий був на якогось шукача пригод, а молода чорнява дівчина в барвистій сукні, скоріше за все була танцюристкою. Все це швидко промайнуло в нього в голові, доки він запрошував їх пройти до світлиці.

- Чим завдячую вашому візиту, – поцікавився Мальфар, коли всі розмістились навколо стола.

- Дозвольте відрекомендуватись, я магістр ордена Зірки Роман, цей чоловік граф Сент-Бруно, більш відомий, як Прокл, а молода пані – Ізана, танцюристка і... довірена особа принцеси Анни.

- Хмм... Колоритна у вас компанія. І звідкіля ви приїхали?

- Ми приїхали з герцогства Венедії, разом із посольством герцога Вольмира до Великого князя Святослава.

- Зрозуміло. Як поживає Вольмир?

- Добре. Збирається незабаром одружитись.

- Це мені відомо – з дочкою Святослава.
- Ні, з принцесою Анною – дочкою імператора Цезарії Василя II.
- Оце так! – здивувався маг.

Тут зайшов Майша і на великому підносі приніс кілька тарілок із легкою закускою, срібні келихи і глечик з вином.

- Пригощайтесь, – сказав Мальфар і власноручно розлив по келихам червоне вино.
- Дякуємо, – сказав Роман, інші поки відмовчувались.

Вони трішки випили і закусили. Мальфар відкинувся на спинку крісла і приготувався слухати, гості його заінтригували.

- Не знаю навіть, із чого почати. Спочатку хочу передати вам привітання від герцога Вольмира і його лист, – сказав Роман і, діставши лист, передав його магу.

- Спасибі, – промовив Мальфар, беручи лист. – Бачу, Вольмир ще пам'ятає мене. Це приємно.

- А так же привітання від Великого магістра ордена Константана, – продовжував магістр. – На жаль він був хворий, коли ми від'їжджали з Венедії.

- А що з ним?
- Нічого страшного, він вже одужує.
- Дякую, за привітання. Та ви ж завітали не тільки для цього, – поцікавився маг.
- Так. Ми прийшли до вас за допомогою.
- І чим я можу вам допомогти?
- Бачите, вся річ у Кинджалі Пророків.
- Он як? – здивовано здійнялись сиві брови Мальфара. – Тоді розповідайте все по порядку.

Він вмостився зручніше, розповідь гостей мала бути дуже цікавою і маг не помилився.

Ярополк, вигнавши лікарів, самотньо сидів біля ложа свого тяжкохворого батька. Ці кляті лікарі тільки розводили руками і відводили очі, судячи по всьому, князю Святославу залишилось жити зовсім небагато. Вже третій день він не приходив у свідомість і весь час марив. Ярополк вже зрозумів, що втримати великокняжий престол йому буде важко, його брат Ізяслав спить і бачить себе на цьому престолі. Та він очікував на підтримку Святославових дружинників, на допомогу його воевод, а ті раптом зайняли нічийну сторону, вирішивши не втручатись у чвари синів Святослава. І тепер Ярополк не знав, що робити. Виїхати з Кийграда він не міг, бо поки хворий батько треба було його заміщати в державних справах. Особиста дружина Ярополка була малочисленою, городяни не дуже його полюбляли, лише купці ставились до нього добре, та вони, як завжди, вичікували.

Князь зітхнув і підвівся, пройшовся по опочивальні Великого князя Русинії. Дивна річ, його батько такий великий правитель, має багато дітей та онуків, а помирає майже

самотній. До речі, де його улюблена донька – Дарина? Невже і тут встиг напакостити Ізяслав? Він похитав головою, треба вечором наказати його дружинникам зайняти великокняжий терем, якщо потрібно то і силою, хай тоді покаже своє істинне обличчя Щербань.

Тут почувся якийсь шум і до кімнати зазирнув його вірний дружинник Драч.

– Прибув ваш брат – князь Ізяслав, – повідомив він дещо занепокоєно. – З ним і старійшина волхвів Горюн.

– Проси. Посиль охорону, – наказав Ярополк.

– Добре, – зітхнув Драч і подумки вилаявся. Як тут посилиш, якщо маєш всього десяток, а з Ізяславом – сотня дружинників!? Та промовчав і щез за дверима.

Ярополк знову присів біля батькового ложа, розмова буде важкою. Загрюкали чоботи по дерев'яному полу і почулась легка перепалка, та потім все стихло і двері відчинились. До кімнати зайшов Ізяслав в яскраво-червоній одежі з вовчою шапкою на голові, за ним слідом волхв Горюн, як завжди одягнутий в білий балахон і обвішаний зв'язками амулетів.

– Здравствуй, брате, – привітався Ізяслав

– Здравствуй, – відповів Ярополк і підвівся.

Ізяслав пройшов до ліжка батька, схилився над ним, поправив йому подушку.

– Як він?

– Погано. Не приходить в себе, марить, – промовив старший брат і відійшов від ліжка.

– Балакають, що отравили Великого князя, – підвів очі на Ярополка Ізяслав.

– Брешуть. Лікарі кажуть – хвороба.

– А може порча, – втрутився волхв Горюн. – Дай-но я погляну.

Він підійшов до Святослава і поклав руку йому на чоло, заплющив очі. Постояв хвилину. Брати з цікавістю спостерігали за ним. Волхв відкрив очі і прибрав руку, потім поглянув на Ярополка.

– Порча із потравою, – сказав він гнівно.

– Не дури, – скривився Ярополк. – Тут нема глядачів.

– Правду кажу. Ти злигався зі священиками чужинського бога, а вони погубили Святослава.

– Ти з глузду з'їхав, старий відьмак, – розгнівався Ярополк.

Та Горюн підняв вказівний палець і продовжував.

– Ти запродав віру наших батьків і став вклонятись прийшлим богам.

– Не дурій, – насупився Ярополк, – а то звелю викинути тебе геть.

Та побачивши, як Ізяслав поклав руку на меч і напружився, він зрозумів, що його провокують на свару і зробив крок назад, до стінної шафи. Треба було відступати, не дозволити молодшому брату так просто вбити його. Аж раптом князь Святослав застогнав, сів на ліжку, відкрив очі і спробував підняти руку.

– Ти... будь... – прохрипів він, вказавши пальцем на Ярополка.

Потім знесилено впав і затих. Ізяслав схилився над ним.

- Помер мій батько. Ти його вбив, Ярополк! Він вказав на тебе!

Він вихопив меч, та Ярополк штовхнув на нього волхва, а сам швидко відкривши шафу, зник в ньому.

- Там підземний хід! - заволав, бризкаючи слиною, Горюн. - Він веде на Посольський двір, треба встигнути його перехопити.

- Не хвилюйся, там його чекають, - посміхнувся зловтішно Ізяслав і, сховавши меч, підпер шафу лавкою. - Чи ти подумав, що я справді власноручно вб'ю свого брата?

- Так ти, все спланував, - оторопів волхв.

- Ну і ти мені допоміг. Як у тебе вийшло, що батько встав?

- Не робив я цього, - пробурчав Горюн.

- Дивно. Та пора вже давати сигнал, - сказав Ізяслав, виглянув у розчахнуте вікно і кинув свою вовчу шапку з червоною стрічкою на подвір'я.

Відразу пролунав звук бойового рога і десятки воїнів кинулись різати дружинників Ярополка.

Болеслав неспішно прогулювався на подвір'ї Посольського двору. Сонце добряче припікало і йому було жарко в його нарядному вбранні. Дався йому цей придворний етикет! Магістр Роман, Прокл та Ізана пішли до мага Мальфара, на їх щастя він був досить відома особистість і їм швидко вказали де він живе. Вони кликали із собою Болеслава, та той не зміг, граф Мефодій щось занедужав і йому довелося залишитись, замість нього виконувати обов'язки посла. Хоча які обов'язки? Ходити по двору і чекати, що князь Ярополк захоче їх вислухати. Та поки що тому не до їх посольства, своїх справ вистачає. Тільки венеційські купці лізуть нахабно із своїми проханнями, ледь відкараскався від них.

Почувся шурхіт, Болеслав насторожився і озирнувся. Із якогось непримітного сарайчику вибрався доволі високий чоловік років сорока, добре вдягнений, але весь у павутині і пилюці. Десять далеко пролунав звук бойового рога.

- Ти хто такий? - поцікавився Болеслав, підійшовши ближче.

- Я - князь Ярополк, - відповів чоловік, торкнувшись свого меча та пильно глянувши в очі рицаря, а потім додав. - Мене переслідують вбивці, мій батько, князь Святослав, помер. А ти хто?

- Я посол із Венедії - шляхетний рицар Болеслав.

- Допоможи мені, рицар Болеслав, добратися до мого терему, там на мене чекають мої дружинники.

Болеславу б замислитись трішки про можливі наслідки, а він же з радістю гукнув своїх рицарів. Вони за хвилину готові були вирушити. Ярополк вже почистив одягу і нетерпляче чекав на них. Та вийти не встигли - на Посольський двір вбігли десятки озброєних воїнів Ізяслава. Ярополк крикнув, що він князь, син Святослава, але ті відразу напали на нього. Зав'язалась битва. Болеслав зі своїми рицарями почав відтісняти нападників із подвір'я, пробиваючись до стайні. Впали перші вбиті. Очі

воїнів налились кров'ю і пішов жорстокий бій, не на життя, а на смерть. Із будинку вискочив напіводягнений граф Мефодій і, нічого не розуміючи, спробував розборонити своїм криком, що вони послали Венедії, та ніхто його не чув. Болеслав рубився весело і поклав вже другого противника на землю. Нападники піддалися і почали потроху відступати. Але тут їм прийшла підмога у вигляді кількох десятків лучників, вони підняли луки і їх стріли проспівали пісню смерті. Першим, уतिकаний стрілами, упав бездиханно граф Мефодій, а через десять хвилин вже все подвір'я було вкрито трупами венедійських рицарів, серед яких лежав із стрілою в грудях і князь Ярополк. Тільки рицар Болеслав із останніх сил спробував прорватись, та десятки мечів порубали його.

Мальфар кивнув головою і сказав Ізані.

- Ти права, панночка, що вилила цю рідину. Мені відома одна рослина, зовсім безпечна, але її сік змішаний з вином страшна отрута.

- А про кинджал щось відомо? – нетерпляче запитав молодий магістр.

- Тут я не відаю чим вам допомогти. Якщо і з'явився Кинджал Пророків на цій землі, то мені про це нічого не відомо, та я обіцяю про це подумати, можливо щось і спаде на думку. А ну, Романе, дай мені ще раз поглянути на ці піхви.

Роман протягнув магу блискучі піхви від кинджала.

- Так, – промовив Мальфар, вертячи в руках піхви, – що тут у нас. Сяють два камені і вказують напрямом, може, дійсно, хтось поблизу з цим кинджалом. О! Дивіться, засвітився ще один камінець.

- Точно, – збуджено прошептав магістр.

Їх голови схилювались над столом, роздивляючись піхви і засяявший третій камінець. Раптом пролунав легкий стукіт у двері і всі, крім мага, здригнулись.

- Це Тобіас – мій учень, – спокійно повідомив Мальфар. – Майша, відчини йому двері.

- Здрастуйте, – сказав, зайшовши до кімнати трохи збуджений Тобіас і обвів здивованим поглядом компанію за столом. Ті відповіли не менш здивованими поглядами.

- Хмм... Здрастуй, Тобіас. А в тебе часом немає якогось кинджалу?

- Є, а що?

- Покажи, будь ласка, – попросив маг.

Його учень здвинув плечима і дістав кинджал, самий що не є звичайний, та й ще видно зроблений у Кийграді. Зітхання розчарування пройшло по кімнаті.

- А що трапилось? – поцікавився Тобіас і поклав кинджал на стіл.

- І більше немає ніякого? – ще раз запитав Мальфар.

- Ні. А що?

- Та нічого. А чого ти такий схвилюваний? – перевів розмову маг.

- На це є причини, – відповів Тобіас і поглянув на присутніх гостей.

- Та говори, – махнув рукою Мальфар.

- Помер Святослав.
- Ну що ж, це треба було очікувати.
- Його син, князь Ярополк, вбитий, – продовжував той. – Вночі можливі погроми не згодних із Ізяславом городян.
- Дякуємо за гостинність, Мальфар, та нам вже потрібно йти до посольства, – підвівся магістр Роман, а за ним встали Прокл з Ізаною.
- До якого посольства, можу я поцікавитись? – запитав Тобіас у Романа.
- Звісно. До посольства герцога Венедії Вольмира, ми приїхали з ним.
- О це так-так. Тоді, на жаль, маю для вас неприємні новини, – зітхнув Тобіас. – Немає більше вашого посольства, всіх убили дружинники Ізяслава.
- Як!? Не може бути!? Ти щось плутаєш.
- Вибачте, але це правда. Князь Ярополк утік у ваше посольство і венедійські рицарі його захищали. Об'явлено – князь Ярополк зрадив Святослава і отруїв його, будучи у зговорі з Венедією.
- Маячня якась, – сказав Роман, направляючись до дверей.
- Постій, я правду кажу. Вас розшукують, якщо спіймають стратять.
- Це точно, Тобіас? – перепитав Мальфар.
- Присягаюсь. Я не знаю хто ваші гості, але венедійців князь Ізяслав наказав всіх вбивати.
- Зачекай, Роман, присядь знову. Та й ви сідайте, Прокл і панночка. А ти, Тобіас, детальніше розкажи про все, що ти знаєш, – підняв застерігаючи руку Мальфар.

Магістр нерішуче поглянув на Прокла. Той, не вагаючись, знову сів на стілець, за ним сіла й Ізана. Роман розвів руками і теж присів.

- Майша, принеси келих для Тобіаса.

Старий хазар приніс келих і власноручно налив в нього вина. Всі нетерпляче чекали. Тобіас підсів до столу і, трохи відпивши вина, почав.

- Багато людей бачило, як Ярополк прибів на Посольський двір, де його чекав барвисто одягнутий рицар...
- Це Болеслав, – вихопилось у Ізани.
- Не знаю, як його звати, та коли прийшли дружинники Ізяслава, він наказав своїм людям захищати Ярополка. Вони бились хоробро, але дружинників було набагато більше, а потім з'явилися лучники і перестріляли їх. Тепер повсюди шукають венедійських лазутчиків...

В цю мить знову загрюкали у двері.

Невелика камінна фортеця прилаштувалась на скелі, що нависала над берегом моря. До неї вела єдина вузька дорога і кілька десятків воїнів могли боронити її від більш численних нападників. Цю фортецю, відомою ще під назвою "Орлине

гніздо", збудував далекий пращур нинішнього імператора Цезарії Василя II – славнозвісний імператор Клавдій I, а його внук удосконалив її. Останнім часом це було самим улюбленим місцем відпочинку Василя II. Особливо йому подобалась печера, розташована під фортецею, до якої вели сходи на глибину двадцяти сажень. У тій печері, облаштованій онуком Клавдія I, текло кілька джерел із прісною водою але саме дивовижне, що одне із них було гарячим. Його відвели до мармурового басейну і там завжди була тепла і цілюща вода. Пробили ще вузьке віконце і під вечір сонячні промені проникали у цю купальню. Вже у старому віці Василь II дуже любляв плавати у цьому басейні.

Ось і тепер імператор насолоджувався купанням у теплій воді та думав над листом Великого магістра Константана, його близького друга. Він його отримав відразу після повернення із морської подорожі, де провів майже два тижні разом зі своїм сином. Причин не довіряти цьому листу у нього не було, як і до тих злодіянь, що приписувалися імператриці. Василь II правив величезною імперією більше двадцяти років і мав великий досвід та й маркіз Торіллі, цей хитрий латинянин, голова таємної канцелярії, недаремно чималі гроші отримує. Ще півтора роки тому імператор дізнався, що герцога Мирослава і його старшого сина Розмира, а також барона Шрауба, віконта Корвада і сина багатого цареградського купця Бовані, вбили германські найманці за наказом Зорини і при активній допомозі її дядька Ахмантина. Він тоді дуже розлютився і ледь не засадив її в монастир, та потім добре подумавши вирішив, що за ради рідного сина, нічого не буде робити і наказав Торіллі знищити всі документи. Василь II зрозумів, що Зорина зробила це зі страху за майбутнє їх сина, який мав унаслідувати трон, але він так і не відважився на відверту розмову з нею. А ще не зміг перебороти свою огиду до імператриці, все здавалося йому, що обіймає гнучке і звабне тіло змії, тому все рідше і рідше заходив до спальні своєї дружини.

Василь II занурився у воду і перевернувся на спину, поглянув на свого старого слугу Тадеша, який сидючи на стільчаку під масляною лампою читав книгу. Імператор посміхнувся про себе, це він навчив давним-давно молодого Тадеша читати і писати, тепер той вже дід, має двох онуків. Хоча він молодший імператора років на десять, а в того ще жодного онука. Василь II зітхнув, чому трон імперії можуть наслідувати тільки чоловіки, залишив би трон своєму онукові від доньки, а так довелось відправити першу дружину до монастиря, щоб тільки не став, після його смерті, імператором Цезарії його двоюрідний брат чи хтось із його трьох синів. Він вибрав другою дружиною Зорину, така була чудесна дівчинка, мила, граціозна і полохлива наче лань. І хто міг подумати, що з неї виросте така злодійка, яка мала вже двох коханців, яких потім знайшли вбитими при загадкових обставинах. Тепер у неї новий хлопець, доповідають зовсім молоденький, якому ще жити і жити... Ні треба покласти цьому край! Зорина не заспокоїться і буде завжди переслідувати його дочку Анну. Ну що ж, прийдеться відправити ще одну дружину в монастир. Бачить бог, як цього він не хотів! Сьогодні прибуде маркіз Торіллі, треба буде обговорити з ним свою поїздку до Венедії і ще написати листа до Зорини, де повідомити про своє рішення. Її дядько нехай ще побуде

трохи канцлером, доки він не підшукає йому достойну заміну, а про це краще поговорити з впливовим сенатором Григорісом, той недолюблює Ахмантина.

Імператор вийшов із басейну. До нього відразу підбіг Тадеш і укутав його розгарячіле тіло великим банним рушником. Василь II відчув себе ліпше, як завжди, коли приймав кінцеве рішення і треба було лише діяти, а він не звик відкладати на потім.

Розніжена після купання імператриця сиділа в блакитному шовковому халаті перед дзеркалом, а повненька служниця Таміла розчісувала і заплітала її волосся. Зорина прискіпливо розглядала себе у дзеркалі, чисте без зморшок ледь засмагле обличчя, злегка розкосі чорні очі і тільки ніс з горбинкою, можливо, трішки псував її. Вже більше тижня вона жила в шаленому ритмі пристрасті, на жаль, це не могло тривати вічно і хоч їй не хотілось думати про майбутнє, та все ж настане час коли потрібно буде щось вирішувати. В неї все частіше закрадалась думка позбутися свого чоловіка і посадити на трон сина. Зорина відганяла її, але обнімаючи свого коханого, вона боялась що це встаннє. Звісно імператор не допустить різних пересудів, а вони, за словами Ахмантина, вже з'явилися. Клята герцогиня, ображена її відмовками, не втрималась і розпустила свого язичка, що до свого пажу та імператриці.

Тихенько відчинились двері і в кімнату вужем прослизнула Маліва, ще одна довірена служниця.

- Ваша величність, - вклонилась вона, - прибув гонець з листом від імператора.
- Добре, - нахмурилась Зорина. - Хай зачекає, я вийду через хвилину. І чого це його принесло на ніч глядячи?
- Не знаю. Він сказав щось термінове.
- Таміла, швидше закінчуй та подай мені червону сукню з золотими левами. А ти, Маліва, допоможи одягнутись.

Хвилин через десять імператриця разом із Малівою спустилась до вітальні. Там на неї, поряд із її начальником охорони Тембіром, старим аравом, котрий знав Зорину ще з дитинства, стояв і чекав вже не молодий чоловік, в жовто-синьому вбранні імператорських гінців в плащі з вишитою ластівкою. Він низько вклонився і дістав із шкіряної торбини згорнений трубочкою лист, перев'язаний червоною стрічкою і запечатаний сургучем з особистою печаткою імператора. Зорина взяла лист і відпустила гінця. Той, знову вклонившись, вийшов.

Піднявшись до себе, імператриця відправила своїх служниць і присіла біля столика. Вона задумливо подивилась на лист, останній раз Василь писав їй більше року тому, а так все передавав на словах. Значить цей лист містить щось особливе. Зорина нарешті наважилась і розламала сургуч, розвернула листа. Читаючи його, вона мінялась в обличчі від гнівно-злого до ошелешено-гіркого. Прочитавши листа, імператриця закрила очі долонями. Ось і все. Рішилось різко і жорстоко. Імператор написав, що йому давно відомо про всі її діяння та останньою краплею в його терпінні була спроба

Зорини вбити принцесу Анну. Тому, щоб не судити публічно, він, заради їх сина, наказує відправитись в монастир і завтра за нею прибуде ескорт на чолі з єпископом Вітусіомом, щоб відвезти до гірського монастирю святої Ельзїонори.

Що робити? Тікати? А куди? Ахмантин не зможе допомогти. Може спробувати поїхати до імператора і вмовити його не відсилати до монастирю? Ні! Ні! Не личить аравській принцесі стояти на колінах! Зорина рішуче підвелась із крісла і вийшла із кімнати. Вона наказала слугам накрити стіл з вечерею у її кімнаті і запросити Рїстана.

Коли юний красунчик зайшов до імператриці, то побачив її причепурену на дивані в барвистому халаті з розрізу якого визирала витончена ніжка. Рїстан опустився біля неї на коліна і поцілував милі ручки східної красуні.

- Коханий мій Рїстан, сьогодні наша остання вечерея, завтра я від'їжджаю до Цареграда, - промовила ніжно посміхаючись до нього Зорина. - Давай сповна насолодимось останнім вечором.

- Моя люба, що трапилось? - стурбовано запитав Рїстан, заглядаючи в прекрасні очі своєї коханої. - Ти мною не задоволена?

- Ти що, мій юний рицар, - зітхнувши сказала імператриця. - просто прийшов час нам розлучитись, мій чоловік чекає на мене.

- Я не зможу пережити нашу розлуку, без тебе у мене не буде життя, - промовив пристрасно її коханець і присів до неї на диван.

Зорина провела долонею по його золотистим волосам.

- На жаль наше щастя не може тривати вічно, я не вільна, в мене є чоловік, ще й наймогутніша людина Цезарії. Прийде час, ти зустрінеш іншу дівчину і покохаєш її. Вона не буде такою старою, як я і забудеш мене.

- Ні. Я ніколи не забуду тебе і ніхто мені крім тебе не потрібен. Не можу жити без тебе, покинеш мене - помру від печалі.

Вони зійшлись у довгому жагучому поцілунку. Потім, так і не приторкнувшись до їжі, роздягаючись на ходу, перейшли до спальні. Зорина віддавала себе всю до останньої краплини, утопаючи у пристрасних обіймах свого коханого. Їй хотілось померти насолоджуючись коханням.

Через деякий час вони лежали в ліжку знесилені, але щасливі. Рїстан ніжив її прекрасне тіло, покриваючи його своїми поцілунками. А Зорина раптом з жахом усвідомила, що пройде час і він буде пестити іншу жінку, а вона сохнутиме в монастирі. Та ні, цьому можна зарадити!

- Рїстане, ти, дійсно кохаєш мене?

- Так, я готовий віддати життя за тебе, моя любов! - цілуючи кохану, сказав хлопець.

- Я теж готова на все заради тебе!

- Давай втечемо, втечемо туди де ніхто нас не знає і ніхто нас ніколи не розлучить.

- Милий, нема такого місця на землі, - сумно промовила Зорина. - всюди нас знайдуть.

- Без тебе - мені не жити, - тихо проговорив Рістан, пригортаючи її до себе.
- Мені теж, - прошепотіла жінка і раптом розсміялась.

Рістан здивовано поглянув на неї.

- Не будемо сумувати, давай запам'ятаємо один одного веселими, як було раніше. Почекай мене, я зараз.

- Куди ти, Зорина?
- Принесу нам вина.
- Дай я сам, - захотів підвестись юнак.
- Лежи, лежи мій красунчик, я зроблю все сама.

Вона підвелась і вийшла із спальні. Рістан залишився чекати, щасливо мружачись - його кохала така прекрасна жінка, він знайде все-таки спосіб викрасти її і увезти далеко-далеко. В його мріях малювалась картина, як вони тікаючи від погоні скачуть лісистими горами, а потім поселяються на березі невеликої річки і живуть довго та щасливо.

- Мрійнику мій, тримай келих вина, - пролунав солодкий голосок його коханої.
- Я думаю, як нам втекти звідси, - беручи келих сказав Рістан.
- Я теж про це думала і здається знаю, як це зробити, - примощуючись поряд відповіла Зорина.

- І як?
- Ти готовий віддати життя заради нашого кохання?
- Так, - не вагаючись промовив юнак і труснув своїм золотим волоссям.
- Тоді давай вип'ємо за це, - запропонувала імператриця.
- За наше кохання! - підніс до губ вино молоденький паж, з обожнюванням дивлячись на свою кохану жінку.

- За кохання! - випила вино Зорина.

Вранці, коли вже було доволі пізно, Маліва занепокоїлась і наважилась відкрити двері до покоїв імператриці. Вона побачила на столі незайману вечерю, пройшовши далі нерішуче постукала до спальні і довго чекала на відповідь. Потім Маліва трішки прочинила двері та заглянула в кімнату. На ліжку, в обіймах один одного, лежали Зорина і Рістан. Вони були мертві.

Канцлер імперії Ахмантин прокинувся вранці у похмурому настрої, чомусь боліла голова і було якесь погане передчуття. Він, за допомоги слуг, вмився і одягнувся, весь час думаючи про вчорашній прихід магістра Феофана. Розмова була дуже важкою. Феофан отримав лист від Прокла, в якому той повідомив про загибель внука магістра, при спробі замаху на життя принцеси. Анна залишилась живою, а її подруга Феодосія і Редо були вбиті. Він спробував переконати Феофана, що не має відношення до цих вбивств, та той не дуже вірив йому. Ахмантин, котрий вдруге поступився настійному бажанню племінниці прибрати принцесу, тепер дуже жалкував про це, але нічого вже не поробиш. Та ще й Зорина до нестями закохалась у цього юного білявого красунчика,

а тепер весь Цареград наповнився чутками про їх стосунки і всі чекають на дії імператора. Єдине, що втішало канцлера так це те, що в такому стані імператриця могла зважитись на рішучий крок і тоді можливо з'явиться новий молодий імператор. А якщо і Зорина зникне, Ахмантин може стати регентом при юному Олександрі. Це було б просто чудово!

Попрацювавши із паперами у своєму кабінеті, канцлер по обіді зібрався поїхати до сенату, там мала відбутись розмова про додаткові витрати на закупівлю зерна у кельтських племен. Та вже на виході із дому його перестрів схвилюваний гонець від Зорини. Він передав листа від Маліви, служниці імператриці. Прочитавши листа, Ахмантин трохи зблід, такого він не очікував, ця дурепа покінчила зі своїм життям. Треба було швидко діяти і канцлер наказав негайно везти його до літнього палацу імператриці.

Прибулого Ахмантина зустріли перелякані охоронці та слуги, начальник охорони Тембір вже послав гінця до імператора і тепер не ховаючи своїх сліз розповідав про все канцлеру. Ахмантин разом з ним пройшов до спальні Зорини і побачивши, що ніхто не наважився прибрати тісно сплетені тіла коханців, тут же наказав слугам перенести Рістана в його кімнату, а служницям переодягти імператрицю і красиво покласти на ліжку.

Не встигли вони виконати його наказ, як по бруківки застукали колеса карети. Це приїхав єпископ Вітусіом, особистий духівник Василя II, в супроводі десятка вершників. Ахмантин спустився до нього. Худий, як щіпка, єпископ вийшов із карети і підійшов до канцлера. Він уважно вислухав Ахмантина, пожував тонкі губи і сказав.

– Я мав наказ імператора відвезти імператрицю до монастирю, та зараз нічого не зробиш, – він зітхнув. – Дозвольте побачити тіло її величності і прочитати заупокійну молитву.

– Так, ваше преосвященство, – відповів Ахмантин. – Я проведу вас за хвилину до її покоїв, як тільки її перевдягнуть.

Тепер він зрозумів, що трапилось. Зорина нізащо не хотіла потрапити до монастирю, живучи з імператором вона завжди панічно боялась повторити долю його першої дружини.

Відчитавши молебень, єпископ сухо попрощався, сказавши, що відразу відправиться до імператора. Ахмантин провів його на подвір'я і, як тільки карета єпископа сховалась за поворотом, знову піднявся до покоїв племінниці – необхідно було пошукати послання імператора. Та як він старанно не шукав, лист так і не знайшовся, схоже Зорина знищила його.

Імператор Василь II знаходився в своєму кабінеті у вежі фортеці "Орлине гніздо" разом із маркізом Торіллі, коли йому повідомили про прибуття гінця від начальника охорони імператриці. Він зараз же прийняв тремтячого зі страху гінця, який подав йому лист від Тембіра. Доки імператор читав, гонець намагався майже не дихати,

молячись про себе богів. Василь II, прочитавши лист, мовчки передав його Торілі. Той прочитав і похитав вражено головою.

- Не думав я, що імператриця на таке здатна.

- Я теж, - зітхнув імператор і, розвернувши своє грузне тіло, відкинувся на спинку крісла, заплющивши очі.

Маркіз махнув рукою, відпускаючи гінця і той, з великим полегшенням, тихо зник за дверима.

- Що будемо робити, ваша величність? Відмінимо поїздку до Венедії?

- Ні, - відкрив очі імператор. - Поховаємо і вирушаємо в дорогу. Зорину не вернути, можливо, це її найкраще рішення.

- Будуть різні чутки, - обережно сказав Торілі.

- Переживемо, - вже майже заспокоївся правитель імперії. - Для чого ти в мене на службі, придумай щось.

Маркіз на хвильку замислився і відповів.

- Ваша величність, що тут можна придумати, якщо цей закоханий у її величність юнак зовсім втратив розум та з відчаю отруїв імператрицю і себе.

- Так, дійсно, - задумливо погодився імператор. - Кохання, наче хвороба, іноді закінчується смертю. Поховаємо імператрицю з великими почестями в усипальниці імператорів, а тіло юнака віддає його родичам. І ось що, проведи публічне розслідування... Та не забудь про підготовку до поїздки у Венедію, приготуй весільні подарунки.

- Слухаюсь, ваша величність, - вклонився маркіз.

Василь II не відчував своєї провини за їхню смерть, було лише жаль їх погублене молоде життя, особливо цього юнака. Ах, Зорина, Зорина!

Вольмир полоскотав Анну і вона щасливо розсміялась, відіпхнувши його руку. Вони лежали на ліжку, трохи втомлені від кохання. У відкрите навстіж вікно до них зазірав щербатий місяць, освітлюючи їх оголені тіла. Герцог пустував і дражнив свою кохану. Нарешті він заспокоївся і ліг на спину. Анна прилинула до його грудей, її чорне волосся розкинулось по голому тілу Вольмира і він ніжно перебирав його пальцями.

- Послухай, коханий, - завела розмову дівчина, - ми з тобою живемо до весілля, як чоловік з дружиною, а це напевно не дуже добре.

- Моя люба, одне твоє слово і завтра нас обвінчають у соборі П'ятнадцяти Пророків, - відповів молодий герцог.

- Ні, треба зачекати листа від батька, не можна діяти без його благословення.

- Та, що ти кажеш, - вдавано обурився Вольмир, - імператор же дав згоду. Ти ж сама читала його лист у Константана.

- Так читала, але хотіла б почути це від нього самого, - зітхнула Анна.

- Сподіваєшся, що він приїде до Венедії? В Цареград я тебе не відпущу.

- Хотілось би.
- Добре, трішки почекаємо, тим більше, що це таке приємне очікування.

Принцеса штурхнула його своїм маленьким кулачком вбік. Герцог розсміявся і поцілував Анну.

- Це все, моя подруга Феодосія, - промовила дівчина обійнявши Вольмира. - Вона мене збентежила своїми розповідями про кохання... Мені так її бракує.

- Так, хорошою вона була, така радісна і весела, - погодився той і обережно поцікавився. - Та в останній день Феодосія була якась сумна.

- Було трохи. Вона поглядала на Редо, та все не могла з ним зустрітись на одинці.

- Чому?

- Граф Андре все робив, щоб вони не могли бути разом, - нахмурилась Анна. - А я в той вечір домовилась із одним рицарем, щоб Редо заступив на варту замість нього, думала вони перемовляться між собою, доки я чекатиму тебе в садку.

В неї на очах з'явилися сльози.

- Не вини себе, кохана моя, ти зовсім не винувата, що так трапилось.

Вольмир почав пестити її і вона потрохи заспокоїлась.

- А чому Андре перешкоджав їх зустрічі? - тихенько запитав герцог.

- Вона деякий час зустрічались з графом, а потім вони посварились і Феодосія кинула його. Я пам'ятаю, що на феєрверку вони про щось знову розмовляли осторонь від нас - Андре був такий злий, а Феодосія сміялась.

- Красива вона була жінка... Напевне багато чоловіків за нею упали?

- Я б так не сказала, останні кілька місяців вона стрічалась лише із Андре, а потім вже звернула увагу на Редо.

- А чого вони посварились?

- Граф сам жонатий, а ревнував її до всіх.

- Зрозуміло, - задумливо проговорив Вольмир.

- Що тобі зрозуміло? - насторожилась Анна.

- Зрозуміло, чому граф ходив такий не в собі, роздратований.

- Так, він теж дуже переживає смерть Феодосії.

Герцог вирішив змінити розмову.

- Погода чудова, якщо забажаєш, то завтра вечором поїдемо на річку і я покажу тобі мій новий палац, що будується на горі над самим Данаєм.

- Добре, можна поїхати, - погодилась дівчина. - А чому не зранку?

- Та в мене є деякі справи, я все ж правитель цього герцогства.

- Ти і мій правитель, - поцілувала його Анна.

Константан з кожним днем відчував себе краще і це його дуже втішало. Лікарі тільки розводили руками на таке диво, казали, що пухлина перестала рости і навіть почала трохи зменшуватися. Великий магістр корив себе за дурість, треба ж було так довіритись Феофану і прийняти від нього цю магічну кришталеву кулю, яка його

потрохи зживала із цього світу. Доведеться йому поговорити з ним дуже серйозно після повернення до Цареграда. Ще тиждень тому, лежачи в ліжку, він написав, на прохання герцога, детальний лист до Василя II про всі події, що відбулися і їх підозрах, щодо участі в них імператриці, а тепер чекав на відповідь. Вчора Константан почав підійматись із ліжка, поволі проходжуючись своєю кімнатою. Зараз він стояв біля вікна, спостерігаючи за ранішньою метушнею людей на подвір'ї замку, судячи зі всього, герцог збирався кудись від'їхати і схоже разом із принцесою. Його трішки морозило, тому на ньому був теплий візерунчастий байковий халат, дарунок хазарського вельможі.

Пролунав стукіт в двері і до кімнати зайшов його секретар Праст, схожий зі своїми вусиками на хитрого кота, котрий, після від'їзду Романа, став найближчим помічником Константана. Обличчя секретаря розплилось у догідливий посмішці.

- Доброго ранку, ваше преосвященство. Ви маєте сьогодні просто чудовий вигляд.

- Здрастуй, Праст. З чим прийшов?

- Ваше преосвященство вчора обіцяли переговорити із герцогом Вольмиром і графом Федеріком. Вони вже чекають.

- Запрошуй їх.

- З ними ще барон Шрауб, - повідомив Праст.

- Добре, нехай теж заходить.

Секретар злегка вклонився і щез за дверима. Константан присів у широке крісло біля столу. За хвилину до кімнати зайшли відвідувачі. Поздоровкавшись, вони наперебій почали говорити, що Великий магістр просто чудово виглядає. На що той, ледь поморщившись, подякував і запропонував їм приступити до справи за якою вони прийшли.

- Ваше преосвященство, - почав герцог, - у нас виникли деякі нові підозри щодо вбивства у замку. Ми хотіли б з вами поділитись нашими припущеннями.

- Розповідайте.

- Краще якщо про це розповість барон Шрауб.

- Добре, - погодився Константан.

- Ці вбивства поставили переді мною безліч загадок, - сказав барон, прокашлявшись. - Не зрозуміло, як хто-небудь міг проникнути до кімнати принцеси, обійти всіх вартових, вбити людей і безслідно зникнути.

- Можливо допоміг управитель Маркус? - припустив Великий магістр і поглянув на герцога.

- Ні, - відповів Шрауб. - Нами достеменно в'яснено, що він до цих вбивств немає відношення. Так же, як і ті два найманих вбивці, що вбили Мустина.

- Ви впевнені?

- Так, - твердо сказав барон. - Вони багато чого розповіли, але до вбивств вони не причетні.

- Тоді хто?

- Повірте, ваше преосвященство, я із своїми людьми зробив величезну роботу, перевірів купу припущень, та не знайшов нічого щоб прояснити хто вчинив замах на принцесу Анну.

- Ви хочете сказати, що справа зайшла в глухий кут? - підняв брові Константан.

- Ні.

- Тоді кажіть, не тягніть, бога ради, - не витримав Великий магістр і раптом підозріло спитав. - Ви підозрюєте одного із моїх людей?

- Так.

- Будь ласка, детальніше.

- Ваше преосвященство, ми зробили припущення, - продовжував барон, Вольмир і Федерік поки відмовчувались, - а що як це не був замах на принцесу, просто він так виглядав, як спроба вбити її.

- Ви хочете сказати, що хотіли вбити Редо? - перебив Константан барона.

Той кивнув головою, трішки не задоволений, що його весь час перебивають.

- І Редо теж, - встряв граф Федерік.

- Що значить теж? - перепитав Великий магістр.

- А це значить, що ці вбивства були викликані ревнощами, - знову відповів Шрауб. - Ми вважаємо, що одна людина сильно приревнувала баронесу Феодосію до рицаря Редо і, не стримавшись, вбила їх.

- І хто він? - спохмурнів Константан, вже починаючи здогадуватись.

- Граф Андре, - тепер вже відповів герцог.

- Я знаю, що Андре... хмм... мав так би мовити деякі стосунки із баронесою, але щоб він пішов на вбивство - не віриться, - похитав, не погоджуючись, головою магістр.

- Ваше преосвященство, - сказав Федерік, - багато людей заради кохання ідуть на злочини, із-за ревнощів вже не одна людина загинула, про це я добре знаю.

- Графе, мені відомо про ваш багатий досвід в цих справах, - почав сердитись Константан. - Та це нічого не доводить. Потрібні докази.

- Константан, мені Анна розповіла, що бачила, як Андре сварився на святковому феєрверку із Феодосією, - втрутився Вольмир. - А ще вона сказала, коли йшла по коридору, вдягнута в сукню баронеси, зустріла його і він навіть зупинився та простежив за нею поглядом, доки вона не пройшла. Анна була майже впевнена, що граф її впізнав і зараз викриє. Але нічого такого не трапилось...

- А потім, відпустивши варту по зміну, Андре пройшов до віконт Редо та не знайшов його на місці. Тоді він міг вирішити заглянути до покоїв принцеси, - продовжував Шрауб. - А заставши Феодосію із Редо у ліжку, міг не стриматись і дати волю своєму гніву.

- Не знаю, що сказати, - після коротких роздумів тяжко зітхнув Константан. - Я знав його ще зовсім маленьким хлопчиком, він син мого покійного друга і виріс у мене на очах. Чесно кажучи, не хочу в це вірити.

- Нам теж важко в це повірити, - знову заговорив герцог, - але лише так можливо пояснити ці загадкові вбивства. Ми вирішили нічого не робити і дочекатись

вашого одужання, щоб ви самі змогли все вирішити.

- Дякую, Вольмир. Та мені здається найкраще покликати його і прямо запитати.
- Тільки ви, ваше преосвященство, можете зробити це, – сказав Вольмир.
- Добре, – погодився Константан і подзвонив у срібний дзвіночок.
- Праст, будь ласка, запроси до мене графа Андре, – сказав він секретареві, який

миттєво з'явився у дверях. Той вклонився і зачинив двері.

Великий магістр поволі підвівся і пройшов до свого дорожнього сундука, відкрив його і трохи покопавшись, дістав пакунок із червоного сукна. Поклав його на стіл і розгорнув, там лежала блакитна книга із жовтою зіркою на обкладинці. Присутні мовчки спостерігали за ним. Герцог зі співчуттям, Федерік злегка барабанячи пальцями по столу, Шрауб зовсім незворушно.

- Ця книга – перший статут нашого ордену, написана засновником ордену Зірки Пророком Манфусом, – пояснив Константан.

- А чому зірка жовта? – поцікавився Вольмир, трохи нахилившись над книгою.
- В ті далекі часи емблемою ордену була жовта зірка – символ нашого сонця. Та

потім змінили на червоний колір, як дань тим захисникам віри, котрі пролили свою кров за Єдиного бога.

- І що ви хочете?
- Якщо граф Андре заприсягнеться на святій книзі, що він невинуватий, то так тому і бути, – твердо промовив Великий магістр ордену Зірки і поглянув в очі герцогу.
- Добре, – нерішуче промовив Вольмир і відвів очі.

На деякий час в кімнаті запанувала тиша. Було чути як у скло б'ється, невідомо звідки взявшись, жовтобрюха велика оса. Нарешті двері розчинились і до покоїв Константана зайшов граф Андре, одягнутий в жовто-червоний камзол. Він окинув поглядом кімнату і напружився, помітивши на столі блакитну із жовтою зіркою книгу.

- Здрастуйте. Ваше преосвященство, ви мене викликали?
- Так, графе. Ці пани мають деякі підозри щодо тебе. Мені не хочеться їм вірити, але потрібно, щоб ти розвіяв мої сумніви.

- Що я маю зробити? – запитав трохи хрипким голосом Андре, вже догадуючись, що захоче від нього керівник їх ордену.

- Граф Андре, поклянись на нашій реліквії, святій книзі нашого ордену, що ти не заподіяв ніякої шкоди баронесі Феодосії і рицарю Редо в ту жахливо ніч.

Той облизнув язиком сухі губи і запитав.

- Що ви маєте на увазі?
 - Поклянись, що ти не вбив їх. Поклади руку на книгу і поклянись.
- Андре підійшов до столу і невпевнено підняв руку та потім опустив її.

- Я не можу це зробити, ваше преосвященство.
- Чому?! – якимось стомлено і голосно запитав Константан. Інші присутні, похмуро презирнулися. – Розповідай! Тільки кажи правду!

- Знаєте, я покохав Феодосію, та вона була досить легковажною жінкою, – потупився Андре. – Це було суцільною мукою її любити. Вона насміхалась наді мною, а

потім і зовсім кинула. Я пробував її забути але не зміг. А тут вона прийнялась за цього молодого юнака... я хотів з нею поговорити, а Феодосія... вона лише сміялась.

Він замовк. Всі терпляче чекали. Андре підняв очі і поглянув на Константана, який з неприхованою біллю дивися на нього.

- Коли я дізнався, що на прохання принцеси Анни, Редо заступив вартувати в ніч, мені стало все зрозуміло і не витримав, пішов переконатись, можливо надіючись, що це буде неправдою. Переговорив із охоронцями і відправив їх підняти свою зміну, а потім пішов перевірити Редо.

- Що ж трапилось далі? - запитав магістр, коли той замовк ще раз.

- А далі я зазирнув до кімнати Феодосії та її там не було. Рицаря Редо теж не було на місці і я наважився зазирнути до покоїв принцеси. Те що я побачив мене так розлютило - вони лежали на ліжку принцеси і кохались, в мене щось обірвалось у грудях і я зайшов до них. Редо перелякався і вскочивши, почав одягатись, а вона знову розсміялась прямо мені в обличчя. Якась чорна пелена впала мені на очі, а коли я отямився вони вже лежали мертві. Виходячи із спальні зустрів служанку Терену, я злякався, що вона підніме шум і теж її вбив. Ось і все... Константан, я дуже жалкую, що так все сталося, хотів вам все розповісти, та не зараз - в Цареграді, тут я не міг зробити це.

Він замовк. Герцог не витримав і запитав.

- Ти впізнав Анну, коли її зустрів?

- Так.

- Чому ж ти не зупинив її?

- Не знаю. Я вагався та вирішив, що це прекрасна нагода зустрітись на одинці із Феодосією.

- А потім ти вирішив все звернути на імператрицю? - не втримався Федерік.

- Так вийшло, - хитнув головою Андре.

- Зрозуміло, - гірко сказав Константан. - Граф Андре, здайте свої повноваження своєму заступнику барону Карту, а самі збирайтесь та швидко від'їжджайте в Цареград, скажете, що маєте термінове доручення від мене. З Цареграду поїдете до гірського монастирю Темплірів і там чекайте на моє рішення.

- Слухаюсь, ваше преосвященство, - вклонився Андре.

- Іди. Перед від'їздом зайдеш до мене.

Граф вклонився і вийшов.

- Щось не дуже мені віриться в його щире каяття, - сказав Федерік, коли за ним закрилась двері.

- Помовчіть, графе, - обірвав його сердито Великий магістр і той ображено надувся.

- Я маю надію, що ця розмова залишиться між нами, - сказав Константан і обвів всіх поглядом. - Повірте, орден зуміє його наказати. Я не хотів би, щоб про це дізналась Анна, не треба її ще більше засмучувати, тим більше перед самим весіллям. Я сподіваюсь, що ви, герцог, обвінчаєтесь з принцесою, після того як ми отримаємо листа

від імператора, а можливо і він сам вирішить прибути до Венедії.

Вольмир кивнув головою, погоджуючись із магістром.

- А як же імператор? - та все-таки наважився запитати. - Ми ж написали в листі, що до цих вбивств причетна імператриця.

- Я переговорю з ним особисто, - зиркнув на Вольмира Великий магістр.

- Зрозуміло... Ми будемо мовчати.

- Ось і добре. А ви, барон Шрауб, за своє вміння розгадувати таємниці, отримаєте винагороду від нашого ордена.

- Дякую, - сказав, потупившись, барон.

- Зараз мені потрібно відпочити, так що вибачте мене, - підвівся Константан і почав загортати книгу в червоне сукно.

Всі мовчки встали і, вклонившись магістру, вийшли. Але на душі в них залишився якийсь неприємний осадок, відчуття якоїсь недомовленості.

34

Ярослав разом із Дартазом і княжною Дариною відплили на невеликому човні рано вранці, на другий день після похоронів воєводи Добрині. Похорони були пишні, жертви богам достойні великого воїна і присутні були майже всі поселяни, окрім вартових, які чатували навколо Боброва. Посадський староста Жедунок зібрав загін вояків і постійно тримав їх напоготові, побоюючись нового нападу татарви. Після нічного бою нарахували чотирьох вбитих із загону татарви, один з яких виявився їх колишній односелець - Сапрон, який видно перебіг до татарви. В Лисюка ж постраждало десяток людей, із яких шестеро було вбито, а інші поранені. Сам купець зі своєю матір'ю пересидів у кімнаті з сокирою в руці і вийшов тільки після прибуття допомоги. Як би не підпалена Дариною скирта, не зрозуміло чим би все скінчилось.

Лисюк на радощах, що він вцілів і його не встигли пограбувати, зібрав їм велику кількість припасів в дорогу та ще й перевдяг їх в нові нарядні одяжі. Ярославу, окрім всього, подарував венедійську кольчугу, яка була не тільки добротно зробленою, але і його розміру та сиділа на хлопцеві, наче влита.

І ось мандрівники, в останнє помахавши проводжаючим їх на берегу Лисюку та кільком поселянам на чолі із Жедунком, серед яких виднілась тоненька постать знахарки Леськи, завернули за поворот маленької річки і сховались від їх прощальних поглядів. Дарина правила стерном, а Ярослав з Дартазом сиділи за веслами. Вони неспішно гребли за течією, зберігаючи сили на весь день. Треба було поспішати, бо батько Дарини тяжко хворів, а вони і так згаяли багато часу. Навкруги суцільною стіною підступали до річки величні дерева. Сонце лише з'явилося із-за обрію і було ще доволі прохолодно. Княжна закуталась в шерстяний плащ і вміло керувала рухом човна.

- Не жалкуєш, що залишив Барта? - запитав хлопець у гнома.

- Ні. Нічого йому робити в Кийграді, ще загубиться. А вернусь – заберу.
- Він там у Лисюка всіх собак перегризе.
- Та ні, Барт добрий пес, тільки трішки балуваний.
- І хто ж його розбалував, – вперше після похоронів діда усміхнулась Дарина, –

часом не ти?

- Що поробиш, як я півроку людей не бачив, – посміхнувся в бороду гном.
- А Ярослав? – здивувалась дівчина. Дартаз зовсім забув, що казав їй.
- Так він, ще більше балував його, особливо, коли Барт винюхав гуля, якого потім

Ярослав і вбив, – не розгубився гном.

- О! Розкажи, – попрохала вона його.
- Хай краще Ярослав розповість, – знову посміхнувся гном.
- Та я так не розповім, як ти, – відбивався хлопець зніяковівши.

Але Дартаз не погодився і юнак, трохи збиваючись, розповів про цей випадок, більше нахвалюючи гнома.

- Не прибідняйся, – не погодився той, вислухавши його. – Бачите, Дарино, я підсковзнувся на моху і впав, гуль навис наді мною, думав все, так хлопець поцілів цій тварюці кинджалом прямо в серце. А мені залишилось лише відрубати йому голову.

- Це випадково, – знітився Ярослав під захопленням поглядом дівчини.
- Випадково!? А ведмідь? А волхв? Теж прямісінько в серце.

Нагадування про волхва знову заставило дівчину згадати померлого діда і вона зітхнула. Хлопець не втримався і легенько садонув балакучого гнома під ребро, той прикусив язика та було вже пізно – Дарина знову стала сумною.

Так вони проплили кілька годин, доки нарешті Дартаз угледів зручний берег і велів пристати до нього, трохи перепочити і підкріпитись, благо харчі не треба було економити. Вони розвели невелике багаття і зварили трав'яного чаю. А через годину знову відправились далі. Подорож, по словам гнома, буде десь близько тижня, якщо вони будуть гребти до самої темряви.

- Скажи, Дартазе, татарва це якесь славенське плем'я? – запитав Ярослав, якому не давало спокій питання, чому татарва хотіла викрасти княжну.

- Та ні, я би так не сказав, – замислився гном. – Там в північних лісах живе багато різних народів, які, до речі, теж потерпають від них. Татарва це загони воїнів, які об'єднуються за для грабунку інших, в їх загонах зустрінеш всі народи, серед них трапляються і славени. Вони, навіть, вибирають своїх князів і мають укріплення. Кийградські князі вважають ті землі русинськими і давно хочуть навести там лад, та поки що це в них не дуже виходить. Після військового походу на них, татарва трохи припишкне, а потім знову приймаються за своє.

- Чому ж вони грабують?

- Земля в них болотиста і лісиста, важко прогодуватись, а тим більше займатись чимось іншим. Здебільше ці племена полюють на звірів. Хмм... В них, навіть, є дикий звичай своїх немічних і стариків відвозити взимку на поталу вовкам в лісові хащі, щоб менше було їдоків. Хліборобством майже не займаються, хіба що деякі поселення

русинів, але їх зовсім мало – крапля в морі.

- Балакали вони по-славенськи, – не погодився хлопець.

- Ну і що, цю мову знають багато народів. Все-таки Русинія велика і сильна держава.

- Розумієш, там, ну звідки я, є такий народ – татари, свого часу вони були дуже войовничі, ось я і думаю може це вони.

- А як цей народ себе називає?

- Що ти маєш на увазі? – не зрозумів Ярослав.

- Мій народ називають гноми чи хноми, хоча ми так себе не зємо. Трохи схоже, та все-таки не так. Якщо приблизно перекласти на славенську мову, то ми діти світа або діти дня.

- Чесно кажучи, не знаю, як вони самі себе називають.

- Ось бачиш! А татарва – просто кінні загони воїнів різних народів, охочих пожитись за чужий рахунок, а що розмовляють славенською, – здвинув плечима Дартаз, – я теж нею балакаю, але це не означає, що я славен.

- Останнім часом, як я чула, до них багато приходить славен, – втрутилась Дарина, котра уважно слухала їх розмову.

- Чому? – поцікавився гном.

- Тікають від несправедливості князів. Коли Святослав захопив Чернів, а потім поставив над ними Ізяслава, то багато людей подались на північ до Новограда, там ще князів вибирають на віче, всім народом. А дехто пішов шукати кращої долі в моквинських землях. Хоча навряд щоб вони знайшли там щастя, хіба що змішаються з тамтешніми племенами і переймуть їх звичаї.

Дівчина замовкла і сумно зітхнула.

- А для чого вони хотіли викрасти Дарину? – запитав через деякий час хлопець у Дартаза.

- Не знаю, але скоріше за все заради викупу, вона ж дочка князя Святослава. Ця клята татарва частенько так робить, – відказав Дартаз і сплюнув у воду.

Вони кілька хвилин пливли мовчки. Дарина розмірковувала над чимось, розглядаючи зелені лісисті берега. Ярослав переварював інформацію, думав про схожість і не схожість їх світів. Він прикинув, як би не кружляла Прана навколо Місяця, то можна подумати, що перенісся у часі, настільки все схоже.

- Дартаз, а чого ви себе називаєте дітьми світла? – запитала у гнома дівчина.

- Тому що ми і є діти світла, – посміхнувся у кудлату бороду той.

- Я б не сказав, – скосив око на нього хлопець, – що ти схожий на світленького хлопчика.

- Це було так давно... Ми гноми живемо трохи довше, чим інші народи і в нас збереглись сказання про давні часи, – сказав Дартаз. – Багато тисяч років назад, тоді і Прана ще не з'явилась на небі, ми жили далеко на півночі, там півроку день, а півроку ніч. Холодів таких не було, навпаки було тепло, повсюди росли велетенські ліси і трава в зріст людини, ходили великі стада різних тварин, яких вже тепер немає. Наш народ

кочував, йшов за сонцем і стадами тварин, полючи на них. Коли був день – жив на півночі, а починала наближатись ніч – йшов на південь. Ось чому нас називали дітьми дня.

- А хто ж вас так називав? – поцікавився Ярослав.

- Як хто? – здивувався гном. – Діти ночі.

- Це хто ж такі?

- Вони наші близькі родичі, але залишались на місці. Заготовляли припаси і жили в дерев'яних домівках, ще багато із них працювали на аттейців.

- Аттейців?

- Це був народ могутніх чаклунів, який жив у велетенських камінних містах, що освітлювались вночі яскравими вогненними шарами. В наших сказаннях говориться, що держава Аттея існувала тисячі років, їх маги самі жили тисячоліття, вони могли легко двигати гори, повертали ріки, навіть літали на велетенських птицях, як і в вашому світі, Ярослав.

- В якому світі? – зацікавилась Дарина.

- Та це я просто так, – спробував викрутитись гном.

Але так просто від дівчини було не відбитись, яка давно щось запідозрила. Вже через день, на березі якогось острівка, коли вони готувались до вечері, вона випитала у юнака все про його пригоду. Спочатку недовірливо дивилась на нього, та його запальничка і кинджал дещо переконали її.

- Цікава у нього рукоять, – сказала Дарина.

- Це, схоже на пластмасу, її скоріше немає у вас, – спробував пояснити хлопець. – Вона схожа на смолу, тільки твердіша.

Княжна крутила в руках кинджал, роздивляючись його перед полум'ям багаття, над яким похмурий Дартаз, незадоволений рішенням хлопця все розповісти, варив в казанку, щось схоже на куліш.

- Дивись тут під червоною зіркою виїмка і подряпина. Можна спробую піддіти її?

- Спробуй, – погодився Ярослав і присунувся ближче до дівчини.

Вони сиділи поряд, майже торкаючись головами, схилившись над кинджалом. Дарина, ледь висолопив язик, зосереджено і обережно, піддівала лезом свого ножа червоний камінець. Нічого не виходило.

- Можливо, це просто подряпина, – проговорив хлопець у самісіньке вухо дівчини, злегка торкнувшись губами.

- Тихо, не лоскотись, – хіхкнула вона і нарешті підділа камінь, той туго, але все ж вийшов із рукояті. Дарина віддала камінець юнаку.

- Що там?

- Якась порожнина. Давай до багаття, краще роздивлюсь.

- Щось видно? – запитав Ярослав схилившись над дівчиною, яка ледь не вперлась у полум'я.

- Обережно, – пробурчав Дартаз, йому теж було цікаво. – Ви мені кашу перевернете. Що там у вас?

- Тут маленька порожнина і тирчить голка, – повідомила Дарина і випрямилась.

Зіштовхнувшись із юнаком, який зазірав їй через плече і захиталась. Щоб вона не впала в багаття, Ярослав підхопив її, потягнув на себе і вони завалились на землю. Дівчина тримала кинджал на витягнутих руках, стараючись нікого не поранити, тому просто впала спиною на хлопця. Вони дзвінко розсміялись.

- Досить вам вовтузитись, – посміхнувся гном, дивлячись на них. – Обережніше з голкою, раптом вона отруєна, це все-таки зброя.

- Та ні, не схоже, – відказала дівчина, підіймаючись із хлопця. – Там такий маленький отвір, що не всякий палець туди влізе.

- Все одно, обережно. І вже пора їсти.

Ярослав забрав кинджал і вставив на місце червоний камінець, котрий легенько клацнув, щільно закривши отвір. Мандрівники повечеряли і улаштувались на сон в човні витягнутому на берег. Деякий час розмовляли, дивлячись на зоряне небо, а потім почали засипати. Дарина уткнулась в плече Ярослава і дихала йому прями́сінько у вухо. Він укутав її плащем і заснув, щасливо посміхаючись. Гном прислухався до нічних звуків і дрімав. Навкруг все було спокійно. Цей маленький острівець був останній перед поворотом на ріку Славу.

Відправились вони рано, ледве засіріло небо. Ярослав так зівав, що здавалось щелепи виверне, Дарина жартувала над ним, назвавши його сонливим пугачем. Човен вийшов на середину річки і, підганяємий веслами, поплив за течією далі. Незабаром вони виплили на більш широку ріку.

- Ось і ріка Слава, – сказав гном.

- Так, – зітхнула дівчина. – залишилось зовсім небагато до Кийграда.

Вони плили весь день. Зупинились лише один раз і, швидко збігавши до лісу, знову відправились у дорогу. І в цю ніч вирішили заночувати на маленькому острівці. Дартаз обстежив його і приніс велику в'язанку хмизу. Запалили невеличке багаття і, повечерявши, заварили журавлиний чай з медом.

- Ярослав, а де ти взяв цей величезний меч? – запитала Дарина у хлопця.

- Мені подарував його Дартаз.

- Дартаз, ти що сам його викував?

- Ні, я зробив тільки рукоять.

- А як він до тебе потрапив?

- Це довга історія, – не охоче сказав гном і покуйовдив бороду.

- Розкажи, спати ще не хочеться, – попрохала його дівчина.

- Нема бажання, – сумно сказав той. – Мені не хочеться про це згадувати. Я і досі не можу заспокоїтись, цей випадок змінив все моє життя.

- Розкажи, Дартазику, – заблагала дівчина від цікавості. – Можливо тобі стане легше, якщо хтось ще знатиме про це.

- Не хочу згадувати, – насупився гном. Але Дарина не відставала.

І ось, через деякий час, він все-таки піддався проханням молодії дівчини. Трохи відкашлявшись, Дартаз почав свою розповідь.

- Це почалося років зо три тому, я жив тоді разом зі своїми родичами у невеликому селищі на захід від Кийграда. Мої батьки порахували, що мені вже час оженитись і підшукали мені жінку. Її звали Доролан і вона вже мала двох чоловіків. Як ви знаєте у нас жінок в кілька разів менше і тому вони мають декілька чоловіків. Коли ми жили далеко від цих місць, майже не спілкуючись з іншими народами, нічого в цьому не було особливого. Та тут дещо змінилось і молоді гноми почали задивляться на славенських жінок. Тим більше у вас інші звичаї, де один чоловік може мати кілька дружин. Ну і я запротестував, не захотів одружуватись. Була би Долоран красунею, ще нічого, але навіть по нашим міркам її важко назвати гарною, тільки сім'я в неї доволі багата і її дід один із наших старійшин.

Не зважаючи на тиск своїх та її родичів я відмовився... хмм... від такої честі і пішов з дому. В мене був рідний дядько Бартаз, котрий жив як хотів, часто подорожував і завжди насміхався над старійшинами. Як кажуть, в сім'ї не без уроду. Він був веселої вдачі та іноді любив добряче випити, часто не знаючи міри. Молоді гноми із захопленням дивились на нього, а інші проклинали його. Тому я вирішив розшукати Бартаза. І мені це вдалося. Він привітно поставився до мене і почав навчати ковальському ремеслу. Я працював підручним в його кузні і це подобалось мені. Одного разу я з ним навіть їздив з товаром до Новограду.

Десь через рік дядько привіз мене до одного поселення на краю болота. Там місцевий коваль навчився добувати дуже якісне залізо із болотної руди. Бартаз залишив мене навчатись у нього, а сам знову відправився до Новограду... Він так і не повернувся, говорять, загинув в лапах гуля. Після чого я і став на них полювати. Ну це інше...

Того коваля звали Бурмило, він був здоровенний і похмурий, мене добряче він ганяв, доки вчив ремеслу. Жінка в нього давно померла, залишивши йому п'ятеро дітей. Бурмило їх виростив і пристроїв до різних справ. А сам він жив із старшою донькою Жураною. Вона була каліка. В дитинстві трапився пожар у кузні і дівчина сильно постраждала. Половина її обличчя, ліва сторона, і трохи шиї було спалено полум'ям та ще й зламала тоді ліву ногу і та не правильно зрослась, так що вона дуже хромала. Дівчину так і прозвали Качка, за її криву ходу. Було їй вже більше тридцяти років і ніхто не хотів її брати в дружини. Хоча вдачею вона була спокійна і добра, дуже гарна господарка і завжди приходила всім на поміч. Дівчину в селі жаліли і не зобиджали.

Працюючи майже півроку в кузні її батька, я познайомився з нею дуже тісно і ми не зогледілись, як покохали один одного. Це були три місяця щасливого життя. Бурмило, спочатку бурчав, та незабаром погодився на наше весілля. Моє Каченятко, так я звав її, була дуже щасливою і почала готуватися до весілля. Здається все село радувалось, але знайшовся один виродок, родич Бурмили, двоюрідний брат її дочки - Хлод, якому наше весілля чомусь стало поперек горла. Він був в братстві Ведмеда і ледь не головний там.

Одного разу Хлод зі своїми друзками перестрів мене і почав погрожувати,

сказавши, що не допустить, щоб його сестра вийшла заміж за якогось гнома. Коротше, в нас зав'язалась бійка і я покалічив одного із них. Бурмило, дізнавшись про це, став наполягати, щоб я з його дочкою тікав, говорячи, що братство так це не полишить і вб'є мене. Ми прислухались до нього і вирішили поїхати із цього села. Через кілька днів у нас з'явилась слухна нагода – Хлод зі своїми товаришами кудись поїхав, казали, буцімто до Новограда.

Ми зібрались і однієї ночі покинули село, взявши із собою трьох коней. Вирішили поїхати до Боброва, де залишилась кузня Бартаза. Перші кілька днів старались їхати обережно, та від'їхавши подалі поступово заспокоїлись. Мені було так добре з моєю Жураною. Стояла середина весни і хоч вдень було досить тепло, та вночі – прохолодно. Занурившись під ковдри, нам було так хороше, що часто спали до самого обіду. Щасливі були дні!

Одного дня, пролежавши майже до обіду, ми встали, зібрались і відправились на лісову дорогу. Аж раптом із-за повороту нам назустріч виїхало десяток вершників. Ми закликали, впізнавши серед них Хлода. А потім все змішалось, я бився з ними, кричав, щоб Журана утікала та вона не послухалась і залишилась зі мною. Коли збили з коня і навалились на мене, я встиг одного придушити, а далі утратив свідомість. Очухався я зв'язаний. Хлод дуже злився і бив мене ногами, а моя кохана пробувала захистити своїм тілом. Врешті вони вирішили принести мене в жертву своєму священному ведмедю, хоч дехто і хотів відразу прирізати.

Вони прив'язали мене до коня і поїхали в лісові хащі. Моє бідне Каченятко бігло за нами та де там з її ногою, скоро вона зовсім відстала. Приїхали ми на якусь галявину і стали на нічліг. Частина із них кудись відійшла, а я залишився лежати зв'язаний біля багаття. До сих пір не можу зрозуміти, як моїй коханій вдалося невидимо прокрастись до мене і визволити мене. Ми тихенько поповзли до дерев, а там встали і побігли. Та знову якийсь страшний рок – наскочили прямо на Хлода. Той вихопив меч і хотів проткнути мене, та в цю мить, моя кохана, відштовхнула мене і закрила собою. Меч Хлода пропоров їй живіт. Я ж накинувся на нього і задушив його. Повернувся до моєї Журани і обійняв її. Так вона тихо і померла в мене на руках.

Дартаз замовк. Дарина ледь стримувала сльози. Ярослав безсило зжав кулаки.

– Вона була вагітна моєю дитиною, – тяжко зітхнув гном і охриплим голосом продовжував. – Тоді я взяв меч і пішов та повбивав цих виродків, а потім покидав їх тіла в болото. Вранці ж я, за нашим звичаєм, розпалив багаття і спалив тіло своєї коханої.

Вони деякий час мовчали, дівчина витирала сльози. Хлопець не наважувався запитати про свій меч. Та гном згадав про нього.

– А цей меч я знайшов у них у поклажі. До цього, підслухавши розмови, дізнався, що вони вважали його мечем їх пращура князя Руса. Рукоять в нього була пошкоджена, але була оздоблена коштовними каменями. Я зробив нову рукоять, не таку багату, зате більш міцну. Потім декілька маленьких камінців я продав Лисюку.

– Тепер зрозуміло, чому він так до нас добре поставився, – промовив тихо Ярослав.

Лягали спати дещо у сумному настрої. Та вранці, коли зійшло сонечко і осяяло водну гладінь, мандрівники повеселішали. Перед самим обідом, коли вони шукали місце пристати до берега, гном раптом сказав Дарині.

- Ти права, дівчинко, дійсно, поділився з вами своїм нещастям і трохи відлягло від серця. Тепер думаю, можливо розповісти все батькові Журани чи все-таки нехай думає, що ми живемо десь далеко і щасливо.

- Не знаю, - відповіла дівчина. - може хай нічого не відає і живе спокійно. Як ти думаєш, Ярослав?

- Як на мене, краще знати правду. Та хто знає, як він це переживе.

Пройшло ще три дні і нарешті на високому березі з'явився Кийград, стольний град Русинії. Місто було огорожено кількома дерев'яними мурами, а на горі величною спорудою здіймався терем Великого князя Русинії. Подорож рікою була напрочуд спокійною. Вони кілька раз приставали до маленьких містечок купувати свіжі харчі. Люди скрізь до них ставились доброзичливо. Дарина трохи пожвавішала і вже з нетерпінням чекала на зустріч із батьком. Ярослав частенько поглядав на неї і одного разу не витримав.

- Дарино, а тобі подобається твій наречений?

- Наречений!? - трохи здивувалась дівчина. - А! Ти маєш на увазі герцога Венедії. Я його не бачила, та кажуть він молодий і симпатичний. А що?

- Та нічого, - дещо сердито відповів хлопець. - Не бачила, а радієш. Може він тобі і не сподобається. Як там його звуть?

- Вольмир, - відповіла дівчина і задумливо поглянула на хлопця, прибрав із лоба своє волосся. - Я про це не думала, звикла з дитинства рахувати його своїм чоловіком. Мій батько про цей шлюб давно домовився із його батьком. Вони начебто приятелювали.

- Тобі, Дарино, не можна відразу до свого батька князя Святослава, можемо наскочити на твого брата. Треба діяти обережно, - втрутився Дартаз.

- А що ти пропонуєш? - знову зиркнула Дарина на чомусь засмученого Ярослава.

- Ти казала, що знаєш де живе цей маг Мальфар, то покажеш нам, а там ми зможемо його дещо розпитати. Не будемо зопалу лізти не знаймо куди. Можна потім дуже пошкодувати.

- Добре, - несподівано швидко погодилась княжна.

- І ще треба тобі перевдягтись, щоб ніхто не впізнав.

- Як? - не зрозуміла Дарина.

- Одягнешся хлопчиком, сховаєш свої коси, ми тебе трішки зробимо замазурою і ніхто із знайомих не впізнає. А ти, Ярослав, сховай меч, а то багато хто ним може зацікавитись.

- Добре, - проговорив хлопець, намагаючись не дивитись на дівчину.

- Не сумуйте, все буде гаразд, - усміхнувся гном, поглянувши на них. - Місто велике, нікому немає діла до інших.

І дійсно, вони спокійно причалили до пристані, заплатили гроші за стоянку і

охорону човна, одна срібна гривна за три дні, а потім піднялись до мурів міста. Дарину не можна було впізнати, просто молоде хлоп'ятко, яке вперше у великому місті. Ярослав замотав свій меч в ковдру і ніс його на плечі разом з іншими речами. Гном важко ступав попереду і, не зважаючи на його маленький зріст, всі перехожі поступалися йому дорогою. Хоча людей було зовсім небагато і місто стояло якесь дивно принишкле.

- Далеко ще? - поцікавився Дартаз у дівчини, пройшовши кілька вулиць.

- Ні, вже скоро, за тим поворотом буде вулиця, яка виведе прямо до його дома.

Вони пройшли вказаною вулицею і підійшли до непримітного двоповерхового будиночка, біля якого була прив'язана ряба кобила.

- Стукай, - сказав Дартаз хлопцеві.

Ярослав забарабанив у двері.

35

Мальфар кивнув головою і Майша пішов відкривати двері.

- За дверима троє людей, - повідомив присутніх маг. - Я не відчуваю від них загрозу.

- Може, краще, відіслати їх, - запропонував Тобіас.

- Ні, дізнаємося, що вони хочуть.

Двері грюкнули, почулись голоси. Через мить старий хазар відчинив настіж двері і впустив до кімнати ще трьох гостей. Виглядали вони досить цікаво, особливо виділявся своїм велетенським зростом і міцною статурою дуже загорілий юнак. Другий хлопчина, замурзаний і дивно незграбний, поблискуючи великими очима з цікавістю оглядів людей за столом, зупинивши свій погляд на Ізані. Вперед виступив третій їх товариш, невисокий та із здоровенними ручищами і звернувся до Мальфара.

- Доброго всім здоров'я! Пане маг, я гном Дартаз, племінник Бартаза, ви може пам'ятаєте мене. У нас до вас є важлива справа, ми прохаємо вислухати нас.

- Здрастуй, Дартаз. Я пригадую тебе і готовий вислухати вас, - ледь посміхнувся маг, розглядаючи прибулих.

- Якщо можна то наодинці, - нерішуче кашлянув гном.

- Наодинці!?

- Я вам розкажу суть діла, а ви самі потім вирішите, як вам діяти, - досить дипломатично сказав гном.

- Добре, - погодився Мальфар. - Майша, розмісти гостей біля столу і пригости їх чимось, вони видно приїхали здалеку і зголодніли. А ми, Дартаз, піднімемося наверх, до мого кабінету. Тобіас і ви, пане Роман, зачекайте на мене, будь ласка.

Ті кивнули головою, погоджуючись. Маг підвівся і запросив за собою гнома. Коли вони вийшли з кімнати, Майша приніс ще три стільця і почав їх прилаштовувати біля столу. Прокл був змушений тісно присунутись до Ізани, а поруч з ним присів молодий

велетен, а біля нього замурзаний хлопчик. Всі мовчки сиділи і чекали, лише Майша ходив поміж ними, накриваючи стіл. Та новоприбульці не наважувались їсти, а тільки поглядали один на одного. Магістр Роман, якого дещо турбував третій сяючий камінець на піхвах, сказав.

- Ви пригортайтесь, не дивіться на нас, ми вже поїли. Ви ж приїхали здалеку?
- Так, - відповів засмаглий юнак, - але ми встигли трохи перекусити.
- Випийте вина.
- Дякуємо, поки не хочемо.

За столом знову повисла тиша. Та невдовзі пролунали кроки і до кімнати повернулись Мальфар з Дартазом. Маг якось дивно посміхався, а гном виглядав не дуже задоволений. Вони присіли на вільні стільці.

- Ярослав, я хотів би щоб ти розповів свою історію всім присутнім, - звернувся до високого юнака Мальфар. - Постарайся, якщо зможеш, стисло і зрозуміло.

Юнак поглянув на гнома, той кивнув головою.

- Не знаю, як буде зрозуміло, але коротко зможу, - несподівано посміхнувся приємною білозубою посмішкою хлопець. - Справа в тім, що народився і виріс я в іншому світі, дещо схожому на ваш світ та все ж інакший.

Він обвів присутніх поглядом, всі трішки здивовано, але спокійно слухали його.

- Я нічого не знав про інші світи доки не захворів мій дід Сергій. Він, вже тяжко хворий, розповів, що давним-давно його занесла доля з іншого світу і залишив мені скриню, сказавши щоб після його смерті я прочитав там папери. Коли дідусь помер, я відкрив скриню і знайшов в ній папери, шкатулку, кинджал і кольчугу. А далі трапилось дивне. Я пристигнув до пояса кинджал і відкрив шкатулку. В шкатулці лежали два зелених камінця. Взяв один в руку і раптово перенісся в цей світ. На моє щастя, я зустрів Дартаза і він вирішив мені допомогти повернутись додому. Він згадав про мага Мальфара, що жив Кийграді та був знайомий з його дядьком і ми вирішили добратись до нього. Ось так ми опинились тут.

Ярослав замовк і подивився на Мальфара. Той обвів всіх поглядом і попросив хлопця.

- Покажи, юначе, нам свій кинджал.

Хлопець витягнув кинджал із торбини і поклав на стіл. Всі схилились над ним, роздивляючись його. Роман нерішуче взяв кинджал, потім дістав піхви із трьома сяючими червоними камінцями і вставив його туди. Камінці погасли. Хтось тихенько охнув. Роман щасливо посміхнувся, завдання великого магістра було виконано та ще й так швидко. Мальфар ледь нахмурився і простягнув руку до Романа. Той, трохи вагаючись, віддав кинджал із піхвами.

- А тепер моя черга дещо розповісти, - звернувся маг до Ярослава, котрий здивовано спостерігав за цим. - Двадцять років тому цей кинджал пропав із нашого світу, а він тут свята реліквія для віруючих у Єдиного бога.

- Це неможливо, - перебив його хлопець. - Цей кинджал у мого діда був понад сорок років.

- Можливо. Час тече по-різному в інших світах. У вас могло пройти сорок років, а в нас лише двадцять. Цей кинджал називають - Кинджал Пророків і він належить церкві Єдиного бога. Так що бачиш які справи.

Ярослав розгублено подивився на Дартаза. Гном встрияв у розмову.

- Мені відомо дещо про вашу релігію і віру в Єдиного. Я хотів би сказати, що якщо кинджал потрапив до Ярослава, то на це була воля вашого бога.

- Так, - статечно сказав Роман. - На це була воля нашого бога, він за допомогою цього юнака повернув священну реліквію і зібрав нас всіх у цій кімнаті.

- Не знаю, - промовив задумливо Тобіас. - Важко ось так відразу тлумачити волю Єдиного. А як же бути із хлопцем? Чи не потрібно нам допомогти йому повернутися додому?

- А як ми це зробимо? - поцікавився магістр.

Всі поглянули на Мальфара.

- Я не можу відразу відповісти на це запитання, - сказав він. - Потрібно добре подумати і, можливо, вернутись на те місце куди вперше потрапив Ярослав.

- Ви збираєтесь мені допомогти? - зрадів юнак.

- На це я зможу відповісти трохи пізніше, - проговорив маг і протягнув кинджал хлопцеві. - а поки що нехай цей кинджал побуде в тебе. Мені здається, що так буде надійніше.

Ярослав взяв кинджал в сріблястих піхвах і поглянув на горбоногого молодого чоловіка в червоно-білім камзолі. Той запитально дивився на мага.

- Я думаю, магістре Роман, ми поки не знаємо, чого від нас чекає бог. Цей хлопець перенісся через тисячі світів тільки з волі Єдиного і може бути його обранцем для якоїсь справи.

- Не знаю, Мальфаре, та згоден лише в одному - ми мусимо добре в цьому розібратися.

- Це добре, що ви хочете у всьому спокійно розібратись, та ви забули одну річ, - сказав Тобіас. - Вам потрібно швидко залишити Кийград бо, якщо вас спіймають, розбиратись буде нікому.

- А що трапилося? - запитав гном.

- Помер Святослав, а його син Ізяслав захопив престол, вбивши брата Ярополка.

- Що!? Не може бути!? - дзвінким дівочим голосом вигукнув замурзаний хлопчина, вскочивши із стільця.

Всі здивовано поглянули на нього.

- Так, і хто це у нас в гостях? - спокійно запитав Мальфар.

- Я княжна Дарина, дочка Святослава, - зірвала із себе шапку дівчина і труснула чорними косами.

Ізана зацікавлено поглянула на неї, вона раніше всіх помітила досить дивне в її в поведінці і запідозрила в замурзанім хлопчині дівчину.

- Хмм... Цікаво, - хмикнув маг. - Розкажіть нам, панночка, свою історію.

- Все дуже просто, - зітхнула Дарина і знову присіла на стілець. - Мій брат

Ізяслав не хотів, щоб я приїхала в Кийград до батька і переслідував мене. Його дружинники напали на мого діда Добриню, але Дартаз із Ярославом врятували мене.

- А де ж воєвода Добриня?
- Він помер.
- Співчуваю, - тихо промовив Мальфар. - І що ти збираєшся робити?
- Не знаю. Батько помер і тепер я не відаю, як мені поїхати до Венедії.
- До Венедії? - перепитав Роман.
- Так. Там мій наречений - герцог Вольмир.
- Хмм... Навіть не знаю, як вам сказати, княжна, - нерішуче почав магістр,

поглянувши на Прокла із Ізаною, ті ніяково потупились. - Та дещо змінилось.

- Про що ви кажете?
- Розумієте, ми з посольства Венедії. Якого, на жаль, вже немає, князь Ізяслав наказав своїм дружинникам всіх вбити, залишилися тільки ми.
- Яке нещастя, - зовсім зблідла Дарина.
- Та це ще не все, - продовжував Роман. - Герцог Вольмир незабаром одружиться

із принцесою Анною, дочкою імператора Цезарії.

Дівчина, почувши цю новину, зовсім поникла і Ярослав, не втримався, обняв її. Вона притулилась до його плеча і тихо розплакалась. Стільки всього на неї звалилось - смерть самих близьких людей і ненависний брат на престолі та ще й неможливість втекти від нього.

- Кріпись, Дарина, - зітхнув Мальфар. - Ми допоможемо тобі, не забувай, що твій брат Володимир - князь Новограда. Ти можеш поїхати до нього.

- Так, - погодилась дівчина, витираючи сльози. - Це буде найкраще, можливо він мене захистить.

Тут Тобіас раптом підвівся і сказав.

- Я піду зараз до тисяцького Туровця і попрохаю допомоги, може пришле з десятків дружинників, щоб допомогли нам виїхати із міста.

- Добре, - погодився Мальфар і додав. - Нам ще потрібні добрі коні і припаси.
- А куди ми направимось? - поцікавився Роман.
- Спочатку на північ, а потім вже вирішимо, куди далі.
- А чого на північ?
- Мені здається, що там нас не будуть шукати.

Роман не дуже впевнено кивнув головою, але сперечатись не став.

Тобіас попрощався і вийшов із кімнати, а за ним поспішив маг.

- Зажди. Візьми ці гроші, - Мальфар сунув в руки своєму учневі чималий кошіль з грошиками. - Туровець чесний чоловік, але гроші йому не завадять. І ще, про княжну ні слова, хай краще він про це не відає.

- Добре, - сказав Тобіас та вийшов на вулицю. Там він сів на кобилу і відразу поїхав до терема майбутнього тестя.

Маг повернувся до своїх гостей, присів на стілець і замислився. Всі з очікуванням дивились на нього.

- Завтра, рано вранці, ми вирушимо із Кийграда, – заговорив Мальфар до всіх. – Треба діяти обережно і сьогодні залишатися в моєму домі.

- Я хотів би провідати своїх знайомих, – встряв Дартаз.

- Це небезпечно, в місті повно людей з братства Ведмеда, а вони, по чуткам, давно розшукують якогось гнома.

- Зрозуміло, – похмуро сказав Дартаз і презирнувся із Ярославом.

- А ти, Дарина, знову перевдягнешся хлопчиком. Я тебе трохи підмалюю і вже точно ніхто не впізнає.

- А ми? – запитав магістр.

- У мене і для вас дещо знайдеться, будете хазарськими купцями.

- А може нас ніхто і не буде шукати, цьому Ізяславу зараз не до нас.

- Можливо, але не будемо ризикувати, – маг потріпав свою довгу бороду. – Я теж перевдягнуся.

- Мене буде важко передягти, – пробурчав гном.

- Нічого, щось придумаємо. А зараз давайте трохи вип'ємо вина. Майша, проведи Дарину до умивальні, нехай княжна приведе себе в порядок.

Дівчина, яка пробула витертись хустинкою, встала і пішла за старим хазаром. Мальфар неспішно розлив вино і, дочекавшись Дарину, підняв келих.

- За наше знайомство.

Всі мовчки випили.

- В мене таке відчуття, що ми зібрались всі разом не спроста і на нас чекає щось дуже важливе, – сказав маг поставивши келих.

- І що нас чекає? – вперше подав голос Прокл.

- Не знаю. Та бажано, щоб ми ближче познайомилися один із одним.

36

Прокл довго не міг заснути, він ворочався, підбивав подушку та рятівний сон не приходив. Поруч гучно хropів гном, а біля вікна тихо посапував Ярослав – прибулець з іншого світу. Прокл тихенько зітхнув, інші світи це повинно бути так цікаво, та що йому до цього. Зараз він мусить щось вирішити для себе, як йому жити далі. Його єдиний син, заради якого він врешті і жив, загинув. Залишився батько, та вони ніколи не були близькі, Прокл давно вже зрозумів, що той лише використовував його в своїх цілях. Знати би ще в яких? Він, з дозволу герцога Вольмира, написав лист до Феофана, котрий вийшов досить жорсткий і гнівний, в якому звинувачував свого батька у всіх смертних гріхах. Та тепер Прокла мучило сумління, чи треба було так гнівно писати, все таки Феофан по-своєму дуже любив свого онука і сподівався провести його по всіх щаблях ієрархії ордену, можливо навіть зробити магістром. Здається загибель Редо була просто трагічною випадковістю. Прокл сумно зітхнув.

Ізана. Солодка біль і страх її жалю. Маленька і вертлява дівчинка виросла і

покохала його. А він боїться цього кохання, тікає від нього, а вона переслідує його, не відпускає. Дивні створіння ці жінки – кохання і жертвенність у них поруч. Вже йому здалось, що все, вони розлучились навіки, аж раптом вона, забувши про все, спішить йому на поміч. І ось зараз Ізана знову готова помчатись за ним на край світу. Де тільки цей край? Прокл подумав вже вкотре, а чи не краще йому все розповісти їй і розставити все по своїх місцях, та для цього йому треба зібрати всю свою мужність. Мужність? Він гірко посміхнувся.

Дарина з Ізаною спали в одній кімнаті. Вони довго не могли заснути і багато розмовляли. Ізана розповіла про своє життя, особливо про події останнього місяця і, що зараз вона не знає, як їй бути далі. Дарина ж, уважно вислухав її, розказала про домагання свого брата Ізяслава та про загибель свого діда і запропонувала разом добиратися до Новограда, де княжив Володимир. Зітхнувши, Ізана сказала, що спочатку їй необхідно серйозно переговорити із Проклом, а потім вже щось вирішувати. Та невдовзі їх зборов сон і вони, неспокійно крутячись, заснули.

Маг Мальфар і магістр Роман розмістились в одній кімнаті. Молодий магістр підозрював, що маг мав намір поговорити з ним та і в нього виникло багато запитань до господаря. Роман перший не витримав і звернувся до Мальфара.

– Мальфар, у мене до вас багато питань, – сказав він, збивши подушку і усівшись на ліжку. – Я розумію, що вам хочеться допомогти хлопцеві вернутись додому, та Кинджал Пророків це святиня нашої церкви і необхідно його повернути до ордену, щоб він слугував нашим віруючим. Ви ж вірите в Єдиного, то чи не краще повернути кинджал церкві?

– Роман, я розумію твоє прагнення повернути цю річ до церкви, але спочатку дай мені відповідь, чому Феофан так наполегливо домагається цього кинджала? – сказав маг, сівши на стілець.

– Як чому? Це наша реліквія і вона дасть можливість подорожувати іншими світами, а це означає ми зможемо нести правду Єдиного бога в ці світи.

– Багато хто пробував здійснити ці подорожі, та нічого в них не вийшло. Нам ще треба дізнатись більше про навколишній наш світ, перш ніж ми зможемо добратись до інших.

– А Ярослав? Він же зумів, значить і ми зможемо, – не погодився Роман.

– Це особливий випадок і зовсім незрозумілий. Я не впевнений в тому, що це пов'язано із кинджалом, хоча перевірити треба.

– Ось чому нам потрібно вивчити цей кинджал. Тут іде річ не про магістра Феофана, який мені ніколи не подобався, і якому цей кинджал точно не дістанеться, а про можливість вивчення його нашим орденом.

– Магістр, ти чув легенду про місто Талім? – раптом запитав маг.

– Дещо чув, – відповів Роман. – Там віруючі вистояли перед навалою тоді ще диких аравських племен. Вони пересвідчилися в силі Єдиного бога, коли тисячі віруючих своїми молитвами можуть робити чудеса. А чого ви запитуєте?

– Послухай, що мені розповів очевидець цих подій. Аравські племена оточили

невелику гірську фортецю Талім, їм потрібно було захопити його, щоб прорватись на перевал і спуститись в долину для грабування. В Талімі були не лише еллінці, але арави і славени, які прийняли віру в Єдиного, та навряд чи вони могли довго протриматися, ворогів було так багато. На їх щастя в фортеці знаходились п'ять Пророків – Еманол, Куртан, Танрон, Манфус і Еліра. Пророки пообіцяли захисникам Таліма, що через три дні до них прибуде поміч. Три дні захисники мужньо відбивали напад ворогів, а на четвертий день їх залишки піднялись на стіни і побачили незчисленні аравські війська, які готувались на вирішальний штурм. Захисники Таліма впали на коліна і почали молитись Єдиному. Ворог пішов на приступ, здавалося все скоро скінчиться. Та раптом із найвищої вежі міста вдарив вогненний промінь і за мить спалив майже половину військ аравів. Це було жахливо. Дим чорним стовпом піднявся до самого неба і заволок його, сонця майже не було видно, сморід від згорілих тіл людей і коней не давав дихати. Арави не витримали цього жаху і кинулись тікати. Це їх пізніше переконало в могутності Єдиного бога і з часом вони прийшли до його віри та ще й стали найбільшими запеклими прибічниками.

– Можливо, що все так і відбувалось. Та що ви хочете цим сказати? – зітнув плечима магістр.

– Слухай далі. Цей очевидець, повір мені, я маю вагомі причини довіряти йому, розповів, що Пророки використали Вогненний щит. Три дні Вогненний щит лежав під палючим сонцем на вежі, потім вони прикріпили до його середини зелений кристал, відомий нам тепер як камінь друїдів, вставили в спеціальні отвори кинджали і закріпили їх піхвами. Вранці четвертого дня Пророки Еманол і Манфус піднялись на вежу. Коли вороги пішли на приступ, вони направили на них щит і з кристала вирвався промінь, який за десяток секунд спалив половину аравських військ.

– І що це означає? – оторопіло запитав Роман.

– А це означає, що магістр Феофан робить спробу зібрати цю страшну зброю знову і, здається, він знає як користуватись нею.

– Боже мій, – прошептав вражено магістр, – та ж це така могутня зброя.

– Ти знаєш, що Вогненний щит був у Персидії в храмі вогнепоклонників, зелений кристал у кельтських друїдів, один із трьох кинджалів, Кинджал Пітьми перебував на землях кафрів і лише два – Кинджал Пророків і Кинджал Еліри знаходилися в ордені Зірки. Більше двадцяти років тому я дізнався, що хтось пробує все зібрати в одні руки.

– Феофан?!

– Так. За ці роки він отримав всі речі, окрім Кинджала Пророків.

– Це ви його викрали?

– Не просто викрав, а замінив на точнісінько такий чи майже такий, сподівався, що Феофан не здогадається. Справжній кинджал я вирішив віддати одному магу, відомому як волхв Олег, та в силу різних причин він загубився і я мав надію, що назавжди.

– То виходить Пророки самі розкидали ці речі по різних куточках землі, давши їх різним племенам, щоб їх не могли використати, – задумливо проговорив магістр.

- Вони добре розуміли, що це дуже жахлива зброя, щоб довірити її одній людині чи одному племені.

- Зрозуміло, що магістр Феофан захоче використати цю зброю. Але проти кого?

- Не знаю. Та які б у нього не були цілі, зброя не повинна бути зібраною, тому що наслідки можуть бути жахливими.

- І що ви хочете зробити?

- Я хочу, Романе, спробувати відправити цього прибульця з кинджалом знову в його світ.

- Чесно кажучи, не знаю, що і відповісти. З одного боку ця зброя жахлива, а з іншого, ніхто не знає, можливо, вона нам повинна колись пригодитися. Якщо Пророки захотіли б, то вони просто знищили ці речі.

- Тому і я не зміг просто знищити кинджал, - зітхнув Мальфар.

- Тоді краще сховати його разом із піхвами.

- Можливо, та не знаю. А якщо хтось знайде? Це повинно бути дуже надійне місце.

- Давайте, Мальфар, порозмислимо над цим і поки не будемо спішити приймати рішення.

- Добре, - погодився маг і запитав. - Скажи ти довіряєш Проклу? На скільки мені відомо, саме він роздобув Вогненний щит і камінь друїдів для Феофана.

- Я був проти його поїздки з нами, але Константан наполіг. Мабуть він вважав, що буде краще тримати його в полі зору.

- А ця дівчина, Ізана, чому вона з вами?

- Ізана закохана у Прокла, котрий виховав її з дитинства, тому вона з нами і ще за неї прохала принцеса Анни, яка перейнялась долею дівчини.

- Зрозуміло. Анна таким чином хоче якось віддячити цій дівчині, - сказав маг.

- Скоріше за все, - погодився Роман.

- Так, дивна зібралась у нас команда, - задумливо промовив Мальфар.

- Згоден. І все відбувається навколо Кинджала Пророків.

Переговоривши ще кілька хвилин, вони загасили свічку і лягли спати. Та Роман ще довго не міг заснути, думав, що йому робити, як бути далі. Просто викрасти кинджал і втекти він не міг, щось стримувало магістра і це врешті суперечило його натурі та й, правду кажучи, цього молодого прибульця теж було жаль. Константан послав свого племінника лише за тим щоб цей кинджал не дістався Феофану, можливо у Великого магістра були вже якісь підозри, що до свого старого приятеля. Роман тихо зітхнув і вирішив поки плисти за течією, а далі видно буде.

Гості прокинулись при перших променях сонця, нашвидку привели себе в порядок і щільно поснідали їжею приготовленою старим хазаром. Майша показав себе із кращої сторони, вставши раніше всіх, він приготував дуже смачний сніданок.

- Ну що, тепер нам потрібно зайнятися перевдяганням, - сказав Мальфар,

підвівшись із-за столу.

- З кого почнемо? – посміхнувся Прокл і допив кухоль духмяного медовару.
- Зараз Майша принесе хазарські наряди і ви перетворитесь у купців.
- А я? – поцікавився гном, доїдаючи смажене м'ясо.
- Ти будеш слугою і охоронником, що приїхав з нами із Хазарії.

Дартаз звично покуйовдив бороду, але промовчав. Через годину майже всі були одягнені у візерунчасті халати хазарів. Роман із Проклом стали хазарськими купцями, Ізана їх служницею, а гном – охоронником. Дарину знову передягли в хлопчика, маг її трохи підмалював, навівши легкі вусики. Ярослав залишився таким же, яким і був, халата такого розміру йому не знайшлося. Сам же маг, підстригши довгу сиву бороду, покрасив її в чорний колір і теж перетворився у купця. Одягся він досить кричуще, в багаті хазарські одяжі, обвішав себе золотими прикрасами, а тюрбан на його голові був самий більший, тепер в ньому впізнати мага було майже неможливо.

- Ми хазарські купці, котрі наняли дружинників для супроводження, тут так часто роблять, своєрідний побічний дохід. Ярослав і Дарина мої племінники, а ви Роман із Проклом мої товариші у торгівлі. Дартаз охоронник, гномів часто наймають для цієї справи, а Ізана просто служниця. Зрозуміло?

- Так, – за всіх відповів Роман, пробуючи глибше натягнути на голову тюрбан.
- Розмовляти буду я, бо хазарську мову добре знаю, а вам краще мовчати.

Вони стали чекати. Майша зніс кілька валіз Мальфара і поставив біля дверей. Сам же знову пішов на кухню, приготувати щось свіженьке в дорогу. Пройшла година, а Тобіас не з'являвся, всі потрохи почали нервувати. Дарина шепталась з Ізаною, Прокл спокійно сидів, лише Ярослав із Романом часто вставали і ходили по кімнаті. Мальфар, тримаючи в руці покритий різьбою посох, щось уважно розглядував на ньому.

- Може щось трапилось, – не втерпів гном. – Давайте пройдемо до ріки, там ми залишили човен.

- Ні, почекаємо, – сказав маг.

Їм довелося просидіти ще години дві, доки не пролунав стукіт у двері. Маг сам відчинив Тобіасу. Латинянин зайшов до кімнати і посміхнувся, побачивши напружені погляди.

- Все гаразд. Десь за годину під'їдуть десяток дружинників Туровця. Вони приведуть коней для вас і відведуть до південних брам, там ви приєднаєтесь до сотні із тисячі Туровця та виїдете з міста.

- А куди вони направляються? – запитав магістр.
- Вони їдуть до застави на південних рубежах, змінити там сторожу.
- Нам же треба на північ, – нахмурився Мальфар.
- Ви трохи проїдете з ними, а потім з десятком дружинників об'їдете Кийград і виїдете до маленького містечка Жорстін. Звідти ви можете поїхати куди завгодно.
- Зрозуміло.
- Скажіть, маг Мальфар, ви допоможете мені повернутись додому? – запитав трохи хвилюючись Ярослав.

- Спробую, - відповів маг. - Та Кинджал Пророків тобі, можливо, прийдеться залишити.

- А як же без нього у вас вийде відправити мене додому?

- Побачимо. Виберемося з міста, тоді поговоримо.

Через годину, в супроводі десятих мовчазних дружинників, вони виїхали до широкої вулиці, де на них чекала сотня вершників. Серед них виділявся богатирською статурою Муровець, брат Златки, він сидів на великому жеребці чорної масті.

- Ого! Муровець їде з нами, - не втримав здивування маг.

- Його попрохала Златка, - пояснив Тобіас і додав. - Я вас не буду проводити, а вернусь до Майши, закрию дім і заберу його із собою. Вночі було неспокійно, кількох хазарських купців пограбували і вбили двох гномів, волхвів із братства Ведмедів все більше прибуває до Кийграда.

- Щасливо тобі, мої вітання твоїй нареченій і тисяцькому, - сказав Мальфар.

- І вам хай щастить, - відповів той дещо сумно. - Якби не моя Златка, то поїхав би з вами... Буде можливість, дайте вісточку.

В оточенні дружинників вони поступово під'їхали до південних брам. Рідкі перехожі майже не звертали на них увагу, вони вітали місцевого улюбленця богатиря Муровця. І дійсно його не можливо було не примітити, справжній велетень у сріблястих латах, з великим мечем на поясі та булавою в лівій руці, з окованим залізом щитом на спині. Він добродушною посмішкою зустрічав вигуки городян. Південну браму охороняли тяж воїни Туровця, тому вони без перешкод минули їх.

Від'їхавши кілька верст від міста вони розділились. Сотня поскакала на заставу до Дикого поля, а Мальфар зі своїми супутниками та десятком дружинників на чолі з Муровцем до Жорстіна.

Дорога була напрочуд спокійною, зустріли вони лише декілька селянських підвід. Ярослав із Муромцем іноді кидали зацікавлені погляди один на одного, міряючи хто виглядає міцніше. Якщо Муровець і поступався хлопцеві в рості, то лише трішечки, а в плечах він був явно ширше. Але вони так і не наважились заговорити. Ярослав весь час був поряд із Дариною і не хотів щоб хтось необачно її викрив. Єдиним, хто не замовкав весь шлях, був гном Дартаз. Він швидко знайшов спільну мову із дружинниками і вони дружно сміялись над його небилицями.

Вечором їх загін дістався Жорстіна. Дружинники вирішили заночувати в містечку та зранку повернутись до Кийграда, а семеро вершників не заїхавши до Жорстіна поскакали далі. Попереду їхали Прокл із гномом, потім Ізана і Дарина, а далі Мальфар з Ярославом і магістром, за ними ж два коня з поклажею. Вони скакали доки зовсім не стемніло, тоді завернули до лісу і вирішили заночувати. Багаття не розводили, бо літня ніч була теплою, навіть трішки задушливою. Розсідлали коней, стриножили їх і пустили пастись на невеликій галявині, а самі уляглись під молодим ясенем. Вартували по черзі, спочатку Ярослав і Прокл, а на світанку Дартаз. Дорога добре втомила мандрівників, тому вони відразу полягали спати і заснули майже миттєво.

Вранці, коли мандрівники нашвидкуруч привели себе до ладу і сіли снідати, Мальфар сказав.

- Тепер, коли нам вдалося вибратись із Кийграда, ми повинні вирішити, що нам робити далі.

- Ми з Ярославом повертаємось до нашої лісової хатини, - першим почав Дартаз. - А тебе, Мальфар, просимо поїхати з нами і спробувати допомогти Ярославу повернутись додому.

- А як же кинджал? - не витримав магістр і поглянув на хлопця, той торкнувся кинджала.

- Він нам не потрібен, - сказав гном, заспокійливо поклавши руку на плече Ярослава. - Може він допоможе відкрити ворота до його світу, тоді забирайте цей кинджал.

- А що ти знаєш про ці ворота? - зацікавився маг.

- Чув легенди про Брану до інших світів. Біля моєї хатини на березі озера є руїни якогось древнього храму, можливо в них знаходяться саме ці ворота і тому Ярослав опинився там.

- Цікаво, - проговорив Мальфар і додав. - Романо, ти не турбуйся, можливо вдасться відправити хлопця і залишити тут кинджал. Треба спробувати.

- Тоді я їду з вами, - відповів магістр.

- А ви що надумали? - маг звернувся до Прокла з Ізаною.

- Поїдемо до Новограда, - відповіла Ізана, кинувши погляд на мовчазного Прокла. - Супроводимо Дарину до її брата Володимира.

Ярослав нишком поглянув на княжну, яка задумливо сиділа і дивилась собі під ноги. Серце в нього раптом защемило.

- Ви можете поїхати з нами, - сказав він трохи схвильовано. - Наскільки я зрозумів, впевненості, що у нас все вийде - немає і ми потім могли би разом відправитись до Новограда. Все ж буде безпечніше. Як ти вважаєш, Дарино?

Гном здивовано подивився на хлопця, покуйовдив бороду але промовчав. Мальфар хмикнув. Ізана торкнулась руки Дарини, та підвела голову і зустрілась поглядом із Ярославом.

- Добре, - тихо погодилась княжна. - Все одно спішити мені нікуди, а я не знаю чи буде мені краще у Володимира.

- Згода, поїдемо всі разом, - подав голос Прокл. - Цікаво буде на все це поглянути. Сподіваюся, Ярославе, тобі пощастить повернутись додому.

- Ну що ж, якщо ми всі їдемо до хатини Дартаза, потрібно зняти ці хазарські одяжі і стати звичайними подорожніми, - підвів ризику розмові Мальфар.

Всі мовчки погодились, один магістр не дуже був радий цьому рішенню, все-таки він до кінця не довіряв Проклу. Та що поробиш і він теж почав перевдягатись.

Перевдягнувшись, мандрівники засіддали своїх коней.

- Дідько мене забори! - вилаявся гном, залазячи на коня. - Гноми не створені для їзди на цих створіннях, за тиждень моя сідниця стане камінною.

- А що, краще бігти тримаючись за хвіст коняки? - весело засміявся Ярослав, він дуже зрадів, що Дарина поїде з ним.

- Ти ще не знаєш, скільки гном може пройти пішки, - пробурчав Дартаз. - Гноми найкращі піші воїни у світі!

- Анітрохи не сумніваюсь, - сказав хлопець і заскочив на свого коня. - Та мені здається на конях все-таки буде швидше.

За годину вони знову їхали дорогою на північ. Ярослав, Прокл, Дартаз і Роман були в латах і при повному озброєнні. Виглядали вони, як невеликий загін воїнів, які супроводжували купця, цю роль на себе взяв знову Мальфар, з його двома дочками.

Попереду їхали Прокл із гномом, вони про щось неспішно розмовляли, точніше Дартаз пробував розговорити задумливого крадія. Дарина і Ізана навпаки жваво про щось тараторили. Як тільки княжна вирішила поїхати разом із Ярославом, вона трішки повеселішала і часто кидала погляд назад, спостерігаючи, як Мальфар та Роман розпитували у хлопця про його рідний світ. Той напружуючи всю свою уяву, старався задовольнити їх цікавість, підшукуючи для них зрозумілі слова.

- Ну все, Романе, на сьогодні досить мучити хлопця своїми запитаннями, нехай трохи перепочине, а то бач, як спітнів, - весело проговорив Мальфар до магістра.

- Добре, - погодився той, здивовано поглянувши на мага, чого б це він так звеселів. - Бачу у вас покращав настрій.

- Атож, - посміхнувся Мальфар. - Можна сказати, що ти Ярослав повернув мені віру в майбутнє.

- Як це? - здивувався хлопець і витер спітніле чоло.

- Розумієте в нашому світі діють закони магії, точніше діяли, зараз магія майже зникла, - зітхнув маг. - Скажіть, як пережити це чоловіку, котрий сотні років мав справу з цією силою, вивчав її і використовував, а вона, звісно магія, за останні двісті років зійшла нанівець. Скажу чесно, для мене це було дуже боляче, особливо думаючи про майбутнє людства.

- А до чого тут Ярослав? - поцікавився магістр.

- Так він же розповів про свій світ де зовсім немає магії, за те з'явилась нова сила - наука, яка і далі допомагає вирішувати проблеми людства. Чи не так Ярослав?

- Схоже, що так, - хитнув головою юнак.

- Ось бачите і я тепер маю надію, що у нашому світі відбудеться теж саме, на зміну магії прийде наука. До речі, магістр, поява П'ятнадцяти Пророків зовсім не випадкова, вони дали новий поштовх розвитку, скажімо так, нашої цивілізації. Всім же відомо, що Пророки не користувались магією, скоріше за все це була наука, про яку так чудово розповів нам наш юний друг.

- Про це ж саме віруючі в Єдиного Творця давно твердять, - сказав Роман.

- Скажіть, Мальфар, а маги теж вірять у Єдиного бога? - запитав Ярослав.

- Що значить теж, - весело обурився маг. - Та нам про це давно відомо, ще до появи Пророків, недаремно багато магів допомагали їм. Тільки тепер мені стало зрозумілим, що вони напівсвідомо зрозуміли про новий етап розвитку людства.

Він замовк, а потім підморгнув магістру.

- Був час, коли і я став магістром ордену Зірки, зробивши багато корисного для нього. Недаремно тодішнє моє ім'я записано золотими скрижалями в історії ордену.

- Це могло бути, - відповів на запитальний погляд Ярослава Роман. - Свого часу маги багато зробили для становлення нашого ордену. Та зараз їх серед нас майже не залишилось.

- Зовсім не залишилось, я маю на увазі справжніх магів, - підняв вказівний палець Мальфар.

- А хто це справжні маги? - поцікавився хлопець.

- Це ті в роду яких одні лише маги і живуть вони сотні, а то тисячі років. На жаль, діти в них народжуються дуже рідко.

- А чому?

- Не знаю, можливо це плата за магічну силу. Хоча багато тисяч років тому було інакше та після появи на небі Прани все змінилось.

- А ви справжній маг?

- Так.

- І батько ваш живий?

- Можливо, - спохмурнів Мальфар. - Та не будемо про це.

- Перепрошую, - зніяковів Ярослав.

- Ладно, - махнув рукою маг. - Може тебе щось інше цікавить?

- Не знаю навіть... розкажіть тоді про Творця, - попросив хлопець.

- В наших дуже древніх книгах сказано, що давним-давно, коли не було ні простору, ні часу, з'явилося щось чи хтось. Скільки часу минуло невідомо та несподівано воно вирішило творити. Так з'явився Творець. Він став плодом чи можливо яйцем і за мить з нього виросло дерево Всесвіту. Схоже на о той молодий розлогий дуб.

Мальфар вказав пальцем на дерево попереду їх.

- Дерево Всесвіту росло, збільшувалося, в ньому з'явилися зірки з планетами і багато чого іншого. Творець створив собі Безсмертних помічників і наділив їх великою силою, а з їх допомогою населив Всесвіт величезною кількістю різноманітних живих створінь. Та цього йому здалося замало і він вирішив сам пересилитись у створений їм Всесвіт. Для цього він створив людину, в яку вселив свій дух і люди стали його очима в цих світах. А світів у Всесвіті безліч і він поступово розчинився в людях. Його Безсмертні помічники побачили, що Творець покинув їх і став жити мільйонами життів, розлетілись по різних світах, стаючи там місцевими божками. Вони почали сперечатись між собою і навіть воювати, хотіли щоб якнайбільше людей, а значить і дух творця поклонялися їм, тоді Безсмертні становились сильнішими і могли хизуватись один перед одним.

- Тут ми дещо незгодні, - не стримався магістр. - Єдиний бог не розчинився в

людях, а як би заснув і скрізь сон спостерігає за нами, чекаючи на пробудження. Творець прокинеться, коли люди увірують в нього, тоді відбудеться Справедливий Суд Божий і кожна людина отримує по своїм діям.

- А як же мертві, вони теж пробудяться? - поцікавився Ярослав.

- Що значить мертві? Людина не вмирає, просто її душа переноситься до іншого світу і відроджується в іншій людині. Якщо людина жила праведно, вона знову відроджується в доброму і світлому світі, а якщо ні, то це буде світ п'їтьми і страждань, де треба очистити свою душу від бруду.

- І скільки це триватиме?

- Для нас можливо безкінечно довго, а для Єдиного бога - одна мить, - відповів Роман.

- Тоді, як же я зміг потрапити сюди? - запитав хлопець.

- А що тут дивного? - втрутився Мальфар. - Просто наші світи вирости із однієї гілки Всесвіту і, скоріше за все, роз'єдналися зовсім недавно. Щось колихнуло їх, вони зблизились і ти перенісся до цього світу. Це як комаха, котра несподівано з однієї гілки звалилась і впала на іншу, пройшло майже миттєво.

- Виходить люди можуть подорожувати світами?

- Безсмертні створили Брама Світів, де це можна зробити. Вони і самі так подорожують і переносять цілі народи, які поклоняються їм, - сказав маг.

- Якщо люди в усьому світі увірують щиро у Єдиного бога, то Безсмертним дорога буде закрыта до них і почнеться Золотий вік людства, - вставив Роман. - Тому ми і проповідуємо нашу віру, але не можна насильно заставити людей повірити, треба щоб вони самі прийшли до віри в Єдиного.

- А ці Безсмертні вони перешкоджають цьому?

- Дехто перешкоджає. Та вони не можуть діяти відкрито, а тільки через інших людей. Якщо вони переходять в тіло людини, то стають смертні, тому роблять це вони рідко, здебільше спокушають людину різними благами або наділяють якимось властивостями, щоб вони могли проповідувати їх.

- Дивно, у моєму світі багато релігій, хоча майже всі вірять в одного бога і лише поклоняються йому по-різному, - промовив задумливо Ярослав.

- Коли ці релігії об'єднуються, тоді і наступить для вас Золотий вік, - сказав повчально магістр. - Теж саме і у нас.

- Ці релігії говорять про рай для праведників, який на небі і пекло для грішників, що під землею. Можливо це якісь світи?

- Можливо, - зітнув плечима Роман.

- Дехто із великих магів стверджував, що дерево Всесвіту росте в двох напрямках, одне тягнеться до світла, а інше до п'їтьми. Так що все може бути, хоча особисто я думаю, що це дурниця, - проговорив Мальфар і додав. - Будемо сподіватись, що нам вдасться відправити тебе назад, до твого світу, та зробити це буде дуже важко.

Ярослав замислився над перипетіями своєї долі. Його супутникам теж перехотілось розмовляти і вони мовчки їхали далі, думаючи про своє.

Ізана розповідала щось смішне Дарині і та весело сміялась. Гном нахилився до Прокла і сказав кілька слів, той кивнув головою. Видно поступово в них зав'язались дружні стосунки, можна навіть сказати, що вони чимось були схожі між собою, такі ж одинаки. Раптом Дартаз притримав свого коня і підняв руку. Всі насторожились і зупинились. Із лісу назустріч їм вийшли троє озброєних людей і перекрили дорогу.

- Стійте, - наказав один із них, сивоусий воїн. - Хто ви і куди їдете?
- А сам ти хто такий щоб нас запитувати? - похмуро відгризнувся гном.
- Спокійно, - промовив сивоусий, - на вас націлені стріли так що відповідайте ввічливо.

Ярослав закрутив головою, пробуючи побачити у лісових хащах лучників, але нікого не було видно. Мальфар трішки виїхав вперед і сказав.

- Я купець і по своїм справам їду до Новограда. Не знаю хто ви, та ви не схожі на розбійників.

- Ми не розбійники, а дружинники князя Ярополка і теж направляємося до Новограда. Нам потрібні ваші коні.

- Нам вони теж потрібні, - спокійно сказав Прокл, дивлячись в очі сивоусому.
- Ви зможете купити їх собі у селищі, верст десять звідси. Грабувати вас ми не будемо.

- А що ж ви самі не купите? - запитав маг.

- Там дружинники Ізяслава, цього братовбивця. Так що злізайте з коней і без дурниць, - погрозово наказав воїн.

- Здається мені, що у вас там засів лише один лучник і ви хочете взяти нас на переляк, - насмішувато сказав Мальфар.

Сивоусий зло примружив очі і відповів.

- Досить і однієї стріли для твоєї дочки. Так що накажи своїм воїнам злізти з коней.

- На жаль нам самим потрібні ці коні, - похитав головою маг.

Ярослав нарешті здогадався і трохи підвівши голову, побачив на високому старому дубі, що навис над дорогою, лучника. Той цілився прямо в Дарину. Хлопець напружився і почав потихеньку тягнутись до кинджала на поясі. Тут Дарина промовила до нападників.

- Я - дочка князя Святослава і сестра Ярополка, Дарина. Ми теж тікаємо від Ізяслава так що нам дуже необхідні ці коні.

- Не знаю, чи ти правду кажеш, панночка, але нам потрібні лише коні. Не бійтесь ми не заподіємо вам зле, якщо віддасте коней.

В цю мить Прокл розпрямився і кинув із двох рук маленькі ножі, які полетіли до крони дуба. Почувся зойк і на землю впали два чоловіка. Гном миттєво сплигнув з коня і підскочив до сивоусого. Той вихопив меч і схрестив його із сокирою Дартаза. Знову змах обох рук Прокла і два товариша сивоусого впали із ножами в горлі. Роман вихопив меч і поскакав на підмогу гному, та не встиг. Дартаз вибив меч у противника і розкріїв йому голову так, що дві половинки його шолома покотились по траві. Ярослав тільки

встиг витягнути кинджал, коли все скінчилося. Він поглянув на дівчат, Ізана з кинджалами в обох руках насторожено крутила головою, а Дарина так і залишилась приголомшено сидіти, спостерігаючи за миттєвою схваткою.

- Прокл, - зітхнув Мальфар, - здається ти трохи поспішив, ми могли домовитись з ними.

Той зліз з коня і підійшовши до вбитих зібрав свої кидальні ножі. Випростувавшись, він сказав.

- Не люблю бути під прицілом.

- Вони хотіли лише коней, - гнівно вигукнула Дарина. - Їх самих переслідували дружинники Ізяслава, ми могли з ними поговорити і переконати, що ми їм не вороги. Ці люди пробирались до князя Володимира і могли поїхати з нами.

- Заспокойтесь, Дарина, - промовив магістр. - що зроблено, то зроблено.

- Вам легко казати, а це мій народ, - зціпила зуби княжна.

До неї під'їхала Ізана і почала щось тихо казати, заспокоюючи її. Прокл з гномом відтягнули трупи до кущів і накрили зрубаними гілками. Потім сіли на коней і їх маленький загін знову продовжував свій шлях.

Ярослав порівнявся із Дартазом і Проклом.

- Як це вам вдалось, так швидко розправитись з ними? - запитав він.

- Дартаз їх раніше помітив, - сказав Прокл. - І ми зупинились, щоб лучники не опинились у нас за спиною, а то б вони нас перестріляли, як куріпок.

- А що домовитись з ними було неможливо? - нерішуче спитав хлопець.

- Ярославе, вони забрали б наших коней, а потім і нас пограбували, могли і вбити. Як можна повірити на слово незнайомим людям? - відказав сердито гном.

- А чому вони не стріляли перші?

- По-перше не так просто поцілити, а по-друге ми могли від них утекти. Як би вони тоді нас догнали?

Ярослав невпевнено кивнув головою, хотів ще щось запитати та передумав і, притримавши коня, приєднався до Романа. Хлопець з тугою згадав про свою домівку і вирішив все зробити, щоб повернутися додому.

Князь Ізяслав сидів за столом із воєводою Щербанем і рвав руками ще гаряче м'ясо кабанчика, допомагаючи собі гострим хазарським кинджалом. Він тільки що повернувся із Ярополкового терему, де вершив суд над прибічниками свого брата. Більшість за його наказом тут же було зарізано, а в тих, кому Ізяслав залишив життя, взято клятву на вірність. Якщо добре подумати, треба було всіх порішити, та це могло визвати ускладнення із їх родичами, тому він стримався. Ще не час. Треба спочатку поховати батька і брата, справивши їм велику тризну з багатими дарами богам, щоб трохи умиловити їх. Старійшина волхвів Горюн знову наполягає на принесенні

цнотливих дівчат в жертву Перуну. Ну ще зрозуміло полонених, а дівчат навіщо? Точно, цей волхв навіжений і трохи не сповна розуму, але без нього поки що не можна.

Щербань, який не був такий голодний і пив лише холодне пиво, спостерігав за князем, котрий їв, рвучи м'ясо, наче вовк. Нарешті наситившись, Ізяслав смачно ригнув і випив повний кухоль вина.

- Ну що там у тебе? - поцікавився князь.

- Все гаразд. Городяни сидять припиншклі, багато купців виїхало із міста, ті ж хто залишився переживають, коли все заспокоїться. Торгівлі, правда, майже немає.

- Купців чіпати не можна, я потім з ними переговорю. А тобі скажу, що все залишиться, як при моєму батькові.

- Мені можеш не казати, князь, - сказав воевода. - Тільки треба трохи заспокоїти братство Ведмеда.

- А що таке?

- Вони почали вбивати віруючих в Єдиного бога, та це ще нічого, братство добралось до купців. Вчора вночі напали на подвір'я купця Білімтаза і всіх там повбивали.

- Білімтаз це той гном, що торгує зброєю? - нахмурився Ізяслав.

- Так. Чомусь братство задалось цілю винищити всіх гномів. Потім можуть накинута на інших.

- Мені це теж не подобається. Наскільки я пам'ятаю, мій батько, князь Святослав, мав дружні стосунки з купцем Білімтазом, той доставляв йому зброю і непогану, треба віддати йому належне.

- Тому він і не виїхав з міста, мав надію, що його це не торкнеться, - промовив трішки сердито Щербань і додав роздратовано. - З гномом знаходились троє моїх дружинників, яких ці відьмаки теж вбили.

- Зрозуміло, я переговорю з Горюном. Ну, а що говорять про смерть мого брата Ярополка?

- Балакають різне, здебільше, що ти наказав його вбити, - досить сміло сказав воевода.

- Повір мені це не правда, - зітхнув князь. - Сам подумай, для чого мені треба було випускати його з великокняжого терему, щоб потім вбивати на вулиці. Це просто дурна випадковість, його б затримали і все, але ті бовдури із посольства Венедії почали його захищати. До речі, облиш ловити венедійських шпигунів, нам зараз не потрібна ворожнеча із Цареградом.

- Добре.

- І ще одне, в нас торгівельний договір із Цезарією, що в Кийграді їх єдиновірці матимуть можливість вільно молитись, я хочу щоб так і було.

- А братство Ведмеда? - хмикнув Щербань.

- Це тимчасово, - зло усміхнувся Ізяслав і наповнив свій келих вином.

В двері легенько постукали і відразу на порозі з'явився одноокий воїн, сотник особистої охорони князя - Вепр.

- Князь, прибув волхв Горюн.
- Хай заходить, - сказав Ізяслав і витерши руки об рушник встав із-за стола.
- Князь? - запитально поглянув воєвода, теж підвівшись.
- Залишайся, ти мені ще потрібний.

Двері у великокняжу світлицю широко розчахнулись і зайшов старійшина волхвів Горюн в супроводі двох воїнів із братства Ведмедя. За ним показався Вепр із двома дружинниками, які залишилися стояти біля дверей. Непомітною тінню до світлиці прослизнув згорблений старик весь в амулетах із пучків трав і присів на стілець, неподалік від вікна. Це був чаклун Свудрог, який ще служив діду Ізяслава - князю Ігорю. Його обов'язком було слідкувати, щоб князя ніхто не зачарував і він добре знав свою справу. Братство Ведмедя недолюблювало його, але намагались не зачіпати, побоюючись його чаклунства.

- Здравствуй, Горюн, - доброзичливо посміхаючись привітався князь, ідучи назустріч волхву. - Приємна несподіванка, не очікував сьогодні на зустріч з тобою.

- Здоров був, князь Ізяслав, - пробурмотів той і зиркнув на Щербаня. Він терпіти не міг цього пузатого воєводу, бо добре пам'ятав, як той за наказом Святослава розігнав братство Ведмедя у Кийграді.

- Можливо приєднаєшся до нашого столу, - запропонував князь.
- Ні, спасибі, діло є до тебе, - відказався Горюн.
- Що за діло?
- Справа в тім, що загинув Врон із братства.

- Знаю такого, він поїхав з моїми дружинниками до Боброва, - миттєво спохмурнів Ізяслав. - А що трапилось?

- Поки не знаємо, але в живих його немає. Ти ж знаєш між братами є свій чаклунський зв'язок.

- Що ти пропонуєш?

- Треба послати когось дізнатись, що сталося. Братство відправляє десятюх своїх братів.

- Мене це теж турбує, - замислено проказав князь. - Я пошлю з ними сотню дружинників... Вибирай любого сотника.

- Спасибі, князь. Якщо можна, пошли сотню Курія із кийградської дружини.

- Добре, я накажу йому збиратися до від'їзду. І ще щось?

- Все, поки що. А зараз, вибач, піду готуватися до заупокійної тризни по князям Святославу і Ярополку... Ти часом не передумав, може принесемо в жертву незайманих дівчат, Перун був би дуже задоволений, - поглянув в очі Ізяславу волхв.

- Ти що, - посміхнувся той, - у мене знаєш скільки не жонатих дружинників. Хай краще народжують нових воїнів на славу Перуну.

Горюн злегка вклонився і хотів вже піти, коли князь сказав йому вслід.

- Старійшина, ти б притримав братство, ще не час діяти так жорстоко, а то вони всіх купців мені налякають.

- Братство очищає від скверни наш народ і наvertsає до заповідей наших предків,

- відповів вже біля дверей Горюн. - А прийшлим купцям не завадило б виділити окреме місце від наших.

- Ти бачив таке, - зло скривився Ізяслав, коли за волхвом і його супровідниками зачинились двері.

- Дійсно, я вперше бачу щоб Горюн приходив до тебе з охороною, - розвів руками Щербань.

- Та я не про це, - хмикнув князь і підійшов до вікна.

До нього приєднався воевода і вони мовчки слідували за тим, як старійшина волхвів бога Перуна з десятком воїнів із братства Ведмедя залишили великокняже подвір'я. Свудрог, що здавалось, задрімав сидючи на стільці, підвівся і вийшов тихенько із світлиці. Ізяслав відійшов від вікна, поглянувши на воеводу, запитав.

- А цей сотник Курій, хто він?

- Балакають він родич Врона, що із братства. Якого хтось, здається, вбив.

- І багато в тебе сотників в котрих є родичі в братстві?

- Ще парочку і все. Більшість дружинників недолюблюють братство цих відьмаків.

Ізяслав знову присів до столу, налив вина собі і Щербаню, котрий підсів до нього. Вони випили.

- Воевода, ти сказав, що братство заповонило місто?

- Так.

- І скільки їх?

- Десять близько тисячі, може трішки більше, - потиснув плечима Щербань.

- А в тебе скільки воїнів?

- П'ять тисяч.

- І моїх дружинників ще дві. Я думаю цього буде досить, - замислено поглянув на воеводу князь.

- Дай тільки наказ, - зраділо стрепенувся той. - Багато городян їх терпіти не можуть, вони теж приєднуються.

- Ще не час, друже, ще не час.

Вечором із північних воріт Кийграда виїхала сотня Курія і десять воїнів із братства Ведмедя. Вони пришпорили своїх коней і поскакали на північ до Боброва. Першим їхав Курій, худорлявий воїн із пишними вусами, а поряд з ним похилого віку чоловік у ведмежій шкурі, котрий був рідним дядьком Врона. Його звали Опанасом і він займав досить значне місце в братстві Ведмедя. Очі Опанаса люто палали, він жадав помсти за свого племінника, якого виховував з дитинства, наче рідного сина.

підвівся із крісла. Важко переставляючи ноги підійшов до вікна. На вулиці вже зовсім звечорило і перші зірки засяяли на небі. Що ж йому робити далі? Мрія його життя, яка, здавалось, незабаром здійсниться, канула в небуття. Константану вже все відомо, хоча навряд чи він зможе довести це перед іншими магістрами, але це не головне. Син, здається, від нього зовсім відмовився, а онук загинув від найманих вбивць Зорини, випадково, але його вже не вернеш. Якщо б Феофан навіть захотів би відомстити імператриці, цього зробити вже неможливо, вчора Зорину поховали в імператорському склепі. Похорони були напрочуд пишними, здається, більш помпезними чим похорони батька нинішнього імператора. Лише траур об'явлено всього на два дні, та і то тому, що Василь II поспішає від'їхати до Венедії на весілля своєї дочки Анни. Магістр посміхнувся, він оцінив, як імператор і Константан повернули цю справу, тепер аравським вискочкам треба буде діяти з оглядкою на Венедію, якщо у Анни з Вольмиром народиться прямий нащадок Олександра Великого. Та що йому до цього, в нього і своїх справ вистачає. Потрібно щось вирішити, якщо Константан добуде Кинджал Пророків, він його вже не поверне, а ще і забере інші реліквії добути так тяжко, з багатьма втратами. Магістр знову зітхнув, залишається одне – замінити їх. П'ять років тому, коли він врешті розібрався, що Кинджал Пророків підмінили підробкою, Феофан знайшов майстрів, котрі зробили йому точні копії всіх реліквій. Він тримав ці копії в таємній схованці і тепер, здається, прийшов час замінити ними справжні реліквії. Ну, а він буде чекати на подальші події.

Канцлер Ахмантин йшов довгим коридором імператорського палацу. Багато прикрашений і оздоблений золотом цей коридор представляв собою картинну галерею всіх правителів Цезарії. На відвідувача суворо дивились з портретів колишні імператори цієї могутньої держави, які і будували цю величезну країну. Вже майже тисячу років розвивалась і процвітала імперія. Ахмантин став першим канцлером, котрий був не елліном і не славеном. І ось тепер він йшов на прийом до імператора Василя II, тримаючи в руках подання про свою відставку. Ахмантин розумів, що це найкращий вихід із доволі неприємної ситуації, головне зараз переконати імператора, що діяв він винятково на прохання Зорини. Щоб там не було, та Василь II по-своєму кохав свою другу дружину і вона була матір'ю його єдиного сина.

Вчора Ахмантин ще раз мав розмову із Феофаном і той коротко розповів про лист Прокла і загибель свого онука – віконта Редо. Канцлер так і не зміг уявити, як Зорині вдалося організувати такий продуманий замах на принцесу Анну, лише випадковість врятувала ту від загибелі. Видно він недооцінив свою племінницю, вона виявилась набагато розумнішою. Тільки все ж жінка, навіть у політиці, завжди залишається жінкою і може наробити, заради свого кохання, всілякі дурниці.

Перед ним постали два могутніх стражники у золочених латах, вони трохи посторонились і відкрили створи великих різних дверей. Ахмантин зайшов до малого тронного залу палацу імператора. На нього вже чекав Василь II, сидячи в

інкрустованому дорогоцінним камінням кріслі, поруч з ним стояли маркіз Торіллі і сенатор Григоріс. Канцлер підійшов поближче і низько вклонився імператору.

- Здрастуй, Ахмантин, мені повідомили, що ти маєш якесь прохання до мене, - сказав Василь II.

- Так, ваша величність, - схилив голову Ахмантин. - Я прохаю вас прийняти мою відставку із поста канцлера.

Торіллі із Григорісом здивовано перезирнулись. Імператор примружив свої булькаті очі.

- З чим це пов'язано, мій друже?

- Я вважаю себе винним у трагедії із вашою дружиною і моєю племінницею Зориною.

- В чом твоя вина? - нахмурився імператор.

- Я дуже любив свою племінницю і не завжди міг відмовити її проханням. Можливо, це і призвело до такої трагедії. Тепер мені необхідно поїхати до її батька і мого брата, а потім відправитись по святих місцям і поклонитись святим мощам Пророків, молитись Єдиному Творцю, щоб він направив мене по праведному шляху. Візьміть, будь ласка, моє подання про відставку.

Ахмантин із глибоким сумом в очах подав своє подання. Торіллі взяв папір і підніс імператору. Той неспішно прочитав його, ледь ворущачи товстими губами, а потім, підвівши очі на канцлера, сказав.

- Чесно кажучи, я задоволений твоєю роботою. Ти, Ахмантин, зумів навести деякий лад в імперії, особливо у військах і на флоті, мені не хотілось би розлучатись з тобою, - тут він зітхнув і додав. - Але в чомусь ти правий і не можна тобі ось так відмовити. Завтра я скажу тобі своє рішення.

- Дякую, ваша величність, буду з нетерпінням чекати на ваше справедливе рішення, - сумирно промовив арав.

- Я більше тебе не затримую, Ахмантин... Чекаю тебе завтра по-обіді.

Ахмантин низько уклонився, трішки позадкував, а потім розвернувшись, неспішно вийшов із зали.

- Що скажете? - запитав імператор у присутніх.

- Хитрий лис, - похитав головою маркіз.

- Згоден, - пробурчав незадоволено сенатор. - Через місяць ми б звільнили його, а так він буцімто сам пішов та ще й з таким фарсом.

- А може, дійсно, він винить себе за смерть Зорини, - задумливо проказав Василь II.

- Важко сказати, - відповів Торіллі. - Актор він гарний.

- Ваша величність, - запитав Григоріс, - ви приймаєте його відставку?

- Так, тільки треба добряче поміркувати, ким його замінити. Григоріс, бажано, щоб ви сьогодні зібрали найвпливовіших senatorів і вранці дали мені свої пропозиції.

- Слухаюсь, ваша величність.

- А ти, маркіз, відклади нашу поїзду на день пізніше. До речі, у тебе все

приготовлено?

- Так, майже все, лише вам потрібно затвердити перелік подарунків до весілля вашої дочки.

- Добре, давай їх сюди.

Ахмантин повернувся до свого палацу і зайнявся приготуванням до від'їзду на батьківщину, до жарких аравських пустель. Він не сумнівався, що імператор прийме його відставку, оскільки розумів, після смерті Зорини йому не вдасться довго втриматись при владі, його противники не будуть гаяти час. І це підтвердила зустріч із імператором, присутність там цього твердолобого сенатора Григоріса. Ахмантин перебирав папери, коли до нього постукав слуга і, зайшовши до кімнати, доповів про прибуття барона Варнера. За цими нагальними справами канцлер зовсім забув, що два тижні тому він викликав його із Франкії.

Варнер, високий і стрункий чоловік років сорока, стрімко зайшов до його кабінету. Одягнутий за останньою модою, з коротко підстриженою борідкою та іронічним поглядом сірих очей, він виглядав витонченим і артистичним, недаремно маючи ступінь магістра мистецтв. Та за цією вишуканою зовнішністю ховався один із найбільш видатних шпигунів сьогодення.

- Радий вас бачити, мій друже, - підвівся назустріч йому Ахмантин і це була правда, канцлер завжди дуже доброзичливо ставився до барона.

- Здрастуйте, канцлер, - Варнер відобразив витончений уклін.

- Киньте, барон, ваші придворні вибрики, - посміхнувся йому хазяїн. - тим більше, що я вже не канцлер.

- Що ви кажете, - щиро здивувався барон. - Невже вам знайшлась достойна заміна?

- Сідайте, будь ласка, - запросив Ахмантин. - Я сам подав у відставку, такі склались обставини.

- Зрозуміло, - сказав Варнер, вмошуючись в кріслі і намагаючись не зім'яти камзол. - Та я б на місці імператора не прийняв би вашу відставку, імперія рідко мала такого розумного канцлера.

- Дякую вам за ці слова, - Ахмантину було приємно почути це від Варнера. - Але я тепер навіть не знаю, чи маю право давати вам доручення.

- Ви ж ще канцлер?

- Так, скоріше за все, до завтрашнього вечора.

- Тоді говоріть для чого я вам знадобився, а то мене вже розбирає цікавість.

- Це стосується однієї реліквії нашої церкви - Кинджала Пророків. Я вам розповім, що мені про це відомо, а ви самі вирішите чи матимете з цим справу.

- Добре, - погодився барон і приготувався слухати.

Ахмантин, зручніше вмоستившись у кріслі, почав неспішно розказувати все що йому було відомо. Варнер слухав уважно і не перебивав запитаннями, та в цьому не

було сенсу, канцлер завжди вмів дохідливо все розповісти, не забуваючи навіть про незначні деталі.

- Що скажеш на це? – запитав він у барона закінчивши розповідь.
- Скажу ви мене заінтригували і хотілось би розібратись в цьому.
- Якщо ви погодитесь, я б завтра вранці виділив би вам значну суму із казни і ви б могли відразу зайнятись цією справою.
- Як я вас зрозумів, мені потрібно виїхати до Русинії, цієї дикунської країни? – запитав Варнер.
- Так, але спочатку до Венедії і там детальніше розібратись в цій справі.
- Хмм... Побувати на весіллі принцеси – звучить заманливо, – замислився барон.
- Ну так що, ви згодні? – трішки хвилюючись, спитав його канцлер.
- Так.
- Тоді давайте ми зараз поведемо і окреслимо приблизно план дій. Ви не проти? – полегшено посміхнувшись, сказав Ахмантин.
- Не проти, – розтягнув в широкій посмішці свої вузькі губи Варнер.

Барон Варнер неспішно повертався від палацу канцлера до своєї домівки на околиці міста. Він полюбляв ось так бродити нічними вуличками Цареграда, йому подобалась бурхливе життя великого міста, яке вирувала навіть вночі. Барон завернув до невеликого провулку і шум центральних вулиць залишився позаду. Його зацікавила розповідь Ахмантина про цей Кинджал Пророків і він подумав, що потрібно буде пошукати в бібліотеках більше інформації про цю реліквію. Так, розмірковуючи про свої перші кроки у пошуках, Варнер майже дійшов до свого будинку, коли раптом із тіні будівель вислизнула темна постать і накинулася на нього. Лише добра реакція врятувала барона від ножа націленого йому прямо в серце і він встиг перехопити занесену руку нападника. Кілька секунд вони мірялись силою і, незважаючи на своє більш масивне тіло, найманий вбивця нічого не міг зробити. Варнер, напружуючи всі свої сили, стримував його. Вони застили на кілька секунд і тільки їх хрипле дихання вказувало на боротьбу. Тут барон, якимось звіриним відчуттям, вловив рух за своєю спиною. І стало зрозуміло, чому його нападник не прискорює події – він був не один. Варнер трішки розслабився і подався назад, його противник вимушений був зробити крок до нього. В цю мить барон із останніх сил потягнув його на себе і різко розвернув. Почувся хрускіт, це кинджал другого нападника проткнув здоров'я, який тяжко зітхнув і обвис в руках Варнера. Хтось злобно вилаявся і відразу пролунав тупіт ніг. Другий супротивник, здається, хотів накивати п'ятами. Барон відкинув вбік мертве тіло і дістав свій кинджал. Майже не цілячись, кинув його вдогін убивці. Кидок виявився напролюд вдалим і кинджал встряв між лопаток втікача. Той різко сіпнувся і впав на бруківку. Варнер підбіг до нього, нахилився і перевернув його. На нього глянуло незнайоме лице з кривавою піною на губах. Темні очі пораненого заволокло перед смертною поволокою.

- Хто тебе найняв? Скажи і я спасу тебе! – звернувся до нього Варнер.
- Іди ти... – прошепотів найманець і навіки зтих.

Барон тихо вилаявся і витяг з тіла вбитого свій кинджал. Швидко обшукав його. Нічого. Ось так завжди! Треба було ж так влучно поцілити! Він ретельно витер кинджал об одяг вбитого і сховав його. Підвівся і швидко оглядівся. Здається, все було спокійно. У нього є чимало ворогів, але ще жодного разу не підсиляли вбивць. Тепер необхідно діяти дуже обережно і спробувати дізнатися, кому він став на заваді і чи пов'язано це із дорученням Ахмантина. Варнер знову неспішно попрямував до свого будинку, уважно поглядаючи по сторонам і прислуховуючись.

Вранці до палацу імператора під'їхала карета Григоріса. Сенатор, вийшовши з карети, піднявся по сходах до палацу. Виглядав він трохи стомленим і не виспавшимся, майже всю ніч розбирав кандидатури на пост канцлера. Григоріса потішило, що імператор так довіряє йому, тому він запекло сперечався з іншими сенаторами, намагаючись знайти достойного претендента. Слуги провели його до покоїв імператора і він почекав кілька хвилин, доки його не запросили до кабінету. Василь II сидів за письмовим столом в багатому розшитому шовковому халаті.

- Доброго ранку, ваша величність, – вклонився сенатор.
- Здрастуй, Григоріс, – відповів імператор і жестом запросив сісти навпроти. – Ну і до якого рішення ви прийшли?
- Ось список імен, які мають можливість пройти більшістю голосів в сенаті, – поклав на стіл аркуш паперу сенатор.

Василь II уважно прочитав список і відклав в сторону. Замислився. Поглянув уважно на сенатора і запитав.

- А як що до мого племінника Федоріса? Міг би він стати канцлером? Ви розглядали його кандидатуру?
- Ну, трішки, – зам'явся Григоріс.
- Мені здається з Федоріса вийшов хороший канцлер. Як ти думаєш?
- Можливо, ваша величність, він добре править провінцією Еллінією.
- Я знаю, ти з ним в добрих стосунках, напиши йому лист нехай прибуде до столиці і ми могли б з ним це обговорити.
- Добре, ваша величність, – трохи спантеличено, відповів сенатор, який не очікував на таке рішення імператора.
- А поки я буду у Венедії на весіллі моєї дочки і герцога, ти будеш виконувати обов'язки канцлера. Ось візьми мій указ і можеш відразу приступати до роботи.
- Слухаюсь, мій імператор.

Залишаючи палац імператора, сенатор Григоріс виглядав дещо приголомшено і розгублено, вже вкотре його дивували такі несподівані рішення правителя Цезарії.

Зоряне небо потрохи заволокло хмарами і почав накрапувати теплий літній дощик. Краплини падали на листя дерев і легкий шурхіт наповнював нічний ліс. Біля багаття, під старою покрученою березою, сиділи семеро мандрівників.

- Нарешті хоч якийсь дощ, - промовив Дартаз і підкинув хмизу до багаття.
- Здається він зараз зовсім недоречний, - буркнув Прокл, укутавшись в плащ.

Ізана присунулась ближче до нього і притиснулась до його плеча. Той ледь сіпнувся, але не відсунувся, залишившись сидіти на місці. Після того, як вони три дні тому посварились, Прокл майже не розмовляв із дівчиною. А причиною стала Дарина, яка після зустрічі із дружинниками Ярополка, коли Прокл так швидко розправився з ними, недоброзичливо ставилась до крадія і при першій нагоді зло шпигала його. Ярослав сидів обійнявши за плечі Дарину, княжна довірливо пригорнулася до нього і він боявся поворушитись, відчуваючи її ніжне дихання. Магістр Роман, розлігшись на підстилці із хмизу, здається вже спав. Мальфар про щось думав, ворухивши тоненькою паличкою в полум'ї багаття, яке на його рухи відзивалось десятками іскорок. Мовчання затягувалось.

- Мальфар, ви весь час говорите про магію, та я поки не побачив жодного приклада її існування, - трохи розправивши заціпенілі ноги, сказав Ярослав і тісніше притягнув до себе Дарину. Та пововтузилась і майже лягла в його обійми.

- А як же той волхв? - не погодився гном. - Він же наклав на нас чари, я зовсім не міг поворушитись.

- Він в нас кинув чимось, можливо то була якась отрута.

- Ярослав, - усміхнувся маг, - я бачу тобі вже давно кортить подивитись на магію в дії.

- Так, а то розмов багато і більше нічого.

- Я ж тобі казав, що магія зникає, але дещо залишилось, можу тобі показати.

- Цікаво було б поглянути.

- Ну добре, дивись, - Мальфар взяв свою торбинку, дістав з неї кілька мішечків, перебрав їх і, залишивши один, інші поклав назад. - Тільки, прошу вас, не лякатися. Дарино, не спи, а то злякаєшся.

Дівчина хмикнула, та все-таки відкрила очі, їй так було хороше, вона пригрілась і вже почала дрімати. Маг почав щось бурмотіти собі під ніс, потім дістав із мішечка порошок і посипав на полум'я багаття. Спочатку нічого не відбувалось, тільки полум'я трішки пригасло. Раптом багаття пихнуло чорним клубом диму і над язиками полум'я з'явилась темно-червона голова рогатої потвори, величиною з гарбуз. Потвора відкрила чорні очі і обвела всіх поглядом, а потім несподівано розкрила в люту оскалу свою зубасту пащу і рикнула. Дарина скрикнула і вчепилась в Ярослава, той, не довго думаючи, схопив кухоль з недопитим чаєм і хлюпнув прямо в очі потворі. Пролунав легкий хлопок і примара розтанула.

- Молодець, Ярослав, - розсміявся маг, - вогненного демона лише вода вбиває. В

далекі часи маги їх наділяли плоттю і робили з них цілі армії. Ото були битви! Люди в них майже не брали участі – бились лише маги і велетенські демони.

– Я таких демонів бачив в Персидії, – хрипло сказав Прокл і зітхнув.

– І як вони тебе не розірвали, – сердито промовила Дарина, вона розлютилась на свій крик. – Чи ти з ними однаковий, наче брати, вам би лише когось убити.

– Дарино! Перестань, – промовив маг, – а то ще демонів визву.

– Викликай! Ярослав мене захистить, – підвелась дівчина.

Мальфар тільки посміхнувся, а гном не витримав і засміявся. Дарина зникла і почервоніла.

– Прокл, розкажи про свою поїздку до Персидії, – вирішив якось перевести розмову Ярослав.

– Не дуже мені хочеться про це згадувати, – неохоче сказав той.

– Аякже, стільки трупів залишив за собою, – буркнула Дарина.

– Княжна, чого ви від мене хочете? – не витримав врешті Прокл. – Я вбиваю тільки по необхідності, захищаючи себе чи життя моїх товаришів.

– Ті люди нічого нам лихого не заподіяли, та ви вбили їх... А ще ви бездушна і черства людина, зовсім не зважаєте на Ізанау, ведете себе, як йолоп, – гнівно випалила дівчина.

– Дарино! – попросила Ізана. – Не треба...

– Треба, що ми не бачимо, як він дивиться на тебе, але чогось боїться, навіть торкнувшись тебе весь жахається, – понесло Дарину, вона гнівно блискала очима.

– Та до біса! Ти ще малявка, щоб розуміти ці речі! І зовсім нічого не знаєш! – вибухнув Прокл.

– Тоді розкажи! – не відступала дівчина.

– Що розказати!?

– Все. Чого ти боїшся? Чому ти такий похмурий?

– Може ти і права, – несподівано заспокоївся крадій, – я так довго тримаю це в собі, що вже не можу винести...

– Тобі подобається Ізана? – швидко запитала Дарина.

– Так. Але...

– Розкажи, Прокл, що тебе тяготить, повір, так буде легше, – подав голос Дартаз.

– Добре, я спробую. Та це довга історія, треба починати із самого початку і вам прийдеться набратись терпіння, – тихо сказав Прокл і обійняв за плечі Ізанау. – Можливо, ти Ізана, тоді зрозумієш мене...

Він замовк. Ізана боялась поворухнутись. Мальфар підкинув хмиз у багаття і полум'я яскраво полихнуло. Легесенький дощ майже не проникав під крону дерева і тільки шелест краплин видавав його.

– До п'яти років я жив разом з матір'ю і не знав хто мій батько. Ми не бідували і жили досить пристойно, як я зараз розумію, батько допомагав нам. Потім мати вийшла заміж за одного вдівця, у котрого вже було двоє дітей, дівчина і хлопець, вони були трохи старші за мене і весь час дошкуляли мені. Життя було вже не таке солодке але

ще нічого. Та через десять років померла моя мати, захворіла і зачахла за одну мить. Тут вже мені стало зовсім непереливки, я навіть збирався втекти з дому. Раптом приїхав магістр Феофан і забрав мене до себе, так я дізнався хто мій батько. Помітивши в мені хист до малювання він віддав мене до Академії мистецтв в Цареграді, де я і провчився майже п'ять років. Після закінчення академії я почав малювати портрети вельмож, вони їм подобались і без роботи мені не доводилось сидіти. Я навіть почав мріяти про славу великого художника.

Одного разу мене запросив до свого замку віконт Рошан, я погодився і так познайомився із його дружиною. Вона була старша за мене і мала вже двох маленьких синів та виглядала просто прекрасно, я відразу закохався в неї. Малюючи її портрет, я милувався нею, не в силах стримати свої почуття та вона вела себе досить суворо. Аж раптом почалася війна із Венедією і віконт Рошан поїхав з дому. Ми залишились наодинці і я признався їй в своєму коханні.

Не знаю, що сталося, чи я їй справді дуже сподобався, чи вона не встояла перед моїм юнацьким натиском, але через кілька днів ми стали коханцями. Це були найкращі і найщасливіші дні мого життя. Та через три місяця віконт повернувся і я був змушений залишити його замок.

Пізніше я дізнався, що моя кохана народила ще одного хлопчика і в мене в голові промайнула думка, а може він мій син та я її швидко позбувся. Жив тоді я досить на широку ногу, мав багато друзів з якими весело проводив час. Одного разу напившись, я похваستався перед ними про свою любов із віконтесою і хтось доніс цю похвальбу до вух віконта. На жаль, той вже мав деякі підозри, бо, дійсно, третій син зовсім був не схожий на нього. Можливо він розпитав свою дружину і вона не змогла витримати його жорстких розпитувань і розповіла про нас. Тоді віконт Рошан наняв людей і ті, підловивши мене, довго били, покалічили пальці рук, щоб я не міг малювати і кинули у канаву помирати. Але я вижив. Мене знову забрав до себе мій батько Феофан, який найняв найкращих лікарів, щоб вилікувати мене. Поступово я почав одужувати і будувати плани, як відомстити віконту. Батько вислухав мене і запропонував викликати віконта на дуель. Я лише на це посміхнувся, сказавши, що для цього треба бути шляхетним паном, а не художником. Тоді він запропонував мені приєднатися до загону віруючих в Єдиного бога, котрі збираються до Персидії, визволити церковну реліквію із рук язичників – Вогненний Щит Пророків. Сам Патріарх пообіцяв нагородити цих мужніх людей після їх повернення. Я не довго роздумував і швидко погодився, це була добра можливість отримати шляхетний титул.

Я переїхав до невеликої гірської фортеці, де формувався цей загін. Нас навчали найкращі фахівці із військової справи, а так же один із найзнаменитіших крадіїв – Ростум Безпальй, котрому тоді вже сповнилось сімдесят п'ять років і його привезли прямо із в'язниці. Майже рік тривало це навчання і можу сказати муштрували нас досить суворо, за те ми багато чому навчились. Наш загін складався із п'ятнадцяти чоловік, священне число, всі були різного віку і кожен майстер в своїй справі. Очолив його Тиносіс, рицар ордена Зірки, дуже хоробра і розумна людина. Я серед них був

самий наймолодший і запальний, та завжди тягнувся за ними, намагаючись від них не відставати. Малювання своє покинув, давши клятву повернутись до нього, як тільки відомщу віконту.

На початку весни ми відправились до Персидії під виглядом торгового каравану. Прибувши до столиці Персидії – Зарати, ми прожили там майже місяць, вивчаючи можливість викрадення Вогненного Щита. Нарешті ми вирахували зручний день. Це був день літнього протистояння, один із небагатьох днів, коли щит виносили із храму бога сонця Гелоса. Нам пощастило і вдалося викрасти щит під час урочистої церемонії та замінити його на дуже схожий. Ми сподівались на те, що підробку помітять не відразу але прорахувались. Не встиг наш загін від'їхати від міста, як жерці підняли тривогу і за нами кинулась погоня. Вони переслідували нас і вдень, і вночі, ми зовсім знеслилися, наші коні дуже стомились. У нас загинуло вже четверо товаришів і тоді ми вирішили розділитись, для чого потягнули жереб. Троє, взявши щит, поскакали на кращих конях до пустелі, а нас восьмеро – до моря, намагаючись відтягнути на себе погоню. Нам це вдалось, та ми не змогли втекти і нас захопили, точніше лише п'ятьох, бо троє були відразу вбиті.

Нас привезли до головного храму вогнепоклонників і помістили в його підземеллях, прикувавши кайданами в різних темницях. Перед цим нам повідомили, що ми проживемо до наступного літнього сонцестояння і кожен день нас будуть жорстоко катувати. Тортури були, дійсно, жорстокі і витончені. Кати знали свою справу і не дозволяли нам втрачати свідомість.

Два місяця катувань і мені здалося, що я там вже знаходжусь цілу вічність, майже звикся із постійною біллю, ще трохи і з'їхав би з глузду. Тоді кати припинили тортури на кілька днів, даючи можливість прийти мені до тями, навіть перев'язали рани. Зрозумівши, що це моя єдина можливість спробувати втекти, я напружив все своє вміння, пригадав все чому навчив мене Ростум Безпальний. Мені вдалося визволитись з кайданів і вибратись із підземелля. Пощастило і з тим, що на дворі була глибока ніч. Знаючи добре розташування вулиць, я пробрався до торгового дому аравського купця Юсуна, з котрим познайомився за час перебування в місті. Він прийняв мене напрочуд чудово і, вислухавши, вирішив допомогти мені, сказавши, що обов'язок кожного правовірного допомогти брату по вірі, особливо в такому богоугодному ділі.

На другий день мене розшукували повсюди, за мою голову призначили велику нагороду, а якщо я буду живий, то вона подвоїться. Юсун вирішив якнайшвидше поїхати з міста і придумав хитрий план. Він закупив сорок величезних шкіряних бурдюків із вином і один невеликий для мене. Я заліз в цей невеликий бурдюк і мене зашили в ньому, а потім помістили до бурдюка з вином. Тільки тоненька тростинка з'єднувала мене із зовнішнім світом, даючи можливість хоч якось дихати. Все це навантажили на верблюдів і караван купця Юсуна відправився до Аравії.

Наш караван зупинили на виїзді з міста охоронці і почали перевіряти, навіть прокололи один із бурдюків та нічого не запідозрили. Гроші Юсуна теж зробили свою справу. До самої ночі я сидів в бурдюку і ледь не задихнувся. Коли мене витягли з

нього, то був вже майже неприємний.

На щастя все минулося і через три тижні я був у рідному селищі Юсуна. Там я прожив кілька місяців, а потім повернувся до Цареграду. Мене призвели у графи, добре нагородили але мене це вже не радувало. Моя кохана віконтеса опинилась в монастирі, а її чоловік від'їхав до Франкії. Злоба ж моя до нього згасла і я вже не знав, що далі робити. А через деякий час почав замислюватись над самогубством.

Тут Прокл заговірив і, тяжко зітхнувши, підкинув хмизу до багаття, про яке всі забули і вона почало потрохи загасати. Всі мовчали, а потім Ярослав не витримав і запитав.

- Чому? Ти стільки пережив, стільки перетерпів. Це із-за коханої?

- Із-за коханої? - сумно посміхнувся Прокл. - Ні. Коли нас піймали і першого дня посадили до темниці, прийшов кат і лишив всіх чоловічого достоїнства, відрізавши те, чим роблять дітей.

Дівчата тихо зойкнули, а в чоловіків аж мурашки побігли по спині.

- Тепер я каліка, хоча зовні справжній чоловік, навіть бажання маю, а зробити щось неможливо, - продовжував гірко крадій, дивлячись на полум'я. - Тоді я був дуже молодий і це, мені так здалося, робило моє життя нестерпним. Та Феофан відрадив мене від цих думок, сказавши, що я вже маю сина, якого звати віконт Редо і треба жити хоча би заради нього. Потім запропонував зайнятись пошуками частин реліквій Пророків, з їх допомогою Феофан хотів навчитись подорожувати різними світами. Він переконав мене, що в інших світах є можливість зарадити моєму нещастю і я погодився працювати на нього, займатись пошуками потрібних для батька речей. Але тепер мені здається, що він збрехав і використав мене у своїх, невідомих мені цілях.

- Не думаю, - несподівано заперечив Ярослав. - В моєму рідному світі лікарі вже навчились робити такі операції, вони можуть перетворити жінку у чоловіка, а чоловіка в жінку. Так що все можна змінити.

- Точно? - здивувався Дартаз.

- Це можливо, - підтвердив Мальфар і додав. - Десятки тисяч років тому і маги могли б вилікувати Прокла. Але, на жаль, часи змінились.

- Прокл, ти міг би відправитись до мого світу і там спробувати змінити своє життя, - запропонував Ярослав.

Той лише повів плечима. Дарина ніяково мовчала, а Ізана, яка лише тепер зрозуміла, яким нещасним був її коханий міцно обняла його і промовила.

- Я відправляюсь з тобою.

- А що для цього потрібно? - поцікавився гном.

- Лише гроші, це досить дорого, - відповів хлопець.

- Діаманти у вас же в ходу? - запитав його маг.

- Так. І вони багато грошей коштують.

- Тоді все гаразд, в мене достатньо цих камінців. Є лише одна невирішена річ, як відкрити браму до твого світу.

- Ну, кинджал у нас є, - нерішуче сказав Ярослав.

- Боюсь, цього замало, - похитав головою Мальфар. - Я весь час думав про те, як

тебе перенесло до нас і прийшов до думки, що головне це ті камінці, що ти тримав в руці, а кинджал це ключ, який лише дає дозвіл на переміщення до інших світів. Наскільки я пам'ятаю, ти тримаючи в руках ці камінці думав про свого діда і цим спричинив своє перенесення до нашого світу, де народився твій дід. А кинджал просто дав тобі дозвіл.

- Ви хочете сказати, що цей кинджал являється паролем для відкриття воріт в інші світи, а самі ворота це ці зелені камінці? - не зрозумів хлопець.

- Почекай, я зараз спробую пояснити свою думку, - сказав Мальфар. - У Всесвіті є речовина чи якась субстанція, що його зв'язує воедино. Ця речовина, якимось чином концентрується у цих камінцях, які можуть бути і зовсім маленькі, і досить великі, з яких, можливо, будують навіть храми. Ти якось зумів наладити з нею контакт і вона прийняла тебе, бо цей Кинджал Пророків давав тобі на це право, а потім, слідуючи твоєму бажанню, перемістила до світу твого діда. Таким чином в тебе є якась сила, що дозволяє відкривати ворота до інших світів.

- Щось раніше я нічого такого не відчував, - заперечив Ярослав.

- Просто випадок. Та щоб перевірити це, нам потрібно знайти ці двері до інших світів.

- А де ж ми знайдемо такі камені? - спитав хлопець.

- Не знаю. Можливо вони в тих руїнах про які розповів Дартаз.

Тут заворушився Роман на своєму ложі із гілок, а всі думали, що він вже заснув, підвівся і сів.

- Може оцей камінець, - простягнув він шнурок з яскраво сяючим каменем магу.

- Подивись, Ярослав, - сказав Мальфар і передав камінець хлопцеві.

- Щось він не дуже схожий, - роздивляючись блискучий, сяючий зеленим світлом камінець, промовив той. - Він більше схожий на кристал, а ті були звичайні, ні чим непримітні камінці.

- А де ти його взяв? - запитав у магістра маг.

- Мені його дав Болеслав, а йому він дістався від діда. Скажу вам, що він реагує на кинджал, бо раніше він зовсім не так яскраво світився, - відповів Роман.

- А можна я подивлюсь? - попрохала Дарина і, отримавши камінець, присунулась ближче до полум'я. Роздивившись, сказала.

- Ярослав, дай мені свій кинджал.

Хлопець витягнув із піхов кинджал і віддав його дівчині. Дарина дістала свій ніж і сковирнула червону зірку на рукоятці. Потім розрізала шнурок і вставила камінець у рукоятку, нанизавши на голку. Щось легенько клацнуло і камінь, ставши на місце, припинив світитись.

- О це так! Ти молодець, Дарино! - захоплено вигукнув гном.

Дівчина простягнула кинджал Мальфару, той обережно взяв його, подивився на рукоять.

- Я і не підозрював про наявність такого отвору. Тримай, Ярославе, це дає нам більше надії на те, що справді ми зможемо повернути тебе до твого світу.

- А для чого він там? – запитав хлопець, вставляючи зірку в рукоять.
- На жаль, поки сказати не можу, – відповів Мальфар.
- Можливо він посилює дію кинджала, – висловив припущення Роман.
- Може бути і таке. Спасибі тобі, магістр, що ти дав нам цей камінець. Розумію, тобі не просто було це зробити, – звернувся до Романа маг.
- Так, – погодився той і додав. – Особливо після того, як ти забрав піхви.
- Ти зробив це заради мене? – тихо запитав його Прокл.
- Почасті, – сказав магістр.
- Ну як, Прокл, відправимося до мого світу? – спитав, трохи повеселівши, Ярослав.
- Відправимось, – ледь посміхнувшись, відповів той.
- Так, без мене ви нікуди не відправитесь – я теж з вами, – рішуче сказала Ізана.
- Ярослав, і я з тобою, хочу переконатись на власні очі, що ти не збрехав розповідаючи про тамтешні дива, – пробасив Дартаз.

- А може ми всі відправимося до мого світу? – з надією поглянувши на Дарину спитав хлопець.

- Зажди, Ярослав, не квапся, прийдемо на місце і там будемо вирішувати, що нам робити далі, – сказав Мальфар, який теж подумував про цю можливість. – А зараз давайте відпочинемо, бо завтра буде важкий день.

Всі погодились і розмістились навколо багаття. Маг із магістром лягли поруч і про щось тихенько перемовлялись між собою, та невдовзі заснули. Дарина калачиком вляглася біля Ярослава і відразу заснула, а хлопець не міг ще довго заснути, мріючи про повернення із дівчиною до рідної домівки. Один лише Прокл відійшов подалі і сів, обпершись об дерево, була його черга вартувати. Через деякий час до нього приєдналась Ізана і вони проговорили майже до світанку, навіть забули розбудити Дартаза. Та той сам прокинувся, але не став їм заважати розмовляти, а просто лежав з відкритими очима, думаючи про своє.

Маленький загін відразу після сніданку вирушив у дорогу. Погода трохи налагодилася, незважаючи на низькі хмари над лісом, дощик перестав мрячити. В середині дня вони під'їхали до повороту на Дартазову хатинку. Гном зупинив кінний загін біля поваленої берези.

- Ярослав, – сказав він, – ти відведеш всіх до моєї домівки, а я поїду до Боброва, як ми і домовились. Там залишу коней і візьму деякі припаси, а потім вернуся. Сподіваюсь, ти зможеш їх провести, пам'ятай, що болото треба обходити зліва і після поваленого трухлявого дерева повернути праворуч. Дощів довго не було, так що пройдете не замочивши ніг. Чекайте мене через два дні, ближче до вечора.

- Як же ти так швидко? – поцікавився хлопець.

- Вертатись буду навіпростець через яр, це уполовину коротший шлях, хоч набагато важчий, з конями там не пройти. Мальфар, будь ласка, дочекайтесь на мене і

нічого не починайте.

- Добре, Дартаз, не хвилюйся, ми почекаємо тебе, - посміхнувся йому маг.

Через деякий час, гном скавав із їх кіньми на прив'язі до Боброва, а його супутники, навантажені чималими торбинами, потягнулись вслід за Ярославом до хатини на островці серед боліт.

41

Лисюк зрадів, побачивши прибулого до нього пізно ввечері Дартаза, він наказав своїм робітникам розмістити його коней в стайні, а сам запросив гнома до терему. Після щільної вечері, Дартаз розповів про останні події в Кийграді, смерть Ярополка і прихід на великокняжий престол його брата Ізяслава. Лисюк відказав, що йому все рівно хто сидить на престолі, лише б той навів лад у державі і приструнив цю клятву татарву. Вони ще трохи побалакали, а потім гном завалився спати.

Дартаз прокинувся рано вранці і першим ділом провідав свого пса Барта. Той йому дуже зрадів і облизав йому всю бороду. Гном попестив його і зітхнувши, сказав, що той залишається у Лисюка. Пес наче зрозумів його і жалібно заскиглив, просячись з ним та Дартаз тільки поплескав його по загривку і пішов до терему. Швидко зібравшись, він трохи перекусив і попрощався із Лисюком. Потім закинув на спину добрячу торбину і вийшов за ворота. Барт же залишився сумувати у загорожі.

Лисюк був весь день заклопотаний своїми справами, готувався до нової поїздки у Кийград, у смутні часи завжди була нагода непогано заробити. Під самий вечір йому повідомили, що приїхала сотня дружинників із Кийграда, котра розташувалась в поселенні. І справді, через годину до нього завітав сотник із двома дружинниками і старий волхв із братства Ведмеда. Сотника звали Курій, а волхва - Опанас. Лисюк запросив їх на вечерю, вони охоче погодились. За вечерею він розпитував гостей про останні події в столиці.

- Бачу вам вже відомо, що Великим князем став Ізяслав, - пригладив пишні вуси сотник і поставив спорожнілий келих.

- Чутки швидко розходяться по русинській землі, - посміхнувся купець.

- А це часом не гном вам все розповів? - запитав Опанас.

- Так, він зовсім недавно повернувся із Кийграда, - відповів Лисюк, наливаючи їм вина.

- І що він там робив?

- О, це дуже цікава історія, - сказав купець і відпивши вино із келиха, розповів про напад татарви, про те як вони відбились, трохи прикрашаючи події і підкреслюючи свою хоробрість.

- Виходить, що воєвода Добриня загинув, а цей гном зі своїм братом супроводжували княжну Дарину до Кийграда? - перепитав Курій.

- Вірно, вони відплили човном до столиці.

- Дивно, але ми про це нічого не чули і ніхто не бачив княжну в місті, – промовив сотник. – Було б непогано розпитати детальніше про це цього гнома. До речі де він живе? Кажеш на якомусь болоті?

- Так. Якщо їхати лісовою дорогою, то треба звернути біля поваленої берези, а там вздовж болота вийти до невеликого лісового острівка серед озер і боліт, – відповів Лисюк.

Сотник і волхв значуще перезирнулися. Купець раптом відчув, як його серце тривожно бренькнуло. Він подумки вилаявся, гном прохав не розповідати про його хатину, а він водночас все вибовтав. Опанас почав більш настирно розпитувати про Дартаза – хто він і звідки тут з'явився. Лисюку під його пронизливим поглядом, стало трішки моторошно, не змігши збрехати, він розповів все, що знав. Через деякий час гості пішли, сказавши, що вранці їм треба рано їхати. Купець провів їх до самих воріт, а потім, перевіривши своє господарство, пішов спати.

Та скільки він не крутився, заснути не зміг, щось тривожило його. Нарешті він не витримав і встав із ліжка. Запалив свічку та, сівши до столу дістав клаптик паперу, і перо з чорнильницею. Написавши кілька слів, Лисюк згорнув папір у хустинку і вийшов на двір.

Пройшовши до собак, він позвав чорного пса.

- Барт! Іди до мене.

Пес підбіг до купця. Той схилився над ним і зав'язав червону хустину із папером до його ошийника. Потім повів собаку до дверей у загорожі і, гукнувши вартовим, що це він, відчинив їх.

- Барт! Шукай Дартаза! Вперед! Біжи до дому!

Пес радісно гавкнув і чорною тінню промайнув в ночі. Лисюк полегшено зітхнув і зачинив двері на запори.

Піднявшись до своєї спальні купець знову ліг у ліжко. Заснув він напрочуд швидко і без сновидінь.

Загін, під проводом Ярослава, вийшов до хатини Дартаза наступного дня по обіді. Хоч знову вночі мрячив невеликий дощик, шлях був досить легкий, болота за кілька посушливих місяців наполовину обміліли і їм не довелось місити багнюку. Та все ж вони втомились, особливо дівчата, і дійшовши до лісової хатинки, одразу завалились відпочивати. Під вечір потрохи хмарини розвіялись і навіть сонечко почало частіше визирати із-за них. Змивши бруд у лісового джерельця, вони перевдяглися і, розпаливши багаття, почали готувати вечерю. У гнома залишилось досить припасів, була ще і прокопчена ведмежатина. Поки Дарина з Ізаною порались біля вечері, а їм допомагав Ярослав, Прокл та Роман пройшлись навкруги, досліджуючи місцевість. Мальфар же в хатині розклав своє магічне знаряддя і щось там чаклував.

Закінчували вечеряти вони вже при зоряному небі, хмарини розійшлися, а невеликий вітерець зовсім стих. Вперше за останній тиждень мандрівники поїли

досхочу, вони від ситості отяжіли і почали потрохи куняти, доки Мальфар не розігнав всіх відпочивати. Дівчата лягли спати у хатині, а чоловіки примостились на подвір'ї. Заснули вони швидко і проспали непробудним сном до самого ранку, навіть ніхто і не вартував, тільки маг розсипав навкруги якийсь порошок, сказавши, що це відгонить диких звірів.

Наступний день вони провели у підготовці до походу на озеро, в яке впав Ярослав, і в розмовах. Роман турбувався, щоб хлопець встиг повернути йому кинджал, якщо відкриється брама до його світу. Прокл з Ізаною остаточно вирішили відправитись із Ярославом, а Мальфар поки не вирішив, що йому робити. Хлопець же весь день вмовляв Дарину вирушити з ним, описуючи принади свого світу, та молода дівчина лише ніяково всміхалась.

- Ну що тобі тут робити? - гарячкував Ярослав. - Рідних не залишилось, а чого чекати від братів не відомо, ти ж сама казала, що Ізяслав хоче на тобі оженившись. Подивишся на мій світ, я думаю він тобі сподобається.

- Не знаю, Ярослав, - відповідала дівчина, - а якщо ні, що тоді робити, не хочу жалкувати.

- Дарино, ти пожалкуєш, якщо залишишся.

- Можливо. Але це мій рідний світ, я тут народилась, а брат Володимир завжди до мене добре ставився, та і Мальфар допоможе. Магістр Роман обіцяє забрати мене до Венедії або до Цареграду.

- Ярослав, - втрутився у суперечку маг, - мені здається ти дещо зарано увірився у своє повернення. Трішки охолонь, невідомо, що у нас вийде. Прийдемо на місце і там побачимо, можливо вирішиться все само собою.

- Вірно, - серйозно промовив Роман. - Все в руках Єдиного і він веде нас по життю, даючи всім можливість проявити себе. Якщо ти тут з'явився, то на це була його воля і ми не відаємо, як повернеться далі наша доля.

Та Ярослав лише махнув рукою і відійшов до Прокла, подивитись, як той гострив свої кидальні ножі, крадій завжди готуватися до всього дуже ретельно. Прийнявши рішення відправитись до іншого світу, Прокл заспокоївся, а розповівши свою історію життя, він нарешті зняв тягар з душі і в них з Ізаною виникло деяке взаєморозуміння. Всі інші відносились до нього спокійно, начебто нічого і не сталося. Лише Мальфар, на одинці, передав йому з десятків дорогоцінних діамантів, які крадій сховав в своєму поясі.

Почувся гавкіт. Всі насторожено підвели голови. На галявину вискочив здоровенний чорний пес і лаючи підбіг до них.

- Барт! - зраділо крикнув Ярослав і тут же пес опинився в його обіймах.

- Доброго дня, - пролунав голос Дартаза, який вийшов із-за дерев до них.

- О! Дартаз, а ми не чекали тебе так рано, не встигли і вечерю приготувати, - посміхнулась Дарина гному.

Та поглянувши на його заклопотане обличчя зігнала посмішку.

- Якись неприємності?

- Так, - відповів той і, скинувши торбину з плечей, протягнув клаптик паперу Мальфару.

Маг прочитав і спохмурнів. Всі, окрім Ярослава, що бавився із собакою, занепокоєно поглянули на нього.

- Що це означає?

- Пес догнав мене сьогодні вранці, цей лист від Лисюка, схоже за нами погоня.

- Щось трапилось? - нарешті помітив стурбовані обличчя своїх супутників Ярослав.

- Візьми, - протягнув йому лист маг.

- Не розумію, - покрутив клаптик паперу хлопець. - Тут щось написано та я не знаю, як прочитати.

- Цей лист написав Лисюк, він послав з ним Барта, - сказав гном.

- І що там?

- До Боброва прибула сотня дружинників і волхви із братства Ведмедя, розпитували дорогу сюди. Треба чекати гостей.

- Коли? - затривожився Ярослав.

- Думаю, завтра вранці, - потріпав задумливо бороду Дартаз.

- Що будемо робити? - подав голос Прокл.

- Вийти звідси ми не зможемо, - знову відповів гном, - нарвемося прямо на них. Можемо лише спробувати пройти болотами, весна була засушлива, маємо якийсь шанс.

- А як же я? - розгублено запитав Ярослав.

- Ми будемо проходити біля озера, але часу буде обмаль.

- Спробуємо завтра вранці, - трішки подумавши, промовив маг. - Не вийде, то прийдемо іншим разом.

- Це вони прийшли по мене, - сумно сказала Дарина. - Я піду їм назустріч і вони покинуть вас.

- Не мели дурниць, - роздратовано відказав їй гном. - Нікуди ти не підеш, а вони нас так просто не полишать, треба всім пробиратись до Новограда.

- Давайте швидко збиратись, - вирішив Мальфар. - Дартаз, проведеш нас до озера, а вранці, Ярославе, ми спробуємо тебе переправити з бажаними до твого світу.

- Тільки я, хлопче, залишусь тут, - гном підійшов до Ярослава. - потрібно вивести всіх із болота.

- Розумію, - похнюпився той, він зрозумів що шансів на повернення у нього дуже мало, навряд чи можливо зробити це поспіхом.

Вони швиденько зібрались і вирушили до озера, до якого йти було майже півдня, хоча Ярослав першого разу блукав цим лісом майже дві доби. Попереду йшов Дартаз із собакою, за ним Мальфар, спираючись на посох Мухамтина, потім Ярослав і Дарина, а замикали Прокл з Ізаною. Крадій напрочуд спокійно поставився до звістки, що він, скоріше за все, не зможе потрапити до світу Ярослава, гірко лише посміхнувшись - недаремно його звуть Проклятим. Ізана мовчки йшла за ним і тільки напружено морщила свій лобик, думаючи про щось. Озброїлись вони досить добре, на сімох у них

було три луки і всі мали мечі та кинджали. Дартаз із Романом тягнули на собі ще по щиту, інші не захотіли і так були добряче навантажені.

Вже майже стемніло, коли вони дістались озера. Попадавши на його берегу, мандрівники позбулись свого вантажу і трохи відпочили. Ярослав підійшов до самої води і пильно вглядівся в озерну гладь. Біля нього стала Дарина, мовчки поклавши свою руку йому на плече. Озеро наполовину обміліло і посередині темніла із води верхівка якогось острівця. Небо знову почало хмаритись, закриваючи перші зорі і Місяць з Праною, що почав підніматися над обрієм.

- Ти сумуватимеш, якщо не повернешся до своєї домівки? - запитала дівчина.

- Так, - промовив Ярослав. - Напевно. Хоча дідуся із бабусею вже немає, а мати живе у великому місті своїм життям. Та я звик до свого світу. Повір, не зважаючи ні на що, там багато прекрасного...

- Щось побачив? - запитав Мальфар, підійшовши до них.

- Так. Здається, якась скеля видніється посередині, раніше її не було видно, - відповів хлопець.

- Зранку краще роздивимось. А що твій кинджал?

Ярослав витягнув його із піхов. По лезу Кинджала Пророків пробігали ледь видимі голубуваті іскорки.

- Начебто реагує.

- Добре, як що так. Я поки нічого не відчуваю, лише залишок якоїсь древньої магії, ось там, - маг махнув посохом в напрямку камінних руїн.

- Ходіть сюди, - покликав їх гном до розпаленого ним багаття під старим дубом, до якого Прокл підносив великий оберемок хмизу.

Вони підійшли і присіли до нього. Ізана вже набрала води в казанчик і повісила його на кілку над полум'ям.

- Що будемо робити? - поцікавився Дартаз, дістаючи із торбини провізію, він вже дуже зголоднів.

- Ярослав помітив скелю посередині озера, вранці краще роздивимось, а там щось вирішимо, - відповів маг. - Як ти вважаєш, скільки ми ще маємо часу?

- Думаю, що вранці вони лише доберуться до хатини. Так що до обіду матимемо час, а потім поведу до болота, здається там є прохід, в крайнім випадку перечекаємо.

- Я теж так думаю, навряд чи вони полізуть у болото.

Вони швидко повечеряли і почали влаштовуватись на нічліг. Знову почав накрапувати дощ, схоже починалась дощова пора. Чорний пес заліз до густого чагарнику і ліг, прислухаючись до лісових шумів. Все було спокійно, лише хор жаб надривався на озері. Ярослав перший зголосився на варту і присів прислонившись до дуба. Через хвилину до нього приєдналась Дарина.

- Ти дуже засмутишся залившись тут? - знову запитала вона його.

- Не знаю, - зітхнув хлопець і, трішки повагавшись, додав. - Поруч з тобою мені завжди добре... Дартаз каже, що із часом я звикну, можливо заведу сім'ю і буде все добре.

- Шкода лише Прокла, - сказала сумно дівчина.

- Так. Він вже став не такий похмурий та й Ізана знайшла з ним нарешті спільну мову. А тепер навіть і не знаю, що буде з ними далі.

Дарина промовчала і, підсунувшись ближче, поклала голову йому на плече. Їй не хотілось признаватись собі, як вона зраділа, коли виявилось, що Ярослав може залишитись. Дівчина так звикла до нього і вона бачила, що подобається йому та боялась цього, він же збирався до своєї домівки, а вона залишиться тут. Боялась сумувати за ним і гнала від себе всі думки про можливу приязнь, яка могла перерости в щось більше.

Дартаз, який вартував останній, підняв всіх дуже рано, ще майже нічого не було видно, а дощ вже перішив досить добряче. Підкинувши побільше дров у багаття, вони почали грітись, чекаючи доки закипить чай. Ізана з Дариною помили овочі і нарізали копченого сала, що дав Лисюк. Поснідавши, всі вийшли на берег озера. Барт бігав понад водою, ганяючись за жабами, котрі квакали всю ніч. Дійсно, при першому просвітлінні неба було добре видно верхівку скелі посередині озера.

- Схоже на твої ті камінці? - поцікавився гном.

- Не знаю, - буркнув Ярослав, що погано спав вночі, думаючи про Дарину.

- Може хтось попливе і відламає кусочок, - запропонував Мальфар.

Всі презирнулися, але ніхто бажання не виявив. Ярослав врешті поморщився і почав вже готуватися роздягтись.

- Зажди, нехай ще трохи розвидніться, - сказав маг. - Щоб нам було краще видно.

- І залиш кинджал, - додав Роман. - А то мало чого може статися.

- Боже мій, який я бовдур, - раптом сказав Мальфар і стукнув себе по лобу. - У мене ж посох Мухамтина!

Всі здивовано поглянули на нього. Аж тут раптом Барт загарчав і гавкнув. Почувся військовий клич і вони побачили серед дерев темні постаті дружинників, які оточували їх. До них ще лишалось сажнів сто. Всі вихопили зброю і приготувались до бою. Тут Мальфар змахнув посохом Мухамтина, підійшов до краю води і щось незрозуміле прокричав, вставивши посох в озеро. Вода завирувала і наче закипіла, а потім почала швидко розступатись, утворивши коридор сажнів у сорок, що вперся прямо в скелю, схожу більше на гігантську колону. Водяні стіни були висотою майже в чотири сажня.

- Чого стоїте!? - закричав маг до своїх супутників. - Бігом до скелі!

Він перший ринувся в прохід і побіг по мулистому дну, смішно розмахуючи посохом. Після миттєвого заціпеніння, за ним кинулась решта. Попереду біг Прокл підтримуючи Ізану, за ним Ярослав із Дариною, а Дартаз та Роман вихопили щити і прикриваючись ними відступали водяним коридором. Полетіли перші стріли здивованих, але не розгублених дружинників, які хоробро вибігли на берег і зупинились, діставши луки. Та не зважаючи на наказ вусатого сотника ніхто не наважився їх переслідувати.

- Давай, Ярослав, діставай кинджал! Думай про свою домівку! - наказав Мальфар, коли вони всі згрудились навколо гігантської колони.

- А ми!? - вигукнув Роман.

- Ми з ним, - втомлено відповів маг, тримаючи високо посох, і додав ледь чутно. - Якщо пощастить.

Ярослав дістав кинджал і заплющив очі, в його голові виник образ рідної Землі - блакитна планета плила серед зірок в темному космосі, серед яких жовтим полум'ям сяяло сонце, таку картинку він бачив по телевізору. Обережно торкнувся мокрої і шершавої поверхні каменя. Нічого не трапилося.

Нарешті на березу кілька волхвів із братства Ведмеда зважились ступити до водяного коридору, а дружинники почали стріляти більш прицільно.

- Швидше, Ярослав, - прошепотів побілілими губами маг, все важче здіймаючи посох.

- Не виходить, - не відкриваючи очі промовив хлопець.

- Пробуй ще, не то всі загинемо!

Ярослав спробував уявити місяць навколо голубої планети, як тут його в плече вдарила стріла, він повалився від удару на камінну колону... і полетів у пустоту. Відкривши очі, хлопець побачив навколо зелений туман. Раптом він боляче вдарився об гостре каміння і почав скочуватися у провалля. Ярослав випустив кинджал та схопився за камінь, повисаючи над прірвою. Через деякий час його руки почали потрохи німіти, але він, напружуючи всі сили, намагався триматися. Коли вже зовсім ослаб і здавалось, що не втримається, чийсь дужі руки підхопили його і потягли наверх. Його виволокли на камінний виступ і лишили лежати на животі.

- Обережно, - почув він, скрізь гул в голові, голос Прокла. - Треба спочатку витягти стрілу.

- Вона встряла не дуже глибоко, - долинув голос Дарини. - Притримайте його з Ізаною, я її витягну.

Різка біль в лівому плечі, і залишилось лише тупе ниття. Він спробував встати та слабкість не полишала його.

- Полежи, відпочинь, - сказала Ізана, перев'язуючи йому рану.

- Де я? - прохрипів Ярослав.

- Не знаємо, - відповів Мальфар, який стояв спираючись на посох і пильно вдивлявся в обрій, - Та все ж ти зміг нас перенести до іншого світу, хоча сам ледь не влетів у провалля.

- Треба було хоч крикнути, а то ледве знайшли, - докірливо сказала Дарина.

Хлопець нарешті зумів трохи оглядітись, навкруги було лише гірське плоскогір'я, яке виблискувало червонуватим кольором під яскраво-жовтим сонцем, що ховалося за горизонт.

- Земля... Мій світ... - прошепотів він.

- Мені щось це не дуже подобається, - відіззався сердито гном і спересердя сплюнув в червонувату пилюку. - Здається, ти щось інше розповідав.

- І людей не видно, - гірко додав Роман, присівши на валун поряд із Ярославом.

- Можливо ми потрапили на інший материк, - почав підніматись Ярослав.

Дарина із Проклом допомагали йому.

Він випростався і подивився на сонячне плоскогір'я.

- Схоже на Північну Америку, - пробурмотів.

- А це на що схоже? - вказав посохом Мальфар в протилежний бік.

Хлопець озирнувся і вражено ахнув. Із-за горизонту випливала величезна голуба планета. Видно було, що з'явившись повністю вона займе майже третину неба.

- Не знаю! - розпачливо схопився за голову Ярослав. Дарина заспокійливо обійняла його.

- Здається, ми попали дещо в інший світ, - промовив задумливо маг.

- Так, - погодився гном і ткнув своїм товстим пальцем в голубу планету. - Погляньте, онде якісь тварюки летять.

Всі подивились куди він вказував. На фоні планети пролітали дивні створіння, схожі на гігантських кажанів. Семеро мандрівників провели їх здивованими поглядами. Стало зрозуміло, що вони потрапили зовсім в незнайомий і чужий світ.

Епілог.

Ще вночі небо затягнуло важкими хмарами і на світанку почав накрапувати дощик. Холодні важкі каплі падали на камінну брущатку столиці Венедії, здіймаючи невеликі бризки. Десь вдалині над рікою Данай пролунав гуркіт грому. Після трьох місяців засухи вперше повіяло вологою прохолодою і легкий вітерець розносив її по всьому місту, пробирався в будинки, заставляючи сплячих людей щільніше вктуватись ковдрами. Дехто прокидався і радісно посміхався - нарешті довгоочікуваний дощ. А потім прорвало небеса і вода хлинула суцільним потоком. Дощ лив майже до самого обіду, а далі поволі почав стихати. Хмари розійшлись, над містом повисла барвиста і яскрава веселка. В цей час на всіх дзвіницях соборів і церков задзвонили переливчасто дзвони. Особливо відзначались дзвони величного собору П'ятнадцяти Пророків, де найбільший дзвін герцогства було чути за багато верст навкруги.

Вулиці столиці почали заповнюватись святково одягнутими городянами і гостями міста. Більшість із них збирались на головній вулиці, що вела до собору П'ятнадцяти Пророків. Легкий гомін очікування повис над юрбою. Аж раптом гомін збільшився, пролунали радісні вигуки. На вулиці з'явився кортеж із десятків різнокольорових і багато оздоблених карет. Сотня венедійських і цареградських рицарів в сяючих латах супроводжувала карети.

В першій кареті, прикрашеної імператорськими вензелями, знаходився сам імператор Цезарії - Василь II та його дочка принцеса Анна, одягнута в білосніжну сукню, вишитою перлинами і діамантами. Вони посміхались і вітали городян. В другій, з гербом герцогства, сидів поруч зі своєю матір'ю графинею Ланою - герцог Вольмир, правитель Венедії. За ними їхали найбільш знатні і шляхетні вельможі імперії. Кортєж прямував до головного собору міста Венеди на шлюбну церемонію

герцога Вольмира і принцеси Анни, яку повинен був провести сам архієпископ Венедійський Сафрон.

Під'їхавши до собору, карети зупинились, підбігли в нарядно розшитих ліверях слуги і відкрили дверцята. Першим вийшов імператор зі своєю дочкою, а за мить до них приєднався Вольмир разом з матір'ю. Правитель Цезарії з'єднав руки наречених. І герцог з принцесою неспішно пішли мармуровими сходами, покритими червоною доріжкою, до собору, за ними їх батьки, а далі найбільш поважні гості. Вольмир радісно посміхався, ведучи свою кохану. Анна вся аж світилась від щастя, а сонячне проміння яскравим мерехтінням сяяло на її весільній сукні. Перед ними відчинились обидві створи позолочених дверей і вони зайшли під величний купол собору.

Як тільки герцог Вольмир з принцесою Анною ступили на мозаїчну підлогу собору, пролунала органна музика і почав співати церковний хор. Молодята пройшли до амвону, де на них вже чекав архієпископ Венедійський. За ними прослідували запрошені гості і стали трохи позаду їх.

Архієпископ Сафрон урочисто почав шлюбну церемонію.

Далі буде.

2 листопада 2005 р.